

KOLMAPÄEV, 17. DETSEMBER 2008

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE

asepresident

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.00.)

2. Volituste kontrollimine (vt protokoll)

3. 2009. eelarveaasta üldeelarve nõukogu muudatustega projekt (kõik jaod) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on eelarvekomisjoni nimel Jutta Haugi ja Janusz Lewandowski koostatud raport Euroopa Liidu 2009. eelarveaasta üldeelarve nõukogu muudatustega projekti kohta (kõik jaod) (16257/2008 – C6 0457/2008 – 2008/2026(BUD)) (A6-0486/2008).

Jutta Haug, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Tundub, et nõukogu eesistujat ei ole veel siin. Igal juhul on Euroopa Liidu eelarve teine lugemine homse istungi päevakorras. Tõenäoliselt ei võta hääletamine palju aega. Selle eest, et vaid mõned asjad tuleb veel hääletusele panna ja et veelgi vähem on neid, mille üle vaieldakse, võlgname tänu konstruktiivsele koostööle, mida tegid kõik asjaomased parlamendiliikmed nii erialakomisjonides kui ka eelarvekomisjonis. Ma tahaksin neid selle eest siiralt tänada. Rahuloluks on seda enam põhjust, sest ma tean, et seda ei saa pidada enesestmõistetavaks. See kehtib ka eeltöö kohta, mida tegid kogu eelarvekomisjoni meeskond, fraktsioonide kaastöötajad ja assistendid. Täna teid kõiki!

Ma tahaksin koostöövalmiduse eest tänada ka komisjoni. Kuigi kõik asjaosalised ei olnud ehk alati rahul sellega, kuidas komisjon meiega suhtles, oli komisjon siiski alati abivalmis ja suhtles minuga eri tasanditel, mida ei saa öelda nõukogu eesistujariigi kohta. Nõukogu eesistujariik Prantsusmaa ei ole siiani minu kui pearaportööriga mitte ühtki korda rääkinud. Mitte ühtki korda! Ma ei ole saanud veel vastust isegi kirjale, mille ma kirjutasin enne 13. novembril toimunud kolmepoolseid kõnelusi. See on väga veider, väga üllatav.

Sugugi veider ega üllatav polnud aga see, kuidas nõukogu meeskond käitus lepituskohtumisel. Nõukogu käitumine ja suhtumine oli selline, millega me oleme jõudnud juba harjuda. Esiteks: ei mingit ülevaatamist – kui tahes väiksel määral ega mis tahes tingimustel. Teiseks: makseid tuleb vähendada igal juhul, isegi kui maksete ja kulukohustuste vahel on tohutu kuristik. Kolmandaks: jooksva eelarveaasta kasutamata assigneeringud tuleks eelistatavalt kohe üle anda. Igal juhul suunatakse ligikaudu 4,9 miljardit eurot liikmesriikide rahandusministrite rahakassadesse tagasi. Meil siin Euroopa Parlamendis on hea meel, et meil õnnestus veenda komisjoni andma lubadust maaelu arendamiseks 700 miljoni euro edasikandmise kohta. Me leiame ka, et siduvad ühisdeklaratsioonid menetluse lihtsustamise ja struktuurifondide programmide rakendamise kiirendamise kohta ning samuti lubadus, et vajaduse korral tehakse viivitamata ettepanek makseteks suuremas summas vahendite kasutamise kohta, aitavad kaasa eelseisva eelarveaasta ülesannete täitmisele.

Need ülesanded ei ole just tühised. Finantskriisi mõju ja selle tagajärgi reaalmajandusele tuntakse kõikides liikmesriikides. Seetõttu on Euroopa Parlament kahtlemata valmis vabastama vahendeid töökohtade loomiseks või säilitamiseks ja majandusele hoo sisse andmiseks – lisaks neile mitmesugustele vahenditele, mis on juba Euroopa Liidu käsutuses. Me oleme valmis tegema kõik vajaliku võimalikult kiiresti. Me ei tee seda muidugi valimatult, aga kui on selge, milliste projektide jaoks raha tuleb anda ja kui vajalikud need projektid on, ei jäeta kedagi ukse taha.

Euroopa Parlament on valmis üle vaatama ka keskpika tähtajaga finantsplaneeringu. Kõigepealt vajab aga nõukogu ühist seisukohta.

Me küll hääletame homme teisel lugemisel, kuid mul on ebamäärane tunne, et me hääletamine üksnes eelarveraamistikku. Aasta jooksul hakatakse meilt vähehaaval täiendusi nõudma.

Janusz Lewandowski, raportöör. – (PL) Austatud juhataja! Euroopa institutsioonide eelarve teine lugemine on põhimõtteliselt esimese lugemise kordus ja minu ülesanne on teile selgitada, miks see nii on.

Mis puudutab nõukogu, siis me peame kinni meievahelisest aumeeste kokkuleppest ja mõistame nõukogu reservatsioonide seoses 2009. aasta eelarveliste kulutustega, tunnistades samas lisavahendite vajadust seoses analüüsirühmaga. Teiste institutsioonide puhul väärrib märkimist, et kontrollikoda vajab lisavahendeid seoses ettemaksetega oma uue peahoone eest (lõppanalüüsis ilmnes, et selline rahastamismeetod on Euroopa maksumaksjate jaoks soodsam) ja Euroopa Kohus vajab vahendeid oma uue kiirmenetlusega seoses täiendava personali töölevõtmiseks.

Mis puudutab Euroopa Parlamenti, siis meie viisime sel aastal ellu katseprojekti. Katseprojekt on andnud julgustavaid tulemusi tänu Euroopa Parlamendi haldusteenistuste suurepärasele koostööle, mille eest tuleb tänada ka peasekretäri härra Rømerit. See katseprojekt ei olnud tähtsusetu, sest järgmine aasta on Euroopa Parlamendi jaoks eriline, arvestades eelseisvaid valimisi, valimiskampaania rahastamise vajadust ning täiesti uusi eeskirju, mis käsitlevad Euroopa Parlamendi liikmete staatust ja suuremat läbipaistvust seoses pensionifondiga, aga ka assistentide töölevõtmist ja neile palga maksmist puudutavaid uusi eeskirju. Parlamendiliikmete ja nende assistentide küsimuse lahendamine on valimisteaastaks hea uudis.

Muidugi suurendab see Euroopa Parlamendi eelarve kulude poolt. Sellele vaatamata oleme teinud jõupingutusi ning saavutanud eesmärgi, mille poole me olime mitu aastat püüelnud, nimelt taganud, et Euroopa Parlamendi erivajadustele vaatamata ei ületa meie eelarve 20% Euroopa Liidu halduskuludest. Üldiselt tundub, et tänu koordinaatorite ja Euroopa Parlamendi sekretariaadi heale koostööle võtab neljapäevane hääletus vähe aega. Eriti tahaksin ma siinkohal mainida Marianna Parit ja Richard Westerit. Need inimesed väärivad tunnustust.

Dalia Grybauskaitė, komisjoni liige. – Austatud juhataja! Ma tahaksin rõhutada, et läbirääkimised 2009. aasta eelarve üle on olnud väga konkreetseid, väga olulised ja keerulisemad kui kunagi varem. Selles eelarves pööratakse põhitähelepanu majanduskasvule ja tööhõivele. Sel aastal keskenduti eelarve ettevalmistamisel ka arengumaade jaoks mõeldud toiduainete rahastamisvahendile. Üheskoos suutsime jõuda tasakaalustatud kokkuleppele eraldada selleks üks miljard eurot.

Kuid eelarve koostamisest ei piisa. Me peame seda korralikult ja õigeaegselt täitma. Et ühtekuuluvus on majanduskasvu ergutamisel üks põhitegureid, on Euroopa Parlament rõhutanud eelarve tõhusa täitmise tähtsust ning paremaks muutmise ja lihtsustamise vajadust. Me nõustusime sellega läbirääkimistel. Komisjon jagab seda eesmärki ning esitas 26. novembril ettepanekud struktuurifondide rakendamise kiirendamiseks ja haldamise lihtsustamiseks.

Möödunud nädalal toetas Euroopa Ülemkogu täielikult seda arusaama ja ma loodan, et me jõuame asjakohaste õigusaktide vajalikes muudatustes hõlpsalt kokkuleppele.

Mis puudutab lähitulevikku, siis me kõik peame mõistma, et meie ees on peagi uued probleemid, mis Euroopa finants- ja majanduskriisiga seoses lahendada tuleb. Komisjoni esitatud Euroopa majanduse taastamise kava sisaldab elemente, mis mõjutavad ühenduse järgmise aasta eelarvet. Eelmisel nädalal toetas Euroopa Ülemkogu seda taastamiskava. Seetõttu on komisjon esitanud ettepaneku muuta mitmeaastast finantsraamistikku vastavalt institutsioonidevahelisele kokkuleppele.

See peab lähikuudel saama nii Euroopa Parlamendi kui ka nõukogu heakskiidu ning ma loodan – nagu alati – koostööle, eriti Euroopa Parlamendi poolt.

Lõpetuseks tahaksin meelde tuletada, et 2009. aasta eelarve üle peetud läbirääkimistel pidid kõik osapooled olema valmis kompromissideks. Läbirääkimised näitasid ka seda, et parimaid tulemusi on võimalik saavutada siis, kui institutsioonid teevad omavahel siiralt koostööd. See ei oleks olnud võimalik Euroopa Parlamendi konstruktiivse ja vastutustundliku käitumiseta kogu läbirääkimiste protsessi vältel. Samuti tahan ma rõhutada eesistujariigi olulist rolli liikmesriikide seisukoha kujundamisel.

Kõige lõpuks lubage mul tänada Euroopa Parlamendi läbirääkimismeeskonda ning eelkõige selle esimeest härra Borgi, 2009. aasta eelarve raportööri – proua Haugi tema uuendusliku lähenemise eest sel aastal ja härra Lewandowskit –, aga ka eelarvekomisjoni kõiki poliitilisi koordinaatoreid, kes komisjoni ja Euroopa Parlamenti palju abistasid.

Loodetavasti on homse hääletuse tulemus positiivne ja ma soovin, et uus aasta oleks teile kõigile oodatust parem.

László Surján, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (HU) Me kuulsime raskustest, mis tuli ületada. Minu arvates saime Jutta Haugi juhtimisel nende raskuste ületamisega üsna edukalt hakkama. Ta väärrib meie tänu oma töö eest ja selle eest, et kõik fraktsioonid võisid tunda end osalistena selle eelarve koostamisel.

Eelarve – see on arvudes väljendatud poliitika. Millist sõnumit näeb Euroopa Rahvapartei selles eelarves? Meie arvates tuleb meil anda Euroopa kodanikele rohkem turvatunnet ning Euroopa Liit on valmis ja võimeline seda tegema. Umbes üks kolmandik eelarvest on pühendatud elementidele, mis seda turvatunnet suurendavad. Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni tehtud muudatustega suurendati eelarvet umbes ühe miljardi euro võrra, tõstes nii selle profiili; ma pean silmas raha eraldamist väikeettevõtete toetamiseks, töökohtade säilitamiseks ja võimalusel uute loomiseks, vähemarenenud piirkondade arendamiseks, energiaravustuse kindluse tagamiseks ja selliste projektide kavandamiseks nagu Nabucco. Kuid ka toiduainetega kindlustamine on väga oluline, eriti tänapäeval, rääkimata Schengeni ala piiride kaitsest ja ebaseadusliku sissevande tõkestamisest.

Ükskõik kui hea see eelarve ka poleks, on see muidugi täiuslikkusest kaugel. Osaliselt on eelarve puudustes süüdi liikmesriigid. On vastuvõetamatu, et liikmesriigid ei kasuta Euroopa Liidu poolt neile eraldatud vahendeid ja et miljardid eurod jäävad Euroopa Liidu kassasse. Mõned liikmesriigid loovad kunstlikke takistusi, muutes osalemise projektikonkurssidel veelgi keerulisemaks, kui me ise seda teeme. Komisjoni jõupingutused nende protsesside lihtsustamiseks on kiiduväärsed, kuid me ei tohi lubada liikmesriikidel teha takistusi või muudatusi, mis on nende püüdlustega vastuolus.

Kuid süü ei lasu üksnes liikmesriikidel. Euroopa Liit ei suuda kiiresti reageerida muutuva maailma katsumustele. Muidugi, me lahendasime toiduabi probleemi, kuid üksnes väga tuliste vaidluste tulemusena! Nüüd, kui meil tuleks liikuda edasi, on meil raskusi ka majanduskriisiga seotud küsimuste lahendamisel. Ma arvan, et lähemal ajal – järgmisel aastal – tuleb meil olemasolevaid raamistikke märkimisväärselt lihtsustada, tagades seeläbi ka suurema paindlikkuse. Täna teid tähelepanu eest ja loodan, et me võtame vastu hea eelarve.

Catherine Guy-Quint, fraktsiooni PSE nimel. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Palun lubage mul osutada sellele, et nõukogu ei ole siin esindatud, ja eesistujariigi Prantsusmaa uudsele suhtumisele, mis ilmneb tema esindaja puudumises. See on esmakordne. Jutta, te arvasite, et eesistujariik Prantsusmaa ei tahtnud teiega kohtuda lugupidamatuse tõttu teie vastu. Mina aga arvan, et see puudumine näitab lihtsalt eesistujariigi või siis igal juhul tema ministrite ükskõikset suhtumist Euroopa Liidu eelarvesse.

Ma ei hakka kordama meie raportööride ettepanekuid, vaid peatuksin üksnes mõnel mõttel. Ma kordan sel aastal taas kord, et eelarve on ebapiisav ja mitmeaastane finantsraamistik on sobimatu. Puuduvad vahendid majanduse taastamise poliitika elluviimiseks, teadusuuringuteks, elukestvaks õppeks, võrgustikeks ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ja mikroettevõtete abistamiseks. Territoriaalse ühtekuuluvuse poliitikat ja eelkõige ühtekuuluvusfondi on keeruline rakendada ning seetõttu jäävad maksete assigneeringud miljardite eurode ulatuses kasutamata. Liiga palju raha nähakse ette turuga seotud põllumajanduse toetamiseks ning uusi kulukohustusi keelavate õiguslike aluste tõttu jäävad varud kasutamata. Probleeme on maaelu arengu ja keskkonna jaoks eraldatud summade kasutamiseks. Raha jagatakse julgeoleku- ja õiguspoliitikale, seda ei jätku nõukogu avalike kohustuste täitmiseks ning kodakondsus- ja teavituspoliitika on praktiliselt pankrotis ega võimalda tegelikku suhtlust Euroopa kodanikega.

Mis puudutab tegelikkuse eiramist, siis välistegevusega seoses antud lubadused on viimane piisk karikasse. Vajadused üha kuhjuvad, konfliktid ja vaesus levivad kogu maailmas – Somaalia, Därfür, Aasia, taifuunid, tsüklonid, nälg, sõda Palestiinas, Kosovo, nüüd Gruusia –, kuid eraldatavad vahendid ei muutu. Igal aastal muutub võimatu missioon veelgi võimatumaks.

Ainukeseks lootusekiireks on miljardi euro suuruse fondi loomine, mis on hädavajalik selleks, et üritada taaselustada enese elatamiseks viljeletavat põllumajandust kõige vaesemates riikides. Finantsperspektiivi usaldades lootsime, et me suudame jätkuvalt rakendada traditsioonilist poliitikat ja leida olemasolevatest varudest piisavalt raha, et vastata muutuvatele erakorralistele vajadustele, millele nüüd tuleb lisada ka võitlus kliimamuutuse vastu. Seejuures jääb tähelepanuta asjaolu, et eelarves lepatakse kokku nõukoguga ja et nõukogu – või pigem 27 liikmesriigi valitsused peavad lisaks oma traditsioonilistele probleemidele tegelema finantskriisiga, mis ähvardab Euroopa majandust, ent mida tajutakse 27 riigi eelarvekriisina.

See sunnib meid võtma vastu eelarve, mis ei vasta parlamendiliikmete ootustele; eelarve, kus lõhe kulukohustuste ja maksete vahel paneb üha enam mõtlema, kas eelarvemenetluses käitutakse ausalt. Soovides anda võimalikult väikest panust Euroopa Liidu tuludesse, asuvad liikmesriigid lihtsatele ja ebakonstruktiivsetele seisukohtadele. Esiteks hoiavad nad maksed miinimumtasemel, mistõttu maksete assigneeringud moodustavad alla 0,9% SKTst, kusjuures lubadusi kohustuste kohta ei kontrollita kunagi. Nad ei soodusta Euroopa poliitika rakendamist oma riigis, et vältida kaasrahastamist ja võimaldada kasutamata assigneeringutel riiki tagasi voolata.

Tuleb möönda, et Euroopa Liidu tavapärase poliitikat viiakse jätkuvalt ellu nii, nagu võis eeldada. Komisjon võtab uuenduslikke meetmeid, mida sageli edendatakse meie katseprojektide abil, ja ettevalmistavaid meetmeid. Kuid Euroopa Liidu eelarvet iseloomustab see, et selles lubatakse palju, ent ei nähta ette piisavate vahendite investeerimist rakendamismenetlustesse, millega kaasneb kõikide liikmesriikide valmisolek.

Sel aastal on meie ees taas kaks uut kiireloomulist ülesannet. Esimene on võitlus kliimamuutuse vastu. Nõukogu selleteemalised järeldused on tagasihoidlikud, kuid vähemalt on mingid järeldused tehtud; investeeringud tuleb teha sel aastal ja neid suurendada 2010. aastal. Teine ülesanne on majanduse elavdamine 200 miljardi euroga, millest on teada antud. Sellest summast ainult viis miljardit eurot vajatakse uuteks investeeringuteks. Seega tuleks finantsperspektiivi teatud määral muuta.

Eile ütles eesistuja esindaja meile, et muutmise vajadust on tunnistanud, kuid nõukogu ütleb, et see algatus on blokeeritud. Milline on siis tegelik olukord? Meie, Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon, oleme valmis.

Lõpetuseks tahan öelda, et me ei saa jätkata praegust kurssi, sest poliitiline Euroopa on meie silme all lagunemas. On aeg vaadata finantsperspektiiv üle, et taastada tasakaal Euroopa tulude ja kulude vahel, võtta teatud muutumatutelt poliitikavaldkondadelt pühaduse oreool ja rahastada dünaamilist poliitikat, et tõhusalt rahuldada inimeste tegelikke vajadusi kogu maailmas.

Lõpetuseks tahaksin ma komisjonile edu soovida. Teie ülesanne on rakendada seda eelarvet korrektselt, raiskamata asjata ainsatki eurot. Teie ülesanne on ka veenda skeptilisi riike lisaväärtuses, mida annab Euroopa Liit nii poliitilises mõttes kui ka eelarvega seoses.

(Aplaus)

Anne E. Jensen, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DA) Austatud juhataja, ma tahaksin kõigepealt tänada kaht raportööri, proua Haugi ja härra Lewandowskit, nende väga pädeva ja professionaalse töö eest selle eelarvega. Samuti tahaksin tänada meie esimeest Böget ja volinik Grybauskaitët, kes on olnud väga osavad lahenduste leidmisel. See eelarve on kahtlemata äärmiselt jäik. Eelarveraamistik on jäik – me ei saa lihtsalt tõsta kasutamata raha põllumajanduse eelarveridadelt eelarve teistesse osadesse, ja viimasel ajal on komisjon seda jäikust korrapäraselt vaidlustanud. Me peaksime komisjonile selle eest tänulikud olema. Minu arvates on hea, kui proovitakse uusi viise. Ma tahaksin öelda, et Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon toetab täielikult seda eelarvet ja on rahul sellega, et toiduainete rahastamisvahendiks ehk arengumaades suuremal hulgal toidu tagamiseks leiti miljard eurot. Meil on hea meel, et õnnestus leida lahendus, millega ei kaasne suuri kärpeid teistes programmides; vahendeid eraldatakse paindlikkusinstrumendi kaudu ja hädaabireservist.

Mul on hea meel ka voliniku kinnituste üle, et komisjon kavatseb uurida struktuurifondide programme ja et neid on võimalik lihtsustada. Meil tuleb järgmise paari aasta jooksul lahendada ajaloolise tähtsusega ülesanne: tagada uutes liikmesriikides vajalik areng. Minu arvates on see kindlasti Euroopa Liidu eelarve kõige olulisem aspekt.

Me oleme sageli kurtnud selle üle, et eelarves puuduvad energeetikaga seotud algatused. Viimasel hetkel, kui finantskriisi oli alanud, saabus memorandum, milles märgiti, et ka Euroopa Liidu eelarvet on kavas kasutada majanduskasvu stimuleerimiseks. Me oleme teinud ettepaneku kasutada viis miljardit eurot mitmesugusteks algatusteks energeetikasektoris ja ma tahan oma fraktsiooni nimel öelda, et me oleme valmis selles küsimuses lahendust leidma – me oleme valmis leidma rahalisi vahendeid ja ka kiiresti töötama. Kuid kui me vaatame, kuidas üksikud programmid on üles ehitatud – rohkem raha üleeuroopalistele energiavõrkudele, rohkem raha uurimisprogrammidele ja rohkem raha konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammile, teisisõnu programmidele, mida me hästi teame –, siis peaksime võtma aega tagamaks seda, et me teeme seda mõistlikult ja ratsionaalselt. Siiski ootan ma neis küsimustes konstruktiivset koostööd ja tahaksin tänada komisjoni selle algatuse eest. On ehk pisut kahetsusväärne, et see tuli nii hilja, kuid me oleme igati valmis nende küsimustega konstruktiivselt töötama.

Helga Trüpel, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! 2009. aasta eelarve ei ole midagi vähemat ega midagi enam kui kompromiss. Selles ei ole ka mingit üllatust, nagu me äsja kuulsime. Finantsperspektiiv ei võimalda teha suuri muudatusi. Euroopa Liidu eelarve struktuur on praegu liiga jäik ja paindumatu.

Siiski edastab 2009. aasta eelarve mõned olulised sõnumid. Näiteks õnnestus meil leida täiendavalt üks miljard eurot toiduabiks, s.t vaesematest vaesemate jaoks ja loodetavasti kõige vaesemate riikide jätkusuutliku

põllumajanduspoliitika jaoks. Me kulutame veidi rohkem ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, mis on majandusliku arengu seisukohalt väga tähtis, ning veidi rohkem ka kliimamuutuse vastu võitlemiseks.

Kuid meil on siiski vaja uusi prioriteete. Me peame Euroopa Liidu eelarve läbi vaatama ja ma tahaksin oma sõnavõtuga pöörduda eelkõige liikmesriikide, sealhulgas minu kodumaa Saksamaa valitsuse poole. Me peame kriisile reageerima lühiajalises plaanis, kuid loomulikult ka keskpikas ja pikas perspektiivis. Kahtlemata ei saa Euroopa Liidu eelarve asendada riigieelarveid ega riikide poliitika kujundamist, kuid need, kes kriisidega ei kohane, on määratud ebaõnnestumisele.

Hiljuti nägin ma televiisorist pressikonverentsi, kus General Motorsi juht pöördus USA kongressi poole täiendavate laenude saamiseks. Ta väitis: „Meil on vaja ehitada keskkonnasäästlikke autosid ja me peame investeerima rohelisse tehnoloogiasse.” Tal oli õigus. Kahjuks jõudis see teadmine General Motorsi juhini liiga hilja ja Ameerika müümata autode varud aina kuhjuvad. Meie majandus tuleb tõepoolest ümber korraldada. Euroopa peab valmistama uusi, keskkonnasäästlikke, kõrgtehnoloogilisi ja ökoloogilisi tooteid, kui me tahame lähiaastatel nii sise- kui ka maailmaturul majanduslikku edu saavutada.

Me peame heitkoguseid märkimisväärselt vähendama. Me peame vähendama oma sõltuvust naftast. Me peame rohkem investeerima taastuvatesse energiaallikatesse ja palju rohkem teadusuuringutesse. Nii loome võimalused uute toodete ja seega ka uute töökohtade jaoks. Me peame kindlasti muutma oma põllumajanduspoliitikat: see peab olema seotud ökoloogilise energiatootmisega. Ka see annab Euroopa põllumajandustootjatele uue võimaluse.

Samuti tuleb meil eraldada rohkem vahendeid arenguabiks, millest õigesti aru saadakse, s.t mida ei anta mitte heategevuse korras, vaid seetõttu, et on arukas ja strateegiliselt õige tagada õiglane kaubandus kogu maailmas ning tõepoolest kasutada strateegilist lähenemist rikaste ja vaeste vahelise lõhe vähendamiseks kogu maailmas. Meil tuleb lõpuks aru saada, et me peame majanduskasvu ühendama keskkonnakaitsega ja kliimamuutuse vastu võitlemisega. Me vajame uut mudelit majanduskasvu käsitlemiseks ning see ei puuduta mitte üksnes Euroopat, vaid ka tõrka majandusega riike, nagu India ja Hiina, ning muidugi ka Ameerika Ühendriike.

Me loodame väga, et uus Obama administratsioon toob muutuse Ameerika arusaamadesse ja et Ameerika Ühendriigid mõtlevad Kyoto protokolliga järglase osas ümber. Kuid kõik see peab kajastuma ka Euroopa eelarves ja see ongi põhjus, miks uued prioriteedid on vajalikud. Me peame leidma vastuse küsimusele, kust saada raha. Minu fraktsioon, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon, on seisukohal, et meil on vaja rohkem keskkonnamakse. Süsinikdioksiidi tarbimine tuleb maksustada ja lõpuks tuleb kehtestada ka petroolimaksud. See peaks andma suure panuse Euroopa Liidu eelarvesse.

Kõik, mida me komisjonilt praegu – s.t iga paari kuu tagant – kuuleme, viitab sellele, et Euroopa Liidu eelarve tuleb sisemisest loogikast lähtuvalt läbi vaadata, näitamaks üldsusele, et me oleme tõepoolest aru saanud, et me tahame asju muuta, et me vajame uusi prioriteete, et me tahame kulutada rohkem raha teadus- ja arendustegevusele ning et me vajame uusi käivitustehnoloogiaid.

Loomulikult tuleb meil selles valdkonnas korraldada ka rohkem teadusuuringuid. Sellest ei ole pääsu. Nagu me oleme juba rääkinud, kuulub teravili lauale ja mitte kütusepaaki – ka selle peab Euroopa Liit selgeks tegema. Majanduskriisi ajal tuleb meil rohkem raha suunata haridusse: üliõpilaste liikuvuse ja ülikoolide vahetusprogrammi Erasmus Mundus ning elukestvasse õppesse. Ainult nii saame anda Euroopa noortele uusi võimalusi tulevastele tööturgudel ja ka nende isiklikus elus.

Me peame rohkem investeerima kultuurilisse mitmekesisusse. See on Euroopa Liidu rikkus ja kodanikud tänavad meid selle eest, kui nad näevad, et Euroopa vahendid jõuavad tõepoolest nende kodukohta. Kui me tahame käituda vastutustundlikult, siis peame tegema rohkem ennetava välispoliitika vallas, selle asemel, et reageerida alles siis, kui on juba liiga hilja. Ka see kuulub meie poliitiliste kohustuste hulka. Oluline on tegutseda õigel ajal. Seetõttu vajame rohkem ressursse stabiliseerimise vahendi jaoks.

Arvestades eelseisvaid valimisi, mis toimuvad juunis, peame näitama Euroopa kodanikele, et me oleme asjadest aru saanud, et meil on julgust ning et me oleme valmis muutma Euroopa poliitikat, näidates Euroopa Liidu eelarve suhtes üles ka vajalikku mõõdutunnet. Ma loodan ja usun, et kodanikud hindavad seda valimistel.

Wiesław Stefan Kuc, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Austatud juhataja! Mul on hea meel, et eelarvet on veel vaja muuta vaid vähesel määral. Raske on hinnata, kellel on õigus, ja me saame tõe teada alles 2009. aasta lõpuks. Õnneks on meil pärast eelarve kinnitamist võimalik teha kohe aasta algul muudatusi, nagu me teeme igal aastal.

Eile ütles nõukogu eesistuja, Prantsusmaa president Sarkozy, et olulistes küsimustes on vähem vaidlusi kui väiksema tähtsusega küsimustes. See võib tähendada sedasama, mida ütles volinik Grybauskaitė, nimelt et tulevikus tuleks meil koostada hoopis teistsugune eelarve: mitte ainult muuta eelarve rubriike, vaid tagada, et eelarve rubriigid oleksid omavahel paremini seostatud.

Praegune killustatud eelarve, mis sisaldab palju rubriike, ei ole kuigi kergesti loetav. Selle koostamine võtab kaua aega ja see toob endaga kaasa palju vaidlusi. Tegelikult on see eelarve ajakohane vaid mõne päeva, kui mitte lausa mõne tunni vältel. Nii juhtus 2008. aasta eelarvega, milles tehti parandusi juba eelarvekomisjoni esimesel kohtumisel. Oleks soovitav võtta kasutusele laiemad rubriigid ja määratleda, millisel eesmärgil vahendeid võiks kasutada. See muudaks eelarve täitmise tunduvalt paindlikumaks ning annaks komisjonile ja Euroopa Parlamendile paremad võimalused jälgida, kuidas vahendeid on eelarve kogu kehtivusaja vältel kulutatud, ja reageerida operatiivselt igasugustele vajadustele, mis võivad esile kerkida.

Nõukogu poolt rahastamise hiljutine suurendamine 2008. aastal, s.t eelarvest eraldatavate vahendite suurendamine järgnevatel aastatel 200–250 miljardi euro võrra, näitab, et eelseisva aasta eelarve üksikasjade üle kogu aasta vältel peetavatel vaidlustel ei ole mingit mõtet.

Esko Seppänen, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (FI) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Järgmise aasta eelarveprojekti maksete assigneeringute kogusumma on väiksem kui kunagi varem. Kui jätkatakse sama maksepoliitikat nagu viimastel aastatel, on makseteks piisavalt raha. Komisjon ei rakenda eelarvet täies ulatuses.

Eile otsustas Euroopa Parlament maksta liikmesriikidele tagasi peaaegu viis miljardit neist kuuest miljardist eurost, mida sel aastal makseteks ei kasutatud, ehkki eelarves oli selle raha kasutamine ette nähtud. Üks miljard lisati järgmise aasta eelarvesse toiduabiks. Pärast seda, kui komisjon oli selle ettepanekuga välja tulnud, langesid toiduainete hinnad poole võrra ning Euroopa Liit peab varsti sekkuma, et omaenda tootmist toetada. Maailmas on miljon nälgivat inimest ja abi on muidugi vajalik, kuid komisjoni ettepanekut toetavad argumendid on kuue kuu jooksul iganenud.

Eelarve koostamisega seoses asus komisjon eelmisel nädalal ellu viima suhtekorraldus- ja propagandategevust, et tutvustada oma kava liikmesriikide majanduse taastamiseks. See on eelarveakrobaatika ja vigurdamine. Euroopa Liidu viie miljardi euro suurune toetus tähendab seda, et raha liigutati ühest eelarveartiklist teise ilma, et liikmesriigid annaksid Euroopa Liidu käsutusse uusi vahendeid. Need ei ole tõelised taastamismeetmed, mis aitaksid korvata üleilmastumisest tingitud kahju. Meil on vaja jõulisi meetmeid, mis raviks meid terveks hullurahatõvest, kuid Euroopa Liit lihtsalt ei võta neid meetmeid. Euroopa Komisjon ja Euroopa Liidu Nõukogu ei ole valmis selliste meetmete kohta otsust tegema.

Nils Lundgren, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (SV) Austatud juhataja! Nagu tavaliselt, on meil siin dokument, mis on eeskujulik näide eelarve koostajate parlamentaarsest käsitööst. Samal ajal oleme absurdses olukorras: me teeme midagi, mida me ei peaks tegema. Me arutame praegu, kuidas me peaksime rohkem raha kulutama. Euroopa Parlament ei esinda maksumaksjaid, ei ürita kulutamist piirata, vaid mureseb hoopis selle pärast, et raha ei kulutata piisavalt. Vähe sellest, et üle kahe kolmandiku rahast kulutatakse asjadele, millega meie parlamendina ei peakski tegelema, kasutatakse seda raha ka täiesti valedel eesmärkidel. Raha läheb endiselt põllumajandus-, maaelu arengu ja regionaalpoliitikale, s.t kõikidele neile valdkondadele, mis on liikmesriikide endi vastutusel ja mille eest peaksid liikmesriigid ise maksma.

Palju – ja täiesti õigustatult – on räägitud sellest, et 2009. aasta on Euroopa, Ameerika Ühendriikide ja tegelikult kogu maailma jaoks kriisiaasta. Niisiis me küsime endalt, mida me peaksime ette võtma. Siin. Minu vastus sellele on, et siin ei saa me selle suhtes midagi ette võtta. Euroopa Liidu liikmesriigid kasutavad ehk 40–45% oma rahast riiklikeks kulutusteks. Üks protsent tuleb siia ja seda kasutatakse valedel asjade jaoks. Selle lähenemisega me marginaliseerime end. Täna teid väga.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Ma tahaksin väljendada oma tunnustust Euroopa Liidu 2009. aasta üldelarvet puudutavale resolutsioonile, mille esitasid eelarvekomisjon ja selle raportöör Jutta Haug. Resolutsiooni tekst toob Euroopa Liidu järgmise aasta eelarvega seotud riskid põhjalikult ja igakülgselt välja.

Minu arvates seisneb peamine küsimus, mis on endiselt lahtine, selles, kuidas katta eelarveliste vahenditega Euroopa Liidu kava finantskriisi tagajärgedega toime tulemiseks. Kriisi ulatus ja suund ei ole veel täiesti selged. Kõige olulisemad algatused on seotud jätkusuutliku arenguga, tööhõive suurenemisega ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamisega, samuti piirkondadevahelise ühtekuuluvuse toetamisega, mis on üks tähtsamaid Euroopa majanduskasvu stimuleerivaid tegureid.

2009. aastal kasutatakse struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide raha eeldatavasti kiiremini, eriti uutes liikmesriikides. Seepärast on asjakohane rõhutada eelarvepädevate institutsioonide kohustust tagada õigel ajal täiendavad maksed. Nende maksete üks võimalik allikas võiks olla 7,7 miljardi euro suurune reserv, arvestades mitmeaastase finantsraamistiku maksete ülemmäära. Sellega seoses on hädavajalik võtta meetmeid, et lihtsustada struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide mehhanisme ja seeläbi suurendada võimalusi nende kasutamiseks Euroopa Liidu liikmesriikides.

Salvador Garriga Polledo (PPE-DE). – (ES) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Ma tahaksin eriti tänada eesistujariigi Prantsusmaa esindajat härra Soreli, kes tegi eelarvekomisjoniga suurepärasest koostööst, osaledes kõikidel meie aruteludel.

Euroopa Parlamendi töö Euroopa Liidu eelarveprojektiga on sel aastal taas jõudmas rahuldava lõpptulemuseni. Selleks läks vaja komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamendi vaheliste läbirääkimiste aastatepikkust kogemust. Me teame kõikide institutsioonide piiranguid ja suutsime jõuda kokkuleppele põhiküsimustes, nii et homset hääletust võib nimetada Euroopa Liidu institutsiooniliseks õnnestumiseks.

Kõik need aastad, mil me üksteist oleme tundma õppinud, ütlevad meile siiski ka seda, et selleaastane kokkulepe põhiküsimustes jääb alla sellele, mida meil oleks tavaolukorras olnud võimalik nõuda.

Probleem on selles, et seda eelarvet kavandati mitu kuud tagasi, märtsis või aprillis, ja arvesse ei võetud majandus- ja finantskriisi tohutut ulatust. See ei ole aga tavatu, sest nii tegid ka mõned liikmesriigid, kes piisavalt kaugele ette ei planeerinud.

Meie eelarvemenetlus on olemuslikult väga jäik ega võimalda käigupealt parandusi teha. Euroopa Parlament tegi esimesel lugemisel mõned ettepanekud, mille eesmärk oli kaasa aidata majanduse elavdamisele ja luua kodanikele turvavõrk, seda peamiselt Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni ning Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni esitatud muudatusettepanekute kaudu. Mõned neist ettepanekutest võttis nõukogu vastu, teised aga lükkas tagasi.

Alles protsessi lõpus, kui lepituskohtumine oli juba aset leidnud, tulid nõukogu ja komisjon viimaks välja heade ideedega selle kohta, kuidas kasutada Euroopa Liidu eelarvet majanduskasvu ergutamiseks. Kui improviseerimisega kaasneb kiirustamine, siis on pettumus kõige tõenäolisem tulemus.

Lõppude lõpuks võetakse vastuseks majanduskriisile meetmeid pigem riikide kui ühenduse tasandil ja Euroopa Liidu eelarvest ei saa paraku sellist võimsat majanduspoliitilist vahendit, nagu see pidanuks olema.

Ma ei saa aru, miks majandusbuumi ajal, aastatel 2005–2006, olid vastu võetud finantsperspektiivid niivõrd kärbitud ja piiratud, et iga-aastast eelarvepoliitikat ei saanud kasutada tsüklilisusevastase relvana.

Iga-aastased ülemmäärad piiravad meid ja mitmeaastasest finantsraamistikust ei ole kriisiaastatel mingit kasu.

Lõpuks veel viimane mõte. Kaks ühenduse programmi, mida 2006. aasta finantsperspektiivi kokkulepe kõige enam mõjutas – üleeuroopalised võrgud ja maaelu areng –, on need programmid, mis on nüüd valitud välja Brüsselist Euroopa majanduskasvu edendamiseks.

Minu küsimus on: kes peaksid nüüd vastutama selle eest, et neid programme 2006. aastal nii jõuliselt kärbiti?

Göran Färm (PSE). – (SV) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni eelarveraportöörina pean ma ütleva, et me leppisime oma komisjonis juba väga varakult – isegi enne kriisi algust – kokku, et esmatahtsaks tuleb pidada kliima ja energeetikaga seotud meetmeid ning eelkõige väikseid ja keskmise suurusega ettevõtteid. Nüüd oleme jõudnud samale järeldusele eelarvekomisjonis ja ma tahaksin tänada raportööri nende erakordselt konstruktiivse koostöö eest seoses eelseisva aasta eelarvega. Samuti rõhutaksime vajadust keskenduda investeringutele üldisesse kasvu ja infrastruktuuri.

Kuulasin veidi aega tagasi härra Lundgreni, kes esindab Fraktsiooni Iseseisvus ja Demokraatia. Ta on muidugi asjast täiesti valesti aru saanud. Keegi ei arva, et Euroopa Liidul võiks olla nii suur eelarve, et Euroopa Liit saaks ise mõjutada majandusolukorra parandamiseks tehtavaid jõupingutusi. Meie peaksime tegelema selliste ühiste asjadega, mida üksikud liikmesriigid ei saa teha, näiteks rajama Euroopa Liidus tõelise ühisturu. Nüüd, kus me oleme kõrvaldanud kaubandustõkked, tuleb meil rajada ka ühine infrastruktuur, eelkõige ühine energiainfrastruktuur, ja korraldada ühised teadusuuringud, et meil oleks võimalik saavutada maailmas juhtpositsioon. See ongi eesmärk ja küsimus ei ole selles, et liikmesriikidelt võetaks midagi ära.

Esimest korda võtsin ma eelarvega seotud arutus sõna 1999. aastal. Millest me tollal rääkisime? Samadest asjadest, millest me tänagi räägime: töökohtadest, majanduskasvust, lihtsustamisest ja suuremast tõhususest ning eelarve paindlikkuse suurendamisest, et parandada Euroopa Liidu suutlikkust reageerida kiiresti uutele probleemidele. Kuid kahjuks kulgevad liiga paljud asjad ikka vana rada mööda. Seepärast on komisjoni algatus seoses taastamiskavaga teretulnud, isegi kui see on koostatud väga kiiresti.

Igal juhul arvan ma, et kõige olulisem asi, mida me teha saame, on muuta Euroopa Liidu eelarvepoliitikat tõeliselt ja püsivalt. Tulemused, mis saavutati tänu komisjoni avatud suhtumisele pikaajalise eelarvega seotud koostöösse, näitavad, mis on kaalul: stabiilsed ja pikaajalised investeeringud majanduskasvu, keskkonda ja kliimapolitikasse. See tähendab ka seda, et meil on võimalik pääseda praegusest olukorrast, mida iseloomustavad sagedased ajutised jõupingutused eelarvekava muutmiseks. Me vajame pikaajalise eelarve uut struktuuri. See on kõige olulisem asi, mille komisjon saaks nüüd ära teha. Aitäh.

Nathalie Griesbeck (ALDE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Selgi aastal on eelarvemenetlus sundinud Euroopa Parlamenti pidama tuliseid läbirääkimisi 2009. aasta eelarve kogumahu üle, aga ka prioriteetide üle, mille me oleme endale seadnud selleks, et saavutada majanduskasv ja tööhõivega seotud eesmärgid nii läbimõeldud majanduse kui ka ülemaailmse kriisi kontekstis ning välispoliitika ja rubriigi 3 „Kodakondsus, vabadus, turvalisus ja õigus“ alla kuuluva poliitikaga seotud eesmärgid.

Nagu me oleme alati öelnud ja sageli korranud, on mitmeaastane finantsraamistik jäik ja seda on ilmtingimata vaja põhjalikult reformida, sest vastasel juhul saame tulevikus praegusest veelgi vähem rahuldada mitmesuguseid olulisi vajadusi laienenud Euroopa Liidus, millesse kuulub 27 liikmesriiki.

Seda arvestades on raportööride poolt meile esitatud eelarve põhimõtteliselt nii hea, kui see saab olla, ja mul on hea meel voliniku täna hommikuse teate üle, et mitmeaastase raamistiku hädavajalikus ülevaatamises on kokku lepitud. Mul on hea meel ka selle üle, et proua volinik on siin alati meiega, ja pean kahetsusväärseks eelarvega tegeleva ministri puudumist, millest teatati lühidalt elektroonilisel ekraanil istungi alguses. Ilmselt ei pidanud minister vajalikuks meiega liituda.

Mis puudutab eelarvet, siis eriti suurt heameelt teevad mulle jõupingutused eelarve nende ridade nimel, mis on seotud ülemaailmse soojenemise vastu võitlemisega, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete toetamisega ning energiasõltuvusest vabanemisega, aga ka meetmed, mida on võetud selleks, et Euroopa oleks humansem ja humanistlikum ning suudaks paremini lahendada rändepoliitikaga seotud suuri probleeme.

Sellegipoolest tahaksin ma väljendada oma muret maaelu arenguks mõeldud assigneeringute pärast ja ma soovin veel kord taunida maapiirkondi eelistavale poliitikale omistatud rolli.

Suur tänu proua Haugile, tema meeskonnale, härra Lewandowskile ja eelarvekomisjoni esimehele.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Austatud juhataja, ma sooviksin juhtida meie arutelu tähelepanu kolmele küsimusele.

Ajal, mil finantskriis ja sellest tulenevalt ka majanduskriis Euroopa Liidus süveneb, on see eelarve erakordselt väike. Kulukohustused summas veidi üle 1% rahvamajanduse kogutulust, maksed summas 0,9% ja eriti 3,2 miljardi euro suurune varu annavad tunnistust sellest, et suurimad liikmesriigid ei soovi rahastada Euroopa Liidu kõige tähtsamaid eesmärke.

Teiseks võtab Euroopa Liit enesele väga kergelt uusi kohustusi, mida finantsperspektiivis ette ei nähtud. Hiljuti eraldati täiendavalt miljard eurot kolmandas maailmas näljahäda vältimiseks ja 0,5 miljardit eurot Gruusias ülesehitustöödele kaasa aitamiseks. Neid kulutusi, mis on täiesti põhjendatud, tuleb rahastada muu olulise tegevuse arvelt, mille rahastamise kohustuse Euroopa Liit võttis endale palju varem.

Lõpuks, mis puudutab majanduskriisi ületamiseks tehtavaid jõupingutusi, siis liikmesriigid, eriti vähem jõukamad riigid nagu Poola, on oma lootused rajanud struktuurifondide kaudu projektide eelneva rahastamise algatamisele. Loodan, et see erakordselt tagasihoidlik eelarve võimaldab meil ulatuslikke investimisprojekte siiski selliselt rahastada.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Nagu rõhutasime oktoobris, peaksid Euroopa Liidu 2009. aasta eelarvet iseloomustama poliitilised meetmed ja nendega seotud eelarveread, mille eesmärk on tõhusalt reageerida süvenevale majanduskriisile.

Kuid selle asemel, et suurendada rahalisi vahendeid majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks ning töötajate ostujõu suurendamiseks, on Euroopa Liidu kavandatud 2009. aasta eelarves makseid vähendatud

enneolematule tasemele (neli miljardit eurot vähem kui 2008. aasta eelarves). Need summad on isegi väiksemad kui aastateks 2007–2013 vastu võetud mitmeaastases finantsraamistikus kavandatud vahendid, mis olid juba niigi täiesti ebapiisavad. Käsitleva Euroopa Liidu eelarve on aastate võrdluses väikseim alates ajast, mil Portugal ühines Euroopa Majandusühendusega.

Euroopa Liidu kavandatud 2009. aasta eelarve peaks väidetavalt toetama Euroopa majanduse taastamise kava ja suurendama Euroopa solidaarsust. Tegelikult lähtutakse aga motost „igaüks enda eest” ehk teisisõnu poliitikast, mis suurendab veelgi erinevusi majanduslikult rohkem arenenud riikide ja ühtekuuluvusriikide vahel.

Me vajame hädasti eelarvet, millega nähakse ette tõhus toetus põllumajanduses tegutsevatele väikestele ja pereettevõtetele, kalandusele, tekstiili- ja rõivatööstusele, laevaehitusele ning mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Need meetmed peaksid kaitsma tootmissektoreid kõikides liikmesriikides, eriti aga ühtekuuluvusriikides, ning töötajate õigusi ja inimväärsset palka.

Jeffrey Titford (IND/DEM). - Austatud juhataja! „Ülbus” on see sõna, mis tuleb pähe, kui lugeda seda pikka raportit, sest selle raporti tekst viitab just sellele. Näiteks lõikes 25 kurdetakse selle üle, et „kasutatavad vahendid ei võimalda praegusel kujul erinevatele tahteavaldustele vaatamata liidul täita oma rolli ülemaailmse partnerina”. Samas lõikes märgitakse, et Euroopa Liidul on olemas „suutlikkus etendada rolli ülemaailmse partnerina”. Kes üldse tahtis, et Euroopa Liidul oleks selline roll? Miks peab Euroopa Liit end niivõrd tähtsaks? Minu kodumaal ei ole mitte keegi andnud oma häält selle poolt, et Euroopa Liidust kujuneks mingi ülemaailmne partner. Meile öeldi, et ühisturg tagab meile odava veini ja mõnused puhkuse veetmise võimalused.

Ma märgin veel, et see „ülemaailmne partner” tahab, et tema kaubamärki kasutataks igasuguses suhtluses massidega ja et enne 2009. aasta valimisi korraldataks suur teavituskampaania. Teavitamise all tuleb mõista ajupesu, sest kahtlemata pakub Euroopa Liit end välja kui suurimat hüvangu inimkonnale pärast penitsilliini, mitte aga kui demokraatia ja mõttevabaduse groteskset vaenlast, mis ta tegelikult on.

See ülbus kandub üle kõigele, mida Euroopa Liit puudutab. Ei ole paremat näidet kui president Václav Klausil hiljutine häbiväärne ja lugupidamatu kohtlemine Prahast toimunud kohtumisel Euroopa Parlamendi liikmete poolt. Ma rõhutan, et Euroopa Liidul ei ole mitte mingisugust demokraatlikku mandaati selles eelarves kujutatud imperialistlikuks käitumiseks.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Austatud juhataja! Jõulude ajal saavad väikesed poisid kingituseks punaseid autosid, et mängida tuletõrjujaid, ja väikesed tüdrukud saavad Barbie nukke, et mängida teisi mängu.

Samamoodi on komisjonil ja nõukogul väike eelarve, millega nad mängivad riigi rahandust. Me mängime eelarvega teeõhtut, serveerides veidike Galileole, veidike Kosovole või veidike Palestiinale. Natukene jagub ka koolides puuviljade jagamiseks.

Tsunamile sarnanev finants- ja majanduskriis pühib üle kogu autotööstuse, kinnisvara- ja teenindussektori, ent meie mängime 116 miljardi euro suuruse eelarvega, mis on võrdne Hispaania eelarvega 42 miljoni või 45 miljoni kodaniku jaoks. Meil on aga tegemist 400 miljoni kodanikuga. Ma ei hakka rääkimagi Ameerika Ühendriikide eelarvest, mille maht on 2000 miljardit eurot.

Kogu meie maailmajagu on teel majanduslangusesse, ent meie jagame paari koorukest. Me korrutame üha reegliti, et kohustused moodustavad 1% rahvamajanduse kogutulust ja et puudujääk ei tohi ületada 3%.

Me peame õppima oma vigadest. Esiteks, kui ei osata prognoosida seda, et naftabarreli hind langeb 100-lt 40-le, samas kui Goldman Sachs prognoosis 200, ja kui suudeta teha mõne kuu prognoose, siis kuidas saab panna paika mitmeaastase finantsraamistiku seitsmeks aastaks? See on absurd.

Teiseks, kogu eelarvete ajalugu näitab, et õigusaktides sätestatud ülemmäärad, Gramm-Rudman-Hollingsi seadus Ameerika Ühendriikides, ühe protsendi reegel – see kõik on rumalus. Riigi rahandus lähtub empirismist, mitte dogmatismist. Meil oleks olnud vaja eelarvelist energiakava, et muuta majanduskliimat. Seda nimetati suureks Euroopa laenuks. Meil oleksid pidanud olema võimalused, et asju muuta, kuid meil puudus selleks ambitsioon.

Juhataja. – Ma tahaksin kõikidele parlamendiliikmetele meelde tuletada, et te ei räägiks liiga kiiresti, sest tõlgid ei suuda teiega sammu pidada.

Reimer Böge (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Ma tahaksin kõigepealt tänada raportööre, härra Lewandowskit ja proua Haugi, aga ka koordinaatoreid ning sekretariaadi ja fraktsiooni töötajaid. Eriti just viimasena mainitud töötasid aeg-ajalt peaaegu oma võimete piiril ja selline töökoormus on nende puhul igal aastal tavapärane. Samuti soovin ma tänada eesistujariiki Prantsusmaad heade ja õiglaste läbirääkimiste eest. Ma saan aru, et eesistujariik oleks olnud valmis minema veidi kaugemale, kui nõukogu enamus oleks seda võimaldanud. Ma tahaksin ka rõhutada, et komisjon osales läbirääkimistel väga konstruktiivselt. Lugupeetud volinik – kui ma tohin seda siin avalikult öelda –, kuna meil on tekkinud head tööalased suhted, siis mina ei oleks vastu, kui teie kandidatuur järgmisel aastal jälle üles seataks.

Daamid ja härrad, 2009. aasta eelarve jaguneb kolmeks etapiks. Esimese etapi üle hääletatakse homme. Me rahastame Euroopa Liidu põhivajadusi kulukohustustega 133,7 miljardi euro ulatuses ja maksetega 116 miljardi euro ulatuses ning meil on õnnestunud tagada toiduainete rahastamisvahendi parem kasutamine, rakendades selleks erakorralisi vahendeid: institutsioonidevahelise kokkuleppe muutmist, paindlikkusinstrumenti ja ümberpaigutamist rubriigis 4. See kõik on hea, kuid samas peab olema selge, et olemasolevate arengustrumentide ülevaatamine nii arengukoostööle pühendatud eelarvejaos kui ka Euroopa Arengufondis peab samuti olema osa paketist, kui me tahame pikas plaanis saavutada parema lahenduse ja paremad väljavaated, sealhulgas toiduga kindlustatuse arengumaades. Samuti toob see selgelt välja hädavajaduse vaadata põhjalikult üle rubriik 4 („EL kui ülemaailmne partner“).

Teist osa tuleb arutada siis, kui vastu võetud deklaratsiooni rahaline kasu on ilmnunud. Ma pean silmas struktuurifondide rakendamise kiirendamist ning struktuurifonde ja maaelu arengut käsitlevate eeskirjade lihtsustamist. Kui me kõik teeme oma kodutöö esimeses kvartalis ära, peaksid tulemuseks olema lisaelarved, mis näevad ette suuremad maksed struktuurifondidesse ja põllumajandusfondidesse, mille kaudu samuti toetatakse majanduse arengut. Kui me seejärel ei suuda tagada, et aasta jooksul tehtavad maksed ületavad 120 miljardit eurot, siis peavad sellel olema administratiivsed ja poliitilised tagajärjed. Muu oleks mõeldamatu.

Kolmas punkt puudutab majanduse taastamise paketti. See, mida meie siin Euroopa Liidu eelarve arvude suhtes arutame, on mõistagi pigem järgmine etapp ja seetõttu tahaksin ma selle temaga seoses märkida kahte asja. Esimene on see, et Euroopa Investeeringuspanga kaasamine on õige ja oluline, kuid pikemas plaanis ei tohiks meil olla uut varieelarvet väljaspool Euroopa Liidu eelarvet. See oleks vastuvõetamatu. Teiseks, me oleme valmis tagama kavandatud läbivaatamise, lähtudes õigetest projektidest ja vajalikest menetlustest, sealhulgas prioriteetidest, milleks on energiavõrkude ühendamise, et saavutada Lissaboni lepingus energiapoliitikaga seoses sätestatud solidaarsus, ja lairibaiühendus mahajäänud maapiirkondades. See kõik täiendab juba päevakorda võetud muid vajalikke meetmeid.

Costas Botopoulos (PSE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Kõigepealt tahaksin ma öelda, et Prantsuse valitsuse esindaja tänane puudumine näitab teisest küljest seda eesistujariiki, keda tavaliselt tema poliitilise edukuse puhul palavalt kiidetakse. See omaette hoidva eesistujariigi teine külg on ka teravas kontrastis meie parlamendikomisjoni ja raportöör Haugi suhtumisega, kes – vastupidi – on väga varmselt eelarvega seotud töös osalenud.

– Daamid ja härrad, lubage mul öelda, et eelarve, mida me täna arutame ja mis pannakse homme hääletusele, sisaldab üht edasiminekut, mis tuleb nüüd lihtsalt ellu viia, ja kolme suurt probleemi. Edasiminek on muidugi see, et meil on õnnestunud – kuigi viimasel hetkel – saada eelarvesse toiduabi, mis oli väga vajalik. See näitab, et Euroopa mõistab praeguseid probleeme.

Siiski nähtub sellest eelarvest ka kolm suurt probleemi.

Esiteks ei ole see eelarve tegelikkusega kooskõlas, arvestades praegust majanduskriisi, mis – lubage kolleegidele meelde tuletada – ei alanud 2008. aasta septembris, nagu paljud kõnelejad on öelnud, sest kriisi märke oli näha juba aasta tagasi. See eelarve ei arvesta üldse kõiki neid keerulisi asjaolusid. Meil on väga väiksed kulukohustused ja sellised kulukohustused, mille täitmine ei ole sugugi kindel. Teine probleem, mida mainisid mitmed kõnelejad, on seotud struktuurifondidega. On uskomatu, et struktuurifondidest on eelmise aasta eelarvest nii palju raha tagasi tulnud ja et midagi ei tehta selleks, et meil õnnestuks see probleem vähemalt järgmiseks aastaks ära lahendada. Kogu see süsteem vajab ülevaatamist. Kolmandaks probleemiks on kahtlused, mis tekivad seoses majandusabiga – selle 200 miljardi euroga, millest 30 miljardit tulevad ühenduse eelarvest. Kahjuks ei näita jällegi miski, et see raha leitakse. Aga see raha tuleb leida, sest me vajame seda.

Jan Mulder (ALDE). – (NL) Austatud juhataja! Ka mina tahaksin kõigepealt tänada kõiki asjaosalisi nende töö eest selleaastases eelarvemenetluses. Me tulime järjekordse, 2009. aasta eelarve koostamisega edukalt toime. Nõukogus on taas ühepäevase kohtumise vormis tehtud läbi tavapärane rituaal.

Üks asi, mis mind hämmastas, on see, kui oluliseks peavad mõned fraktsioonid teatud makseprotsente. Ma ei saa aru, kuidas on see oluline, kas see on 0,88, 0,92 või isegi 0,9. Peaasi on see, et see protsent oleks piisav. Sisemajanduse kogutoodang võib järgmisel aastal vabalt väheneda ja sellisel juhul kujuneb see protsent suuremaks kui 0,9, mis on nüüdseks kokku lepitud. Kas see tõesti täidaks Euroopa Parlamendi eri fraktsioonid rahuloluga? Ma ei saa sellest aru. Makseprotsendid peavad seega olema piisavad, ei rohkem ega vähem. Vajaduse korral võib aasta jooksul koostada ka lisaeelarve.

On üks katseprojekt, millele ma tahaksin juhtida teie tähelepanu. Muu hulgas uuritakse selle projekti raames, kas täiendavad toetused on pärast 2013. aastat põhjendatud. Tahaksin paluda, et komisjon võtaks seda arvesse, sest kui me seda teemat järgmisel aastal arutama hakkame, siis minu arvates on oluline teada, miks me neid täiendavaid toetusi anname. Kas need on tegelikud maksed osutatud teenuste eest või mitte?

ISTUNGI JUHATAJA: MAREK SIWIEC

asepresident

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Austatud juhataja! Mul on hea meel Euroopa Liidu järgmise aasta eelarve projekti kohta esitatud soovitude üle. Eelkõige toetan ma Põhja-Iirimaa rahuprotsessi puudutavad soovitusi. Rahaline toetus on ette nähtud programmile PEACE III ja Rahvusvahelisele Iirimaa Fondile.

Samuti olen ma rahul, et eelarves on ette nähtud rahaline toetus rahuprotsessile Balkani piirkonnas ja Palestiinas. Euroopa Liit aitab kaasa ka ülesehitustöödele Gruusias, näidates, et ta on suurim rahu tagaja maailmas. Samuti antakse rahalist toetust vaestele riikidele ning me püüame seda traditsiooni alal hoida. Euroopa Liit peab olema eesliinil, et 2015. aastaks viia ellu aastatuhande arengueesmärgid.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Austatud juhataja, iga parlamendi üks põhilisemaid ülesandeid on rahanduse kontrollimine. See eeldab muidugi seda, et parlamendil on võimalus kontrollida eri eelarvekirjeid. Seetõttu on täiesti vastuvõetamatu, et nõukogu ei ole endiselt aldis suhtlema Euroopa Parlamendiga. Me kuulsime täna, et eesistujariik Prantsusmaa ei ole vastanud ühelegi Euroopa Parlamendis 2009. aasta eelarvega tegeleva raportööri pöördumisele, ja mina, kes ma tegelesin eelarvekontrollikomisjoni raportöörina nõukogu 2007. aasta eelarve täitmise kinnitamisega, võin lisada, et nõukogu ei soovinud ka minu pöördumistele vastata. Nii et nõukogu ei ole ainult kinnise suhtumisega mitte üksnes tulevikku, vaid ka mineviku suhtes. See ei ole ainult eesistujariigi Prantsusmaa probleem; see on nõukogu probleem üldiselt. Nõukogu argumendiks on viide nn „aumeeste kokkuleppele“, mille nõukogu ja Euroopa Parlament 1970. aastal sõlmisid. Kuidas, palun? 1970? Siis nimetati Euroopa Liitu veel Euroopa Ühenduseks. Tollal koosnes Euroopa Ühendus vaid mõnest riigist ja Euroopa Parlamenti ei valitud, vaid nimetati ametisse. See „aumeeste kokkulepe“ kuulub seega minevikku ja sellel ei ole tänapäeval enam väärtust. Euroopa Parlament peab nõudma nõukogult avatust, täielikku juurdepääsu teabele ja koostööd.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Euroopa Kontrollikoda on 14. aastat järjest keeldunud kinnitamast Euroopa Liidu eelarvet.

Kuigi Euroopa Kontrollikoda on kiitnud komisjoni raamatupidamiskorda – mis on siiski kõige väiksem asi –, siis teadke, et täielikult kinnitatakse ainult 8% Euroopa Liidu kontodest. Me kõik saame aru, et ükski eraettevõtte ei jääks sellise määra ja kriitika puhul püsima. See tähendab, et Euroopa Liidu eelarvest 92 protsendi ehk üle 100 miljardi euro puhul on tegemist liiga suure hulga vastuolude ja rikkumistega.

Tsiteerisin raportit. Nende rikkumistega kaasnevad mitmed vastutustundetud teod. Kui näiteks mingil teavitusasutusel on 15,4 miljoni euro suurune eelarve selleks, et saata kosmosesse valimiskast loosungiga „Hääletada võib kõikjal“, võivad inimesed õigustatult tunda, et te pilkate neid.

Praeguses olukorras, kus pered ja liikmesriigid peavad püksirihma pingutama, ajal, mil Prantsusmaa netopanus on seitse miljardit eurot, ei tohi me suhtuda Prantsusmaa ja Euroopa maksumaksjatesse kui Euroopa Liidu jõuluvanasesse, sest juunis muutuvad nad märksa kurjemateks tegelasteks.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Austatud juhataja! Korrares pidevalt isereguleeruva turu dogmat, ei ole Euroopa Liit seadnud selgeid piire, kehtestanud eeskirju ega teostanud järelevalvet. Lisaks ei ole Euroopa Liit suutnud vabastada end Ameerika Ühendriikide finantsturgudest. Seejuures on ta jätnud täitmata oma kohustuse kaitsta eurooplasi üleilmastumise negatiivsete tagajärgede eest.

Meile on aastaid räägitud, et sotsiaal- ja tervishoiuvaldkondade jaoks raha ei jätku, kuid ometi on raisatud miljoneid eurosid prestiižiprojektidele, näiteks Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile, mille eelarve on vaatamata kontrollikoja tohutule kriitikale peaaegu neljakordistunud. Nüüd, mil kodanikud tunnevad massilise

tööpuuduse ohu tõttu taas, et nende lootusi on petetud, relvastab Brüssel end uue, 200 miljardi euro suuruse majanduse taastamise paketiga, mis minu arvates on täielik pettus.

Lõppkokkuvõttes on kasutusele võetavate vahendite summa tõenäoliselt vähem oluline kui tegelikult ellu viidavate meetmete asjakohasus.

Ville Itälä (PPE-DE). - (FI) Austatud juhataja! Ma tahaksin tänada raportööri, proua Haugi ja härra Lewandowskit, ning koordinaatoreid nende suurepärase ja väga vastutustundliku töö eest. Samuti tahaksin ma tänada esimees Böget, kelle aktiivne töö aitas suurel määral kaasa niivõrd positiivsete tulemuste saavutamisele.

Me elame tähendusrikkal ajal. Majanduskriis on ukse ees ja me peame mõtlema, kuidas Euroopa Parlament saaks avalikkusele saata õige sõnumi. Tahaksin tänada raportööri Lewandowskit selle eest, et ta kogu 20% kasvu ei ole ära kasutatud. See on märk sellest, et me mõistame oma vastutust maksumaksja ees. Arvestades, et järgmisel aastal toimuvad valimised ja et vastu võetakse uus parlamendiliikmete põhimäärus, oli see väga keeruline ülesanne ja lõpptulemus on suurepärase.

Ma toaksin välja vaid ühe mõtte seoses proua Haugi raportiga. See puudutab Läänemere strateegiaga seotud uut eelarverida. Sel teemal on peetud arutelusid ja mul on hea meel, et otsus võeti vastu, sest see annab võimaluse astuda suur samm edasi Läänemere seisundi parandamisel.

Kuna komisjon koostab oma Läänemere strateegia järgmiseks aastaks, on oluline, et ka eelarves on olemas vastav rubriik. Strateegiad ei tähenda midagi, kui need eksisteerivad vaid paberil. Seega tuleb luua strateegiale ka sisu ja kui komisjon on oma töö lõpetanud, on meil kahtlemata lihtsam luua sisu sellele eelarverubriigile.

Me teame ka, et Rootsi seab eesistujariigina Läänemere strateegia oma prioriteediks. Nii et praegu on just õige aeg lisada see teema eelarvesse. Seepärast tahaksin ma tänada kõiki tähelepanu eest, mida nad on sellele teemale ja järgmise aasta ühele prioriteedile pööranud.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). - (ES) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Me oleme jõudnud eelarve koostamise raske ja keeruka protsessi lõpusirgele. Me hääletame homme ja ma usun, et tulemus on positiivne.

Maailmas on praegu tõsine kriis, mille epitsenter asub rahandussüsteemis ja mis on juba avaldanud negatiivset mõju reaalmajandusele. Seega on vaja poliitilisi muutusi, et kujundada meie majandusmudel ümber, peatada tootmisstruktuuri lagunemine ning tõkestada praegu ilmnevate negatiivsete sotsiaalsete ja kliimatiliste mõjude süvenemine.

Me peame tunnistama omapoolset vastutust ja tagama, et 2009. aasta eelarve oleks tõhus vahend, mis aitab meil kriisist välja tulla ning jätkata kodanikele mõeldud sotsiaalse Euroopa loomist. See Euroopa peab tagama inimestele nende õigused ja arvestama sellega, milline on olnud meie ajalugu. Me tahame Euroopat, kus kedagi ei tõrjuta. Üheks näiteks selle kohta on eelarvesse sellise katseprojekti lisamine, mille eesmärk on aidata kaasa romide lõimumisele ühiskonda. Me tahame nii sisemist kui ka väljapoole suunatud solidaarsust, alustades solidaarsusest meie lõuna- ja idanaabritega.

Ma mainiksin seejuures, et eelarves on oma koht ka Barcelona protsessil, nüüdsel Vahemere Liidul, mille suhtes meil on väga suured lootused. Me tahame Euroopat, mis suudab edaspidigi toita oma rahvast ning võidelda nälja ja sotsiaalse tõrjutuse vastu kogu maailmas. Kõige selle eesmärk on edendada maailma rahvaste jätkusuutlikku rahulikku arengut.

Daamid ja härrad, pärast homset vastuvõtmist hakkab Euroopa Liidu 2009. aasta eelarve tegelikult oma elu elama. Pärast vastuvõtmist tuleb see eelarve korralikult ellu rakendada ja vajaduse korral tuleb seda muuta. Me jälgime seda kõike tähelepanelikult.

Ma kasutan võimalust ja soovin teile kõigile tulevaks aastaks kõike paremat!

Daniel Dăianu (ALDE). - Austatud juhataja! Euroopa Liidu eelarvet arutatakse ajal, mil suureneb ärevus seoses majanduskriisiga, mis liikmesriike enda alla matab. See kriis sunnib komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamenti mõtlema, kuidas võidelda Euroopa Liidu eelarveliste vahenditega majanduslanguse vastu.

Struktuurifondide vahendite tunduvalt kiirem väljamaksmine uutes liikmesriikides on selles uues olukorras väga vajalik ja komisjoni sellekohane kavatsus on äärmiselt teretulnud. Kuid see kavatsus peab muutuma konkreetseteks tegudeks ja Euroopa Liidu eelarve peab olema valmis juhaks, kui vajatakse täiendavaid maksete assigneeringuid, nagu raportis õigesti rõhutatakse. See sõltubki just menetluste lihtsustamisest.

Uute liikmesriikide puhul, mis ei kuulu euroalasse, on finantskriis märkimisväärselt vähendanud tegutsemisruumi omaenda vahendite arvelt eelarvestiimuli kasutamisel ja tõenäoliselt napib rahvusvahelistel turgudel 2009. aastal laenuvahendeid. Seetõttu on hädasti vaja Euroopa Liidu vahendeid ja muud abi nn krediitkvaliteedi parandamiseks, et võidelda eeldatava ranga majanduslanguse vastu.

Doonorriigid võivad saada hakkama väiksemate maksetega Euroopa Liidu struktuurifondidest ja suunata neid vahendeid ümber muuks otstarbeks, kuid ärgem loogem endale illusioone. Kui see kriis kahjustab uusi liikmesriike suuremal määral, kui nende sisemiste puuduste tõttu põhjendatud oleks, siis sellel oleksid halvad tagajärjed kogu liidu jaoks.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Austatud juhataja. Tänane eelarvearutelu on olulisem kui varasemad eelarve teemal peetud arutelud. Euroopa Liidu eelarvest, selle suuruselt ja jaotusest sõltub palju, eriti praegusel ajal, mil valitseb tõsine majanduskriis ja ees võib oodata toidukriis.

Lisaks majandusele, toiduga kindlustatusele ja energiavarustuse kindlusele tuleb keskenduda ka mahajäänud piirkondadele, näiteks Euroopa Liidu idaosale. Me peame parandama oma vahendite haldamise viisi, sealhulgas vahendite ümberkorraldamise haldamist. Eelarves on selgelt liiga vähe raha ette nähtud kultuuri, hariduse ja teaduse jaoks ning vaesuse vastu võitlemiseks. See on tingitud eelarve piiratud mahust ja näitab, et 1% SKTst ei piisa meie praeguste ülesannete täitmiseks.

Kavandatud eelarve on ulatuslik, üksikasjalik ja seetõttu mitte eriti lihtsalt haaratav. On viimane aeg mõelda sellele probleemile ja võtta tulevikus vastu teistsugune formaat.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Austatud juhataja! 2009. aasta eelarve projekt annab tunnistust sellest, et konservatiivsed poliitilised prioriteedid, mille Euroopa Liit on seadnud, ei vasta Euroopa rahvaste vajadustele. Terava majanduskriisi ajal, mil tööpuudus kasvab, ei moodusta maksed isegi mitte 50% Euroopa Liidu vahenditega seotud kohustustest. Arenguks ette nähtud raha ei kasutata probleemide lahendamiseks ja teatud juhtudel kasutatakse vahendeid nii, nagu seda tehti enne kriisi. Seevastu julgeolekuvaldkonnas ei ole eelarvet kärbitud. Ma pean silmas FRONTExit, mille tegevus on sõltumatute uuringute tulemuste järgi vastuolus tavapäraste õiguste ja isikuvabadustega. Teadusuuringute valdkonnas on ette nähtud toetused kosmoseuuringuteks, mille eesmärk on ülemaailmne kontroll, samas kui enamiku meetmete puhul, mis on seotud sotsiaalse integratsiooni, sotsiaalse tõrjutuse ja noortega, on toetusi kärbitud. Põllumajanduse osas järgib 2009. aasta eelarve kokkulepitud finantsraamistikku, mida iseloomustab eelkõige kulude kärpimine. Põllumajanduse arendamise vallas on maksed 2009. aastal võrdsed 2007. aasta kulukohustustega või neist väiksemad, samas kui väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted kahanevad. See asjaolu on vastuolus juba eelarverubriigi nimetusega, milleks on „Loodusressursside säilitamine”.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Austatud juhataja! See eelarve kahtlemata kurvastab asjast huvitatud eurooplasi ja loodetavasti tekitab neis viha järgmise aasta juunis toimuvate Euroopa Parlamendi valimiste ajaks, sest väljendab järjekordselt Euroopa Liidu – mis paraku viibib halvatuse seisundis – suutmatust edastada sõnumit: jah, me oleme asjast aru saanud!

Arusaamine tähendanuks seda, et lõpuks ometi oleks kõik suured valdkonnad ette võetud, kainelt läbi analüüsitud – selleks on olemas konsultandid ja majandusuuringute instituudid – ning püstitatud eesmärged silmas pidades üle vaadatud. See oleks viinud järeldusele, et ühe kolmandiku ja võib-olla isegi pool 114 või 116 miljardist eurost võiks nüüd ilma igasuguste probleemideta kasulikult suunata praeguse suure kriisi ületamisele. Selle asemel aga raisatakse jätkuvalt vahendeid, kulutades neid valedele valdkondadele ning eelkõige usumatul hulgal bürokraatide ja poliitikute nuumamisele. See on Euroopa jaoks traagiline.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Kõigepealt tahaksin ma kiita raportööri nende suurepärase töö eest. Ma räägiksin eelarvega seoses justiits- ja siseküsimuste valdkonnast, eriti sisserändest, ja keskenduksin seejuures eelkõige kahele aspektile. Esiteks, me oleme kolmandat aastat järjest suurendanud FRONTExi eelarvet ja see on minu arvates positiivne märk. Eelarvet ei ole suurendatud mitte seetõttu, et me oleme rahul FRONTExi tööga, vaid seetõttu, et tegelikult ei ole me sellega rahul. Me tahame, et see agentuur teeks rohkem tööd ja tegutseks tulemuslikumalt. Niisiis on eraldatud piisavalt raha näiteks selleks, et FRONTExi meremissioone viidaks alaliselt läbi. Teiseks oleme eraldatud täiendavalt 5 000 000 eurot Euroopa Pagulasfondile, et luua üleeuroopaline programm riikidevaheliseks pagulaste ümberjaotamiseks Euroopa Liidu sees, nii et isikuid, kes saavad riikidesse, millel on juba ebavõrdeliselt suur koormus, saaks saata edasi mõnda teise Euroopa Liidu liikmesriiki. Ma viitan ümberasumise või ümberjaotamise programmile. See fond ja see raha võimaldavad meil selle programmi rakendamise esimest korda alustada ning ma loodan, et programm hakkab nüüd toimima, sest ebavõrdeliselt suure koormusega riike on vaja aidata. Seega usun ma, et nüüd, kus me

investeeringu järgmise aasta eelarve kaudu raha nendesse kahte valdkonda, on meil lõpuks ometi võimalik teha edusamme.

Brigitte Douay (PSE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Kõigepealt tahaksin ma tänada meie raportööri, kes on suutnud keerulises olukorras panna kokku 2009. aasta eelarve, mis on viimane enne juunis toimuvaid valimisi.

Ühtekuuluvuspoliitika, mille tarbeks on eraldatud 36% kõnealusest eelarvest, on ühenduse üks peamisi poliitikaid ja tõeliselt kasulik vahend edendamaks solidaarsust ning majanduslikku ja sotsiaalset õiglust, mida me peame tugevdama, muutma tõhusamaks ja paremini propageerima. Just käegakatsutav solidaarsuse väljendamine on kõige nähtavam kohapeal – võimalikult lähedal Euroopa eri piirkondadele ja kodanikele, seal, kus inimesed elavad ja kus Euroopa Liit saab otse igäihe poole pöörduda. Proua Guy-Quint rõhutas asja probleeme, mis on seotud aastaeelarvete, eriti struktuurifondide eelarvete kasutamisega.

Mis puudutab ühtekuuluvust, siis kõik asjaosalised teavad, kui keeruline on Euroopa vahendeid kohapeal rakendada. Dokumentide kokkupanemine on pikk ja keerukas protsess ning selles protsessis võidakse teha vigu, mis kahjustavad toetuse saajaid, Euroopa Liidu mainet ja isegi selle poliitika tulevikku. Menetluste lihtsustamine, parema teabe jagamine, asjaomastele riiklikele ja kohalikele asutustele suunatud, uut ühtekuuluvuspoliitikat käsitleva koolituse parandamine ning kogemuste ja parimate tavade vahetamine võiks kindlasti edendada nende assigneeringute paremat kasutamist. Lõppude lõpuks, nüüd, mil me oleme kriisis ja euroskeptitsism kasvab, võiks ühtekuuluvuspoliitika mõistlik toimimine ja Euroopa vahendite asjakohane kasutamine võimaldada meil taastada usaldus ja suurendada Euroopa kodanikes tunnet, et nad on protsessi kaasatud. Selle eeltingimuseks on see, et me suudame parandada nähtavust ja selgitada paremini selle poliitika rakendamise kaasnavaid hüvesid. See on kõigi Euroopa Liidu institutsioonide kohustus, mille me suudame täita võimalikult hea koostöö abil.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) Austatud juhataja! Aastaid on meie eelarve tõsiseks ja sagedaseks probleemiks olnud suur lõhe kulukohustuste ja tegelike maksete vahel. Sel aastal on see lõhe lubamatult suureks paisunud, õnnestades kogu eelarveprotsessi usaldusväärsust ja tähendust. 2009. aastal, majandus- ja finantskriisi ajal, ei saa me lihtsalt lubada sellel juhtuda. Komisjoni ja liikmesriikide ühine kohustus on kiirendada ja lihtsustada makseid ning seeläbi taastada Euroopa Liidu eelarve usaldusväärsus.

Teiseks tänan ma kolleege selle eest, et nad toetasid mitmesuguseid olulisi soovitusi, mille ma eelarvepaketi seoses esitasin. See pakett hõlmas viit peamist prioriteeti: ajakohane keskkonnakaitse (sealhulgas programmi LIFE vahendite kasv 10% võrra), uuenduslike ettevõtete arendamine, võitlus korruptsiooniga, edumeelne sotsiaalpoliitika ja maailma suurima üliõpilasvahetuste programmi Erasmus Mundus märkimisväärne laiendamine. Ma tänan teid väga toetuse eest, sest minu arvates on need olulised küsimused.

Lõpetuseks tahan öelda, et igal aastal olen ma sunnitud juhtima tähelepanu asjaolule, et meie välispoliitiliste eesmärkide rahastamine on ebapiisav. Järgmise aasta eelarves on see veelgi ilmsem. Me suudame üksnes loomuliku raamatupidamise abil tagada rahalised vahendid kõige tähtsamate eesmärkide saavutamiseks. Selles kahetsusväärses olukorras on vaid üks rahustav aspekt: korralik, põhjalik vahehindamine. Kui me seda ei tee, siis on raske võtta tõsiselt Euroopa Liidu eesmärki üleilmsel areenil mõju avaldada.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, proua volinik, daamid ja härrad! Euroopa eelarve algab nulliga; maksete vormis kulutatakse järgmisel aastal 0,89% rahvamajanduse kogutulust ehk 116 miljardit eurot. Riikide eelarvetes on tavaliselt kaks kohta enne koma. Minu arvates oleme viimastel aastatel näidanud, et maksumaksja raha äärmiselt säästlikult kasutades võib palju saavutada.

Kuid praegu valitseb meil eelarvekriis ja ma ei usu, et viiest miljardist eurost, mille kohta komisjon on ettepaneku teinud, piisab majandusele vajaliku tõuke andmiseks. Seetõttu peaks Euroopa Parlament koos nõukoguga püüdma hoiduda raha edasi-tagasiliigutamisest ja mitte kandma liikmesriikidele seekord raha tagasi. Euroopa Parlament peaks ühehäälselt võtma vastu paketi, mis hõlmab üleeuroopalisi võrke, teadus- ja arendustegevust, Euroopa Tehnoloogiainstituuti, Eureka, programmi Erasmus ja haridust. Me peaksime siin koos maha istuma ning panema kiiresti ja tõhusalt kokku paketi, mis tõepoolest jõuab meie väikeste ja keskmise suurusega ettevõtteni.

Seepärast taotlebki Euroopa Parlament eraldi eelarverea loomist nn väikeettevõtete seaduse jaoks ja eelkõige eraldi eelarverida kliimamuutuse jaoks. Energiatõhususe valdkonnas võib kohe alustada tugeva programmiga, mis võimaldab meil käivitada ulatusliku rünnaku äärmiselt suure tööpuuduse vastu, mis meid järgmisel aastal ähvardab, ja seeläbi säilitada töökohti.

Lõppude lõpuks töötab kaks kolmandikku meie töötajatest väikeses ja keskmise suurusega ettevõtetes, mis annavad 50% meie SKTst, ning neis ettevõtetes võiks energiatõhususega seotud meetmete raames luua miljoneid uusi töökohti.

Vladimír Maňka (PSE). – (SK) Ma tahaksin tänada Jutta Haugi, Janusz Lewandowskit ja koordinaatorit nende suurepärase töö eest. Kindlasti on nad teadlikud, et järgmisel eelarveaastal ootavad meid ees muutused ja me peame paindlikult reageerima finantskriisiga seotud suundumustele.

Ühtekuuluvuspoliitika valdkonnas on väga tähtis ilmutada paindlikkust vajalike vahendite võimaldamisel. Me peame olema valmis selleks, et eelarveliste vahendite arvelt tuleb varakult teha täiendavaid makseid, iseäranis struktuuripoliitika kiirendatud rakendamise korral.

Majanduslikult suhteliselt vähearenenud uute liikmesriikide majandusele loob ühtekuuluvuspoliitika võimalused jõuda arenenud riikidele kiiremini järele. Eriti nüüd, finantskriisi ajal, on tähtis, et me seda vahendit tõhusalt kasutaksime. Mõnede liikmesriikide analüütikud on välja arvutanud, kui suurt negatiivset mõju avaldavad makseviivitused tööhõivele, töö tootlikkusele ja majanduskasvule neis piirkondades. Kui me oleksime suutnud kasutada rahalisi vahendeid mitmeaastases finantsraamistikus eeldatud määral, oleks uutes liikmesriikides töö tootlikkus üle 2% suurem, kui see praegu tegelikult on, majanduskasv oleks üle 2% suurem ja tööhõive määr 1% võrra kõrgem. Seda arvestades tuleks kaaluda ühtekuuluvuse kui Euroopa Liidu tähtsate makromajanduslike näitajate olulise stimuleeriva teguri toetamist.

Erinev bürokraatiatase eri liikmesriikides avaldab negatiivset mõju rahaliste vahendite kasutamisele. Järelikult on hädavajalik kogu Euroopa Liidus vähendada Euroopa rahaliste vahendite kasutamisega seotud bürokraatiat.

Daamid ja härrad, te soovite kindlasti, et me võiksime tänapäeva üleilmsetele probleemidele vastu astuda solidaarsuse põhimõtete alusel kogu ühenduses. Seetõttu tuleb meil tagada tulevikus ühtekuuluvuspoliitika elluviimiseks vajalike vahendite kättesaadavus.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Paljud kolleegid on tänases arutelus osutanud eelarveliste vahendite puudulikule kasutamisele, eriti seoses struktuurifondidega. Seega on väga vaja seda olukorda parandada, võttes asjakohaseid praktilisi meetmeid. Mul on hea meel, et eelarves on ette nähtud kaks miljonit eurot Erasmus katseprojekti jaoks, mis hõlmab kohaliku ja piirkondliku tasandi valitavaid ametnikke ning mille elluviimise ettepaneku tegin ma mitu kuud tagasi.

Selle projekti kaasamine eelarvesse järgnes tõepoolest konkreetsetele ettepanekutele, mis olid esitatud minu raportis valitsemise kohta ja mis Euroopa Parlamendis väga suure häälteenamusega eelmise aasta oktoobris vastu võeti.

Et tulemuslikult rakendada meie regionaalarengupoliitikat, ei piisa määruste ja eelarvete vastuvõtmisest. On oluline, et valitavad ametnikud, kes juhivad kohalikke ja piirkondlikke projekte, muutuksid oma teadmisi kasutades Lissaboni ja Göteborgi eesmärkide saavutamise tõelisteks mootoriteks. Selle Erasmus projekti abil, mis on suunatud kohaliku ja piirkondliku tasandi valitavatele ametnikele, saab tugevdada inimestevahelisi sidemeid ning eelkõige tagada struktuurifondide kiirem ja tõhusam kasutamine.

Paljud valitavate ametnike ühendused on mulle juba teatanud, et nad on väga huvitatud sellest Erasmus projektist kohalikele valitavatele ametnikele. Regionaalpoliitika peadirektoraadi toel on võimalik see uus vahend käivitada ja praktikas rakendada hüüdlause „Mõttele globaalselt, tegutse lokaalselt”.

Valdis Dombrovskis (PPE-DE). – (LV) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Ma tahaksin seoses Euroopa Liidu 2009. aasta eelarve projektiga rõhutada, et kõige tähtsam ei ole selle eelarve juures mitte see, mida on tehtud, vaid see, mis on seni tegemata jäänud. Juba Euroopa Liidu 2009. aasta eelarve projektis nähti ette maksete assigneeringute summa 3% võrra väiksemana kui sel aastal ning lisaks sellele on komisjon tulnud välja ettepanekuga vähendada maksete assigneeringute summat veelgi – 3,5 miljardi võrra käesoleval aastal ja 1,1 miljardi euro võrra järgmisel aastal. Ma kahtlen, kas Euroopa Liidu eelarvest tehtavate maksete summa vähendamine on kõige parem lahendus finants- ja majanduskriisile. Euroopa majanduse taastamise kavas ette nähtud struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi meetmed, maaelu arengu fondi menetluste lihtsustamine ja fondist raha saamise kiirendamine, Euroopa Liidu vahendite arvelt ettemaksete tegemine ja Euroopa Liidu kaasrahastamise osa suurendamine ei kajastu veel Euroopa Liidu 2009. aasta eelarves sätestatud maksete assigneeringute summas. See, kas järgmise aasta eelarvet võib pidada Euroopa Liidu tulemuslikuks reageerimiseks finants- ja majanduskriisile, sõltub aga just neist meetmetest ning sellest, kui palju nende meetmetega makseid tegelikult suurendatakse. Ma loodan, et Euroopa Liidu institutsioonid tõendavad oma võimet katsumustele kiiresti reageerida ja mitte lasta end tavapärase bürokraatia alla matta.

Üldiselt tuleb tervitada komisjoni ettepanekut eraldada Euroopa Liidu konkurentsivõime suurendamiseks täiendavalt viis miljardit eurot. Kuid rahastamisallikat – ühise põllumajanduspoliitika vahendeid – on raske mõista. Kui Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika arvelt on võimalik säästa viis miljardit eurot, siis miks ei tee komisjon midagi selleks, et tagada aus konkurents liidusisesel põllumajandusturul ja vähemalt osaliselt ühtlustada sobimatuid erinevusi Euroopa Liidu eri liikmesriikide põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste vahel? Täna teid tähelepanu eest.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Ma tahaksin kõigepealt avaldada tunnustust raportööridele ja koordinaatoritele ning juhtida tähelepanu sellele erakordsele väga kõrgetasemelisele tööle, mida nad tegid eelarve vastuvõtmise menetluse haldamiseks.

Tõsiseid jõupingutusi tehti selleks, et saavutada maksimaalne kulukohustuste ja maksete tase, jäädes samas mitmeaastases finantsraamistikus ette nähtud ülemmäärade piiresse. Probleemidest muidugi puudu ei tule. Me võiksime pidada seda eelarvet Euroopa Liidu esialgseks vastuseks üleilmsele finants- ja majanduskriisile. See teebki selle nii keeruliseks.

On täiesti loomulik, et me peame eelarve käsitlemisel silmas Euroopa Liidu poliitika rakendamise kõige tähtsamaid prioriteete. Prioriteedi 1B puhul, mis hõlmab jätkusuutlikku arengut, majanduslikku ühtekuuluvust ja tööhõivet, ei ole aga kahjuks nähtud ette piisavalt vahendeid liikmesriikide suurte, esmatähtsate projektide toetamiseks. Ühtekuuluvusfondi roll seisneb just selles, et võimaldada majanduslikult nõrgematel liikmesriikidel saada toetust oma infrastruktuuriga seotud probleemide lahendamiseks, konkurentsivõime suurendamiseks ja piirkondliku arengu edendamiseks.

See on fond, mis aitab tõsta elatustaset, eriti uutes liikmesriikides. Kui need riigid ei saa mingeid vahendeid, siis teevad nad edusamme tunduvalt aeglasemalt, eriti kriisi ajal. Seetõttu olen ma väga kriitiline eelarve võimetuse suhtes selle olukorra parandamisele kaasa aidata. Tähtis on ka see, kuidas eelarvet täidetakse. Tuleb kiirendada alustatud arutelusid selle üle, kuidas lihtsustada menetlusi, et saavutada suurem teostatavus ning viia miinimumini pettuste ja kuritarvitamise riskid. Lisaks tuleb vähendada lõhet kulukohustuste ja maksete vahel ning selleks suurendada maksete summat.

Mitmeaastase finantsraamistiku ülevaatamise ettepanek ei ole halb ning võimaldab leida majanduskasvu edendamiseks lisavahendeid, mis eraldatakse aastatel 2009–2010. Ülevaatamise otstarve, mis on seotud väikse süsinikusaldusega elektri tootmise eesmärkide saavutamise, on hea, kuid vaevalt et hädavajalik. Me peame olema palju paindlikumad.

Lõpetuseks tahaksin öelda, et me peaksime selle eelarve vastu võtma, kuid lisaks tuleks vastu võtta ka ennetavad meetmed finants- ja majanduskriisi ületamiseks. Ehkki seda on raske saavutada, on kokkulepe oluline ja vajalik. Me peame andma sellele oma toetuse.

Kyösti Virrankoski (ALDE). – (FI) Austatud juhataja! Kõigepealt tahan ma tänada raportööri, proua Haugi ja härra Lewandowski, nende suurepärase töö eest. Samuti tahaksin ma tänada volinik Grybauskaitę ja tema lähimat abilist härra Romerot suure koostöövalmiduse eest, mida nad terve aasta jooksul on üles näidanud, aga ka eesistujariiki konstruktiivse osavõtu eest eelarve koostamisel.

Ma soovin käsitleda vaid üht teemat – struktuurifondide küsimust. Sel aastal maksime liikmesriikidele ühel või teisel kujul – kasutamata assigneeringutena – raha tagasi. Paranduseelarves nr 2 planeerisime 2,8 miljardit eurot ümber ja paranduseelarves nr 9 tagastasime 4,5 miljardit eurot kasutamata maksetena.

Seda arvestades on üllatav, et komisjon teeb ettepaneku viie miljardi euro suuruse taastamispaketi kohta, kui ta ei ole ära kasutanud isegi eelarves struktuuripoliitika jaoks ette nähtud vahendeid. Põhjuseks on kontrolli- ja järelevalvesüsteem, mis on äärmiselt keerukas. Paljudes riikides on see siiani kinnitamata.

Euroopa Parlament tegi lepituskohtumisel ettepaneku ühisresolutsiooni kohta, milles tunnistatakse lihtsustamise vajadust ja struktuuriliste puuduste olemasolu. Komisjon ja nõukogu ei tahtnud selle resolutsiooniga kaasa tulla. Samas on Euroopa Ülemkogu äsja teinud ettepaneku sisuliselt sama seisukoha vastuvõtmise kohta ning rõhutada tuleb, et lihtsustamine ja suurem tõhusus on tõepoolest väga vajalikud.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja, see eelarve on Euroopa Parlamendi praeguse koosseisu ametiaja jooksul viimane ja esimene, mida me hääletame pärast seda, kui meie uksele koputas finantskriis. Niisiis on sellel eelarvel eriline tähendus: see on eelarve, mida Euroopa kodanikud tähelepanelikult uurivad.

Minul isiklikult tekitab see eelarve kahetisi tundeid, sest see kajastab edusamme, kuid sellel on ka varjukülgi. Ma pean kindlasti edusammuks asjaolu, et me oleme võrreldes nõukogu seisukohaga suutnud makseid

suurendada, ehkki vähesel määral, et me leidsime veidi rohkem vahendeid konkurentsivõime, keskkonna ja julgeoleku jaoks ning et esimest korda on meil selge võimalus võidelda ebaseadusliku sisserände vastu Euroopa Liidu lõunapiiridel, kus sellistesse riikidesse nagu minu kodumaa saabub igal aastal sada tuhat meeletult inimest, kes meie lõunapiiride kaudu Euroopa uksele koputavad. Seda kõike arvestades on meil põhjust rahuloluks.

Samas olen ma väga pettunud, et see kriisiaja esimene eelarve ei näita Euroopat tegutsemisvalmi ja võimekana. Me püüame ikka veel välja mõelda, kuidas kulutada kahesajast miljardist viit miljardit, mida mõned liikmesriigid soovivad tagasi, selle asemel, et suunata see raha konkurentsivõime suurendamiseks. See on kaotatud võimalus. Ma usun, et me oleksime võinud sel aastal teha rohkem. Ma olen endiselt optimistlik, et nõukogus teevad need tavapärased kahtlusalsed, kes soovivad ülejäägi tagastamist liikmesriikidele, veel ühe jõupingutuse, nii et vähemalt järgmisel aastal on meie lähenemisviis ambitsioonikam.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE). – (PT) Austatud juhataja! Ma tunnustan raportöör Haugi tema suurepärase töö eest ja paljusid kolleege nende panuse eest. Tahaksin rääkida kalandussektorist ning selle positiivsetest ja negatiivsetest aspektidest.

Assigneeringute kogumaht on enam-vähem sama, mis eelmisel majandusaastal. See on negatiivne aspekt, sest juba eelmistes eelarvetes olid ühise kalanduspoliitika ja merenduspoliitika rakendamiseks ette nähtud minimaalsed vahendid. Negatiivseks tuleb pidada ka maksete assigneeringute vähendamist ning ebapiisavat reageerimist äärepoolseimate piirkondade vajadustele ja eriolukorrale.

Praegusest finantskriisist ja kütusehindade märkimisväärselt kõikumisest tingitud välise majandusliku surve suurenemise tõttu kasvab ka surve, mis on seotud laevastiku alavõimsusega ja ressursibaasi vähenemisega.

Kuigi komisjon on teinud ettepaneku kalandussektori ümberkorraldamiseks vastavalt praegusele makromajanduslikule olukorrale, on vaja konkreetseid meetmeid, et aidata tagada Euroopa kalalaevastiku ellujäämine ja elatis neile, kes annavad endast nii palju, et meil oleks juurdepääs ühele põhitoiduainele.

Mul on hea meel, et ettevalmistava meetmena võeti vastu minu esitatud algatus luua kalanduse turuhindade seirekeskus, milleks on eelarves ette nähtud neli miljonit eurot. Ma olen rahul ka suurema toetusega kalavarude haldamisele, vabatahtlike maksetega rahvusvahelistesse projektidesse, toetusega dialoogi tugevdamisele kalandussektoris, mis on eluliselt tähtis sektor, nagu ilmnes kalanduskomisjoni visiidil Madeirale, mis on üks Portugali äärepoolsemaid piirkondi, toetusega võrgustike loomise ja parimate tavade vahetamise katseprojektile ning kuuenda raamprogrammi lõpuleviimisele. Positiivne on ka assigneeringute säilitamine koostööks bio-majandusliku arengu valdkonnas, Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuuri jaoks ning Euroopa merenduspoliitika ettevalmistavate meetmete jaoks.

Lõpetuseks tahaksin kiita seda, et komisjon on loonud eelarverea – praegu veel ilma assigneeringuteta – ajutise rahastamisvahendi jaoks, mille eesmärk on kohandada kalalaevastikke kütusehindadega seotud majanduslike tagajärgedega. See on üks põhjus ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Nagu ma ütlesin juba oktoobris toimunud esimesel lugemisel, olen ma keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamuse koostajana Euroopa Liidu 2009. aasta eelarvega mitmel põhjusel rahul. Ühelt poolt on märkimisväärne ja positiivne juba seegi asjaolu, et järgmisel aastal on neli miljardit eurot ette nähtud keskkonnakaitsesele, looduskaitsele ja sealhulgas ennekõike LIFE+ eesmärkide saavutamisele. Teisalt väärib märkimist, et see summa on ligikaudu 10% suurem kui eelmisel aastal, mis on hea märk sellest, et tänapäeval ei sea keegi kahtluse alla selle valdkonna tähtsust, arvestades eriti kliimamuutust. Viimatinimetatu on pealegi üks järgmise aasta eelarve prioriteetidest. Muidugi on see kõik tihedalt seotud täna keskpäeval toimuva hääletusega, kui me teeme otsuse kliimapaketi kohta.

Kuigi need direktiivide eelnõud ehk ei vasta kõigile meie esialgsetele ootustele, minnakse neis komisjoni poolt eelmise aasta jaanuaris avaldatud ettepanekuga võrreldes siiski kaugemale. Neis sätestatud eesmärkide saavutamiseks on vaja raha ja poliitilist tahet. Summa võib olla küll väike, kuid tuleb rõhutada, et järgmisel aastal algavate katseprojektide väärtus on 7,5 miljonit eurot. Sisuline töö, mis hõlmab pakkumiste koostamist ja avaldamist, algab ilmselt järgmise aasta alguses, kuid komisjon on mitmel korral märkinud, kui tähtsaks ta peab nende projektide elluviimist, ning lubanud oma täielikku koostööd. Pärast oktoobri täiskogu istungjärku on Euroopa Toiduohutusamet ainus organ, mis ei ole suutnud teha mingeid sisulisi edusamme. Seepärast peame endiselt soovitama 10% reservi säilitamist, kuid ma loodan, et ka see probleem laheneb peagi. Need on minu tähelepanekud ja soovitusel, mis sisuliselt langevad kokku esimesel lugemisel esitatud

tähelepanekute ja soovitustega. Kutsun kolleege üles ka teisel lugemisel poolt hääletama. Ma kasutaksin ka võimalust, et tänada Jutta Haugi tema raporti eest. Suur tänu.

Maria Martens (PPE-DE). - (NL) Austatud juhataja! Kõigepealt tahaksin ma tunnustada raportööri Haugi. Meie töösuhe oli tõepoolest väga meeldiv ja arengukomisjon on rahul. Meie jaoks olid olulised kolm teemat. Esiteks tuleb tegelda toidukriisiga. Sellega seoses on meil hea meel, et komisjoni ettepanekut kohandati ning et saavutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu toetuse palvinud kompromiss, mille tulemusena eraldati üks miljard eurot toidukriisi ületamiseks.

Lõppkokkuvõttes on tähtis see, et leitaks jätkusuutlik lahendus – arengumaade toiduohutus – ja sellele meie katseprojekt ongi suunatud. Üks suur probleem on siin see, et väiketootjatel puudub juurdepääs mikrolaenuks. Neil on keeruline hankida häd külviseemneid ja sõnnikut ning investeerida niisutamisega, kui nad ei suuda maksta raha ette. Seepärast on meil hea meel, et meie ettepanek katseprojekti kohta, mis hõlmab väikestele põllumajandustootjatele mõeldud mikrolaenu, on saanud laialdase toetuse ja me oleme kindlad, et arengukomisjon on valmis seda katseprojekti ellu viima.

Teiseks, mis puudutab hindamist, siis viimasel ajal kuuleme palju kriitikat arengukoostöö kohta. Et pälvida toetust, ei pea me selgitama üksnes seda, mida me silmas pidasime, vaid eelkõige seda, mida me oleme saavutanud. Kahjuks keskenduvad arengukomisjoni raportid seni veel pigem kavatsustele. Seetõttu oleme palunud arengukomisjonile rohkem pädevust, et parandada tulemuste hindamist. Meil on hea meel, et Euroopa Parlament toetab neid ettepanekuid.

Kolmandaks, austatud juhataja, me pooldame jätkuvalt eelarve 4. peatüki ehk väliskulude suurendamist. Kui me tahame saavutada oma eesmärgid ja täita oma kohustusi näiteks Kosovo, Lähis-Ida ja muude piirkondade puhul, kus peamine küsimus ei ole pelgalt arengukoostöö, vaid ka konfliktide lahendamine, siis on selge, et meil on vaja rohkem raha ja paindlikkust.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Austatud juhataja! Mul on kaks lühikest märkust. Ma tahaksin tänada raportööri tema töö eest.

Mis puudutab arenguabi, siis minu arvates on oluline rõhutada, et kuigi ühe miljardi euro leidmise protsess oli pingeline, on siiski hea, et Euroopa teeb midagi probleemi lahendamiseks. Samas tasub meenutada, et kaupade hinnad on tõepoolest langenud, nagu ka energiahinnad, nii et sellest ühest miljardist eurost peaks olema palju rohkem kasu, kui me lootsime, tingimusel, et seda kulutatakse õigesti. Minu arvates tuleb tähelepanelikult jälgida, et see raha läheks sinna, kuhu see on ette nähtud ning kus seda kõige enam vajatakse, nimelt kohapeale, toidu tootmiseks kohtades, kus seda toitu on võimalik toota.

Minu teine märkus on samuti seotud põllumajandusega, kuid puudutab sellest eelarvest kaugemat tulevikku. Mulle teevad veidi muret voliniku märkused selle kohta, nagu ei annaks põllumajandusele tehtavad kulutused lisaväärtust. Ma tean, et meil on aega seda edaspidi arutada, kuid see peab olema asjalik ja elav arutelu. Minu arvates on Euroopa põllumajandustootjatele kõige kasulikum ühine poliitika ning mitte selline poliitika, mille puhul liikmesriigid teevad oma valikuid, sest nii jäävad kodanikud kaotajaks toidu kvaliteedi ja ohutuse mõttes.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Eelarve kinnitamisega kaasneb alati teatav ootuste ja tegelikkuse kokkupõrge. Eelarveraamistik ei ole kuigi paindlik ja vahendeid on raske ümber suunata. Kuigi see peegeldab konkreetsete tegevuste rahastamise stabiilsust, tähendab see ka seda, et keeruline on reageerida pidevalt muutuvatele oludele.

Arvestades praegust olukorda, ei vasta see eelarve paljude parlamendiliikmete soovidele ega peegelda näiteks vajadust võidelda laieneva majanduskriisiga või rahastada uut tehnoloogiat, mida kasutatakse keskkonna parandamiseks ja kliimamuutuse vastu võitlemiseks. See eelarve ei vasta noorte, õpilaste ega üliõpilaste ootustele, mis on seotud rahalise toetusega noorsoovahetustele, hariduse omandamisele ja välismaal õppimisele.

Lõpetuseks tahaksin ma öelda, et üksteisele järgnenud eelarved ja finantsperspektiivid on olnud rohkem suunatud eelmiste eelarvekavade ja eesmärkide jätkamisele kui olemasolevatele ja tulevastele probleemidele lahenduste otsimisele. Seetõttu tuleb meil finantsperspektiivi korrapäraselt üle vaadata, sest seitse aastat on eelarve planeerimiseks liiga pikk aeg.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja! Ma tahaksin jätkata mõtet, mille ütles äsja välja minu Austria kolleeg härra Rübig. Me kulutame Euroopale vähem kui 1% Euroopa sisemajanduse kogutoodangust, nõudes samal ajal, et Euroopa Liit peab täitma aina rohkem ülesandeid üha suuremal arvul liikmesriikide

eest. Sellest ei tule midagi välja! Seepärast on tõesti uskumatu, et meie majandust on aastaid hoitud sellisel kursil, kus meie raha säästlikule kasutamisele lisandus see, et rahandusministrid nõudsid aasta lõpul raha sisuliselt tagasi ja suunasid selle oma riigi eelarvesse.

On küllalt palju uusi ülesandeid, mille täitmisele me peaksime oma raha kulutama. On ka ülesandeid, millele me pole tegelikult aastaid eraldanud piisavaid eelarvelisi vahendeid. Kulutused Euroopa Liidu teavituspoliitikale peaksid olema tunduvalt suuremad, kui me tõesti soovime tuua Euroopa kodanikud Euroopale lähemale. Üliõpilaste ja praktikantide vahetuste valdkonnas on palju ülesandeid, millesse Euroopa võiks olla kaasatud.

Jutta Haug, raportöör. – (DE) Austatud juhataja! Ma tahaksin tänada kõiki, kes Euroopa Parlamendis peetud arutelus osalesid ja sõnavõttudega esinesid, isegi kui 2009. aasta eelarve oli pigem võimalus võtta sõna kui käsitleda seda teemat. Selliseid sõnavõtte oli mitu. Eelkõige tahan ma tänada neid parlamendiliikmeid, kes viibisid siin algusest lõpuni ja aruteluga ühinesid.

Euroopa majanduse taastamise kava, mille komisjon on meile esitanud, käsitleti mitmes sõnavõtus ja see teema on paljude inimeste mõtetes. Mul jääb vaid üle korrata seda, mida ma olen mitu korda varemgi öelnud: liikmesriikide majanduse liikumapanev jõud on Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika. Kui me seda tõepoolest nõuetekohaselt ja ausalt rakendame, saame liikuda edasi ja see tähendab kahtlemata seda, et majandus ei tekita meile järgmise aasta jooksul nii suuri probleeme. Muidugi ei piisa 116 miljardist eurost makseteks, ent kogu Euroopa Parlament on valmis tagama asjaomased maksed lisa- ja paranduseelarvetes.

See, mida ütles volinik, on kahtlemata tõsi: eelarve on alati kompromiss. Selles mõttes ei erine 2009. aasta eelarve eelmistest. Me pidime nõukoguga nõustuma nende väikeste maksete osas, komisjon pidi meiega nõustuma 700 miljoni euro ümbersuunamises regionaalarengule ja meie pidime kärpima oma prioriteete. Sellegipoolest õnnestus meil säilitada paljud neist prioriteetidest: rohkem makseid kliimamuutuse vastu võetavateks meetmeteks, rohkem makseid sotsiaalsele mõõtmele, mis hõlmab suuremal hulgal ja paremate töökohtade loomist, ning rohkem toetust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Me saime sellega hakkama ja selle eest olen ma tänulik kõikidele oma kolleegidele. Suur tänu!

(Aplaus)

Janusz Lewandowski, raportöör. – (PL) Austatud juhataja! Selles eelarve osas, mille eest mina vastutan, on ainsaks lahtiseks küsimuseks Lissaboni leping, mis muudab Euroopa Parlamendi pädevust ja võib mõjutada eelarvet. Et muud probleemid on lahendatud, tahaksin ma toetada neid eelkõnelejaid, kes kutsusid üles finantsperspektiivi üle vaatama. See vajadus kerkis selgelt esile juba praeguse perspektiivi teisel aastal ning seda tuleb teha, sest vastasel juhul ei suuda me rahastada Euroopa Liidu rahvusvahelisi eesmäärke ja kohustusi.

Samuti on kahetsusväärne, et nõukoguga peetud lepitusmenetlusega kaasnesid läbirääkimised miljonite eurode üle, samal ajal kui ebamäärases kriisipaketis on lubatud miljardeid. Seega on see eelarve, mille me homme tõenäoliselt heaks kiidame, tulevikus muutustele rohkem avatud kui kunagi varem.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kõnelejad olid väga distsiplineeritud ja me lõpetasime õigel ajal. See on tulevase eelarvedistsipliini jaoks hea sõnum.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 18. detsembril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Gábor Harangozó (PSE), kirjalikult. – Me peaksime olema mures (nagu ka raportöör) nende negatiivsete tagajärgede pärast, mida üleilmne majanduslangus Euroopa kodanikele kaasa toob. Me peaksime seejuures mõtlema eelkõige kõige ebasoodsamas olukorras olevatele kodanikele, kes finantsturgude ebastabiilsuse tagajärjel kahtlemata kõige enam kannatavad. Liit peaks maksimaalselt suurendama oma jõupingutusi, et lihtsustada kohaliku tasandi abisaajate juurdepääsu olemasolevatele vahenditele – aastateks 2007–2013 kokkulepitud mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade piires. Seega tuleb eelkõige parandada ja lihtsustada meetmeid, et kiirendada struktuurifondide ja ühtekuuluvusfondi rakendamist. Ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel tehtavad väikesed maksed ei ole kooskõlas kohapealsete vajadustega, arvestades praegusest majanduskriisist tingitud probleeme. Ühtekuuluvuspoliitika on Euroopa Liidu parim solidaarsuse tagamise vahend ja sellise ulatusega üleilmse kriisi negatiivsete tagajärgede ületamisel hädavajalik.

(Istung katkestati kell 10.50 ja seda jätkati kell 11.30.)

ISTUNGI JUHATAJA: Hans-Gert PÖTTERING*president***4. Fibromüalgia (kirjalik deklaratsioon) (vt protokoll)**

*

* *

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Austatud juhataja! Suur hulk külastajaid, kes olid end registreerinud, ei saanud eile Euroopa Parlamendi hoonesse siseneda. Siinkohal tahaksin ma eriti tänada Euroopa Parlamendi töötajaid, kes üritasid külalisi vaatamata politsei vastuseisule sisse lasta. Ent politsei ei lubanud seda, sest need külastajad kandsid punaseid jopesid. Ma ei tea, kes kardab punaseid jopesid. Ka üks meie kolleegidest pidi oma jope seljast ära võtma, et majja pääseda.

Ma teen ettepaneku, et me esitaksime politseile kaebuse, teatades neile, et külastusi ei tohi takistada. Ma kordan, et Euroopa Parlamendi töötajad püüdsid end eelnevalt registreerinud külastajaid sisse lasta, kuid politsei takistas seda külastajate rahumeelsest käitumisest hoolimata. Ma palun, et me teataksime politseile, et Euroopa Parlamendile ei tohi niimoodi vastu astuda.

Juhataja. – Suur tänu, härra Swoboda. Me uurime seda asja. Täna teid sõnavõtu eest.

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Aitäh, austatud juhataja, et mulle sõna andsite. Ma tahaksin lihtsalt soojalt tervitada Sahara Araabia Demokraatliku Vabariigi presidenti ja Polisario rinde peasekretäri Mohamed Abdelazizi ning teda saatvat delegatsiooni. Nad on uuesti tulnud Euroopa Parlamenti selleks, et tuletada meile meelde, kui oluline on nende rahva enesemääramise õiguse ja muude õiguste kaitse.

Jens Holm, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (SV) Austatud juhataja, ma räägin kogu oma fraktsiooni nimel. Me oleme vastu sellele menetlusele, mille kohta ettepanek tehti. Meie raportöör härra Wurtz ütles juba fraktsioonide raportööride kohtumisel, et see on täiesti vastuvõetamatu. Kliimapaketi hääletus on sel aastal üks tähtsamaid hääletusi ja peaks toimuma nii, nagu kõik teised hääletused. On ebademokraatlik ja lubamatu, et me ei hääleta iga raportit eraldi. Meil peab olema võimalik hääletada kõiki raporteid ja meil peab olema õigus esitada muudatusettepanekuid, mida seejärel hääletada.

Tõmmake see ettepanek puruks ning laske meil hääletada iga raportit ja esitatud muudatusettepanekuid. Aitäh.

Juhataja. – Kõigil on Euroopa Parlamendis õigus väljendada oma arvamust ja enamus otsustab.

Chris Davies (ALDE). - Austatud juhataja! Eilse kliima- ja energiapaketi pühendatud viietunnise arutelu lõpus andsid eesistujariigi nimel minister Borloo ning komisjoni nimel volinikud Dimas ja Piebalgs Euroopa Parlamendile läbimõeldud vastused. Vaatamata sellele, et arutelu osales 50–60 parlamendiliiget, jäi neid vastuseid kuulama üksnes neli parlamendiliiget.

Minu arvates näitab see teatavat lugupidamatust nii komisjoni kui ka eesistujariigi vastu ja see vähendab Euroopa Parlamendi mõjuvõimu. Ma tahaksin teid paluda, et te tõstataksite erakondade juhtidega küsimuse, kas me peaksime kaaluma sanktsioone nende parlamendiliikmete suhtes, kes osalevad aruteludes, kuid ei suvatse jääda siia, et kuulata ära komisjoni ja eesistujariigi vastused.

(Aplaus)

Juhataja. – Härra Davies, ma olen teiega põhimõtteliselt täiesti nõus, kuid tehke kõigepealt kindlaks, sealhulgas oma fraktsiooniga nõu pidades, kas parlamendiliikmete kohalolu on võimalik tagada.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, ma tahaksin esitada ühe palve, mis puudutab eile eesistujariigi Prantsusmaaga peetud arutelu. On fraktsioonide esimehi, kel on selles olulises arutelus tähtsaid asju öelda, ning see on hea ja õige. Kuid on ka selliseid fraktsioonide esimehi – need on alati ühed ja samad –, kes üldjuhul ületavad kõneaega ühe või kahe minutiga.

Ehk võiks selle aja lihtsalt maha arvata vastava fraktsiooni üldisest kõneajast, kuna siis ei pea alguses määratud kõneaja jaotust hakkama hiljem muutma?

5. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletuse tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll)

5.1. Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamine (A6-0369/2008, Claude Turmes) (hääletus)

5.2. Kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemine (A6-0406/2008, Avril Doyle) (hääletus)

– Enne hääletust:

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, minu selgitus on järgmine. Kahjuks ei toimunud heitkogustega kauplemise süsteemi teemal täiskogu arutelu, mille tulemustest oleksime saanud kolmepoolsetel läbirääkimistel lähtuda. Kolmepoolsed läbirääkimised, mida peetakse üksnes keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamuse alusel, ei kajasta Euroopa Parlamendi seisukohta. Praegu peaksime toetama komisjoni ettepaneku muutmist, aga see, milliseid otsuseid meilt täna oodatakse, vastab üksiheselt nõukogu koostatud dokumendile. Euroopa Parlament ei ole teinud ainsatki muudatust, isegi mitte komamuudatust. Miks avaldatakse sellist ajalist survet? Me räägime ju tegelikult 2013. aasta järgest ajast.

Sellisenä esitatud ettepanek heitkogustega kauplemise süsteemi kohta toob meile vastuolusid ja kasvavaid kulusid. Heitkogustega kauplemise küsimus jääb aastateks, kui mitte aastakümneteks kõige tähtsamaks tööstuspoliitika otsuseks. Me ei ole valmis oma demokraatlikku kaasotsustamisõigust Euroopa Parlamendi kuluarides ära andma. Pealegi, mis on see, mille eest paljud parlamendiliikmed on siin edukalt juba peaaegu 30 aastat võidelnud? Kas nad on võidelnud selle eest, et kliimapoliitika jäetaks lihtsustatud menetluskorra rakendamise peaaegu täielikult nõukogu pädevusse? Meie kui rahva valitud parlament soovime osaleda demokraatlikus arutelus ja pidada sealjuures silmas eelkõige oma tegevuse tagajärgi. Täna teid väga.

(Ettepanek lükkati tagasi.)

5.3. Liikmesriikide jõupingutused kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks (A6-0411/2008, Satu Hassi) (hääletus)

5.4. Süsinikdioksiidi geoloogiline ladustamine (A6-0414/2008, Chris Davies) (hääletus)

5.5. Autotranspordis ja siseveelaevades kasutatavatest kütustest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve ja vähendamine (A6-0496/2007, Dorette Corbey) (hääletus)

5.6. Uute sõiduautode heitenormid (A6-0419/2008, Guido Sacconi) (hääletus)

– Pärast hääletust:

Avril Doyle, raportöör. – Austatud juhataja, mina kui raportöör tahtsin kõnelda enne seda, kui hääletatakse minu raportit, aga ma täna teid võimaluse eest kõnelda nüüd, sest meie kõigi huvides on, et protokollis märgitaks üles paar asja.

Tõenäoliselt ühendaks meid kõiki täna hommikul siin istungisaalis üks küsimus. See on tõsiasi, et esimesel lugemisel sõlmitud kokkulepped pole õigustatud ei vastava parlamentaarse menetluse ega ka õigusakti sisu tõttu, eriti siis, kui konkreetne küsimus on väga keeruline ja tehniline.

(Aplaus)

Seetõttu peavad esimesel lugemisel sõlmitud kokkulepped olema harvad ja erandlikud ning üksnes erandlikus olukorras võib nii erakordsel moel toimida.

Minu teine menetluslane märkus puudutab asjaolu, et ükski õigusnorm ei käsitle riigipeade kaasamist kaasotsustamismenetlusse.

(Aplaus)

Kuigi eelmise nädala tippkohtumise päevakorras olid kliimapaketi küsimused ja tippkohtumisel esitati nõue, et kõik ELi heitkogustega kauplemise süsteemi muudatusettepanekutes tehtavad parandused oleksid edaspidi kättesaadavad, et neid saaks tulevastel tippkohtumistel arutada, lisasin ma pärast laupäeva hommikul Brüsselis toimunud järgmist kolmepoolset kohtumist variraportööride täielikul toetusel oma raportisse uue põhjenduse, millega laupäeva pärastlõunal nõustus ka alaliste esindajate komitee. Selles põhjenduses rõhutati ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitlevate õigusaktide ainulaadset ja muutlikku olemust ning märgiti, et niisugust nõupidamist riigipeade ja valitsusjuhtidega ei tohi mingil juhul käsitada pretsedendina, millest lähtuda muude õigusaktide puhul.

Tegemist on olnud pika ja keerulise õigusloomealase teekonnaga. Tahan tänada volinik Dimast ja minister Borlood ning nende meeskondi, samuti edastada erilised tänusõnad suursaadik Léglise-Costale, kes tegi ära tohutu töö. Tahan tänada keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni personali – ja lubage mul esile tuua Virpi Köykkä pühendunud tööd –, kõiki meie fraktsiooni töötajaid, minu isiklikku assistenti Kavit väsimatu töö eest ning iseäranis oma variraportööre ja nende personali väga hea koostöö eest.

(Aplaus)

Miroslav Ouzký, keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni kõneisik. – (CS) Tahan pärast peaaegu aasta kestnud tööd kasutada juhust ja tänada kõiki, kes selles osalesid. Eriti tahan tänada raportööre ja variraportööre. Ma ei hakka kordama raportöör Avril Doyle'i sõnu. Tõeliselt erandlikus olukorras on vaja erandlikke meetmeid ning eesistujariik Prantsusmaa on tõepoolest teinud kompromissi saavutamiseks erilisi jõupingutusi. Usun kindlalt, et tõsiasi, et kliimapakett ei meeldi ei neile, kes on rohkem edasipüüdlikud, ega ka neile, kes on vähem edasipüüdlikud, tõendab tõelise kompromissi saavutamist.

Juhataja. – Suur tänu. Lugupeetud kolleegid, loodan, et kõnelen kõigi siinolijate nimel, kui ütlen, et Euroopa Parlament on olnud nõukogu suhtes ülimalt koostööaldis, ja kui teatan ametlikult, et viis, kuidas me antud juhul otsuseni jõudsim, peab jääma erandiks ega tohi muutuda reegliks ning et tulevikus peame me põhimõtteliselt tungivalt nõudma esimest lugemist parlamendis, et väljendada Euroopa Parlamendi selget seisukohta.

(Aplaus)

5.7. Töötaja arvestus (A6-0440/2008, Alejandro Cercas) (hääletus)

– Pärast hääletust:

Alejandro Cercas, raportöör. – (ES) Austatud juhataja, tahan väga lühidalt tänada kõiki kolleege ja õnnitleda neid selle suursaavutuse puhul, mis on kõikide siinse parlamendi fraktsioonide töö tulemus. See on võit kogu Euroopa Parlamendi jaoks.

(Aplaus)

Pea avaldama tänu kahele miljonile Euroopa arstile ja ühele miljonile arstiteaduse üliõpilasele nende töö eest ning samuti pea tänama Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni ja kõiki liikmesriikide ametiühinguid, kes on kõvasti pingutanud.

Austatud juhataja, nõukogule on vaja meelde tuletada, et tegemist ei ole tagasilöögiga, vaid võimalusega parandada ebaõiget otsust. Nõukogu peab nägema seda võimalusena tuua meie eesmärgid kodanike omadele lähemale. Me peame paluma, et komisjon tõmbaks nõukogu särgi asemele, mida ta kolm viimast aastat on kandnud, selga oma kohtunikurüü. Kui ta on seda teinud, siis alustagem lepitusmenetlust, et töö- ja pereelu ühitamine ning sotsiaalne Euroopa muutuks võimalikuks.

(Vali aplaus)

Jan Andersson (PSE). - (SV) Tahan edastada siirad tänusõnad Alejandrole ja kõikidele teistele, kes selle küsimuse kallal töötasid. Ma ei näe siin täna nõukogu esindajat. Me oleme püüdnud alustada nõukoguga läbirääkimisi, aga nad ei ole tahtnud läbirääkimistelaua taha tulla. Praegu näeme siin parlamendis suurt

enamust. Asugem siis selle laua taha, et saaksime koostada hea tööajadirektiivi. Nüüd me teame, milline on Euroopa Parlamendi suure enamuse arvamus.

5.8. Karistuste piiriülene täitmine liiklusohutuse valdkonnas (A6-0371/2008, Inés Ayala Sender) (hääletus)

6. Tervitus

Juhataja. – Lugupeetud kolleegid! Palun teil osaleda ka hetke pärast algaval pidulikul talitusel, nii nagu oleks õige ja viisakas meie külaliste – Sahharovi auhinna laureaatide suhtes. Enne istungi katkestamist paariks minutiks, kuniks meie külalised kohale jõuavad, soovin tervitada Süüria parlamendi delegatsiooni, mida juhib Süüria Rahvussamblee väliskomisjoni esimees Suleiman Haddad. Süüria parlamendi delegatsioon on siin meie kümnenda Euroopa ja Süüria parlamentide vahelise kohtumise raames. Tervitan soojalt meie külalisi Süüriast.

Pean ütlema, et see külaskäik leiab aset soodsates oludes. Hiljuti kirjutati alla Süüria ja ELi assotsiatsioonileping ning esimesel võimalusel esitatakse see Euroopa Parlamendile heakskiitmiseks.

Euroopa Parlament on veendunud, et Süüria võib Lähis-Idas ja eelkõige Vahemere Liidus täita positiivset rolli. Soovin, et delegatsioonil oleks Strasbourgis meeldiv ja et sinne mõttevahetus oleks viljakas, sest meie suhetele saab see tähendada vaid head. Veel kord minu väga soe tervitus teile.

Nüüd katkestan istungi mõneks minutiks ja peatselt koguneme uuesti pidulikule istungile.

(Istung katkestati kell 12.05. ja seda jätkati kell 12.15.)

7. Sahharovi auhinna üleandmine – Kahekümnes aastapäev (Pidulik istung)

Juhataja. – Head kolleegid, algab pidulik istung.

Daamid ja härrad, palun tervitage järgmisi Sahharovi auhinna laureaate:

1990: Aung San Suu Kyi, keda esindab Zoya Phan,

1991: Adem Demaçi,

1992: Las Madres de la Plaza de Mayo, mida esindab Hebe Pastor de Bonafini,

1993: Oslobodenje, mida esindab Lidija Korać,

1994: Taslima Nasreen,

1995: Leyla Zana,

1996: Wei Jingsheng,

2000: ¡BASTA YA!, mida esindab José María Alemán Amundarain,

2001: Dom Zacarias Kamwenho,

2002: Oswaldo José Payá Sardiñas, keda esindab Adam Mascaró Payá,

2004: Valgevene Ajakirjanike Liit, mida esindab Žanna Litvina,

2005: Daamid Valges, mida esindab Blanca Reyes,

Hauwa Ibrahim ja

Piirideta Reporterid, mida esindab Jean-François Julliard,

2006: Aljaksandr Milinkevitš ning

2007: Salih Mahmoud Mohamed Osman.

Palun tervitage kadunud doktor Andrei Sahharovi esindajat Jelena Bonnerit.

(Pikk aplaus)

Juhataja. – Proua Bonner, Euroopa Parlamendi Sahharovi mõttevabaduse auhinna laureaadid, volinik Ferrero-Waldner, daamid ja härrad, lubage mul täna öelda: armsad sõbrad! Täna ei ole Euroopa Parlamendile sugugi tavaline päev. See on päev, mil me meenutame Euroopa Liidu põhiülesannet – rahu saavutamise, edasimineku ja inimõiguste nimel tehtavat tööd, millega tegelevad Sahharovi auhinna laureaadid. Nagu ütles Andrei Sahharov: on võimatu saavutada üht neist eesmärkidest – rahu, edasiminekut ja inimõigusi –, kui ülejäänud kaht eiratakse.

Me oleme täna, 20 aastat pärast esimese Sahharovi auhinna väljaandmist ja mõni päev pärast inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva siia kokku tulnud selleks, et austada mitmeid väga julgeid mehi ja naisi – inimõiguste eest seisjaid, juriste, ajakirjanikke, usujuhte ja organisatsioone –, kes võitlevad vapralt, pühendunult ja kirglikult inimõiguste eest. Me avaldame lugupidamist ka naistele, emadele ja peredele, kes seisavad neile armsate inimeste õiguste eest.

Tahan öelda erilised tervitussõnad kõikidele eelmiste aastate Sahharovi auhinna laureaasidele, kes austavad meid täna oma kohalolekuga. Me tunneme juba ette rõõmu veelgi tihedamast koostööst, mida saame eile allkirjastatud ja vastu võetud Sahharovi võrgustiku raames kõigi teiega teha. Mõned laureaadid, kes oleksid tahtnud meiega siin täna koos olla, ei saa minu suureks kurvastuseks seda teha oma kodumaal valitseva diktatuuri tõttu. Aung San Suu Kyi on endiselt...

(Aplaus)

...Birmas koduarestis. Oswaldo Payál ning liikumise Daamid Valges esindajatel Laura Pollánil ja Berta Soleril keelasid Kuuba võimud kodumaalt lahkuda, kuigi kõiki vajalikke asjaajamisi alustati juba enam kui kaks kuud tagasi. Selline keeld näitab selgelt, millistes oludes Kuuba demokraatlikud jõud on sunnitud töötama. Sellega seoses pean märkima, et see pole kooskõlas ei hiljuti Kuuba ja Euroopa Liidu vahel taastatud poliitilise dialoogi vaimu ega ka Kuuba ja Euroopa Liidu vahelise koostööga.

(Aplaus)

Andrei Sahharov austas Euroopa Parlamenti eriliselt, kui ta tunnustas rohkem kui 20 aastat tagasi parlamendi otsust anda auhinnale tema nimi ja nõustus sellega. Andrei Sahharov nägi selles auhinnas õigustatult julgustust kõikidele neile, kes seisavad kogu maailmas inimõiguste eest.

Tahan praegu siiralt tervitada Euroopa Parlamendis ka Jelena Bonneri tüdrukat Tatjanat. Meil on hea meel, et te siin olete, Tatjana.

1988. aastal, kui auhind esimest korda välja anti, oli selle laureaata Nelson Mandela vanglas. Samal aastal asetati siia tühi tool Andrei Sahharovi jaoks, samamoodi nagu on täna siia pandud tühi tool Hu Jia jaoks. Täna, nagu ka tol päeval, avaldame neile inimestele lugupidamist nende kangelaslikkuse eest, hoolimata sellest, et nad on sunnitud puuduma. Nagu tol ajal, kuritarvitavad ka nüüd autoritaarsed režiimid võimu ja püüavad vaigistada neid, kes tahavad kasutada oma põhiõigusi – mõtte- ja sõnavabadust. Nagu tol ajal, ei õnnestu ka nüüd rõhujatel neid südikaid häält maha suruda.

Täna kuulame kaht eriti vaprast naist. Nad mõlemad on abikaasad ja emad, kes on pühendanud elu oma riigi vabadusele ja kellele seetõttu loodavad miljonid inimesed nii nende kodumaal kui ka mujal maailmas.

Armas Jelena Bonner, teie töö, mida te tegite oma abikaasa Andrei Sahharovi ja kodumaa vabaduse nimel, aitas kaasa ajaloolistele muutustele Euroopas. Need olid eelduseks püüetele meie maailmajagu taas ühendada. Ma ei unusta kunagi, kuidas te pärast seda, kui ma olin külastanud 1990. aasta veebruaris teie abikaasa hauda, mind oma Moskva korteris vastu võtsite. See oli liigutav kogemus. On imetore teid täna siin Euroopa Parlamendis näha.

Me teame, kui palju te pidite pingutama, et täna meiega siin olla. Olen kindel, et te teate, kui väga mu kolleegid teie kohalolekut hindavad. Veel kord tere tulemast ka teie tütrele Tatjanale, kes on teid ja meid teie abikaasa sügavalt humanse ja väärika pärandi edasikandmisel väga palju aidanud. Paluksin teid kõnelema pärast auhinna seremoonia järgmist osa.

Daamid ja härrad! Julgus ja eneseohverdamine on inimõiguste arengus sajandite vältel alati otsustav olnud. Hu Jia otsus edastada mõned sõnad meie inimõiguste allkomisjoni koosolekul osalejatele on üks näide sellisest suurest südikusest. Sõnum, mille ta täna oma abikaasa Zeng Jinyani kaudu meile edasi annab, on samasugune ennastsalgav tegu. Tänapäeva küberdissidente, kellest üks on Zeng Jinyan, võib kõrvutada

Nõukogude teisitimõtlejatega, kes omal ajal edastasid oma mõtteid ja tegid need kuuldavaks põrandaaluse kirjanduse kaudu.

2008. aasta Sahharovi auhinna laureaat Hu Jia esitati auhinna kandidaadiks Hiina ja Tiibeti vaigistatud häälte esindajana. Täna aga kuuleme üht neist häältest. Olen kindel, et ühel päeval saame Euroopa Parlamendi istungisaalis kuulda ka Hu Jia enda häält.

(Aplaus)

Palun nüüd mängida ette paar päeva tagasi Hu Jia abikaasalt Zeng Jinyanilt saadud sõnum.

Zeng Jinyan, Hu Jia abikaasa. – Kallid sõbrad, mina olen Hu Jia abikaasa Zeng Jinyan. Hu Jia on praegu vanglas ega saa seetõttu tulla pidulikule üritusele Sahharovi auhinda vastu võtma.

Minul ei ole passi ja sellepärast ei saa ka mina Euroopasse tulla, et Sahharovi auhinna 20. aastapäeva pidulikul talitusel osaleda. Meil on sellest väga kahju.

Hea uudis on see, et Hu Jia viidi 10. oktoobril 2008. aastal Chaobai vanglast Tianjinis üle Pekingi linnavanglasse ja tingimused, milles teda kinni hoitakse, on paranenud. Mis puutub tema tervisesse, siis ta näeb pisut parem välja. Ta tundub olevat veidi paremas vormis kui siis, kui ta oli Chaobai vanglas.

Kuid kuu jooksul on talt võetud kaks vereproovi ja me ei tea nende vastuseid. Me küll palusime neid, kuid proovide vastuseid ei ole perekonnale antud. Selline käitumine tekitab meis muret. Me kardame, et tema tsirroos on süvenenud.

Käisin Hu Jiad Pekingi linnavanglas 21. novembril 2008 vaatamas. Enne meie kohtumist hoiatas vangla juhtkond meid mõlemaid eraldi, et meil on keelatud rääkida Sahharovi auhinna andmisest.

Seega ei saanud kokkusaamise ajal kumbki meist sellest auhinnast kõnelda. Me ei saanud seda ka kirja teel arutada, sest kogu meie kirjavahetust kontrollitakse. Isegi kui me ei tee muud, kui väljendame vaid arvamust ühiskondlike ilmingute kohta, või kui Hu Jia räägib vanglast, konfiskeeritakse meie kirjad või antakse Hu Jia kirjad talle tagasi, kui vangla juhtkonnale need ei meeldi. Me loodame väga, et saame normaalsemalt suhelda, aga praegu on see väga raske.

2008. aasta oktoobri lõpul või novembri algul – ma ei ole päris kindel, millal – ütlesid riigi julgeolekupolitsei ametnikud Hu Jiale, et ta on võitnud Sahharovi auhinna.

Kui ma teda 21. novembril nägin, tundsin, et tal oli selle üle väga hea meel. Ma tean, et Hu Jia rääkis sellest oma ema ja politseiametnikuga. Tema sõnad on enam-vähem järgmised:

„Ehk pidas Euroopa Parlament silmas minu aidi- ja keskkonnaalast tööd, sest minu tegevus inimõiguste valdkonnas ei olnud kaugeltki piisav ja ma pean tegema veel mitu korda rohkem.”

Ta ütles ka, et Sahharovi auhind on Hiina jaoks väga tähtis, ja oli veendunud, et tulevik näitab, et tal oli õigus. Mina omalt poolt loodan muidugi, et ta tuleb niipea kui võimalik koju. Ükskord ütles Hu Jia, et ta loodab olla Hiina viimane poliitvang. Tegelikkus on aga hoopis teine. Pärast tema kohtupäeva 3. aprillil on võimud pidanud kinni ka teisi, näiteks Huang Qi, Zeng Honglini ja Chen Daojuni, sest nad rääkisid avalikult oma vaadetest. Osa suhtes neist on kohtuotsus tehtud ja neile on määratud vanglakaristus.

See näitab, et sõnavabaduse olukord on endiselt täiesti kohutav ja optimismiks põhjust ei ole.

Kuid isegi sellistes oludes on praegu Hiina ühiskonnas palju erilisi ja heatahtlikke inimesi, kes on valmis väga paljuks, et leida viise, kuidas anda teada Hiina tegelikust olukorrast ja väljendada oma sügavaid veendumusi, ning Internet on neile selleks väga huvitav kõnelava. Kahjuks tuleb selle eest aga mõnikord maksta väga kõrget hinda.

Ausalt öeldes ei piisa teinekord üksnes inimese julgusest. Mõnikord tuleb tasuda väga-väga kõrget hinda. On esinenud juhtumeid, kus pärast seda, kui inimõiguste eest seisjad, kirjanikud ja teised inimesed on kasutanud oma sõnavabadust, on politsei kiusanud taga ka nende sugulasi. Nad on kaotanud oma töökoha või on määratud koduaresti. Veelgi tõsisematel juhtudel on osa inimesi kohtus süüdi mõistetud.

Hu Jiad ennast on politsei alates 2004. aastast mitu korda ilma ühegi õigusliku menetluseta ebaseaduslikult kaasa viinud. Teda jälitati pidevalt ja lõpuks määrati talle vanglakaristus. Ka mind, tema abikaasat, on politsei sageli tülitanud.

Teised on samasuguses olukorras, näiteks Chen Guanchen koos naisega ning Guo Feixiong koos naisega ja isegi nende laps, kellelt on võetud õigus haridust saada. Tänu paljudele eri kohtadest esitatud palvetele lubati Guo Feixiongi lapsed hiljem tagasi kooli, aga tingimustesse, mis ei ole kuigi rahuldavad.

Kõige selle pärast tahan austada Hu Jia soovi, mida ta on mitmel korral väljendanud. Ta on tihti öelnud, et tahaks luua tugivõrgustiku inimõiguste eest võitlejate perekondade abistamiseks. Tema eesmärk on toetada peresid moraalselt ning kergendada nende vaimset pinget ja eluraskusi. Nii saavad nad olla piisavalt tugevad, et võimude survele aktiivsemalt ja optimistlikumalt vastu panna ning hoida ära julma kättemaksu perekondadele.

Praegu ei saa ma kuigi palju ära teha, aga tahaksin kasutada Hu Jia Sahharovi auhinnaga kaasnevat 50 000 eurot lähtesummana selleks, et luua sihtasutus inimõiguste eest seisjate perekondade toetuseks ja lõpuks ometi viia ellu see, mida Hu Jia on alati soovinud.

Miks on Hu Jia inimõigustealane töö nii raske?

Arvan, et peamiselt seetõttu, et Hiina õigussüsteem pole piisavalt hea. On olemas seadused ning igasugused aktid ja määrused, millest mõned on hästi koostatud, aga neid ei kohaldata.

Tegelikkuses on õigusriigi olukord kohutav. Kohtusüsteem ei ole sõltumatu. Kuni 2004. aastani pühendas Hu Jia suurema osa oma tegevusest aidi- ja keskkonnaprobleemidele. Ta veetis palju aega kohapeal, kampaaniatel ja seal, kus inimestel oli vaja, et ta teeks midagi konkreetset.

Alates 2004. aastast võttis politsei talt pidevalt liikumisvabaduse ning tal ei jäänud muud üle, kui osaleda inimõigustealases tegevuses oma kodust, kus ta kirjutas artikleid ja avaldas asjakohaseid ettekandeid.

Arvan, et kõigil neil aastatel oli tema tegevuse kõige tähtsam ja huvitavam osa see, et ta jätkas visalt töö rääkimist. Ta ei lõpetanud nähtud ilmingutest kirjutamist kunagi. Ta ei lõpetanud kordagi selle tegevuse üksühest kirjeldamist, mida Hiina ajakirjandus kajastada ei saa. Ta ei lõpetanud kõige selle avaldamist veebilehtedel, et avalikkus saaks teada, milline on Hiina tegelikkus, ja mõistaks seda.

Minu meelest on see tema suurim saavutus.

Kui te nüüd Hiinat vaatate, siis näete, et kõik räägivad, aga valetamine on väga levinud. Sellele vaatamata on inimesi, kes jätkavad tööotsinguid. Meie kooliõpikud, millest meie lapsed õpivad, ajalehed ja ringhääling, raamatukogud ning kõik dokumendid ja toimikud sarnanevad sellega, mida võite lugeda romaanist „1984”. Need on kirjutatud teises keeles, et kujutada väljamõeldud tegelikkust.

Milline on tegelik olukord, tegelik Hiina? Me ei tea.

Sellepärast ongi Hiinas rühm mõtlemaid inimesi, nagu Hu Jia, kes ei ole tööotsinguid jätnud. Kuid Hu Jia on maksnud väga kõrget hinda.

Meie laps on praegu vaid üheaastane. See on tema elus väga tähtis aeg, aga Hu Jia ei saa tütre kõrval olla. Mul on sellest väga raske rääkida, aga ma arvan...

Siiski on Hu Jia alati olnud väga optimistlik. Ta ütles, et tema arvates on Hiinas ajaloo kõige vabam periood ja tuleb kasutada võimalust, et edendada tõhusamalt õiglasemat, vabamat ja demokraatlikumat Hiina ühiskonda.

Me võime seda tõepoolest oma igapäevaelus näha, kuigi valitsus kontrollib ajakirjandust ja ühinemisvabadust endiselt väga pingsalt, uute tehnoloogiavahendite kasutamise tõttu võib-olla isegi pingsamalt kui varem. Kuid teisest küljest kasutab ka kodanikuühiskond uusi tehnoloogiavahendeid ja Interneti võimalusi, et õiglasemat kohtusüsteemi ja ühiskonda aktiivselt edendada ning uurida ja paljastada tõelist Hiinat.

Seda tehakse ka selleks, et harida kodanikke inimõiguste valdkonnas. Sõltumata sellest, kas valitsus tahab seda või mitte, või sellest, kas juhtivad isikud Hiinas või mujal seda tunnistavad või mitte, on tõesti lootust, et Hiina on kiiresti muutumas avatumaks ja demokraatlikumaks ühiskonnaks.

Tahan lõpetuseks öelda, et mis ka ei juhtuks, peame jääma tegusateks ja optimistlikeks ning pingutama edasi, et edendada Hiinas õigusriiki, demokraatiat ja vabadust.

Me oleme täis lootust, et saame varsti tervitada vaba Hiina sündi. Me oleme täis teotahet muuta Hiina rahus elavaks riigiks.

Täna meie sõpru Euroopa Parlamendist kogu südamest. Euroopa Parlament on algusest peale Hu Jia juhtumi vastu huvi tundnud ning teinud märkimisväärsed pingutusi Hu Jia ja teiste Hiina inimõiguste eest seisjate vabastamiseks. See väärib lugupidamist.

Ka ei ole Euroopa Parlament kunagi jätnud tähelepanu pööramata sellele, et vabadus peab hiinlaste jaoks muutuma tegelikkuseks. Aitäh teile, suur aitäh.

Tahan ühtlasi kasutada võimalust ja tänada kõiki sõpru, keda ma ei ole kunagi näinud. Arvan, et kui te ei oleks meid nii kaua toetanud, huvitunud meie saatusest ega meid pidevalt tagant ohutanud, poleks me kunagi julgenud astuda vastu sellisele raskele ühiskondlikule tegelikkusele.

See aitab meil hoida lootust ja jätkata oma püüdlusi.

Ma tänan teid. Aitäh teile kõige eest, mida te olete Hu Jia, minu ja meie perekonna heaks teinud. Aitäh teile pingutuste eest, mida te olete inimõiguste eest seisjate nimel teinud, ja teie panuse eest Hiina ühiskonna edendamisel.

Aitäh.

(Euroopa Parlament tänas kõnelejat püsti seistes.)

Juhataja. – Kallid kolleegid! Te tänasite Zeng Jinyani, kes edastas abikaasa Hu Jia nimel liigutava sõnumi, püsti seistes. Mõelgem sügavalt selle mõjuva jutu üle, mida Zeng Jinyan meile äsja rääkis.

Enne kui ma kutsun kõnelema Jelena Bonneri, tahan Euroopa Parlamendi nimel öelda järgmist. Meie Euroopa Parlamendis soovime hoida Hiinaga häid suhteid ja peame neid ülimalt tähtsaks. Hiina on suur riik. Euroopa vajab Hiinat ja Hiina vajab Euroopat. Me väljendame oma seisukohti inimõiguste valdkonnas Hiina rahva sõpradena ja me teame hästi, kui palju me saame koos ära teha, et saavutada maailmas rahu ja edasimineku. Inimõigusi ei tohi kunagi näha ohuna ühelegi riigile, vaid iga rahva üksikute, kollektiivsete ja universaalsete õigustena, tõepoolest kõikide rahvaste õigustena.

Lugupeetud Jelena Bonner, palun teil nüüd sõna võtta.

(Aplaus)

Jelena Bonner, dr Andrei Sahharovi lesk (*kõne ümberkirjutus põhineb suulisel tõlkel prantsuse keelde*) – (FR) Lugupeetud president, aitäh, et annate mulle sõna. Mul on väga raske sõna võtta ja kõnelda pärast selle imelise noore naise jutu kuulamist. On palju ohte, mis ähvardavad tema elu ja tulevikku, ning ma kahtlen, kas me kõik, kes me oleme kogunenud siia istungisaali Euroopa Parlamendi Sahharovi auhinna üleandmisele, oleme teinud kõik endast oleneva ja kõik mis meie võimuses, et kaitsta Hu Jiad või kaitsta vähemalt tema naist ja last selle ohu eest, mis nende peade kohal ripub.

Me teame, kui suur on Hiina ja milline võim tema käes on. Kuid põhimõtteliselt ei tohi kunagi teha järeleandmisi, kui ohus on inimõigused. Me ei tohi teha kõige väiksematki mööndust ega anda mingil juhul järele, ka siis, kui seisame silmitsi kriisidega, näiteks viimase aja finants- ja majanduskriisiga, sest inimõigused on tuleviku, kogu meie tsivilisatsiooni alus, need on kogu maailma alus.

See on samasugune alus meie tulevikule. Ma pean olema aus, vaatamata meie võimalikele sõbralikele tunnetele ja lähedusele, mida ma tunnen kõikide inimestega, ja ütlesin, et Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee seisukohad ei ole tuginenud alati inimõiguste põhimõtetele ning Sahharovi auhind ja siin tehtud märkused on küll omamoodi korduv juhtumotiiv, aga see nõuab ka muid, praktilisi otsuseid.

Need põhimõtted peavad olema igasuguse tegevuse alus, olgu see tegevus siis majanduslik või muu. Näiteks ka kõik majandusotsused või isegi loodusvarade kasutamist käsitlevad otsused peavad rajanema neil põhimõtetel. Ilma inimõiguste põhimõteteta ei saa ühiskond püsida. See oli Andrei Sahharovi tähtsaim sõnum ja uskumus. Ta kuulutas, et tuleb teha seda, mida südametunnistus käsib, ja käituda vastavalt.

Soovin nüüd pöörduda teise teema juurde. Täna tähistame üht sünnipäeva – selle auhinna 20. aastapäeva. Osas riikides saavad inimesed täiskasvanuks 18aastaselt, teistes aga 21aastaselt ja tavaliselt tehakse sünnipäeva puhul kingitusi. Ka minul on teile kingitus. Ma pakkisin selle ise ära. See on midagi Venemaalt. Ma tahtsin olla kindel, et selle saab väikese kingitusena üle anda.

See on nagu papüürus, mille ma teie ees lahti rullin. See meenutab isegi natuke pärgamendirulli, millele on kirjutatud toora. Te näete, et sellel on nimekiri 97 kirjega. See on tegelikult nimekiri kõigist neist austusavaldustest, mis on Andrei Sahharovile omistatud. Ma arvan, et kui te tahate lastele selgitada, kes oli Andrei Sahharov, siis võite näidata neile seda rulli koos kogu sellele kantud teabega ja rääkida, mida see tähendab nendele inimestele, keda on austatud tema nime kandva auhinnaga.

(Aplaus)

Juhataja. – Proua Bonner, me täname teid südamest selle sõnumi eest, mille te nii suurepärasel viisil edasi andsite. Kallid kolleegid, enne kui ma selle istungi lõpetan – ja meil on hea meel näha, et meiega on nii volinik Benita Ferrero-Waldner kui ka volinik Ján Figel' –, palun teil tõusta, et näidata meie solidaarsust kõigi puuduvate laureaatidega, kes peavad ikka veel oma õiguste eest võitlema ja kellelt on sellepärast vabadus võetud. Ärgem näidakem oma toetust mitte minutilise vaikusega, vaid näidakem seda minutilise aplausiga rahu, edasimineku ja inimõiguste auks ehk selle pärandi auks, mille Andrei Sahharov on meile kõigile jätnud.

(Parlamendiliikmed tõusid ja aplodeerisid solidaarsuse märgiks püsti seistes.)

Olen kõikidele kolleegidele väga tänulik.

Sellega on antud päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

(Istung katkestati mõneks hetkeks.)

ISTUNGI JUHATAJA: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

asepresident

8. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta:

– Raport: Claude Turmes (A6-0369/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Andke andeks, juhataja, ma ei kuulnud teid. Arvan, et äsjane auhinnatseremoonia oli nii liigutav, et see sündmus tekitab meis siiani natuke aukartust.

Mul on Claude Turmesi raporti üle hea meel. Loomulikult on püüetes vähendada meie sõltuvust fossiilkütustest keskel kohal taastuvenergia, kuid mõnikord, nagu me oleme avastanud, võivad lahendused tekitada uusi probleeme. Nii ongi juhtunud arutelu puhul, milles vastandati toiduainete ja kütuse tootmist. Me peame otsima ranged säästuskriteeriume ja sellest tulenevalt peame pöörama pilgu eelkõige puidu ja metsamaterjali tootmise poole, sest see on vägagi taastuv energiaallikas.

Ma tahan, et käsitleksime tõhusa maakasutuse poliitikat võimalikult avaralt. Siin Euroopa Liidus on põllumajanduse ja energeetika valdkonnas väga tähtis arvestada kliimamuutust puudutavate mureküsimumustega, kuid sama peame tegema kogu maailmas. Sellegipoolest on mul selle raporti üle väga hea meel ja ma toetan seda.

Jim Allister (NI). - Lugupeetud juhataja! Mina ei ole see, kes läheks kaasa energia ja kliimamuutusega seotud hüsteeriaga, aga püüd kasutada taastuvenergiat on väga mõistlik. Kuid taastuvenergia peab olema majanduslikult elujõuline. Seetõttu ei ole minu jaoks sugugi veenev, kui kiirustatakse kättesaamatute eesmärkide kaudu tuuleenergia poole. Kuid peamine, mida ma selle raporti juures tähtsaks pean, on agrokütustest eemaldumise toetamine ja biomassi puhul jäätmevoogudele, mitte toiduainetele keskendumine. Põllumajandus-, majapidamis- ja tööstusjäätmetest energia tootmine on mulle kõigist taastuvenergia valikutest alati tundunud kõige mõistlikum. Seega toetan ma täielikult kolmanda põlvkonna energiatootmist biomassist ja biogaasist.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Kliimapakett on realistlik kompromiss, mis on kooskõlas nii minu arusaamaga sellest, kuidas planeedi ressursse säästlikult kasutada, kui ka Euroopa tööstuslase konkurentsivõime ja tööhõive edendamisega, mida ma toetan. Tegemist on järjekordse väikese sammuga edasi, kindlasti mitte sammuga tagasi. See ei ole murranguline samm, aga sellele vaatamata on see muule maailmale eeskujuks. Hoolimata algavast majanduskriisist võtab tänapäeva Euroopa selle raportiga taas vastutuse selle eest, millise Maa me tulevastele põlvetele pärandame. Olen nõus, et agrokütuste halvalt ideelt tuleb liikuda biogaasist ja biomassist toodetud energia säästlikku kasutamist soosiva poliitika poole ning on

vaja soodustada uuendusi looduskaitsetehnoloogia vallas, et see oleks võimalikult tõhus ja kvaliteetne. Biomassi allikateks peaksid olema peamiselt heitveed, orgaanilised majapidamis- ja tööstusjäätmed ning põllumajandus-, kalandus- ja metsandusjäätgid. Me peaksime kasutama ära degradeerunud pinnase, samuti inimeste ja loomade toiduks kõlbmatu tooraine, näiteks vetikad.

Raportid: Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2007)

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Tahan selgitada, miks ma toetasin õigusakti ettepanekuid, mis moodustavad kliimapaketi, s.o Avril Doyle'i, Chris Daviese, Satu Hassi ja Dorette Corbey raporteid. Need ettepanekud on olnud jutuks väga pikkadel aruteludel ning läbirääkimistel eesistujariigi Prantsusmaa esindatava nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel, mida esindavad raportöörid ja variraportöörid peaaegu kõigist fraktsioonidest. Näiteks oli algne ettepanek nii Tšehhi kui ka muu Euroopa keemiatööstusettevõtete jaoks täiesti hävitav. Eelmisel nädalavahetusel jõuti kokkuleppele, sest nii liikmesriigid kui ka Euroopa Parlamendi liikmed tegid järeleandmisi. Mitmete tööstussektorite jaoks ja mitmete meetmete järkjärguliseks kehtestamiseks sätestati selged kriteeriumid. Nii oli võimalik jõuda kompromissini, millega säilitatakse esialgsed suurejoonelised keskkonnakaitse eesmärgid, kuid nähakse samas ette tingimused, mis ei piira tööstusettevõtete tegevust ega ole tööstuse suhtes vaenulikud.

– Raport: Avril Doyle (A6-0406/2008)

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Hääletasin Avril Doyle'i koostatud raporti kompromissvariandi poolt seetõttu, et selles sisalduvad olulised direktiivi muudatused. Mina esitasin muudatusettepaneku, millega nähakse kaugküttele ette tasuta kvoodid ja vabastatakse see nii kliimamaksust. See on oluline saavutus, sest kaugkütet, mis on isiklikust boilerist keskkonnahoidlikum süsteem, kasutavad eelkõige just väiksema sissetulekuga pered. Ühtlasi on mul hea meel, et tasuta kvoodid on eraldatud ka soojuse ja jahutuse koostootmisjaamadele. Seegi käik näitab keskkonnahoidlikku mõtlemist. Kuid on veel palju muid kliimamaksu tasumisest vabastatud tegevusvaldkondi, mis ei peaks maksust vabastatud olema. Mina isiklikult oleksin tahtnud näha veelgi n-ö rohelisemat direktiivi, aga see kompromiss on parem kui mitte midagi.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Ka minul on heitkogustega kauplemise süsteemi parandava raporti üle väga hea meel ja ma toetan seda ning jah, see käsitleb tõepoolest süsinikdioksiidi lekkega seotud probleemistikku, arvestades eelkõige seda, kui 2009. aastal üleilmset lepingut ei saavutata.

Tahan kogu selles kliimamuutuse ajajärgus veel kord mainida metsandustegevust. Meil on Euroopa tasandil vaja väga kõva häält teha, et võidelda metsade hävitamisega maailmas. Mul on hea meel, et selleks eraldatakse rahalisi vahendeid, sest praegu nimetatud probleemiga ei tegelda. Me oleme kõik selle pärast mures, aga küsimust kooskõlastatult ei käsitle. Ma olen Brasiilias käinud. Ma tean, mis seal ja teistes riikides toimub, ning kui me sellele tähelepanu ei pööra, on kõik meie püüdlused siin ELi tasandil kasutud.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Lugupeetud juhataja! Kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi käsitlevas dokumendis toetatakse vajalikke tehnilisi meetmeid, mille lõppeesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

Väljapakutud saastekvootidega kauplemise süsteem võib soodustada spekulierimist, millel võib olla kahjulik mõju tehniliseks tegevuseks ette nähtud vahenditele. Näiteks Poolas maksis odav säästupirn varem ligikaudu viis zlotti. Pärast kampaaniat, mille käigus propageeriti energiasäästu ja õhutati inimesi neid pirne ostma, on hind nüüdseks tõusnud üle kümne zloti. Seetõttu tuleb koostada üksikasjalikum saastekvootidega kauplemise süsteem ja seda põhjalikumalt kontrollida. Ma ei toeta direktiivi selle praegusel kujul.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Pooldan suurele hulgale tööstusharudele kasvuhoonegaaside tekitamiseks tasuta lubade andmise järkjärgulist kaotamist. Mul on kahju, et nõukogu oli vastu lubade müügist saadava tulu kasutamisele kodude kütte eest tasumiseks. Ma hindan seda, et eesistujariik Prantsusmaa on suutnud saavutada kokkuleppe vanade ja uute liikmesriikide vahel ning teinud mõõndusi võrdlusaastas või kuni aastani 2007. Toetasin rõõmuga kompromissi, mis võimaldab saavutada Kyoto protokolli eesmärgid, aga arvestab ka majanduslikku olukorda. Tahan, et protokolli märgitaks minu nõue parandada õigusloomega seotud lõpliku resolutsiooni hääletuse tulemust, sest kuigi ma hääletasin resolutsiooni poolt, näitas kontroll-lamp ebaõigesti punast tuld.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Austatud juhataja! Hääletasin selle direktiivi vastu, sest leian, et tegemist on inimkonna ajaloo ühe suurema pettusega. See on naeruväärne, võltsitud andmetel põhinev otsus, millel puudub mõistlik teaduslik alus ja mis läheb ainuüksi Euroopa Liidus maksma vähemalt miljard dollarit.

Selle asemel, et kulutada seda raha rumalal, isegi ogaral viisil, võiks seda kasutada tegelikult võitlemiseks puhta ja rahuldava keskkonna ning puhta ja tolmuvaba õhu nimel, samuti selleks, et vabaneda mürgistest gaasidest ja tagada puhta vee varu, mida Euroopas on vähe ja mis muutub tulevikus järjest raskemini kättesaadavaks. Miljardi dollari kulutamise eelne nimetatud projektile alaneb õhutemperatuur vaid 0,12 kraadi võrra ja see ei mõjuta mitte kuidagi kliimamuutust. Tegemist on täiesti naeruväärse skeemiga, mille pärast Euroopa Parlamendil peaks häbi olema.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Heitkogustega kauplemise süsteemil on süsinikdioksiidi heite vähendamises keskne koht. See teema tekitab jätkuvalt vaidlusi eelkõige uutes liikmesriikides, sealhulgas Poolas, sest nende arvates on tulemuse arvutamisel lähtutud vales alusest. Tegelikult pole tähtis mitte üksnes arv 20%, vaid ka selle tõlgendamiseks kasutatav võrdlusaasta. Paketis oli võrdlusaastaks märgitud 2005, kuid selle vastu olevad riigid väidavad, et õige võrdlusaasta peaks olema 1990.

Neis riikides on pärast majanduses tehtud muudatusi süsinikdioksiidi heitkogused juba märkimisväärselt vähenenud. Nimetatud perioodil võetud meetmed nõudsid märkimisväärsed jõupingutusi ja töid kaasa suured majanduskulud. Seega ei peeta väljapakutud lahendustepaketti endiselt objektiivseks ning leitakse, et selles ei arvestata siiani saavutatud heitkoguste vähenemist ega üksikute riikide majanduslikke võimalusi ja see on kasulik teatud vanadele ELi liikmesriikidele.

Daniel Caspary (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Tahan Saksamaa Kristlikku-Demokraatlikku Liitu esindava Baden-Württembergi saadikurihma nimel anda hääletuse kohta järgmise selgituse. Me toetame igati püüdeid vähendada märkimisväärselt kaasaaitamist kliimamuutusele, mis tuleneb suure tõenäosusega inimtegevusest. Sellegipoolest ei toetanud me ELi heitkogustega kauplemise süsteemi puudutavat kompromissi, mida riigipead või valitsusjuhid nädalavahetusel arutasid.

Väga rutakas õigusloome – sest just selles asi ongi – on vastuvõetamatu ja ebademokraatlik ning ülikiire õigusloomeprotsess ja tõsiasi, et nõukogu dokumendid esitati vaid mõni päev tagasi, tähendas meie meelest seda, et dokumentide põhjalik uurimine ja läbitöötamine ning seega ka nõuetekohase õigusakti koostamine ei olnud võimalik.

See on veelgi vastuvõetamatum sellepärast, et kõnealuse õigusaktiga pannakse eurooplastele eriti suur rahaline koorem. Mitme uuringu kohaselt läheb kliimamuutuse ja taastuvenergia pakett Euroopa majandusele ja eurooplastele maksma ligikaudu 70–100 miljardit eurot ning on oht, et terved tööstusharud kolivad süsinikdioksiidi lekke tõttu mujale maailma. Me ei saanud sellise ulatusega paketti kiirkorras heaks kiita. Nii tähtsad õigusakti ettepanekud nagu see siin peavad kujunema välja hästi korraldatud ja mitme lugemisega menetluse käigus.

– Raport: Satu Hassi (A6-0411/2008)

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Hääletasin kliimapaketi poolt, kuigi raske on seda võtta igati kasulikuna. Kahtlemata peetakse selle õigusaktiga silmas tulevikku ja täidetakse lünk ning teist sellist ei ole kusagil maailmas. Samas ei kajasta selles sätestatud eesmärgid meie teadlaste sihte, mille nad on seadnud selleks, et peatada kliimamuutus, s.t lahendada inimkonna suurim probleem. Euroopa peab looma ühiskondliku ja majandusliku mudeli, mis tekitaks vähe süsinikdioksiidi heitkoguseid, sest Euroopa on üks neist kohtadest, kus on parimad võimalused selleks vajaliku tehnoloogia väljatöötamiseks. Kuid selleks on vaja raha ja täitmiseks kohustuslikke õigusakte. Kõnealuse otsuse tulemusena läheb suurem osa rahast puhta arengu mehhanismide vormis Euroopa Liidust välja, samas kui meie endi õigusaktid sisaldavad liiga palju erandeid ja paindlikkuse mehhanisme, kuid liiga vähe sundust. Kokkuvõttes võib öelda, et arvestades seda, et me teame oma vastutust ja mõistame endi ees seisvate ülesannete ulatust, liigume me õiges suunas, kuid mitte piisavalt kiiresti, nii et oma häälega tunnustasin ma meie õiget suunda, aga mitte eesmärgi poole liikumise tempot.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Kõnealuse õigusaktiga seonduv põhiprobleem on see, et juba 1980ndate lõpul vähendasid mõned Kesk- ja Ida-Euroopa riigid oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid märkimisväärselt. Osa Lääne-Euroopa riike on aga heitkoguseid isegi 2000. aastate algul veel tublisti suurendanud. Seetõttu palusime vastutulelikku kohtlemist ja oma varasemate jõupingutuste tunnustamist. Midagi me ka saime, aga tuleks mõista, et Euroopa Liidu kliima oleks uute liikmesriikide püüdlusteta hoopis rohkem tasakaalust väljas. Seepärast oleks vaja, et vanad liikmesriigid osaleksid saastekvootidega kauplemise süsteemis. Eelkõige peaksid nad osa oma tööstusest paigutama ümber ELi vähem arenenud riikidesse või ostma neilt saastekvootide. Me nõustusime kompromissiga seepärast, et saaks kaitsta kliimat ja võtta vastu Euroopa ühine seisukoht. Samas mõistan ma keskkonkaikatsjate muret ja loodan, et saame hiljem seda õigusakti karmistada.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Nagu teada, hõlmab heitkogustega kauplemise süsteem vaid poolt kogu süsinikdioksiidi heitest. Toetasin seda konkreetset raportit, sest jõupingutustesse tuleb kaasata ka teised sektorid. Kuid eelkõige tahan ma keskenduda põllumajandusele, kus esineb hulk probleeme. Minu arvates ei tohi me unustada, et põllumajanduse eesmärk on toota toiduaineid, ja sellele sektorile nõudmiste esitamisel peame sellega arvestama.

Samuti arvan ma, et teavitada tuleb ka põllumajandustootjaid, sest neilt nõutakse süsteemi muutmist, kuid neid pole selles valdkonnas nõuetekohaselt õpetatud ega juhendatud. Meil on vaja põhjalikumaid uuringuid selle kohta, kuidas põllumajanduses tekkivaid heitkoguseid koostöös põllumajandustootjatega vähendada, ja neid uuringuid liikmesriikides ka tehakse. Siiski tahan hoiatada, et ükskõik, mida me Euroopa Liidus teeme, ei tohi see kaasa tuua meie toiduainetootmise vähenemist, sest tekkiva tühimiku täidavad sissetoodud toiduained, mille tootmisel tekkinud heitkoguste kontrollimise võimalused on meil väikesed.

Syed Kamall (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Arvan, et me kõik siin parlamendis oleme nõus, et kahjulikke gaase tuleb vähendada, ükskõik, kas usutakse globaalsoojenemisse ja sellesse, et Maa on ohus, või tahetakse lihtsalt saastamist vähendada.

Kuid ärgem unustagem, et kaksteist korda aastas kolime me parlamendi Brüsselist Strasbourgi, rääkimata meie Luxembourgis asuvatest lisahoonetest. See läheb Euroopa maksumaksjale aastas maksma 200 miljonit eurot ja tekitab 192 000 tonni süsinikdioksiidi, mis on võrdne 49 000 kuumaõhupalliga. Euroopa Parlamendil on tõesti aeg lõpetada oma aruteludega kogu selle kuuma õhu tekitamine, haarata juhtohjad enda kätte ja teha lõpp Brüsseli, Strasbourgi ja Luxembourgis kometile. On aeg silmakirjalikkus lõpetada.

– Raport: Chris Davies (A6-0414/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Austatud juhataja! Ma toetan seda raportit, kuigi sellega on ehk pisut probleeme, sest tegelikult ei paku see lahendust. See on ajutine meede, ehkki muud valikut peale süsinikdioksiidi säilitamise võimaluste väljatöötamise ei ole, sest me tekitame süsinikdioksiidi ka tulevikuks.

Mis pärast seda juhtuma hakkab, sõltub sellest, kui palju me investeerime selle valdkonna edasisesse teadusuuringutesse. Ma tean seisukohta, et majanduslanguse ajal kogu energeetikasse ja kliimamuutuse valdkonda tehtud investeeringud toovad reaalselt tulu, annavad tulemusi ja loovad töökohti. Leian, et just sellele konkreetsele valdkonnale peaksimegi keskenduma. Nii et kuigi tegemist ei ole nõ üleni rohelise lahendusega, on see kindlasti osa lahendusest.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Lugupeetud juhataja! Tehnilisest vaatenurgast on süsinikdioksiidi kogumine ja geoloogiline säilitamine kindlasti väga huvitav ülesanne.

Kuid tehnilise edu saavutamiseks tuleb teha suuri kulutusi ja kasutada palju energiat. Ajal, mil äriühingud on majanduskriisi tõttu sattunud suurtesse raskustesse, tundub, et peaksime suunama kõik vahendid selleks, et säästa energiat ning ajakohastada ja ehitada keskkonnasäästlikke elektriamaid, mis süsinikdioksiidi säilitamise asemel hoopis vähendavad oluliselt selle heitkoguseid, ilma et tekiks lisakulusid. Sellist tehnoloogiat on Euroopas juba proovitud ja katsetatud. Praegust olukorda arvestades ei toeta ma kulutamist süsinikdioksiidi geoloogiliseks säilitamiseks.

– Raport: Dorette Corbey (A6-0496/2007)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Ma teen lühidalt ning kasutan juhust öelda, et esitan selgituse nende raportite hääletuse kohta sellepärast, et siin istungisaalis oli palju neid, kellele ei antud võimalust kliimamuutuse ja energia paketi teemal kõnelda. Meie ainus võimalus teha end parlamendis kuuldavaks oli jääda siia ja anda selgitus hääletuse kohta, nii et ma palun teid seetõttu salliv olla.

Et jääda mulle eraldatud aja sisse, ütlen selles konkreetses küsimuses: me teame, et peame vähendama autotranspordi käigus eralduvate kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Arvan, et palju on juba ära tehtud, sest rahva teadlikkus sellest küsimusest kasvab. Stiimulid, mis soodustavad autotranspordis tõhusamat kütusekasutust ja väiksemal hulgal kasvuhoonegaaside tekitamist, hõlmavad rohkem heitkoguseid tekitavate ja vähem tõhusate autode suuremat maksustamist. Mõnes liikmesriigis need meetmed juba kehtivad. Ehk toob see tee edu.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Lugupeetud juhataja! Dorette Corbey raport, mis käsitleb kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalvet ja vähendamise mehhanismi kehtestamist, on vajalik selleks, et kujundada välja kasvuhooneefekti vähendamise poliitika. Kasvuhoonegaasid on kõige kahjulikumad suurtes linnapiirkondades, kus elab 80% rahvastikust.

Üks lahendus oleks minna üle keskkonnasäästlikule transpordile, näiteks elektri-, vesinik- või hübriidsõidukitele. Autotööstust, mis on praegu raskustes, tuleks toetada, et alustataks selliste sõidukite masstootmist. Niisugune lahendus vähendaks järsult süsinikdioksiidi heidet.

– Raport: Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Lugupeetud juhataja! Me teame, et autotranspordis tekib 12% süsinikdioksiidi heitkogustest, nii et loomulikult toetan ma seda raportit, kus käsitletakse antud küsimust väga üheselt.

Tahan oma mõtet korrata ja rõhutada, et kuigi üldiselt me toetasime kliimamuutuse ja energia paketti, arvan ma, et selle vastuvõtmine ühe lugemisega peaks olema erand.

Siin on palju üksikasju, millele oleks tulnud kasuks põhjalikum arutelu parlamendikomisjonis, fraktsioonides ja täiskogus. Kindlasti oleksin eelistanud seda varianti.

Kuid ma mõistan, et aeg on tähtis ja meil oli vaja Euroopa Liidu seisukoht 2009. aastaks kindlalt välja kujundada. Nõustugem siiski sellega, et menetluslikult polnud tegemist parima lahendusega, aga praktikas ei olnud meil suurt valikut. Loodame, et asi toimib.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Toetasin seda sõidukite süsinikdioksiidi heitkoguste kohta koostatud määruse varianti, milleni jõuti keeruliste kolmepoolsete läbirääkimiste tulemusel. Mootorite parema tootmistehnoloogia ning samuti keskkonnahoidlikumate rehvide, tulede ja konstruktsioonidega saavutatakse heitkoguste järkjärguline vähenemine praeguselt 160 grammilt süsinikdioksiidilt kilomeetri kohta 130 grammini kilomeetri kohta. Määruses sätestatud eesmärkide raames võimaldatakse väikesõidukite tootjatele väikesi erisusi. Samal ajal nõuab Euroopa Parlament, et ühiselt kokku lepitud normide rikkumise eest määrataks karmid trahvid. Tahan öelda, et nõustun Syed Kamalliga. Kahju, et liikmesriigid ei ole nõus püsivalt lõpetama Euroopa Parlamendi ebavajalikku ja seetõttu keskkonnale kahjulikku rändamist kaksteist korda aastas Brüsselist Strasbourgi.

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja! Ka mina toetan järjest vähem kütust tarbivate autode tootmist. Samuti toetan ma kütusekulu piiranguid käsitlevat sätet, kuid need piirangud peavad olema realistlikud. Ma loobusin seda raportit hääletamast, sest minu arvates ei ole õige kehtestada nende madalate piirmäärade ületamise eest trahve kuni 475 eurot süsinikdioksiidi tonni kohta.

On palju võimalusi vähendada süsinikdioksiidi hulka hoopis väiksemate kuludega. Siin diskrimineeritakse ühepoolset kvaliteetautosid, mida toodetakse minu liidumaal Baieris. Kui soovustada hooneid, saab süsinikdioksiidi palju väiksemate kuludega vähendada. Olen oma kodu täielikult soojustanud ja säästan sellega 7000 liitrit kütteõli aastas. Minu autoga on selline kokkuhoid võimatu. Niisiis peame võtma õige suuna ja seetõttu loobusin ma hääletamast.

– Soovitus teisele lugemisele: Alejandro Cercas (A6-0440/2008)

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Minu meelest on eriti kahju, et parlamendiliikmete suurest toetusest hoolimata ei hääletatud siin parlamendis minu omaalgatuslikku ettepanekut jätta pühapäev vabaks päevaks. Euroopa põhineb kristlikel väärtustel. Eriti südamelähedane on meile perekonna kaitsmine ja pühapäev on eriline päev nende väärtuste järgimiseks. See direktiiv oleks olnud just õige koht, kus anda tegelik alus pühapäevale kui kogu Euroopa vabale päevale. Sellepärast mul ongi sellest kahju.

Teiseks tahan öelda, et lükkasin tagasi nõukogu seisukohad tööajadirektiivi kohta, sest nendega oleks tööaega pikendatud, valvekorda poleks töötaja hulka arvestatud ja ühtlasi oleks Euroopa eeskirju kahjustatud õige mitme võimalusega loobuda nende kohaldamisest. Mul on hea meel, et Euroopa Parlamendil on õnnestunud nõukoguga peetavate läbirääkimiste suhtes kokku leppida.

Kristian Vigenin (PSE). – (BG) Väljendan oma rahuolu sellega, et Euroopa Parlament hääletas kohaldamisest loobumise sätte väljajätmise poolt. See säte võimaldaks liikmesriikidel oma äranägemisel kalduda kõrvale 48tunnise töönädala normist.

Kohaldamisest loobumise säte on tööliste ja töötajatele kahjulik, sest see annab võimaluse kohelda inimesi ebaõiglaselt, kasutada neid ära ja kahjustada nende tervist. Me oleme ühe liidu liikmed ja eeskirjad peavad kehtima kõikide suhtes võrdselt. Me ei saa edendada oma konkurentsivõimet töötajate tervise ja elu arvelt. Euroopa Parlament peaks andma nõukogule väga selgelt märku ja ütlema, mida Euroopa kodanikud tahavad.

Siiski toetasin ma nõukogu ettepanekuid valvekorra aktiivse ja tegevusetu aja kohta. Konkreetsed olukorrad erinevad riigiti. See tähendab, et täna Euroopa Parlamendis vastu võetud sätete rakendamine oleks minu riigis väga keeruline ja mõjutaks ka tervishoiutöötajaid. Sealt edasi võib see tervetes sektorites probleeme tekitada. Seetõttu loodan, et lepituskomitees jõutakse mõistlike kompromissideni.

Lõpetuseks tahan kutsuda Euroopa riikide, eriti Kesk- ja Ida-Euroopa riikide valitsusi üles tugevdama kontrolli tööõigusaktide täitmise üle. Pealegi ei ole mingi saladus, et veel tänapäevalgi töötavad sajad tuhanded eurooplased armetutes tingimustes ja palju pikemalt, kui on sätestatud kohustuslikes tööaega käsitlevates eeskirjades.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Tänan, et andsite sõna. Euroopa Parlamendis ei ole just palju mind tundvaid inimesi, sest ma sain parlamendiliikmeks alles novembris ja kõnelen täna parlamendi ees esimest korda. Palusin sõna selleks, et teid tervitada ja öelda, et ootan huviga teiega koos töötamist, aga eelkõige selleks, et väljendada heameelt selle üle, mida me täna kolleeg Cercase raporti hääletamisega saavutasime.

Me kaitsesime tööinimese väärikust ning sotsiaalset ja solidaarset Euroopat. Kohandagem tööd inimese, mitte inimest töö järgi, nagu ütlevad ametiühingud. Tööaja küsimuses olime me täna edukad.

Seetõttu tänan raportöör Cercast ja teid kõiki, et hääletasite nii, nagu te seda tegite, ning aitäh teile ka Sloveenia töötajate nimel. Tänan.

Simon Busuttil (PPE-DE). - (MT) Hääletasin kohaldamisest loobumise sätte säilitamise poolt ning mõistetavalt ei ole mul tänase hääletuse tulemuse üle hea meel ja ma ei ole sellega rahul. Pean ütleva, et ma ei saa nõustuda süüdistusega, nagu diskrimineeriks kohaldamisest loobumise sätte pooldajad töötajaid või nagu kajastuks selles ühiskonnastased kavatsused. Mida ma öelda tahan? Miks arvatakse, et uskumine töötajate õigusesse otsustada ise, kui mitu tundi nad tahavad tööd teha, on töötajate vastu olemine? Kuidas on see töötajate vastu olemine, kui neile, kes tahavad sissetuleku suurendamiseks rohkem töötada, lihtsalt soovitakse see võimalus anda? On inimesi, kes peavad kodulaenu tagasimaksmiseks rohkem teenima ja kes tänase hääletuse tõttu seda teha ei saa. Hääletasin kohaldamisest loobumise sätte säilitamise poolt, sest ma pooldan seda, et säärase otsuse tegemine jäetaks töötajatele.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Toetasin hääletamisel ühist seisukohta, mille nõukogu on vastu võtnud kahe direktiivi – tööajadirektiivi ja ajutiste töötajate direktiivi kohta, sest see kompromiss tagab tööturu suurema paindlikkuse.

Kohaldamisest loobumise sätte järgi võivad ELi liikmesriigid ise lubada oma territooriumil töötajatel teha tööd enam kui 48 tundi nädalas, juhul kui töötaja on pikema tööajaga nõustunud. Kompromissi kohaselt võib see vastavalt kehtivatele tingimustele olla kuni 60 või 65 tundi nädalas.

Nõukogu kompromiss-seisukoha tänane hääletus järgneb liikmesriikide viie aasta pikkusele kokkuleppe saavutamise püüdele. Töötamine Euroopa Parlamendis on näidanud mulle, kui keeruline on kompromissi saavutada, ja seetõttu on mul kahju, et Euroopa Parlament lükkas nõukogu ühise seisukoha tagasi.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). - (ES) Lugupeetud juhataja! Täna on olnud väga emotsiooniderohke päev nii Sahharovi auhindade tõttu kui minu jaoks ka seetõttu, et rõdul viibib Sahara Araabia Demokraatliku Vabariigi president. See riik võitleb oma rahva enesemääramise – õigustatud enesemääramise – eest.

Veelgi enam – see on ajalooline päev, sest Euroopa Parlament on asunud oma sõltumatu rahva poolele, s.o selle rahva poolele, kes meid siia parlamenti on valinud.

Kiidan kolleeg Alejandro Cercast tema raporti eest. Ta on kõikide nende aastate jooksul palju võidelnud, et saavutada see poliitiliselt ja ühiskondlikult ametiühingutele ja kõikidele Euroopa töötajatele tähtis seisukoht. Kutsun kõiki valitsusi, kes ei ole seda veel teinud, samuti komisjoni üles järgima meie eeskujuga ja kuulama rahva häält, nagu Euroopa Parlament seekord kuulas.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Mina ei toetanud täna nõukogu ja meie parlamendikomisjoni esitatud ettepanekut tööaja muutmise kohta. On ülimalt tähtis, et seda direktiivi veel kord koos nõukoguga rahulikult arutataks. Ühest küljest peame lubama tööaja kokkulepetes paindlikkust, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete töötajate huvides, samuti peame kaitsma pühapäeva puhkepäevana. Teisest küljest tuleb muuta ka valveteenuste töörežiimi, arvestades nende teenuste erisusi. Et kohaldamisest loobumine on lahendus, mille Euroopa Parlamendi liikmed kahjuks tagasi lükkasid ning mis oleks sobinud valveteenuste osutajatele, näiteks raudteesaatjatele, tuletõrjujatele ja muude kutsealade töötajatele, tuleb arstide jaoks leida konkreetsed ja erinevad lahendused, arvestades samas patsientide turvalisusega. Teine võimalus oleks jätta

tervishoiuteenused selle direktiivi kohaldamisalast välja, sest tervishoiuteenuste korraldamist ei ole targu Euroopa Liidu poliitika hulka arvatud.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Austatud juhataja! Arvan, et selle hääletuse tulemus on kõigile parim, sest see võimaldab seda väga keerulist teemat, mille suhtes on palju erisuguseid arvamusi, põhjalikumalt kaaluda. Fraktsiooni PPE-DE Fine Gaeli liikmete nimel teatan, et me toetasime muudatusettepanekut 9 ja loobusime hääletamast kohaldamisest loobumise sätet, sest lirimaa ei rakenda kohaldamisest loobumise võimalust ega kavatsengi seda teha.

Mis puudutab pühapäeva ja puhkepäeva küsimust, siis igatsen neid kauneid päevi taga ja seetõttu ma seda mõtet toetasin, eelkõige selleks, et algatada arutelu. Tean, et see ei läinud hääletusel läbi, aga vahest võiksime me mõtiskleda vajaduse üle võtta aeg hetkeks maha.

Tahan muuta seda, kuidas ma hääletasin muudatusettepanekuid 13 ja 14 – see oleks pidanud olema miinus, mitte pluss.

Teen ettepaneku, et Euroopa Parlamendi liikmed täidaksid ka ise eeskirju, mida me püüame kõikidele teistele kohustuslikuks muuta. Me ei arvesta üldse pereelu ega tööajaga. Me töötame vahetpidamata – ma pole kindel, kas alati ka tõhusalt, aga tegeleme tööga ööl ja päeval. Nii et kui me kehtestame eeskirju teistele, peaksime võib-olla neid ka ise rakendama.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Lugupeetud juhataja! Valvekorra tegevusetu aja puhul oleksin tahtnud hääletada Euroopa haiglate nooremarside nõudmiste järgi.

Kuid ma pidin hääletamisest loobuma. Ma tean liiga hästi, mida kogu valvekorra tööaja hulka arvamine teenuste, eriti eakate, puuetega inimeste, laste ja teiste kaitsetute inimrühmade hoolekandeteenuste jaoks kaasa tooks.

Mõningate teenuste puhul oleks eelkõige eelarvepiirangute ajal tagajärjeks kahekordsed kulud ja seetõttu osutataks seda teenust poole vähem, teiste teenuste osutamine muudetakse aga võimatuks. Mõelge näiteks rühmajuhitidele laste- ja hooldekodudes või nädalavahetusel kodudes intervallhooldust pakkuvatele hooldustöötajatele.

Keskendudes arstidele, kes kaebavad õigustatult, oleme vaadanud mööda mõningatest olukordadest, kus personali püsivus ametikohal on kõige tähtsam – nii on näiteks eestkostjate puhul. Me peame leidma viisi, kuidas kaitsta nii töötajaid kui ka kaitsetus olukorras olevaid inimesi.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Olen väga pettunud, et teisel lugemisel ei õnnestunud meil nõukogu seisukohta vastu võtta, sest meie kohus on soodustada konkurentsi. Küsimus ei ole orjatöös. Isegi kui keegi tahaks, ei saaks ta töötada rohkem kui 60–65 tundi nädalas. Selle asemel valisime täiesti paindumatu tee, mille puhul võib hüvituseks kohe nõuda puhkeajaga, nii et näiteks hooajatööliste tööandjad pannakse täiesti põhjendamatusse olukorda. Tahan kolleegide tähelepanu juhtida tõsiasjale, et isik, kelle tööandja palkab ja kellele antakse võimalus töötingimusi valida, on palju paremas olukorras kui igati kaitstud, aga töötav inimene. Seetõttu olen ma kohaldamisest loobumise sätte pärast väga pettunud. Mis puudutab valvekordi, siis lõpuks hääletasin ma muudatusettepaneku 9 poolt, sest oli selge, et meil tuleb lepitusmenetlus ja muudatusettepaneku järgi saab seda küsimust lahendada riiklikul tasandil.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Lugupeetud juhataja! Mina olen pikka aega olnud seisukohal, et Euroopa ei peaks olema igavalt ühtne. Ka siin parlamendis peaksime õppima aru saama, et mitte kõike ei pea Euroopa tasandil reguleerima ning et terve hulk kohalikke ja riiklikke eeskirju ja tavaid, mida oleks kasulik austada, eriti õigusakte, mis käsitlevad töötajate kaitset, töötervishoidu ja ohutust ning tööaega.

Minu jaoks on oluline, et liikmesriikidel oleks võimalik ise otsustada, ja tööõigus peaks minu arvates jääma täielikult vaid liikmesriikide reguleerida. Komisjon ja Euroopa Kohus peaksid oma käed sellest eemal hoidma. See ongi lähimuspõhimõte ja me ju ometi oleme kõik selle poolt.

Seda arvestades olen kindlalt vastu kohaldamisest loobumise sätte tühistamisele ning leian, et liikmesriikide ja isegi liikmesriikide eraldiseisvate piirkondade endi asi on otsustada, kas inimestel on lubatud pühapäeviti töötada.

Daniel Hannan (NI). - Austatud juhataja! Antud raporti autor Alejandro Cercas on nii paeluv ja tark sotsiaaldemokraat, kui üldse soovida võib, ning tema väide, et teatud kõrvalekaldumised ja kohaldamisest loobumised on põhjustanud ebavõrdsust, on mingis mõttes õigustatud. Täiuslikkus maailmas ei käiks ükski

riik oma töötajatel pärast teatud meelevaldselt määratud aega tööd lõpetada. See on eetiliselt vale. Kui ma soovin teie heaks töötada, juhataja, ja teie soovite mind palgata ning me mõlemad oleme lepingutingimustega rahul, siis ei tohiks ei meie valitsusel ega Euroopa Liidul olla õigust meie suhtesse sekkuda ega meie lepingut õigusvastaseks tunnistada. Kuid kui jätta eetilised kaalutlused kõrvale, on praegusel ajal majanduslikus mõttes hullumeelsus koormata Euroopa majandust lisakuludega. Siiski olen ma *souverainiste* ja kui teised riigid tahavad oma rahvale, kes on ühtlasi nende valijad, selliseid piiranguid kehtestada, siis on see nende otsus. Häbiväärne on kehtestada Ühendkuningriigile Euroopa tasandil säärased eeskirju, olgu see siis direktiivide kaudu, nagu antud juhul, või põhiõiguste hartaga ette nähtud kohtunike tegevuse kaudu. Kui me seda soovime, siis peaksime selles küsimuses rahvahääletuse korraldama. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Syed Kamall (PPE-DE). - Lugupeetud juhataja! Te teate sotsiaaldemokraatide väiteid, et nad kõnelevad töömeeste ja naiste nimel, aga sotsiaaldemokraatidest poliitikute kohta kehtib üks ütlus. Enamik neist on keskklassi intellektuaalid ja ülejäänud on oma päritolu unustanud.

Las ma räägin teile ühe loo. Minu isa oli bussijuht ja iga kord, kui me saime ootamatu arve või kui korraldati kooliekskursioon, kuhu ta tahtis mind saata, tegi ta mõned ületunnid – lihtsalt selleks, et ta saaks selle lisaarve kinni maksta või mind kooliekskursioonile saata.

Kui tööajadirektiiv oleks kehtinud, poleks see võimalik olnud. Kedagi ei tohi sundida tahtevastasel lisatööd tegema. Arvan, et me kõik oleme sellega nõus, sõltumata sellest, kus me siin parlamendis istume, aga kui te vaatate tänase hääletuse tagajärgi, siis lööme me just neid töömehi ja naisi, kes tahavad teha mõned lisatöötunnid, et oma perele paremat elu võimaldada. Häbi teil olgu, sotsiaaldemokraadid!

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Ma tahaks esitada öienduse oma hääletuse osas, mis puudutab tööajadirektiivi. Nimelt eksis minu hääletusmasin muudatusettepanekute numbrite 34 ja 35 hääletusel. Ma hääletasin nende ettepanekute poolt, masin näitas aga punast.

Olen jätkuvalt seisukohal, et kogu valvekorra aeg, sealhulgas mingil hetkel tegevusetu aeg, on tööaeg.

Miks ma arvan nii? Ei sõltu ju arstist ega ka tuletõrjujast (kes on töökohal tööandja kutsel, kes konkreetset nõuab teenindamist), kas patsiendil on arsti vaja, kas tulekahju on puhkenud. See ei sõltu nendest inimestest. Nad on töökohal, see on tööaeg ja ma palun teid, et protokollis minu hääletusnäitajad nimetatud punktide osas saaks korrigeeritud.

– Raport: Inés Ayala Sender (A6-0371/2008)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Austatud juhataja! Tegemist on väga hea raportiga ja me peame nägema liiklusohutust piiriülese küsimusena. Kuid ma tahan kasutada neid 90 sekundit selleks, et tõstatada üks tõsine küsimus.

On olemas veebilehed, kus reklaamitakse autojuhilubade müüki. Neis väidetakse, et selline tegevus ei ole ebaseaduslik, kuigi võib olla alatu. Niisugune tegevus tuleneb tõsiasjast, et Euroopa Liidus on üle saja erineva juhiloo ja neid väljastavad asutused kooskõlastavad oma tegevust väga vähe. Seega on olemas võimalus, et keegi, kellel ei ole juhiluba või kes on sõidueksamil läbi kukkunud või juhiloo kaotanud, võib hankida uue loa sellisel suhteliselt kahtlasel moel. Igal juhul on tegemist pettusega raha saamise eesmärgil ja halvimal juhul lubatakse autojuhtimist jätkata inimestel, kes ei tohiks liikluses osaleda. Olen selle küsimuse tõstatanud komisjonis ja nõukogus. See vajab tegutsemist ELi tasandil.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta:

– Raport: Claude Turmes (A6-0369/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Lugupeetud juhataja, austatud kolleegid! Andsin oma poolthääle direktiivile, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist ja mille teksti kooskõlastas Claude Turmes.

See direktiiv on Euroopa Liidu jaoks suurepärane tulevikuvõimalus, sest see kujutab endast teed kolmandasse tööstusrevolutsiooni, annab võimaluse luua miljoneid töökohti, muudab keskkonnakaitse tegelikuks ning edendab samal ajal majanduskasvu ja konkurentsivõimet. Mis puudutab biokütuseid, siis loodan, et komisjonil õnnestub säästuskriteeriumid maksta panna nii Euroopas kui ka mujal maailmas ning soodustada samas rahvusvahelist kauplemist kõige puhtamate ja konkurentsivõimelisemate biokütustega.

Adam Bielan (UEN), kirjalikult. – (PL) Ma hääletasin Claude Turmes'i raporti poolt. Üks Euroopa Liidu eesmärke taastuvenergia valdkonnas on anda energiatõhususe suurendamise kaudu uus elu Kesk- ja Ida-Euroopa linnadele. Ühistranspordi ja kohalike küttesüsteemide ajakohastamine alternatiivsetele energiaallikatele ülemineku teel ei ole oluline mitte üksnes energiasektori vaatenurgast, vaid ka keskkonna pärast.

Lisaks võivad asutused ja äriühingud saada selleks ELi eelarvest suuri summasid. Näiteks üle 720 miljoni euro on eraldatud aruka energeetika kavale, millega edendatakse energiaallikate mitmekesistamist ja taastuvenergia kasutamist.

Šarūnas Birutis (ALDE), kirjalikult. – (LT) Fossiilkütused on pikka aega olnud ühiskonna n-ö südameveri. Me teame, et ajakohastamine ei oleks võimalik ilma odava nafta, söe ja gaasi külluslike varudeta. Kuid see aeg saab varsti läbi. Energiajulgeoleku ja majanduse huvides, aga eelkõige kliimamuutust arvestades peame oma energia- ja transpordisüsteeme põhjalikult muutma.

Palju aastaid arvati, et kliimamuutus on eelkõige keskkonnaprobleem. Nüüd aga ollakse üldiselt nõus, et kliimamuutus mõjutab kõiki ühiskonna valdkondi, ja kui meil ei õnnestu seda küsimust lähiajal lahendada, on tagajärjed ühiskonna jaoks hukatuslikud.

Carlos Coelho (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Taastuvenergia kasutamine transpordis on üks tõhusamaid vahendeid, millega EL saab vähendada oma sõltuvust naftast. Me teame ka, et oluline osa kliimamuutusega võitlemiseks vajalikest meetmetest on energiatarbimise kontrolli all hoidmine Euroopas ja taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamine.

Leian, et antud raportis on kõige olulisem see, et säilitatakse siduv lõppeesmärk saavutada 2020. aastaks 20%line taastuvenergia osakaal, sealhulgas vähemalt 10%line taastuvenergia osakaal transpordisektoris.

Asjaolu, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia mõiste hõlmab ka laineenergiat, laseb Portugalil rakendada nende eesmärkide saavutamiseks oma energeetikavõimalusi. Tõsiasi, et raportis kaalutakse stiimulit teise põlvkonna biokütuste kasutuselevõtuks, ei muuda seda dokumenti mitte üksnes tõsiseltvõetavaks, vaid tagab ühtlasi taastuvenergia kasutamisel transpordisektoris säästlikkuse. Minu meelest on põhiline, et raportis õhutatakse taastuvenergiat toetava energiamudeli saavutamiseks tegema liikmesriikidevahelist strateegilist koostööd.

See raport on iseenesest ja ka kokkuleppe (kliima- ja energiapaketi) osana väga oluline. Kokkulepe võimaldab saavutada 2020. aastaks 20/20/20 eesmärgid, tagades samal ajal keskkonnavalise terviklikkuse. Need liikmesriikidele seatud eesmärgid on nõudlikud, aga teostatavad.

Avril Doyle (PPE-DE), kirjalikult. – Kolleeg Turmes teeb ettepaneku võtta vastu tähtis õigusakt, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise olulist edendamist. Osa laiaulatuslikust kliima- ja energiapaketist hõlmab seda, et 2020. aastaks on 20% tarbitava energia (sealhulgas elektri ja kütte ning transpordis tarbitava energia) allikatest taastuvad. See loob koos teiste kliima- ja energiapaketis sisalduvate meetmetega hea aluse kliimamuutusega võitlemiseks, taastuvatesse energiaallikatesse tehtavate investeeringute hoogustamiseks ja hankimiseks ning teadus- ja arendustegevuse tähtsuse uueks toonitamiseks, samuti tagab see vahendid energiajulgeoleku ja energeetilise sõltumatuse saavutamiseks.

Siduvad eesmärgid kehtivad igas liikmesriigis ja tagavad nende saavutamise kogu ELis. Koostöö, solidaarsus ja uuendused üheskoos kindlustavad selle, et me saavutame eesmärgid, mille täitmatajätmise luksust meil enam ei ole.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) See teema on osa niinimetatud kliima- ja energiapaketist. See puudutab taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamist ning hõlmab elektri-, soojus-, jahutus- ja transpordisektoreid. ELi eesmärk on suurendada 2020. aastaks taastuvenergia osakaalu tarbitavas energias 20%-ni. Igale liikmesriigile on määratud üldised riiklikud eesmärgid, samuti on seatud eesmärgiks saavutada nimetatud ajaks taastuvenergia osakaaluks transpordisektoris 10%.

Avaldatud teabe kohaselt on Portugali eesmärk saavutada 2020. aastaks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaaluks 31% kogu energiatarbimisest. Selle määramisel on arvestatud meie lähtekohta (2005. aastal oli vastava energia osakaal Portugalis juba 20,5%) ja riiklikku taastuvenergia potentsiaali. Samas on kümneprotsendine taastuvenergia osakaal transpordis ühtemoodi eesmärgiks seatud kõikidele liikmesriikidele.

Kuid asi on selles, et kuigi me hääletasime lõpphääletusel nimetatud eesmärkide poolt, on meil tõsiseid kahtlusi nende saavutamises, sest ekslik on eeldada, et me saame täielikult aru, milline on kasutusele võetavate

taastuvate energiaallikate ulatus, või et meil on olemas nende kasutamiseks vajalikud tehnoloogilised vahendid. Paremini oleks olnud määrata avaliku ja erasektori investeeringute summad ning toetada üldist taastuvate energiaallikate liigitamiseks ja nende arvu kindlaksmääramiseks vajalikku uurimis- ja tuvastusprogrammi.

Glyn Ford (PSE), kirjalikult. – Mul on hea meel Claude Turmes'i raporti üle, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat, kuid ma mõistan, et eesmärki on keeruline saavutada. Minu piirkonnas Edela-Inglismaal aitab meil kõnealust eesmärki kõige rohkem täita mingit laadi paisu ehitamine Severni jõele. See võtab kaua aega ja seetõttu on äärmiselt oluline, et Suurbritannia valitsus teeks rakendamisevalmis projektidest tulenevate tagajärgede suhtes teatud mõõndusi ja et komisjon lubaks vastavaid kõrvalekaldeid.

Mathieu Grosch (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin kliimamuutuse ja taastuvenergia paketti käsitleva raporti poolt, sest see hõlmab mitmeid direktiive, mis kõik on kooskõlas ELi eesmärgiga vähendada kasvuhooenergiaheidet 2020. aastaks 20% võrra või isegi 30% võrra, kui sõlmitakse rahvusvaheline leping. Pakett on Euroopa Parlamendi ja nõukogu, s.o 27 liikmesriigi esindajate vahel peetud pikkade läbirääkimiste ja sõlmitud kompromissi tulemus.

Üks nimetatud direktiividest seondub taastuvenergiaga. See sisaldab eesmärki suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu 20%ni ja parandada energiatõhusust 20% võrra. Ka 10% tarbitavast kütusest peab pärinema taastuvatest energiaallikatest. Määratletud on säästuskriteeriumid ja seega on parandatud kütuste kasutatavust. Mul on nende eeskirjade üle hea meel, sest need mitte üksnes ei vähenda Euroopa energeetilist sõltuvust ega loo uusi töökohti, vaid aitavad kaasa ka uuendustele tehnoloogia väljatöötamisel.

ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiiviga ajakohastatakse olemasolevat heitkogustega kauplemise süsteemi ja nähakse ette, et nüüd peavad tööstusharud neid saastekvoote, mida varem eraldati tasuta, oksjonil ostma. Erandina on üleminekuaeg sätestatud Ida-Euroopas asuvatele liikmesriikidele, kes peavad saastekvoote alguses ostma vaid 30%le oma heitkogustest. Lisaks on kehtestatud soodustused energiatõhususe parandamiseks, samuti liikmesriikide kohustus investeerida vähemalt pool tulust arengumaadesse (kuigi ette ei ole nähtud konkreetset eesmärki) ja uutesse tehnoloogivahenditesse. Mul on hea meel, et keeruliste ülesannetega silmitsi seisvate tööstusharudega arvestamise ja auaadne keskkonnapoliitika vahel on leitud edukalt tasakaal.

Järgmine direktiiv käsitleb ülesannete jagamist sellise heite vähendamiseks, mille kohta heitkogustega kauplemise süsteem ei kehti. See puudutab eelkõige kütet ja kliimaseadmeid ning paljusid majandusvaldkondi (transport, väikesed tööstusettevõtted, teenindussektor ja põllumajandus), mida heitkogustega kauplemise süsteem ei hõlma, kuid mille tõttu suurenevad kasvuhooenergiaheite heitkogused siiski märkimisväärselt. Lisaks kehtestatakse selles valdkonnas pikaajalised eesmärgid, sealhulgas kasvuhooenergiaheite heitkoguste 35% vähendamine 2035. aastaks ning 60–80% vähendamine 2050. aastaks.

Direktiiv süsinikdioksiidi kogumise ja geoloogilise säilitamise kohta teeb võimalikuks süsinikdioksiidi eraldamise heitgaasidest ja seejärel selle säilitamise maa all. 2015. aastaks eraldatakse rahalised vahendid kaheteistkümnemele süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamisega tegelevale elektrijaamale. Tunnistan, et süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine on põhiline üleminekutehnoloogia, kuid eriliselt tähtsaks tuleks pidada süsinikdioksiidi säilitamise ohutust.

Veel ühe direktiiviga kehtestatakse uute sõiduautode süsinikdioksiidi heitenormid. Kõikide uute sõiduautode heitkoguste keskmine ülempiir on alates 2015. aastast 120 grammi süsinikdioksiidi ühe kilomeetri kohta ja alates 2020. aastast 95 grammi kilomeetri kohta. Komisjoni ettepanekus sätestatud trahve piirnormide täitmatajätmise eest on majanduskriisi tõttu vähendatud ja nüüd on trahv 5–95 eurot sõltuvalt kogusest, mille võrra piirnorme ületatakse. Kuid alates 2019. aastast on ettenähtud trahv 95 eurot alates esimesest piirnormi ületavast süsinikdioksiidi grammist.

Mul on Euroopa institutsioonide vahel saavutatud kompromissi üle hea meel, sest alati on lihtne kritiseerida, aga raske üksmeelele jõuda. Kokkulepitud eeskirjad on majanduslikus mõttes väga erinevate, kuid siiski ühise eesmärgi poole püüdlevate riikide vahel peetud läbirääkimiste õnnestunud tulemus. Euroopa eesmärgi tervikuna vaadates ei tohiks jätta arvestamata tõsiasja, et just uued liikmesriigid ei suuda neid sellise lühikese aja jooksul saavutada, riskimata sealjuures tervete majandusharude lagunemise ja sotsiaalse hävinguga.

Minu jaoks ei ole kliimamuutuse ja taastuvenergia pakett mitte üksnes tähtis samm, vaid isegi suur hüpe, mis takistab kliimamuutust süvenemast ja tugevdab Euroopa väljapaistvat seisundit tõhusa energiapoliitika poole püüdlisel. Euroopa on suutnud kõnelda ühel häälel ja see võimaldab meil ka rahvusvahelisel tasandil oma nõudmisi jõulisemalt esitada. Sel tasandil on suureks probleemiks keskkonnavalase dumpingu vältimine. Seetõttu peaks riikidele, kes ei järgi Kyoto protokolliga ole seetõttu seotud süsinikdioksiidi piirnormidega,

kehtestama impordimaksu või tuleks võtta muid samalaadseid meetmeid, et keskkonnaval dumping nurjata. Seda tuleks arvestada Kyoto protokollile järgneva lepingu ettevalmistamisel 2009. aasta detsembris toimival Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste konverentsil, kus osalevad läbirääkimistel ka USA, Hiina ja India. Kliimamuutuse ja taastuvenergia pakett on loonud uue rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks tugeva aluse.

Ian Hudgton (Verts/ALE), kirjalikult. – Mina hääletasin taastuvenergiat käsitleva Claude Turmes'i raporti poolt. Minu kodumaal Šotimaal on rikkalikult taastuvaid energiaallikaid, näiteks tuult ja loodeteenergiat. On ülimalt tähtis, et Euroopa haaraks taastuvenergia edendamisel juhtohjad, ja minu silmis on sõltumatu Šotimaa taastuvenergia tehnoloogia üleilmse arengu keskmeks.

Jean Lambert (Verts/ALE), kirjalikult. – Hääletasin selle ettepaneku poolt, sest usun, et sellega edastatakse oluline märguande vajaduse kohta minna ELis ja mujal üle energiatootmisele mittefossiilsetest ja vähem saastavatest kütustest. 20% on siduv miinimumeesmärk. Nüüd peab liikmesriikide taastuvenergia tegevuskavades kajastuma ka energiatõhusus. Sel tasandil on tagatud ka toetuskavad ja see on investoritele kindlustunde andmiseks väga oluline. Tõsi, biokütuste valdkonnas ei ole tulemus nii hea, kui ma oleksin tahtnud. Me säilitasime 10% eesmärgi, kuigi piirasime tulemuslikult agrokütustest tulenevat kogust, ja mul on nende lisameetmete üle hea meel. Nõukogu ei ole mitmes küsimuses Euroopa Parlamendi seisukohaga nõus. Nad peavad tõesti kliimamuutuse tõelisusega leppima ja kasutama seda direktiivi selleks, et liikuda edasi tulevikku, kus tekitatakse vähe süsinikdioksiidi.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Andsin oma poolthääle raportile, mis suurendab meie kohustusi taastuvenergiaga seotud eesmärkide saavutamisel ning annab suurepärase võimaluse õhutada ELis looduslikke energiaallikaid kasutama, võidelda kliimamuutusega, parandada varustuskindlust, edendada konkurentsivõimet ja majanduskasvu ning suurendada töökohtade arvu. Toetasin raportit sellepärast, et see sisaldab läbivaatamist käsitlevat sätet, mille kohaselt tuleb 2014. aastal hinnata taastuvate transpordikütuste laiemat kasutamist mõju ja millega kindlustatakse, et süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine mõjuta kahjulikult toiduainehindu või maakasutust. Raporti järgi on eesmärk saavutada 2015. aastaks taastuvate transpordikütuste osakaaluks 5% ja alleesmärk elektriautode kasutamine 20% ulatuses. 2020. aastal tõuseb taastuvate transpordikütuste osakaalu eesmärk 10%-ni ning elektri- ja vesinikmootoriga autode osakaalu eesmärk 40%-ni. Raportis sisalduvad ranged säästuskriteeriumid, nii et see raport võib tõepoolest tuua kaasa positiivse muutuse ja heitkoguste vähenemise, mistõttu ma seda ka toetan.

Eluned Morgan (PSE), kirjalikult. – Antud raport tähendab pööret selles, kuidas me ELis energiat toodame. 2020. aastaks seatud 20% suurune taastuvenergia eesmärk on väga auahne, aga vajalik, kui me tahame võitluse kliimamuutusega võita. Kuid ma loodan, et komisjon tõlgendab paindlikult seda, millal need eesmärgid täidetakse, kui me tahame, et nende saavutamiseks viidaks ellu selliseid suuri projekte nagu Severni jõe pais.

10% suurusel transpordikütuste osakaalul on tähtis osa nii kõnealuses pakettis kui ka püüetes saavutada ELi eesmärk – vähem süsinikdioksiidi heitkoguseid tekitav majandus. Niinimetatud biokütuste eesmärki on palju parandatud. Selle eesmärk on tagada, et ELis on lubatud vaid need biokütused, mille kasutamisel heitkogused tõesti vähenevad, kuid toiduainete hinnad ei tõuse. Raportis sisalduvad ühtlasi ranged sotsiaalsed kriteeriumid, millega kaitstakse arenguriikide rahvast, kellele oleks biokütuse tootmise kiire areng vastasel juhul võinud ebasoodsaid tagajärgi kaasa tuua.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) See ettepanek võtta vastu direktiiv on üks kliimamuutuse paketi tähtsamaid osi. Selles nähakse ette siduv eesmärk saavutada 2020. aastaks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia 20% osakaal ELi energia kogutarbimisest. Direktiiv annab võimaluse hankida uusi tehnoloogiahendeid, luua uusi töökohti ja vähendada sõltuvust naftast.

Euroopa Parlament on biokütuste säästuskriteeriumide ja Euroopa Liidu kodanikele praeguses majanduskriisis eluliselt vajalike sotsiaalsete kriteeriumide sätestamisel tähtsat osa täitnud. Kliimamuutus ja energiajulgeoleku puudumine tähendavad, et meil tuleb edendada uusi energiatootmisviise, seadmata ohtu toiduainete kättesaadavust. Me peame tagama, et selle direktiivi rakendamine ei ohusta põllumajandusmaad ega metsi. Igal juhul ei võeta ettenähtud soodustuste puhul arvesse biokütuseid, mis pärinevad sellisel maal kasvatatud toorainest. Euroopa Liit näitab taas, et ta on juhtiv tuule-, päikese- ja hüdroelektrienergia, samuti muudest alternatiivsetest allikatest toodetud energia edendaja.

Lydia Schenardi (NI), kirjalikult. – (FR) Me oleme saanud siin mitu korda märkida, et lihtne eesmärk vähendada Euroopa Liidu sõltuvust gaasist või naftast võib iseenesest õigustada taastuvenergia edendamist.

Täna siin esitatud kompromiss, mis on osa kliimamuutuse ja energia paketist, pole ei halb ega ka täiesti rahuldav, nagu kõik kompromissid.

Eelkõige ei ole see kuigi rahuldav biokütuste valdkonnas, olgu need siis teise põlvkonna biokütused või mitte. Toiduainetootmisega konkureerimise kohta on ebapiisavad tagatised, igasugused maakasutuse muutused on ebamäärase, kõnealustest energiaallikatest tulenevast süsinikdioksiidi tegelikust mõjust vaikitakse jne.

Päritolutagatis, mille mõte on eelkõige teha kindlaks taastuvenergia kasutamine, ei ole kuigi veenev, võttes arvesse meie teadmisi sellest, milline on elektriga varustatuse tegelik olukord, kui kahtlast teavet selles valdkonnas jagatakse ja kui märkimisväärsed on tarbijate lisakulud.

Kokkuvõttes ei ole see sotsiaalseid tagajärgi arvestades üldse vastuvõetav. Me tahame olla kindlad, nagu me tahame olla kindlad kogu selle tõenäoliselt sügavaks ja pikaajaliseks kujuneva üleilmse kriisi alguses vastu võetud õigusaktide paketi puhul, et kui majanduslik olukord nõuab, on igasuguste muude kaalutluste ees tähtsad eelkõige Euroopa kodanike ja töötajate huvid.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Kindla veendumusega hääletasin ma taastuvate energiaallikate suhtes saavutatud kompromissi poolt. Minu rohelisest kolleeg ja raportöör Claude Turmes on teinud tublit tööd. Tänu tema ja tegelikult kogu Euroopa Parlamendi jõupingutustele kehtestatakse kindel õiguslik raamistik, mis tagab, et 2020. aastaks on taastuvenergia osakaal kokku vähemalt 20%.

Tegemist ei ole reklaamiga, vaid tõelise energiarevolutsiooniga, mille eesmärk on luua suur hulk töökohti. Osas raportites on teadupärast mainitud enam kui kaht miljonit töökohta. Nende hulka kuuluvad hea erialase väljaõppega inseneride, projekteerijate ja teadlaste töökohad, kuid suur osa töökohti on ette nähtud ka tehnikutele, inimestele, kes valmistavad hammasrattaid, paigaldavad päikesepaneele ja ehitavad tuuleelektrijaamu.

Pikkade läbirääkimiste edenedes muudeti ka algseid ettepanekuid agro- ja biokütuste kohta. Meie rohelistena ei ole siiski selle tehnoloogiaga päris rahul ja näeme sedalaadi kütuste kasutamisele ette ranged tingimused. Claude Turmesi raportis on säästvuskiiteeriume selgelt karmistatud ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonide kaudu viidatakse ka sotsiaalsetele kriteeriumidele. Agrokiütustega saab nõustuda vaid juhul, kui neist saadava energia hulk on suurem kui nende tootmiseks kasutatava energia hulk, ja agrokiütused ei tohiks mingil moel konkureerida toiduainete tootmisega.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – See raport on suur samm, mis sunnib liikmesriike täitma taastuvenergia valdkonna eesmärgi. Taastuvenergia on kliimamuutusega võitlemisel ülitähtis.

– Raport: Avril Doyle (A6-0406/2008)

Adamos Adamou (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Euroopa Parlament ja nõukogu teevad ettepaneku muuta direktiivi 2003/87/EÜ, et püüda parandada ja laiendada kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi ning saavutada eesmärk vähendada süsinikdioksiidi heitkogust ELis 2020. aastaks 20% võrra.

17. detsembril 2008. aastal hääletas täiskogu fraktsioonide PPE-DE, PSE, GUE/NGL, ALDE, UEN ja Verts/ALE variraportööride esitatud kompromissmuudatusettepanekute poolt. Kuigi me pooldasime nimetatud muudatusettepanekuid, millega nähakse ette suuremad kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid (see meede oli fraktsiooni GUE/NGL põhieesmärk), tahame väljendada oma vastuseisu kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise ideele. Me ütleks isegi, et antud direktiiviga saavutatakse vaid väike kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine ning tegemist on abinõuga, mis on soodne arenenud riikidele, kuid kahjulik vähem arenenud ja arenguriikidele. Lõpetuseks ütlen, et mõningate väljapakutud paindlike meetmete kohaldamine aitab suurendada monopolide (kes on peamised kliimamuutuse eest vastutajad) tegevuse tulusust, selle asemel et probleem üheselt lahendada.

Alexander Alvaro (ALDE), kirjalikult. – (DE) Lugupeetud juhataja! Kliimamuutuse ja taastuvenergia paketi kohta sõlmitud kokkulepe on tagasihoidlik saavutus.

EL on võtnud endale eesmärgiks vähendada heitkoguseid 1990. aasta tasemetega võrreldes 20%. Me oleme peaaegu poole sellest juba saavutanud nii, et laienesime itta, kus heitkogused on absoluutarvudes väiksemad, ja eesmärgiks jääb vähendada heitkoguseid 1990. aasta tasemetega võrreldes 12%.

EL peab saavutama 3–4%lise heitkoguste vähendamise arenguriikides, mis tähendab, et järele jääb pisut vähem kui 9%. Eesmärgist on lubatud täita kuni 5% vähem, mis jätab tulemuseks 4%.

Praegu võib öelda, et meil on vedanud, et EL on otsustanud mitte viia kogu oma majandust otse Aasiasse üle. Kompromiss on märkimisväärselt odavam kui komisjoni ettepanek ja see tähendab, et Saksamaa Vaba Demokraatlik Partei saab seda toetada.

See-eest kasutab EL nüüd oma liikmesriike ära, seades neid üksteise vastu. Osa liikmesriike on erandite, läbirääkimiste pidamise oskuse ja energiaallikate mitmekesisuse tõttu soodsamas seisus. Varsti võib Saksa energiatootjatel olla tasuvam toota elektrit kodumaa asemel Poolas, juhul kui Prantsusmaa tootjad neid üles ei osta.

Selline ELi liikmesriikide lehmakauplemine on üleilmsele lepingule halb enne. Pealegi tekib küsimus vahendite tõhususe kohta.

Nüüd on valitsuste, nõukogu ja komisjoni kohus tagada tõhusus nii keskkonnakaitstes kui ka majanduse ja majanduskasvu heaks.

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi sotsiaaldemokraadid, otsustasime hääletada saastekvootidega kauplemise süsteemi reformimist käsitleva raporti poolt, kuigi leiame põhimõtteliselt, et kliimapaketi sihid on iseenesest liiga madalale seatud. EL peab rohkem ette võtma, et kliimamuutusest tulenevate probleemidega toime tulla. Kuid me usume, et muudetud süsteem võib moodustada väga olulise osa toimingutest, mis tuleb ära teha.

Me oleme pettunud, et nõukogu ja Euroopa Parlamendi kompromiss ei anna piisavaid tagatisi selle kohta, et osa oksjonitest saadavast tulust suunatakse kliimamuutusega võitlemiseks arenguriikides. Me leiame ka, et saastekvootide oksjonid oleks pidanud sätestama ulatuslikemana ja puhta arengu mehhanismi kasutamist oleks pidanud rohkem piirama.

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Mul on hea meel selle üle, et heitkogustega kauplemise süsteemi on muudetud, samuti selle üle, et kliimamuutusega võitlemise ning Euroopa tööstusharude konkurentsivõime parandamise ja töökohtade säilitamise eesmärkide vahel on saavutatud kompromiss.

Tahan juhtida tähelepanu sellele, et esimesel lugemisel kokkuleppe saavutamise nimel kiiresti läbi viidud kaasotsustamismenetluses ei järgitud täielikult demokraatliku läbipaistvuse põhimõtet ning Euroopa Parlament leidis ennast olukorras, kus tuli hääletada mingis mõttes juba tehtu üle.

Sellest hoolimata teeb Avril Doyle'i ettepanek mulle heameelt, sest selles suhtutakse paindlikult sektoritesse, kus on süsinikdioksiidi lekke oht. Me peame vältima töökohtade kadumist selle tõttu, et tööstusharud kolivad piirkondadesse, kus heitkoguste vähendamise pärast nii palju ei muretseta, kuid me ei tohi ka kahjustada antud direktiivi eesmärki.

Sylwester Chruszcz (NI), kirjalikult. – (PL) Ma hääletasin täna selle vastu, et parlament nõustuks ettepanekuga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi.

Ma ei nõustu üldse Euroopa tasandil välja pakutud lahendustega. Nõukogu eesmärk vähendada 2020. aastaks ühenduse kasvuhoonegaaside kogu heidet 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 20% või isegi 30%, kui teised arenenud riigid võtavad endale samalaadse heitkoguste vähendamise kohustuse, on halb käik, mis toob Euroopa, sealhulgas Poola tööstusele ja tarbijatele kaasa ebasoodsaid tagajärgi.

Marielle De Sarnez (ALDE), kirjalikult. – (FR) Euroopa Liidu ainus kindel eesmärk on vähendada oma heitkoguseid 2020. aastaks 1990. aastaga võrreldes 20%. Praeguse ajaga võrreldes tähendaks see heitkoguste vähendamist ligikaudu 12%. Võttes arvesse tõsiasja, et kahe kolmandiku ulatuses saab heitkoguseid vähendada süsinikdioksiidi tasaarvestamise meetoditega, s.t ostes saastekvoote rahvusvaheliselt turult, siis on EL võtnud eesmärgiks saavutada oma territooriumil heitkoguste vähendamise vaid 4% võrra. Sellest ei piisa rahvusvaheliste läbirääkimistega edasiliikumiseks.

Tahan juhtida tähelepanu ka teisele kompromissi puudusele. Pole võetud ühtegi kindlat kohustust toetada arenguriike nende püüetes vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid. EL on lihtsalt võtnud vabatahtlikult eesmärgiks kasutada poolt saasteõiguste oksjoni tuludest kliima heaks. See tulu väheneb, sest tootjatele on tehtud palju erandeid. Kompromissis on sätestatud, et osa sellest rahast võidakse kasutada nende Euroopa riikide ja arenguriikide toetamiseks, kes seda soovivad. Tegemist on täielikult vabatahtlikkusele põhineva kohustusega. See on väga väike kohustus küsimuses, mis on rahvusvahelistel läbirääkimistel siiski ülimalt tähtis.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) EL uhkeldab oma juhtiva rolliga keskkonnakaitse valdkonnas, aga tegelikult tahab ta olla juhtiv kapitalihuvide kaitsja. Tippkohtumisel tehtud otsuste ning nõukogu ja komisjoni heitkoguste vähendamist käsitlevate direktiivide paketi propageeritakse niinimetatud rohelist majandust kui viisi, kuidas saada üle kapitali liigsest kuhjumisest ja kriisist. Sellega antakse monopolidele uusi kasumi teenimise võimalusi ja tugevdatakse imperialismi laienemist.

Kindlustatakse heitkogustega kauplemist, mis on mitmekordistanud monopolide kasumit, kuid jätnud keskkonna kaitseta. Autotööstusel lubatakse enne 2019. aastat meetmeid mitte võtta. Välistatakse energiatootmist käsitlevate määruste ja paljude muude õigusaktide kohaldamine nende ettevõtjate suhtes, keda mõjutab rahvusvaheline konkurents. Pikka aega kehtivaid erandeid tehakse ka uutele liikmesriikidele ja Itaaliale. Soodustatakse toiduks kasvatatavate kultuuride asendamist energiakultuuridega. Suurettevõtjatele antakse saasteõigused tasuta. Tulu ei pea kasutama keskkonnavalase töö rahastamiseks.

Töötajad ei jõua ära oodata, millal EL ja keskkonda karistamatult saastavad ettevõtjad keskkonda kaitsma hakkavad. Nad saavad ennast tegelikult kaitsta vaid isemajandamise ja rahvavõimu raames peetava võitlusega.

Christian Ehler (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Minu „ei“ ei tähenda, et ma pole nõus tõhusa oksjoneid hõlmava heitkogustega kauplemise süsteemi, ELi kliimakaitse sihtide või süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise rahastamisega. Mitmed varasemad hääletused ja minu raport süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise näidisobjektide kohta on näidanud väga selgelt, et ma toetan neid. Kuid minu piirkonna Brandenburgi jaoks tähendab antud dokument kõlvatut konkurentsi Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega ning suuremat energiahindade tõusu, kui kliimakaitse sihtide saavutamiseks vaja on. Et tagada oma kodanikele varustuskindlus, peab meie energiaallikate hulgas olema kivisüsi ning me tahame võimaldada keskkonnahoidlikku kivisöekasutust, rakendades tulevikus süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogiat. Nõukoguga sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt tehti lõplik otsus pärast ainult üht lugemist, tähendab, et sügavad kahtlused on jäänud hajutamata ja muid häid lahendusi pole olnud võimalik välja pakkuda.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Kuigi kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi võib pooldada seetõttu, et atmosfääris toimuvad ja kliimat mõjutada võivad keemilised muutused panevad muretsema (ettevaatuspõhimõte), ning seetõttu, et fossiilkütuseid on piiratud hulgal ja neid kasutatakse ebamõistlikult, on süsteemil siiski kahtlusi tekitavaid külgi.

Esiteks on saastekvootide ja nendega kauplemise küsimus vaieldav ning sellele tuleb vastu seista, sest selle mõju reaalmajandusele on suuresti teadmata. Nimelt tekitavad mitmed tehnilised lahendused endiselt palju kahtlusi ja nende kasutamine sõltub ka sellest, milliseks kujuneb paljude asjaomaste sektorite (lennundus, autotööstus, soojuse ja elektri tootmine, tsemenditööstus, tööstuskemikaalide sektor, naftakeemiasaaduste sektor ja muud suure energiatarbimisega sektorid, mida on järjest rohkem) rahaline olukord.

Teiseks saavad eeldatavasti kasu mõned kõrgtehnoloogilised tööstusharud ja teatud (ainult mõned) finantsteenuste osutajad. Fossiilkütuste tarbimise pöördumatu vähenemise põhjustab kättesaadavate allikate piiratus. Saastekvootide tuleks igale sektorile eraldada sotsiaalse hädavajaduse ja majandusliku otstarbekohasuse, mitte mõjuvõimu ja rahalise kasu alusel. Seepärast loobusime hääletamast.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Rõhutada tuleb antud raporti peamist eesmärki, s.o tugevdada ja parandada saastekvootidega kauplemise süsteemi toimimist ja laiendada seda 2012. aasta järgsele ajale, sest see on üks peamisi vahendeid, mille abil saavutada ELi kasvuhoonegaaside heitkoguste soovitud vähenemine.

Olen selle raportiga nõus põhiliselt seetõttu, et saastekvootidega kauplemine on vajalik kvootide tõhusaks eraldamiseks ja ELi saastekvootidega kauplemise süsteemist keskkonnale tuleneva soodsa mõju tagamiseks. Üks üleeuroopaline kava on alati palju parem kui 27 riiklikku kava. Lisaks sätestatakse ettepanekus automaatne ja prognoositav piirmäär muutmine, mis võimaldab täita tulevases rahvusvahelises lepingus kehtestatavaid nõudeid.

Ettepanekus on märgilise tähendusega tasuta saastekvootide koguse suurendamine. Minu arvates ei ole see kuigi hea mõte. Kuid ei tohi unustada, et heitkoguseid vähendatakse igal aastal.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Ettepanekuga võtta vastu direktiiv ELi saastekvootidega kauplemise süsteemi läbivaatamise kohta parandatakse praegust süsteemi ja see on kogu maailma jaoks tähtis. Seepärast sain Avril Doyle'i raportit toetada.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Kasutan juhust ja tänan kolleege hiljutise hääletuse eest, millega Euroopa Parlament näitas selgelt oma toetust minu võrdlusaluste mudelile. Olen selle poolt nüüd

juba pikka aega kõneldud ja olin esimene, kes soovitas selle kohaldamist saastekvootidega kauplemisel. Kuigi tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon hääletas napilt selle vastu ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon lükkas selle märgatava häälteenamusega tagasi, on elu täis üllatusi. Nüüd kohaldatakse võrdlusalust kriteeriumina pärast seda, kui see on nõukogus läbi läinud.

Ja see ongi hea. Nii komisjoni algne ettepanek kui ka keskkonnakomisjoni poolt heitkogustega kauplemise teemal vastu võetud seisukoht olid tasakaalust väljas, sest nendega oleks Euroopa tootmine pandud maailma turgudel raskesse konkurentsiolukorda ega oleks toodud erilist kasu kliimavaldkonnas. Peale töökohtade kaotuse oleks see ilmselgelt tähendanud kahju ka keskkonnale, sest ettevõtjaid oleks sunnitud viima oma tootmise üle riikidesse, kus heitkoguste piirmäärad ei kehti.

Nüüd on see otsus avanud ukse õiglasemale ja keskkonna mõttes ettenägelikumale lähenemisviisile. Kuid kõik on endiselt lahtine ja nüüd saame kinnitust selle kohta, kes tehtud parandustest kasu lõikab.

Keskkonnavalasid sihid ei muutu ja neid on raske saavutada. See ei ole tööstusele kergelt täidetav eesmärk, aga ei peagi olema.

Igal juhul on mõttetu rääkida tasuta saastekvootidest, sest võrdlusalused – mõõdupuud – on nõudlikud. Peavadki olema, sest vastasel juhul ei saa me süsteemi, mis veenaks äriühinguid püüdlema teistega võidu tehnoloogia poole, mis tekitab kõige vähem heitkoguseid.

Keskkonnakaitsjate surverühma kurtmine, et paketti on nõrgendatud, tundub mulle ausalt öeldes põhjendamatu, kui arvestada, et eesmärke täidetakse ja tööstussektorite heitkoguste ülempiir langeb. Tegemist on vastutustundetute väidetega, aga kõik ei olegi kindlasti vastutusest huvitatud. Piisab maailma jalge alla tallamisest.

Jean Lambert (Verts/ALE), kirjalikult. – Hääletasin kõnealuse raporti poolt, hoolimata paljudest selles sisalduvatest lünkadest ja kümnele uuele liikmesriigile tehtud eranditest. Miks hääletada ebatäiusliku raporti poolt? Sellepärast, et praeguse korraga võrreldes tehakse sellega siiski edusamme. Heitkogustega kauplemise süsteemis hakkab kehtima üleeuroopaline piirmäär ja liikmesriikide otsustusvõim selles vallas väheneb. Säilitatakse põhimõte, mille kohaselt antakse energiasektoris lube täielikku oksjonisüsteemi järgides. Lennundussektorile on eraldatud vaid väike protsent uutest puhta arengu mehhanismidest. Kuid kõige olulisem on muudetud süsteemi juures see, et antakse raamid suurele osale nn Kyoto-järgsest lepingust. Nüüd on meil süsteem, millega teised riigid saavad ühineda ja mida nad saavad oma heitkoguste vähendamiseks kasutada, juhul kui nad piiravad oksjonieelseid elemente ja seavad endale kaugeleulatuvad eesmärgid. Saadava tulu kasutamist jälgitakse hoolega. Liikmesriigid ei saa võtta seda kui lihtsalt oma rahakassa lisa. Tulu tuleb kasutada selleks, et aidata kaasa üleminekule vähe süsinikdioksiidi tekitavale ja säästlikule majandusele, sest maailm vajab seda.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma toetan seda ettepanekut, milles on leitud tasakaal kliimamuutusega seotud kaugeleulatuvate eesmärkide ning Euroopa tööstuse konkurentsivõime tugevdamise ja töökohtade kaitsmise vahel. Saastekvoodid ja heitkoguste ühikute oksjonilt ostmise süsteem kehtivad elektrijaamade suhtes 2013. aastani, mil kõik uued elektrijaamad saavad oma saastekvoodid üksnes oksjonitelt. Tavatööstuse jaoks toimub üleminek täielikule saastekvootide oksjoni süsteemile 2020. aastal. Hääletasin raporti poolt sellepärast, et selle järgi on saastekvootide eraldamise üldiseks põhimõtteks oksjonisüsteem, selles piiratakse nende puhta arengu mehhanismide / ühisrakenduse ühikute arvu, mida käitis saab oma heitkoguste tasaarvestamiseks osta, ja ikkagi kaitstakse selles äriühinguid süsinikdioksiidi lekke eest.

Eluned Morgan (PSE), kirjalikult. – Ma toetan seda raportit, sest usun, et selles säilitatakse heitkogustega kauplemise süsteemi keskkonnavalas terviklikkus ja sellega parandatakse märgatavalt praegust süsteemi, kuna tulevikus maksab saastaja heitkoguste tekitamise õiguse eest heitelubade oksjonitel. Säilitatakse siht vähendada Euroopa elektrijaamade ja rasketööstuse heitkoguseid 2020. aastaks 20% võrra ning see näitaja tõuseb automaatselt 30%ni, kui 2009. aasta detsembris Kopenhaagenis toimuvatel ÜRO kliimamuutuste kõnelustel sõlmitakse vastav rahvusvaheline leping. Leian ka, et töökohtade ja keskkonna vahel on leitud tasakaal. Majanduslanguse ajal on see ülitähtis.

Angelika Niebler (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Euroopa Parlamendi Baierimaa Kristliku-Sotsiaalse Liidu delegatsiooni nimel esitan alljärgneva selgituse hääletuse kohta.

EL on seadnud endale auahned kliimakaitse eesmärgid. Nende kohaselt vähendatakse 2020. aastaks süsinikdioksiidi heitkoguseid 20% võrra. Neid kliimakaitse sihte ei tohiks küsimuse alla seada.

Meie kliimamuutuse vastu võitlemise püüetega peab kaasnema eesmärk koostada selged õigusaktid, et tagada majanduse planeerimiskindlus. Samuti ei tohiks Euroopa tööstust panna rahvusvahelises konkrentsis ebasoodsamasse olukorda. Lisaks tuleb ELis kehtestada ühtsed mängureeglid.

Täna hääletusele pandud direktiiv ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohta ei täida ühtki nimetatud nõuet. Selgitan seda alljärgnevalt.

1. Teatud tööstusharud võivad kalduda kõrvale kohustusest osta süsinikdioksiidi saastekvoote oksjonilt. Meil on endiselt täiesti teadmata, millistest andmetest tuleb kehtestatud kriteeriumide täitmisel lähtuda.
2. Ainult liikmesriigi tasandil ja alles pärast seda, kui ELi riigiabi reguleerivad õigusakte on muudetud, otsustatakse iga üksiku juhtumi puhul eraldi, kas käitisele hüvitatakse energiakulude suurenemine ja millises ulatuses seda tehakse.
3. Kui 2009. aastal ei sõlmita Kopenhaagenis rahvusvahelist lepingut, tähendavad süsinikdioksiidi saastekvootide oksjonid paljudele tööstusharudele lisakoormat, mida nende konkurendid väljaspool ELi kandma ei pea.
4. Suuremale osale Ida-Euroopa liikmesriikidele on tehtud erandeid süsinikdioksiidi saastekvootide oksjonimüügi kohta energiasektorile. See paneb Saksamaa ebasoodsamasse olukorda, sest erinevalt idanaabritest saab Saksamaa 48% oma elektrist kivisöel töötavatest elektrijaamadest.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Me ei jaga valitsuste ja komisjoni võiduhüüdeid kliimapaketi suhtes saavutatud lõpliku kompromissi puhul. ELi püüe juhtida üleilmseid jõupingutusi võitluses kliimamuutusega on tööstuse lobitöö ja konservatiivsete valitsuste surve tõttu kokku kuivanud.

Kuulus 20/2020 eesmärk on vajalik esimene samm, aga see ei ole piisavalt edasipüüdlik. Euroopa riikidele antud võimalusega osta suur osa neile „vastavatest“ saasteühikutest arenguriikidest lükatakse läänemaailma ajalooline vastutus küüniliselt planeedi vaesemate elanike õlule. Paistab, et valitsused ei mõista põhimõtteliselt olukorra kriitilisust.

Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon ei viska püssi põõsasse. Me jagame valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonide muret ning nõuame endiselt, et kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks seataks auahnemad eesmärgid, toetataks oluliselt energia tootmist taastuvatest energiaallikatest ja koostataks siduv pikaajaline kava heitkoguste edasiseks vähendamiseks pärast Kopenhaageni konverentsi.

Herbert Reul (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin muudatusettepaneku tervikteksti vastu, sest minu kui parlamendiliikme arvates ei ole Euroopa Parlamendi õigusi järgitud. Euroopa Parlamendile ei antud hetkekski võimalust kujundada oma arvamust. Selle asemel anti talle tegelikult valida, kas nõustuda nõukogu kompromissiga või lükata see tagasi. See ei ole kooskõlas kaasotsustamismenetluse korraga, mille eesmärk on tagada kahe õigusloomeorgani võrdsus.

Ka kompromissi sisu suhtes on mul mitmeid kahtlusi. Näiteks toob see ELis kaasa tõsiseid turumoonutusi ja paneb tarbijate õlule lubamatu koorma. Et reformi kehtestamisega kiirustati liigselt, ei võetud enam arvesse teisi süsteeme, mille abil oleks võinud soovitud heitkoguste vähendamise saavutada. Tõsiasi, et süsteemi kehtestamise ajal ei uuritud kuidagi selle majanduslikku mõju eelkõige tarbija ostujõule, näitab veelgi selgemalt, kui vähe läbi mõeldud see kompromiss on. Euroopa Parlamendi enamusel lasub kompromissi jõustumise eest teatud vastutus, sealhulgas tulevaste põlvkondade ees.

Alternatiive ei pakutud. Need oleksid võimaldanud saavutada heitkoguste vähendamise eesmärgid mürdosaga nendest kuludest, millest me praegu räägime. Sedalaadi poliitika ei kahjusta mitte üksnes majandust, vaid eelkõige ELi mainet.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Eesmärk vähendada Euroopa elektrijaamade ja rasketööstuse heitkoguseid 2020. aastaks 20% võrra ja suurendada seda heitkoguste vähenemise näitajat 30%ni, kui 2009. aasta detsembris Kopenhaagenis toimuvatel ÜRO kliimamuutuste kõnelustel sõlmitakse vastav rahvusvaheline leping, väärrib kiitust.

Thomas Ulmer (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Toetan igati püüdeid vähendada kaasaaitamist kliimamuutusele, mis tuleneb tõenäoliselt inimtegevusest. Sellegipoolest ei toetanud me ELi heitkogustega kauplemise süsteemi puudutavat kompromissi, mis läbirääkimistel saavutati. Väga rutakas õigusloome on vastuvõetamatu ja ebademokraatlik. Ülikiire õigusloomeprotsess ja tõsiasi, et nõukogu dokumendid esitati vaid mõni päev

tagasi, tähendas minu meelest seda, et põhjalik tutvumine dokumentidega ja seega ka nõuetekohase õigusakti koostamine ei olnud võimalik. See on veelgi vastuvõetamatum seetõttu, et kõnealuse õigusaktiga nähakse eurooplastele ette eriti suur rahaline koorem. Mitme uuringu kohaselt läheb kliimamuutuse ja taastuvenergia pakett maksma ligikaudu 70–100 miljardit eurot ning on oht, et terved tööstusharud kolivad mujale maailma. Ma ei saanud sellise ulatusega paketti kiirkorras heaks kiita. Nii tähtsad õigusakti ettepanekud nagu see siin peavad kujunema välja hästi korraldatud ja mitme lugemisega menetluse käigus.

Anders Wijkman (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Heitkogustega kauplemise süsteemi põhjalik uuendamine on praeguste eeskirjadega võrreldes samm edasi. Järk-järgult hakatakse tööstusele saastekvoote oksjonitel müüma, selle asemel et jagada neid tasuta nagu praegu.

Seetõttu kavatses EL juhul, kui järgmisel aastal sõlmitakse Kopenhaagenis edukalt kliimaleping, kohandada kliimakaitse eesmärki nii, et 2020. aastaks seatud heitkoguste vähendamise eesmärki suurendatakse 20 protsendilt 30 protsendile. Samuti kutsutakse liikmesriike üles kasutama oksjonituluseid kliimakaitse meetmete rakendamiseks Euroopas ja mujal maailmas.

Kahjuks ei ole kompromiss nii edasipüüdlik, kui olukord nõuab. Selle asemel, et minna kohe üle täielikule saastekvootide oksjoni süsteemile, kehtestatakse see süsteem etappide kaupa. Säärane leebus vähendab indu luua uusi, vähe süsinikdioksiidi tekitavaid tehnoloogiaid. See vähendab ka tulu, mis on väga vajalik, et EL saaks aidata arenguriikidel investeerida keskkonnasäästlikku tehnoloogiasse, kohaneda kliimamuutusega ja kaitsta troopilisi metsi.

Aga kui heitkoguseid saab kuni poole võrra vähendada kolmandates riikides tekkivate heitkoguste vähendamise teel, on heitkogustega kauplemise süsteemil isegi enne 2020. aastat piiratud mõju.

Süsteemi puudustest hoolimata oleks olnud mõeldamatu öelda „ei”. Ma ei taha seada ohtu kogu direktiivi, millel on praeguse olukorraga võrreldes palju häid külgi.

– Raport: Satu Hassi (A6-0411/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meie, Rootsi sotsiaaldemokraadid, otsustasime hääletada vastutuse jagamist käsitleva kompromissi vastu, sest peame täiesti vastuvõetamatuks, et isegi mitte poolt ELi heitkogustest ei pea vähendama ELis. Meie arvates on see täiesti vale märguanne ülejäänud maailmale, kes ootab, et EL haaraks ilmastiku muutustega kohanemisel juhtohjad, ja me kardame, et ELil ei ole praegu õnnestunud pakkuda selget stiimulit uue, keskkonnasäästliku tehnoloogia väljatöötamiseks. Me leiame, et see tehnoloogia on Euroopa tööhõive ja heaolu jaoks ülimalt vajalik.

Avril Doyle (PPE-DE), kirjalikult. – See raport käsitleb ELi 27 liikmesriigile aastateks 2013–2020 erinevate eesmärkide kehtestamist kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ELi heitkogustega kauplemise süsteemist välja jäävates majandusvaldkondades. Need liikmesriikide eesmärgid jäävad vahemikku +20%st kuni –20%ni, võrreldes 2005. aasta heitkoguste tasemega, kusjuures Iirimaa eesmärk on –20%.

Koos hõlmavad heitkogustega kauplemise süsteem ja ülesannete jagamine 100% süsinikdioksiidi heitkogusest, mida iga riik peab 2020. aastaks vähendama.

Iirimaal on hea meel, et –20% eesmärgiga on hõlmatud rohkem süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise meetmeid, eriti süsiniku neeldajad, sest me oleme ainus riik ELis, kus on rohkem kariloomi kui inimesi, ning liikmesriikidevahelise heitkogustega kauplemise väga tulusa tasaarvestamise abil saame me – kuigi raskustega – saavutada heitkoguste 20% vähendamise eesmärgi nii, et ei vähenda oma karju.

Osale riikidele on probleemiks heitkogustega kauplemise muudetud süsteemi käsitlevad õigusaktid, teistele ülesannete jagamise kohta seatud eesmärgid. Iirimaa kuulub viimaste hulka.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Me oleme nõus, et kasvuhoonegaaside heitkoguseid on vaja vähendada ja selleks tuleb kehtestada vastav süsteem. Kuid meil on tõsiseid kahtlusi väljapakutud süsteemis, mille kohta väidetakse küll, et see põhineb liikmesriikidevahelise solidaarsuse põhimõttel ja vajadusel säästva majanduskasvu järele, kuid milles nõutakse, et ainult riigid peavad oma riikliku eelarve, mitte ühenduse eelarve kaudu ja vastavalt oma erinevatele arengutingimustele arve kinni maksma.

Sellega, et heitkoguseid lubatakse liikmesriikide vahel „kauplemise” teel üle kanda või kasutatakse „turuvahendajaid”, luuakse meetmed, mis suurendavad liikmesriikide majandusliku võimsuse praegust erinevust majanduslikult võimsamate kasuks.

Lisaks täidetakse märkimisväärne osa eesmärkidest kolmandate riikide arvel, mistõttu suurendatakse kõige vähem arenenud riikidele avaldatavat rahvusvahelist survet loovutada näilise abi eest osa oma suveräänsusest ja avada oma majandus ühenduse ettevõtjate investeeringutele. Kõik need meetmed on mõeldud surve avaldamiseks, et saavutada rahvusvahelise lepingu sõlmimine, mis ränga majanduskriisi taustal rõhutab kapitalistlikku arusaama antud keskkonnaküsimusest.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Arvestades tulevases Kyoto protokollis asendavas rahvusvahelises lepingus sätestatavat ELi tegevust kliimamuutusega võitlemisel, on ülimalt tähtis, et EL edastaks maailmale selge märguande ja võtaks kohustuse ka tegelikult oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada.

Seetõttu on komisjoni ettepanek vähendada ELi saastekvootidega kauplemise süsteemiga hõlmamata valdkondadest pärinevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 2005. aasta tasemega võrreldes 10% väga oluline.

Minu arvates on igale liikmesriigile määratud sihid, mille puhul võetakse põhilise kriteeriumina arvesse SKPd ühe elaniku kohta, õiglasel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel saavutatud kompromiss, mis ei ole küll täiuslik (näiteks seetõttu, et sellega võimaldatakse paindlikkuse mehhanismide liigset kasutamist), on minu meelest üldjoontes tasakaalus ja sellepärast ma antud raporti poolt ka hääletasin.

Ian Hughton (Verts/ALE), kirjalikult. – Ma hääletasin Satu Hassi raporti vastu. Sätted, mis võimaldavad liikmesriikidel tellida 80% heitkoguste vähendamisest n-ö allhanke korras, lasevad rikastel riikidel jätkata raiskavat tegevust vaesemate arenguriikide arvelt. Sellist olukorda ei peaks EL soosima.

Jean Lambert (Verts/ALE), kirjalikult. – Hääletasin vastu tahtmist selle raporti vastu. Raportööril õnnestus sellesse lisada mitu olulist näitajat. Õigusakti tekstis sisaldub nüüd viide siduvale eesmärgile vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 30% võrra. Teadlased ütlevad, et see on vähim, mis on vaja 2020. aastaks saavutada. Kasvuhoonegaaside vähendamise rahastamine arenguriikides on suunatud +2 kraadi eesmärgi täitmiseks. Loodame, et need riigid näevad ka tegelikult natuke tõelist raha, mitte lihtsalt ilusaid lubadusi. Nüüd on meil olemas tähtaeg meretranspordi heitkoguste vähendamise eesmärgi määramiseks ja on astunud palju muid väiksemaid, kuid kasulikke samme. Kuid mul oli võimatu pooldada puhta arengu mehhanismi, mida liikmesriigid võivad 80% ulatuses kasutada kolmandates riikides, selle asemel et keskenduda heitkoguste vähendamisele oma riigi piires. Täna hääletuse läbiviimise kord tähendas, et seda konkreetset ettepanekut ei saanud terve Euroopa Parlamendi ees proovile panna. Me oleme võimaldanud oma riikide valitsustel kergelt pääseda ja paneme taas oma töö koorma kolmandate riikide õlule. Ma ei saa seda toetada.

Stavros Lambrinidis (PSE), kirjalikult. – (EL) PASOKi saadikurühm toetab muu hulgas muudatusettepanekut 44 ja hääletab muudatusettepaneku 7 vastu, et tagada heitkoguste vähemalt 50protsendiline vähendamine ELi-sisese tegevusega. EL peab üleilmsete läbirääkimiste eel jääma usaldusväärseks partneriks, kes ei lükka heitkoguste vähendamiseks tehtavate jõupingutuste koormat arenguriikide õlule.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma toetan seda raportit, milles sätestatakse liikmesriikidele siduvad eesmärgid heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmamata majandusvaldkondades tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. See tähendab kõikehõlmava süsteemi tõelist edasiminekut. Heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmamata valdkondades kehtestatud 10% eesmärk on liikmesriikide vahel ära jagatud, arvestades nende SKPd ühe elaniku kohta. See võimaldab ülesande õiglast jaotust ja laseb vaesemate riikide kiirel majanduskasvul jätkuda. Ma toetan raportit, milles nähakse pikaajalise eesmärgina ette üldine heitkoguste vähemalt 50% vähendamine aastaks 2035 ja 60% vähendamine aastaks 2050, võrreldes 1990. aasta tasemega, sest raportis tegeldakse nii pika- kui ka lühiajaliste sihtidega, mis puudutavad puhta õhu eesmärke. Raportis sisaldub täiendav „väline heitkoguste vähendamise kohustus“, mille kaudu antakse arenguriikidele heitkoguste vähendamiseks rahalist toetust, et ükski riik ei jääks teistest maha ja et arenguriigid saaksid vajalikku finantsabi, nii et üleilmne kliimamuutustega võitlemine oleks võimalikult tõhus.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Olen algusest peale toetanud ettepanekut minna 20% eesmärgilt automaatselt üle 30% eesmärgile, kui sõlmitakse rahvusvaheline leping. Kuid eelmisel nädalal toimunud läbirääkimistel jõuti kompromissini, mille kohaselt peab üleminek nimetatud tasemele toimuma uue korra järgi.

See otsus tehti ettevaatusabinõuna, et arvestada süsiniku hinna tõusu võimalusega tulevikus. Kuid mul on hea meel teada saada, et keskmise temperatuuri enam kui kahekraasilise tõusu vältimisel jääb esmatähtsaks 30% eesmärk, nagu Euroopa Ülemkogu 2007. aasta märtsis toimunud kohtumisel kindlaks määras.

Rahvusvaheline leping tähendab üleilmset pingutust kliimamuutusega võitlemiseks ja sellega kohanemiseks ning arenguriikidele antav rahaline abi motiveerib neid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise püüdlustes osalema.

Et arenguriikidele antav abi oleks tõsiseltvõetav, peab Euroopa Liit hoolitsema selle eest, et puhta arengu mehhanismi projektide rahastamisega toetataks nende riikide säästvat arengut ja osa saastekvootide oksjonitelt saadavast tulust kasutataks nende aitamiseks.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Kuigi ma hääletasin saavutatud kompromissi vastu, ei kahanda see kuidagi minu tunnustust Satu Hassi asjaomasele tööle. Kuid et kokkulepe võimaldab täita peaaegu 80% kõikidest ülesannetest kolmandates riikides, on see mulle vastuvõetamatu.

Kiire arvutus näitab, et Belgial on võimalik 50–60% nõutavatest eesmärkidest täita väljaspool Euroopa Liitu. See hõlmab olulisi valdkondi, sealhulgas ehitust ja transporti. Puhta arengu mehhanismi kaudu miljonite eurode välisriiki investeerimine on majanduslikus mõttes absurdne, kui oma riigis on endiselt vaja hoonete korralikuks soojustamiseks või vähe süsinikdioksiidi tekitavale liiklusele keskenduva transpordipoliitika kujundamiseks palju ära teha. Peale selle pole mingisugust tagatist selle kohta, et projektid, millesse välisriigis investeeritakse, on kvaliteetsed.

Veelgi enam – pole kindlust, et puhta arengu mehhanismi kaudu tehtavad investeeringud tegelikult midagi muudavad. Samuti on ebaeetiline osta kõige kergemate ülesannete täitmist sisse kolmandatest riikidest. See on uue koloniaalpoliitika vorm, mis ohustab sellisena kolmandate riikide seisundit, nii et nad peavad hiljem täitma uusi, kallimaid ülesandeid.

Anders Wijkman (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Ma otsustasin ülesannete jagamist käsitleva direktiivi hääletamisest loobuda. Peamine põhjus seisneb selles, et nimetatud direktiiviga edastatakse ülejäänud maailmale vale märguanne, kui EL saab kuni 2020. aastani vähendada ligikaudu 70% oma heitkogustest ELi-välistes riikides.

Tuleb rohkem teha, et aidata arenguriikidel vähe süsinikdioksiidi tekitavasse tehnoloogiasse investeerida. Kuid selline abi ei tohiks olla peamine alternatiiv heitkoguste vähendamisele kodumaal, vaid peaks seda pigem täiendama. Me ei saa endale lubada valikut, kas anda endale võimalus vältida ohtlikku kliimamuutust või mitte. Meil ei ole selleks aegagi.

Kodumaal vajalike muudatuste edasilükkamine 2020. aasta järgsele ajale on kahjulik. Me peame kohe algust tegema, kui tahame, et meil oleks üldse võimalik saavutada 2050. aastaks peaaegu nullilähedased heitkogused. Tööstusel on vaja tugevaid stiimuleid energia, transpordi, ehituse, tööstusliku tootmise ja muude valdkondade nõutavaks ümberkujundamiseks.

Selles suhtes on ettepanek kaubandusega mitte tegelevate valdkondade jaoks liiga nõrk. Seetõttu otsustasin loobuda paketi seda osa hääletamast. Vastuhäl oleks ohustanud tervet paketti ja seda riski ei tahtnud ma võtta. Muidu on direktiivil praeguse olukorraga võrreldes mitmeid häid külgi. Pealegi on tegemist maailma esimese õigusaktiga, milles sätestatakse kohustuslik heitkoguste vähendamine kõikides valdkondades, mida heitkogustega kauplemise süsteem ei hõlma.

– **Raport: Chris Davies (A6-0414/2008)**

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Niinimetatud kliima- ja energiapaketi sisaldub ka ettepanek võtta vastu direktiiv süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise kohta. Geoloogilise säilitamise eesmärk on luua alternatiiv süsinikdioksiidi atmosfääri eraldumisele, sidudes selle püsivalt maa all.

Komisjoni ettepaneku kohaselt tuleks kõik uued elektrijaamad ehitada nii, et neid oleks võimalik varustada süsinikdioksiidi kogumise seadmetega. Kuigi see tehnoloogia on vaieldav, võib see aidata saavutada negatiivset heidet, mis täiendab taastuenergia kasutamist. Raportöör leiab, et prioriteediks peab siiski olema selle kasutamine kivisöega seotud probleemi lahendamiseks, sest kivisüsi annab 24% Euroopa süsinikdioksiidi heitest.

Ehkki meis tekitasid kahtlust teatud tehniliselt vaieldavad muudatusettepanekud, hääletasime Euroopa Parlamendi seisukoha poolt. Kuid me peame seda seisukohta liikmesriikide iseseisvust arvestades ülereguleerivaks, eriti valdkonnas, kus teaduslikud ja tehnilised teadmised on endiselt üsna piiratud. Kahjuks ei ole vajalikku rõhku pandud tohututele teadusuuringutele ning arendus- ja näidistegevusele, mis tuleb veel läbi viia. Seetõttu on väljapakutud ajakavad liiga nõudlikud, kui just mõne aasta jooksul ei kiideta heaks tõeliselt ulatuslikku rahastamist riiklikest vahenditest.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kliimamuutuse leevendamise abinõuna ELis on süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogia väga paljulubav. Kuid seda ei tohiks tuua ettekäändeks, et lasta käed rüppe ja vähendada püüdeid muuta Euroopa elektritootmine keskkonnasäästlikumaks.

Chris Daviese raport on väga tasakaalukas ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel saavutatud kompromiss vastab täielikult ELi vajadustele.

Eriti tähtis on 12 näidisprojekti rakendamine. Nende projektide keskpika perioodi tulemused aitavad ELil võtta see tehnoloogia kasutusele majanduslikult ja keskkonnavalaselt tõhusamal moel.

Lõpetuseks – arvestades paljusid püsinud kahtlusi, eriti ebakindlust selle pärast, kas kõikides liikmesriikides on olemas piisavad säilituskohad, on süsinikdioksiidi kolmandatesse riikidesse eksportimise küsimuse ülevaatamise võimalus (artikli 35 a lõige 2) ning samuti see, et ettevõtjaid ei sunnita süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise tehnoloogiat rakendama (artikkel 32), minu meelest väga hea.

Ian Hughton (Verts/ALE), kirjalikult. – Hääletasin Chris Daviese süsinikdioksiidi säilitamist käsitleva raporti poolt. Süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine on kujunemisjärgus tehnoloogia ja selleks, et hinnata selle võimalusi globaalsoojenemisega võitlemisel, on väga vaja veel teadusuuringuid teha. Direktiivi eelnõus sätestatakse kindel õiguslik alus, millele see tehnoloogia rajada, ja ma arvan, et Sotimaal on selle valdkonna arendamisel suur roll.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Andsin oma poolthääle sellele raportile, millega tagatakse inimeste tervise ja keskkonna igakülgne ohutus. Süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist käsitleva direktiiviga kehtestatakse õiguslik raamistik uue tehnoloogia kasutamiseks ja olulised ohutusnõuded. See pole tähtis mitte üksnes keskkonna kaitsmiseks, vaid ka selleks, et tagada investoritele uute projektide väljatöötamisel õiguskindlus.

Kuid oluline on, et me ei kalduks selle raporti tõttu kõrvale peamisest eesmärgist, milleks on taastuvenergia edasine kasutuselevõtmine ja energiatõhususe jätkuv parandamine.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Kliimamuutust põhjustava süsinikdioksiidi säilitamise uusi tehnoloogiaid ei tohi edendada hästi juurdunud tehnoloogiate arvelt, mille toimivus on tõendatud. Näiteks puutumatud rabad neelavad süsinikdioksiidi, metaani ja dilaammastikoksiidi, kuid turbatootmise ja soo kuivendamise tõttu muutuvad nad võimsateks kasvuhoonegaaside tekitajateks. Troopiliste metsade põletamine biokütuste tootmise eesmärgil kallutab kliima tasakaalu samuti valele poole.

Biokütustega juhtunust peame õppima, et head kavatsused võivad vägagi sageli meie endi vastu pöörduda. Uued tehnoloogilised võimalused ei ole kaugeltki valmis ja nende tagajärgi pole võimalik ette näha. Seetõttu loobusin täna hääletamast.

Eluned Morgan (PSE), kirjalikult. Raportiga hõlmatud üheksa miljardi euro suurune fond, mille eesmärk on muuta kivisöel töötavad elektrijaamad süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise arendamise teel keskkonnahoidlikuks, pakub Walesi kivisöetööstusele põnevaid võimalusi. Sellest juhusest tuleb kinni haarata, et Wales asuks selle uue tehnoloogia vallas juhtima ja leiaks tulutoova ekspordituru võimalused. Euroopa peab selles valdkonnas juhtohjad haarama, sest kivisöe probleemile on vaja lahendus leida, arvestades eriti seda, et eelduste kohaselt suureneb kivisöe tootmine maailmas järgmise 20 aasta jooksul 60%.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Süsinikdioksiidi kogumiseks ja geoloogiliseks säilitamiseks kasutatava tehnoloogia edendamine aitab mitmekesistada tõhusaid energiaallikaid ja toetada võitlust kliimamuutusega. Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamisest ei piisa, et saavutada 2050. aastaks süsinikdioksiidi heitkoguste vähenemine 50% võrra, kui selle eesmärgi täitmiseks ei kaaluta lisaks süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise projekte.

See on Euroopa Liidu jaoks probleem, arvestades süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise seadmetesse tehtavate kapitaliinvesteeringute suurenenud kulusid, mis, tõsi küll, vähenevad siis, kui vastavaid seadmeid hakatakse laialdaselt kasutama. Seetõttu ei ole näidisprojektid kohustuslikud, sest nad sõltuvad suuresti süsiniku ja tehnoloogia hinnast. Kuid EL on astunud suure sammu, et leida teisi lahendusi, mis aitavad kasvuhoonegaaside heidet vähendada. Selliste tulevikuprojektide rakendamine julgustab ka teisi peale ELi riikide neid tehnoloogilisi võimalusi kasutama.

– Raport: Dorette Corbey (A6-0496/2007)

John Attard-Montalto (PSE), kirjalikult. – Üks keskkonnahoidlikumaid transpordiviise on veetransport. Raport käsitleb siseveelaevu, aga ma leian, et seda transpordiviisi ei saa eraldada laiemast meretranspordist. Kaks veetranspordi liiki on sisevee- ja meretransport ning need mõlemad on energiatõhusad.

Toote vedu mööda vett tekitab ligikaudu ühe protsendi (1%) sellest süsinikdioksiidist, mida tekitab sama asja vedu sama suure vahemaa taha õhutranspordiga.

Me peame seda liiki transporti mõjutavaid õigusakte koostades olema ettevaatlikud. Me ei tohi tööstust üle koormata, kui jutt on laevatamisest ning siseveelaevadest ja -praamidest, sest lõpptulemus võib osutuda vastupidiseks sellele, mida me tahtsime. Kui vee- ja meretransport muutub konkurentsivõimeetuks, võivad tavapäraseks saada muud transpordivahendid. Kõikide teiste variantide puhul on süsinikdioksiidi mõju suurem. Lõpuks oleme selle asemel, et vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, kehtestanud eeskirjad ja määrad, mis kokkuvõttes nurjavad meie ettepanekute üldise eesmärgi.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Andsin oma poolthääle Dorette Corbey raportile, mis käsitleb auto- ja siseveetranspordis tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalvet ja vähendamist, sest minu meelest on õhukvaliteedi parandamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine kliimamuutusega võitlemisel ja terviseriskide vähendamisel kaks ülitähtsat tegevust.

Usun, et selle direktiivi vastuvõtmine on väga oluline ning see aitab vähendada süsinikdioksiidi teket transpordisektoris, eelkõige nii, et ärgitab välja töötama keskkonnahoidlikku tehnoloogiat ja määrab konkreetsed nõuded tootmisel tekkivate süsinikdioksiidi heitkoguste kohta.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Selle kliima- ja energiapaketti kuuluva raporti eesmärk on parandada õhukvaliteeti ja aidata võidelda kliimamuutusega, nii et vähendatakse transpordisektoris kasutatavatest kütustest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Senini on vastav direktiiv reguleerinud vaid kütuse kvaliteeti. Kuid muudatusettepanekuga nähakse ette kütuste kasutamisest tulenevate kasvuhoonegaaside kohustuslik vähendamine.

Kokkuvõttes on raportöör teinud ära olulise töö ning esitanud muudatusettepanekud, mis meie arvates on head, üldiselt õiged ja nõuetekohaselt põhjendatud ning mille eesmärk on tagada nõudlike, kuid mõistlike sihtide seadmisega direktiivi parim tõhusus ja võrdsed konkurentsitingimused. Lisaks on tähtis, et direktiiv oleks tehnoloogilises mõttes neutraalne, s.t sellega ei tohiks eriliselt soodustada teatud kindla kütuse või tehnoloogia kasutamist.

Seetõttu hääletasin selle poolt.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) See raport on väga oluline, sest ühe dokumendiga tahetakse esiteks parandada õhukvaliteeti, vähendades õhusaastet, eelkõige väga mürgiste ja saastavate ainete heidet, ning teiseks aidata võidelda kliimamuutusega, vähendades transpordisektoris kasutatavatest kütustest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

Esimest korda kehtestatakse elutsükli analüüsi (kaevandamine, tootmine, transport, tarnimine ja lõppkasutus) põhjal konkreetse toote (kütuse) heitkoguse vähendamise eesmärk. See näitab, kui oluline see direktiiv on.

Ma olen rahul Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel saavutatud kokkuleppega ning toonitan tõsiasja, et biokütuste tootmisel ja kasutamisel tagatakse säästlikkus, mis on direktiivi rakendatavuse seisukohalt väga oluline.

Kütusekvaliteedi direktiivist saab võitluses kliimamuutuse vastu määrava tähtsusega vahend.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Mina hääletasin Dorette Corbey raporti poolt. Euroopal on kasvuhoonegaaside üleilmsel vähendamisel määrav roll ja kütusetarnijatele siduvate kohustuste kehtestamine aitab heitkoguste vähendamisele suuresti kaasa.

Erika Mann (PSE), kirjalikult. – Oma selgituses hääletuse kohta tahan kiita kütusekvaliteedi direktiivi raportööri Dorette Corbeyt. Tal on õnnestunud hõlmata lõpliku kompromissiga paljusid Euroopa Parlamendi nõudmisi.

Euroopa Liidu poliitika ja õigusaktid peavad põhinema kindlatel teaduslikel tõenditel. See on nõue, mis tuleneb nii ELi õigusest kui ka ELi kaubanduskohustustest. Minu kui kaubanduskomisjoni liikmega võtavad

kaubanduspartnerid tihti ühendust, kui EL tundub kehtestavat eeskirju meelevaldsetest või poliitilistest kaalutlustest lähtuvalt, selle asemel et viidata teaduslikele järeldustele.

Seetõttu on mul hea meel, et kütusekvaliteeti käsitlev muudetud direktiiv ei sisalda varasemat ettepanekut keelustada kütuselisand MMT. Muudetud direktiivis nähakse ette MMT jätkuv kasutamine, tunnistades sellega teaduslike järeldusi, milleni on jõudnud suured kaubanduspartnerid, sealhulgas Ameerika Ühendriigid ja Kanada. Samuti on oluline, et muudetud direktiiviga kohustatakse ELi viima läbi teadusuuringu. Olen veendunud, et MMT piirangud peavad põhinema teadusel, ning seda nõutakse ka ELi ja rahvusvahelises õiguses.

Et teised riigid kujundavad oma kütusenorme sageli Euroopa omade järgi, on väga tähtis, et EL tagaks oma kütusealaste õigusaktide põhinemise kindlatele teaduslikele tõenditele.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Oma püüdlustes vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid toetame me troopiliste biokütuste ostmist. Selliselt täidame Kyoto protokollist tulenevaid kohustusi vaid pinnapealselt ja tegelikult muudame probleemi hullemaks. Arvestades, et uuringute kohaselt seovad troopilised metsad kuni 46% maailmas olevast elusorganismidest pärinevast süsinikust ja 25% kogu süsinikdioksiidi heitkogusest tuleneb metsade hävitamisest, on ELi arvutused täiesti valed.

Kogu selles süsinikdioksiidi heitkoguste teemalises arutelus oleme kaotanud silmist tervikpildi, sest arvesse tuleb võtta näiteks ka puidu põletamisest tekkivat kasvuhoonegaaside heidet. Lisaks ei paista olevat veel täit selgust selles, millisel määral sobivad praegused mootorisüsteemid biokütuste kasutamiseks. Kogu süsteem on poolküp ja seetõttu loobusin ma seda raportit hääletamast.

– Raport: Guido Sacconi (A6-0419/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Me suhtume sõiduautode heitenorme käsitlevasse ettepanekusse kriitiliselt. Me oleksime tahtnud näha kaugeleulatuvamat ettepanekut karmimate trahvide, lühema rakendusaja ja selgema pikaajalise eesmärgiga. Meile ei meeldi ka asjaolu, et etanooli hinnalangus on nii väike, et ei motiveeri eriti investeerima, kuigi etanool aitab heitkoguseid vähendada.

Kuid me otsustasime hääletada ettepaneku kui terviku poolt, sest usume, et selle tagasilükkamine tooks kaasa veel hilisema keskkonnavalaste eeskirjade kehtestamise autotööstusele.

Jean Marie Beupuy (ALDE), kirjalikult. – (FR) Hääletasin selle ettepaneku vastu, mida käsitleb Guido Sacconi raport uute sõiduautode heitenormide kohta, et väljendada avalikult kahetsust selle pärast, et me ei jõudnud keskkonna jaoks soodsamale kokkuleppele. Sellele vaatamata tahan, et suurema osa parlamendiliikmete poolthääled võimaldaksid meil anda kiiresti esimesed vastused ning viiksid meid seejärel järgmiste aastate jooksul otsusteni, mis on kooskõlas meie planeedi ja majanduse vajadustega, arvestades eriti olukorda autotööstuses.

Marielle De Sarnez (ALDE), kirjalikult. – (FR) Väljapakutud kompromiss ei ole rahuldav vastus.

Mul on kahju, et autodest pärineva süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise eesmärk jääb Euroopa Parlamendi taotletud normidele alla. Veelgi enam – selle eesmärgi kohta viiakse läbi mõjuhinnaang. Nende kahe otsusega liigutakse vales suunas. Meil on vaja hoopis rangeid heitenorme nii pikas kui ka lühikeses plaanis ning need normid ei tohi muutuda.

Lisaks karistab konkreetne tootjate tekitatavate heitkoguste vähendamise eesmärk just neid, kes on juba kõige eeskujulikumad. Eesmärkide täitmatajätmise korral kohaldatavate sanktsioonide süsteem ei soosi neid, kes on töötanud välja keskkonnahoidlikumad sõidukid. Selle õigusakti paradoks seisneb selles, et ta karistab kõige vähem neid, kes saastavad kõige rohkem. Tegelikult oleks sellega pidanud tunnustama ja toetama neid, kes on kõige eeskujulikumad.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin uute sõiduautode heitenorme käsitleva Guido Sacconi raporti poolt. Arvestades, et autotransport tekitab 12% kogu Euroopa Liidu süsinikdioksiidi heitkogusest, arvan, et see määrus, mis ei ole küll kliima- ja energiapaketi osa, aitab väga palju kaasa, et EL täidaks oma eesmärgi vähendada kasvuhoonegaase 2020. aastaks 20% võrra.

Kiidan raportööri otsustavuse eest nõukogu ja komisjoniga peetud läbirääkimistel. Nende tulemuseks oli tugev ja tasakaalukas kokkulepe, mis toob kasu nii autotööstusele kui ka tarbijatele ning eelkõige kaitseb keskkonda. Seega on tegemist nõudliku, kuid paindliku mudeliga, mille abil püütakse saavutada saasteainete

heite vähendamise eesmärgid ja samas võimaldatakse autotööstuses tegutsevatel ettevõtjatel sellega järk-järgult kohaneda.

Anne Ferreira (PSE), kirjalikult. – (FR) Loobusin sõiduautode süsinikdioksiidi heitenorme käsitlevat raportit hääletamast, sest leian, et selles ei võeta piisavalt arvesse sõidukipargi mõju kliimamuutusele.

Pooldada oleks tulnud auahnemaid eesmärke, näiteks neid, mis võeti vastu Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjonis. Neil eesmärkidel ei oleks saanud Euroopa autotööstuse jaoks negatiivseid tagajärgi olla.

Selle aasta automüügi kehvad näitajad seonduvad eelkõige Prantsusmaa ja Euroopa kodanike ostujõuga ning kindlasti mitte ühe õigusaktiga, mis isegi ei kehti enam.

Peale selle ei tohi me unustada, et osa trahvisummasid tagastatakse autotootjatele, et aidata neil uurimisprogramme rahastada.

Duarte Freitas (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Maanteetranspordisektor on ELis suuruselt teine kasvuhoonegaase õhku paiskav sektor, kusjuures veelgi olulisem on see, et heitkoguste maht kasvab jätkuvalt. Autotööstuse tehnoloogia abil saavutatud oluline edasimineku pole olnud liikluse ja autode suuruse kasvu mõju tasakaalustamiseks piisav.

Ettepanek võtta vastu määrus vastab ELi vaimsele ja eesmärkidele, eriti eesmärgile vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 2020. aastaks vähemalt 20% võrra.

Minu meelest on suurepärane, et ettepanekuga nähakse ette ülesannete jaotamine ja igale tootjale määratakse konkreetne siht.

Eesmärgid täitmata jätvate tootjate suhtes kohaldatavad sanktsioonid on minu arvates samuti väga olulised.

Praegust olukorda arvestades on saavutatud kokkulepe ELi jaoks üldiselt hea. Kindlasti aitab see määrus Euroopa Liidul täita eesmärke, mille ta on kliimamuutusega võitlemiseks endale seadnud.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Hääletasin Guido Sacconi uute autode süsinikdioksiidi heitenorme käsitleva raporti poolt. Kuigi kompromiss ei ole nii kaugeleulatuv, kui see oleks ideaalis võinud olla, seatakse selles autotootjatele siiski olulisi eesmärke ja sellel on oma osa globaalsoojenemisega võitlemisel.

Stavros Lambrinidis (PSE), kirjalikult. – (EL) PASOKi saadikurühm toetab muu hulgas muudatusettepanekut 50 sest soovib tagada, et alates 2020. aastast oleks õiguslikult siduv pikaajaline eesmärk – 95 g CO₂/km. Saadikurühm hääletab muudatusettepaneku 2 vastu, sest sõiduautode süsinikdioksiidi heite vähenemine tuleb rahvatervise ja keskkonna huvides saavutada kohe.

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Tahan Saksamaa Kristlikku-Sotsiaalset Liitu esindavate Euroopa Parlamendi Baden-Württembergi saadikute nimel anda alljärgneva selgituse hääletuse kohta. Me hääletasime ettepaneku poolt võtta vastu määrus, kuigi meil oli tugevaid kahtlusi. Ühest küljest on õige õhutada autotööstust süsinikdioksiidi heitkoguseid vähendama ja sellepärast hääletasime ettepaneku poolt. Teisest küljest tahame kasutada võimalust selgitada oma kahtlusi, mida näitlikustavad kolm järgmist punkti.

1. Heitkoguste vähendamiseks välja pakutud meetmed ei esita kõikidele Euroopa tootjatele võrdseid nõudmisi, vaid mõjutavad eelkõige suurte sõidukite tootjaid, kes on ühtlasi uuenduste tegijad. See lööb Saksamaa tootjaid valusamini kui teisi ELi tootjaid.

2. Siiani ei ole mõju hinnatud. Esimene projekt, milles sätestati piirväärtuse 80% tõusumäär (erinevalt praegusest 60% tõusumäärast), on tagasi võetud.

3. Trahvid, eriti neljanda etapi trahvid, on kehtestatud meelevaldselt. See toob kaasa süsinikdioksiidi kaks eri hinnataset – börsil kehtiva turuhinna ja autotööstusele kehtestatud meelevaldse hinna.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Hääletasin selle määruse poolt, mis on tähtis osa ELi kliimamuutuse paketist ja milles sätestatakse esmakordselt tootjatele õiguslikud nõuded vähendada kõikide ELis müüdavate autode (sõltumata sellest, kus need on toodetud) süsinikdioksiidi heitkogust. Uue autopargi keskmine süsinikdioksiidi heitkogus peaks alates 2012. aastast olema 120 g CO₂/km. See eesmärk on jaotatud nii, et süsinikdioksiidi heidet vähendatakse kuni 130 grammini kilomeetri kohta mootoritehnoloogia parandamise abil ja veel 10 g peaks tulenema ökoinnovatsioonist, näiteks uutest kliimaseadme mudelitest. Määrus on paindlik ja selles

on tootja eesmärki arvestatud tema autopargi keskmisena, mis tähendab, et tootja saab rohkem säästava auto heitkogust tasakaalustada vähem säästava auto heitkogusega.

Eluned Morgan (PSE), kirjalikult. – Transpordist pärinev süsinikdioksiid moodustab 21% meie süsinikdioksiidi heitkogusest. Seetõttu on väga vaja kehtestada autotööstusele nõudlikud eesmärgid, et tagada autotööstuse poolt vabatahtlikult võetud eesmärgi täitmine, mida ta varem pole suutnud teha. Sellega, et näeme Euroopa 500 miljoni võimaliku kliendi jaoks ette kõrged normid, sätestame ühtlasi üleilmsed normid, mida mujal maailmas peaks järgitama. Olukorras, kus maailma autotööstuse tootmisvõimused on liiga suured, peab Euroopa asuma juhtivale kohale keskkonnasäästlike autode tootmisel, sest tarbijate pilgud pöörduvad tulevikus tõenäoliselt nende poole.

Angelika Niebler (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Praegune majanduskriis on eriti valusalt löönud autotööstust. Suurem osa Saksamaa autotehastest saatis töötajad kohustuslikule jõulupuhkusele juba detsembri alguses.

Täna vastu võetud määruse tõttu peab Saksamaa ja eelkõige Baieri autotööstus läbima veel ühe raske vastupidavusproovi, mis nõuab suurt pingutust.

Seetõttu on meil hea meel märkida, et nimetatud tööstusele on heitkoguste vähendamise kohta kokku lepitud eesmärkide saavutamiseks kehtestatud pikaajalised üleminekunormid.

Näiteks hakkavad nõudmised kehtima etappide kaupa. Kõigepealt peab 2012. aastal vaid 65% ELis registreeritud uutest autodest vastama kokkulepitud keskmisele ülemmäärale, milleks on 120 grammi süsinikdioksiidi kilomeetri kohta. 2015. aastaks peavad kõik uued autod seda eesmärki täitma. Peale selle võib sihttaseme vähendamisele kuni seitsme grammi ulatuses kaasa aidata ökoinnovatsioon, näiteks päikesepatareidega katus ja säästlikud kliimaseadmed.

Kahjuks aga edastatakse raportis sihtväärtuste täitmatajätmise eest ette nähtud trahvidega vale sõnum, sest sihtväärtuste ületamise eest nelja või enama grammi võrra määratakse trahv 95 eurot grammi kohta. Võrreldes heitkogustega kauplemise süsteemis kehtivate süsinikdioksiidi hindadega on selline autotööstuse kohustus ebavajalik ja ülemäärane.

Seán Ó Neachtain (UEN), kirjalikult. – (GA) Esitasin antud teemal arvamuse transpordikomisjonile. Selle komisjoni liikmete vaated olid nii erinevad, et meil ei õnnestunud vastu võtta ühtki teksti.

Arvan, et suurem osa Euroopa Komisjoni dokumendist oli õiglane ja realistlik, kuigi puudus üks väga oluline osa – õigusaktis oleks tulnud sätestada keskmise pikkusega kuni pikaajaline eesmärk.

Loomulikult mõistan, et muretsetakse töökohtade pärast, aga me peame olema edasipüüdlid. Meil on kohus kaitsta maailma tulevaste põlvkondade jaoks ja selleks peame olema valmis tegema raskeid otsuseid.

Antud keskkonnahoidlikud eesmärgid on realistlikud. Viimasel ajal on saanud meile üheselt selgeks vajadus teha autotööstuses mingit laadi muudatusi. Keskkonnaalane reform, mis tuleb ambitsioonikate õigusaktide abil läbi viia, ei ole mitte üksnes meie kohus, vaid ka võimalus. See on võimalus suurendada toetust autotööstuse uurimis- ja arendustegevusele, luua töökohti ja alustada selles sektoris uut ajajärku. Säästev areng ei tule kasuks mitte üksnes meie planeedile. See võib tõenäoliselt osutuda kasulikuks ka majandusele.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Liit ei tohi kliimamuutuse tagajärgedega võitlemise käigus vaadata mööda sõiduautode tekitatavatest heitkogustest ja nende kahjulikust mõjust keskkonnale. Euroopa Parlament ja nõukogu on leppinud kokku, et 2020. aastaks ei tohi uue autopargi keskmine heitkogus ületada 95 g CO₂/km. Praegu on autotööstus 1998. aastal sõlmitud vabatahtliku kokkuleppega võtnud endale kohustuse vähendada süsinikdioksiidi heidet 2008. aastaks 140 grammile kilomeetri kohta. Arvestades selle eesmärgi vabatahtlikkust, on heitkoguste vähendamiseks tehtud jõupingutused olnud tühiised, sest heitkoguste tase vähenes 1995. aasta 186 grammilt kilomeetri kohta 2004. aastaks vaid 163 grammile kilomeetri kohta.

Uue määrusega kehtestatakse kohustuslik süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise süsteem, sealhulgas karistused nende suhtes, kes eesmärki ei täida, samuti soodustused uudse tehnoloogia loomise eest. 2014. aastaks vastab 80% autopargist normidele ja pärast 2019. aastat määratakse iga piirmäära ületava heitkoguse grammi eest trahv 95 eurot. Lõplik kompromiss tagab tasakaalu tarbijate vajaduste, keskkonnakaitse ja jätkusuutliku tööstuspoliitika vahel.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Hääletasin sõiduautode süsinikdioksiidi heitenorme käsitlevas Guido Sacconi raportis sisalduva kompromissi vastu. Tegemist on häbiväärse dokumendiga, mis võimaldab

autotootjatel taas hoida kõrvale kohustusest toota autosid, mis õgivad vähem energiat ja saastavad vähem. Seda dokumenti on koostatud enam kui kümme aastat. Alguses võideti aega sellega, et sõlmiti vabatahtlik kokkulepe, mida ei järgitud. Nüüdne kokkulepe on järjekordne aja viitmise viis. Trahvid on põlastusväärselt väikesed.

Süsinikdioksiidi heitenorm 95 g/km hakkab kehtima 1. jaanuaril 2020. 1996. aastal lepitati tööstusharus kokku, et 2008. aastaks on suurim heitkogus 140 g. Milline on tegelikkus? Praegu on keskmine heitkogus 162 g.

Tõsi on see, et alati mõeldakse lühikese aja peale. Me eelistame maksta suuri summasid korrumpeerunud või ebademokraatlikele režiimidele, selle asemel et investeerida keskkonnasäästlikesse tehnoloogilistesse uuendustesse. Väide, et meid sunnib selleks majanduskriis, on eksitav. Autotööstusel on tulevikku vaid siis, kui ta otsustab energiatõhusate ja mittedaastavate autode kasuks. Kui see tööstus on praegu hädas, ei saa ta minevikus tehtud valedes ja lühinägelikes valikutes süüdistada kedagi teist peale iseenda.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Hääletasin uute sõiduautode heitenorme käsitleva Guido Sacconi raporti poolt.

Autotransport põhjustab ligikaudu 70% kõikidest transpordisektoris tekkivatest kasvuhoonegaaside heitkogustest. See kehtib eelkõige linnapiirkondade kohta, kus liiklusummikute tõttu tekib suurt linnastutes õhusaaste. Seetõttu on väga oluline parandada uute sõiduautode heitenorme. Saavutatud kompromissiga seatakse autotootjatele nõudlikud eesmärgid, aga antakse ka aega, mida on vaja tootmisliinide uute nõuetega vastavusse viimiseks. Keskkonnasäästlike autode kohta kehtestatud preemiasüsteem on innustuseks nii tootjatele kui ka tarbijatele. Kliimamuutus aitab kaasa tarbijate eelistuste muutumisele ja tekitab uue nõudluse autode järele.

Väga vajalik on töökohtade säilitamine ja majandusarengu eelduste loomine, eriti praeguses majandus- ja finantskriisis. Autotööstuse tähtsust tunnistatakse ka konkreetsete Euroopa majanduse elavdamise kavas sisalduvate meetmetega.

Thomas Ulmer (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Hääletasin poolt, hoolimata tõsistest kahtlustest. Ühest küljest on õige ärgitada autotööstust süsinikdioksiidi heidet vähendama. Teisest küljest tahame väljendada tõsiseid kahtlusi (vt eelkõige punkti 3). 1. Ettepanekus ei esitata kõikidele Euroopa tootjatele võrdseid nõudmisi, vaid see mõjutab eelkõige suurte sõidukite tootjaid, kes on ühtlasi uuenduste tegijad. See puudutab eriti Saksa tootjaid. 2. Mõju ei ole hinnatud. Esimene projekt, milles sätestati piirväärtuse 80% tõusumäär (erinevalt praegusest 60% tõusumäärast), on tagasi võetud. 3. Trahvid, eriti neljanda etapi trahvid, on kehtestatud meelevaldselt. See toob kaasa süsinikdioksiidi kaks eri hinnataset – börsil kehtiva turuhinna ja autotööstusele kehtestatud meelevaldse hinna.

Glenis Willmott (PSE), kirjalikult. – Hääletasin õigusaktide muudetud redaktsioonide poolt – nii autode süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise ettepaneku kui ka kogu kliimamuutuse paketi poolt. See on oluline samm, mis aitab Euroopal täita oma eesmärgi vähendada 2020. aastaks heitkoguseid 20% võrra ja annab ülejäänud maailmale enne järgmise aasta Kopenhaageni kõnelusi kindlalt märku, et Euroopa suhtub asja tõsiselt.

Meil on juba olemas tehnoloogia, mis aitab meil kõnealused eesmärgid täita, ja parim näide sellest on minu valimisringkonnas Loughborough' ülikoolis tehtav uuenduslik töö. See ülikool on üle maailma tuntud keskkonnasäästlike tehnoloogiate arendajana ja hiljuti avas ta uue, Ühendkuningriigis alles teise vesinikutankla.

– **Raportid: Claude Turmes (A6-0369/2008), Avril Doyle (A6-0406/2008), Satu Hassi (A6-0411/2008), Chris Davies (A6-0414/2008), Dorette Corbey (A6-0496/2007) ja Guido Sacconi (A6-0419/2008)**

Bairbre de Brún ja Mary Lou McDonald (GUE/NGL), kirjalikult. – Sinn Féin peab võitlust kliimamuutusega esmatähtsaks. Me nõustume igati põhjalike muutustega, mis tuleb teha selleks, et luua keskkonnasäästlik ühiskond ja majandus. Seetõttu toetame me kohalikul, riiklikul, ELi ja ÜRO kliimakõneluste kaudu ka maailma tasemel võetavaid meetmeid, et kehtestada süsinikdioksiidi heite vähendamiseks vajalikud siduvad eesmärgid.

Täpsemalt hääletasime Avril Doyle'i heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva raporti poolt, sest selle tulemusena muutub praegune ELi heitkogustega kauplemise süsteem paremaks, vaatamata mõnede süsteemi endaga seotud tõsistele raskustele.

Meile ei meeldi tõsiasi, et Satu Hassi raporti järgi võib ELi eesmärkide saavutamiseks suuremat osa heitkogustest tegelikult vähendada väljaspool ELi. Me loobusime seda raportit hääletamast.

Kuigi me eelistame endiselt kindlalt taastuenergiat, pooldasime Chris Daviese raportit süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise kohta, sest selles sätestatakse olulised ohutusmeetmed, finantstagatised ja vastutus. Meile oleks meeldinud, kui oleks sätestatud ka heitenorm. Kuid antud raportis nähakse ette selle võimaluse kaalumise.

Me hääletasime sõiduaautosid käsitleva Guido Sacconi raporti vastu, sest kokkuleppega nõrgendatakse oluliselt komisjoni ettepanekut.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin Avril Doyle'i, Satu Hassi, Claude Turmes'i ja Chris Daviese raporteid hõlmava kliima- ja energiapaketi poolt, sest minu arvates on Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel saavutatud kokkulepe tasakaalukas ning selles on keskkonnakaitse ja tööstuse põhjendatud huvid omavahel kooskõlas.

Kokkuleppele tuli jõuda esimesel lugemisel ehk teisisõnu õigel ajal selleks, et Euroopa Liit saaks 2009. aasta Kopenhaageni konverentsil esitada tõsiseltvõetava ettepaneku eesmärgiga sõlmida rahvusvaheline leping ja jääda kliimamuutusega võitlemisel juhtivale kohale.

Neena Gill (PSE), kirjalikult. – Hääletasin kliimamuutuse paketi poolt, sest usun, et maailm seisab väga olulisel teelahkmel. Meie ees on enneolematu elukorralduslik probleem. Kuid üksnes koostööga suudavad liikmesriigid tulemusteni jõuda. Just sellistel aegadel peab EL täitma oma kohustusi kindlameelselt ja juhtima maailma.

Seda ongi tehtud. Ükski teine riik või riikide rühm ei ole kehtestanud õiguslikult siduvat korda, millel oleks selle paketi kohaldamisala ja võimalused.

Euroopa Parlamendi roheliste esindajad on väitnud, et paketi sisu on nõrgendatud. Kuid nende soovid ei ole realistlikud. Me ei vaidle selle süsteemi keskkonnavalase tõhususe üle. Me oleme hoopis leidnud toimiva tasakaalu ka majanduslikult raskel ajal kasumit teenida sooviva tööstuse vajaduste, Euroopa sotsiaalsete nõudmiste ja meie keskkonna tuleviku vahel.

Seetõttu oli sotsiaaldemokraatide toetus sellele pakatile õige ja ma toetasin seda väga hea meelega.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Täna hääletamisel olev kliimamuutuse ja energia pakett peaks näitama energeetika, majanduse ja tehnoloogia vallas toimuvat muutust.

Seda ta tõepoolest ka teeb. Mitmed väljapakutud meetmed muudavad põhjalikult liikmesriikide energiaallikaid, toovad kaasa ühise, isegi ühtse energiapoliitika, tekitavad tohutuid rahalisi kulusid, halvendavad meie tööstusharude konkurentsivõimet ja seega ka tööhõivet Euroopas, tõstavad energiahindu eratarbijate ja ettevõtete jaoks, tekitavad märkimisväärsed tagajärgi riikide eelarvetele jne.

Loomulikult on ette nähtud palju erandeid, et vältida ettevõtete ümberasumist. Kuid sellest siiski ei piisa. Praeguse laiaulatusliku ja pikaajaliseks kujuneva kriisi taustal on vaja üht üldist kaitseklauslit, mis tagaks vajaduse korral majanduse ja Euroopa töötajate huvide vähemalt ajutise eelistamise keskkonnavalaste eesmärkide ees. Tuleb ette näha ka protsessi üldine ülevaatus juhaks, kui järgmised rahvusvahelised läbirääkimised ei ole edukad, ning eelkõige juhaks, kui Ameerika Ühendriigid ja suured areneva majandusega riigid ei võta endale samas suurusjärgus kohustusi, sest sellisel juhul on Euroopa (kus tekib maailma nn kunstlikest kasvuhoonegaasidest vaid 15%) majanduslik enesetapp täiesti mõttetu.

Dan Jørgensen (PSE), kirjalikult. – (DA) Taani sotsiaaldemokraadid hääletasid peaaegu kogu ELi kliimapaketi poolt, sest olgugi et mitte kõik kasutatavad meetodid ei vasta meie soovidele, seatakse sellega nõudlik eesmärk vähendada süsinikdioksiidi heitkogust 20% või 30%, sõltuvalt sellest, kas üleilmne leping sõlmitakse või mitte.

Sotsiaaldemokraadid hääletasid ülesannete jagamist (s.t näiteks põllumajanduses, transpordis ja muudes valdkondades tekkivate heitkoguste vähendamist) käsitleva ettepaneku vastu. Põhjus on see, et väga lihtne on osta heitkoguste ühikuid arenguriikidest, nii et EL saab täita isegi 60–70% oma heitkoguste vähendamise kohustusest vähendamise ühikuid maailma kõige vaesematest riikidest ostes. Tegelikult tähendab see, et rikkaimad riigid ostaksid end vabaks nõutavast üleminekust ühelt energiaallikalt teisele ega investeeriks tehnoloogilisse arengusse, mida tuleks teha, et täita pikaajalist eesmärki vähendada heitkoguseid 80% võrra.

Sotsiaaldemokraadid hääletasid sõiduautode süsinikdioksiidi heitkoguseid käsitleva ettepaneku vastu. Erinevalt Euroopa Komisjoni ettepanekust ja täiesti vastupidi keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni hääletustulemustele lükataks antud ettepanekuga 2012. aastaks tööstusele esitatav nõue mitte

tekitada rohkem süsinikdioksiidi kui 120 g/km veel kolme aasta võrra edasi. Autotööstuses sõlmiti juba kümme aastat tagasi vabatahtlik kokkulepe süsinikdioksiidi vähendamise kohta ja globaalsoojenemisega võitlemiseks vajalike normidega kohanemiseks on olnud väga palju aega.

Marie-Noëlle Lienemann (PSE), kirjalikult. – (FR) Hääletasin kliimamuutuse ja energia paketti kuuluva nelja direktiivi poolt, sest on oluline, et EL võtaks need dokumendid vastu enne 2009. aastat ja rahvusvaheliste läbirääkimiste alustamist. Nende vastuvõtmise edasilükkamise tõttu hilineksid vajalikud sammud ja tekiks viivitused, kusjuures poleks sugugi kindel, et koostatakse parem dokument. Ütlesin hääletusel „jah”,

– sest kinnitati nn 3 x 20 eesmärk (kasvuhoonegaaside 20% vähendamine, tarbitava energia 20% vähendamine ja taastuvenergia 20% osakaal) ning kasvuhoonegaaside vähendamise määra tõstmine 30%ni, kui sõlmitakse ambitsioonikam rahvusvaheline leping;

– sest see on väga vajalik seetõttu, et nõukogu poolt väljapakutu on komisjoni ettepanekutest tagasihoidlikum ning tekib oht, et sellega ei saavutata määratud eesmärged, vaid hajutatakse sihid pikale ajale, tehakse palju erandeid ja antakse võimalus rahastada kasvuhoonegaaside vähendamist väljapool ELi; see lükkaks edasi meie tööstusharudes, majanduses ja arengu käigus tekkiva süsinikdioksiidi hädavajalikku vähendamist;

– ettevaatusabinõuna, sest kui edasimineku käigus eesmärged ei saavutata, peab Euroopa Parlament rakendama uut poliitikat;

– sest see on esimene samm. Olen alati arvanud, et heitkogustega kauplemise süsteemid ei muuda meie tööstust ega tegevust nii, et nende mõju keskkonnale väheneks. Me peame nägema ette märkimisväärsed eraldised teadusuuringuteks ja uuendusteks, kehtestama keskkonnaval dumpinguga võitlemiseks piirnormid, tollitariifid ja tööstuspoliitika ning kasutama muudatustega kaasnevaid Euroopa vahendeid.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Kuigi raportid käsitlevad kliimapaketi eri külgi, on võimalik kindlaks määrata nende üldine lähenemisviis.

Arvestades, et üldine energiatarbimise kasv jätkub ning et kõige rohkem süsinikdioksiidi tekitavad energiaallikad on ka kõige kallimad, on lihtne mõista, miks vähem süsinikdioksiidi tekitavate energiaallikate kasutuselevõtt on nii keskkonnale kui ka majandusele vajalik. Seetõttu on ülimalt tähtis investeerida energiatarbimist vähendavatesse tehnoloogiavahenditesse ja tehnilistesse lahendustesse, millega saab vähendada heitkoguseid, mis kunagi täielikult ei kao. Enim süsinikdioksiidi heidet põhjustavaid kaupu tootvad tööstusharud peavad nõuetega kohanema. Nende karistamise asemel võib ja tulebki neid julgustada tootma tehnoloogiliselt uuenduslikumaid kaupu ning teha seda eelkõige riigihanke-eeskirjade kaudu. Ka tööstusharudes, kus tootmise käigus tekib rohkelt süsinikdioksiidi, tuleb toetada teadus- ja uuendustegevust, et need muutuksid konkurentsivõimelisemateks, mitte kehtestada nende suhtes eeskirju, millega karistatakse tootmise eest ja muudetakse see Euroopas võimatuks. Lõpetuseks on ülimalt vajalik vähendada energiaallikate ja tarnijate mitmekesistamise teel energeetilist sõltuvust. Selle tegevuse käigus tuleb edendada nende energiaallikate kasutamist, mis tekitavad vähem süsinikdioksiidi.

– Soovitus teisele lugemisele: Alejandro Cercas (A6-0440/2008)

Kader Arif (PSE), kirjalikult. – (FR) Tööaega käsitlev ühine seisukoht, mille nõukogu Euroopa Parlamendis hääletusele pani, oli tööliste õiguste jaoks ehtne tagasimineku ja kujutas endast tõelist ohtu Euroopa sotsiaalmudelile.

Sotsiaaldemokraadist raportööril Alejandro Cercasel, kes on kogunud endale suure toetajaskonna ja keda minagi oma häälega toetasin, on õnnestunud lõhkuda 19. sajandist pärinev konservatiivne ja tagurlik arusaam töömaailmast. Koos kõigi sotsiaaldemokraatidega toetasin ma hulka muudatusettepanekuid, mis tagavad töötajate õiguste vajaliku edasiarendamise.

Nii saavutasime kohaldamisest loobumise sätte tühistamise – see säte võimaldas inimestel minna mööda tööaja piirangust ja kehtestada kuni 65tunnine tööpäev. Samamoodi arvestasime valvekorra tööaja hulka, põhjendades, et seda ei saa pidada puhkeajaks. Me saavutasime ka hüvituseks antava puhkeaja ning töö- ja pereelu ühitamise tagatised.

See ametiühingute toetusel tegutsevate Euroopa sotsiaaldemokraatide tähtis võit on võit kõikide eurooplaste jaoks. Euroopa, kus tehakse selliseid suuri sotsiaalseid edusamme nagu täna siin, on koht, kus kaitstakse oma inimesi.

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Lugupeetud juhataja, daamid ja härrad! Andsin oma poolthääle kõnealusele soovitusel, mille teksti kooskõlastajaks Euroopa Parlamendis oli Alejandro Cercas. Me leiame end elamas omapärastes oludes, kus finantskriis mõjutab nüüd kahjuks ka reaalmajandust. Me vajame tootmissektorile positiivset mõju avaldavaid otsuseid ning eelkõige peab Euroopa valmistuma eesseisvate uute ja raskete konkurentsiprobleemide lahendamiseks.

Olen nõus üldise mõttega luua Euroopa tööaja korraldust käsitlevate õigusaktide raamistik. Selles valdkonnas on õige edendada seda, et otsuste langetamisel oleks suurem osalus tööturu osapooltel ja eelkõige Euroopa uuendusmeelsetel ametiühingutel, kes püüavad jätkuvalt pühenduda peale tööliste õiguste kaitsmise ka uuenduste läbiviimisele ja majanduskasvu tagamisele.

Adam Bielan (UEN), kirjalikult. – (PL) Valvekorra aktiivne ja tegevusetu aeg on mitmete elukutsete esindajate, eriti arstide jaoks oluline küsimus. Valvekorra vahetuste jagamine aktiivseks ja tegevusetuks ajaks ei vasta tööaja mõistelega põhilistele töötingimusi reguleerivatele õigusaktidele. Kas on võimalik, et keegi kontrollib, millal arst võtab oma vahetuse ajal puhkepausi või millal ta täidab oma tööülesandeid ning viib läbi hädavajalikku protseduuri, määrab ravi või kavandab järgmist operatsiooni? Pealegi tähendaks püüe sellist kontrolli teostada järelevaatajate palkamist, mis tooks kaasa mõttetud kulud. Selline käitumine ei oleks lihtsalt kooskõlas kutse-etikaga.

Derek Roland Clark, Michael Henry Nattrass, Jeffrey Titford ja John Whittaker (IND/DEM), kirjalikult. – Ühendkuningriigi Iseseisvuspartei väärtustab nõukogu ettepaneku teatud punkte, mis kaitsevad brittide õigust tööd teha, ja me hääletasime raportis sisalduvate teiste muudatusettepanekute vastu, mis konkreetsetelt nimetatud punkte kahjustavad.

Kuid nõukogu ettepanekus on ka palju muud, millega Ühendkuningriigi Iseseisvuspartei ei saa nõustuda ja mille poolt ta ei saa hääletada. Seetõttu loobume muudatusettepanekut 30 hääletamast.

Jean Louis Cottigny (PSE), kirjalikult. – (FR) Tänane hääletus Euroopa Parlamendis on äärmiselt tähtis. Maksimaalseks tööajaks Euroopas jääb 48 tundi ja see võimaldab riikidel, kus kehtib töötajate suhtes soodsam kord (näiteks Prantsusmaal, kus tööaja kestus on 35 tundi), mitte midagi muuta. Nõukogu tahtis tõsta piirmäära 65 tunnini.

Vasakpoolsed jõud ja töötajate eest seisjad, näiteks Euroopa Ametiühingute Konföderatsioon, võivad selle võidu üle uhkust tunda.

Unustada ei tohi ka arste ja meditsiinitudengeid, sest ka nemad võitsid. Tervishoiutöötajate valvekorrad loetakse endiselt tööaja hulka.

Sellel hääletusel antud suur poolthääle hulk võimaldab 27 parlamendiliikmel esitada oma seisukoht lepituskomitee 27 ministrile kindlalt ja selgelt.

Harlem Désir (PSE), kirjalikult. – (FR) Praeguse kriisi taustal ning olukorras, kus töötajatel puudub sotsiaalne turvatunne, paneb nõukogu täna Euroopa Parlamendis hääletusele ühise seisukoha, mis kujutab endast tööajanormide leevendamise tõttu tõelist ohtu Euroopa sotsiaalmudeli alustaladele.

48tunnisest töönalast kõrvalekaldumist võimaldava sätte rakendamise ja valvekorra tööaja hulka mitteamistamisega riskitakse sellega, et tekitatakse kahel kiirusel liikuv Euroopa, kus ühtedel töötajatel on oma liikmesriikides sotsiaalne kaitse olemas, aga teistel ei jää muud üle, kui nõustuda väiksemate sotsiaalsete õigustega.

Erinevalt komisjoni ja teatud Euroopa Liidu Nõukogu riikide väidetest, mille järgi on kohaldamisest loobumise vaba valik edasiminekuks, otsustasin mina toetada raportöör Cercase muudatusettepanekuid, mis kajastavad Euroopa Parlamendi 2004. aasta esimesel lugemisel väljendatud seisukohti.

Nimetatud muudatusettepanekute järgi tuleb kohaldamisest loobumise säte tühistada 36 kuud pärast direktiivi jõustumist, valvekorra aeg tuleb arvestada tööaja hulka (seda tunnustab ka Euroopa Kohus) ning nähakse ette hüvituseks antava puhkeaja ning töö- ja pereelu ühitamise tagatiseid.

Brigitte Douay (PSE), kirjalikult. – (FR) Toetasin raportöör Cercase seisukohta, sest tööaja korraldus on Euroopa kodanike igapäevaelus väga oluline küsimus.

Eilne Euroopa ametiühingute massimeeleavaldus Strasbourgis näitas nende tahet töötajaid paremini kaitsta.

Mulle jäid antud raporti puhul silma mitu kaitsmist väärivat asjaolu, sealhulgas eelkõige see, et kaotatakse erandid töönädala suhtes, mis on Euroopa Liidus praegu sätestatud 48tunnisena. Nagu teisedki Euroopa sotsiaaldemokraadid, olen ma veendunud, et töö- ja pereelu ühitamine on eurooplaste heaoluks hädavajalik.

Alejandro Cercase raport koos selles sisalduvate sotsiaalsete edusammudega tähendab liikumist õiges suunas, sest sellega kaotatakse liiga liberaalsed meetmed, mida kohaldatakse osas liikmesriikides, kes sooviksid, et neid meetmeid laiendataks kogu Euroopa Liidule.

Lena Ek (ALDE), kirjalikult. – (SV) Pärast nelja aasta pikkust üritamist tööajadirektiivi muuta õnnestus nõukogul möödunud suvel jõuda ühises seisukohas kokkuleppele. Nõukogu kokkulepe sisaldab kohaldamisest loobumise võimalust, mis lubab tööturu osapooltel kalduda kõrvale direktiivis sätestatud nädala töötundide arvust. Nii kaitsakse Rootsi kollektiivlepingute mudelit. See vastab ühtlasi täielikult lähimuspõhimõttele, mille mõte on viia otsuste tegemine kodanikele nii lähedale kui võimalik.

Euroopa Parlamendi ettepanekuga kavatsetakse kõnealune kohaldamisest loobumise võimalus välja jätta. Seepärast hääletasin ma selle vastu.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Hääletasin nõukogu ühise seisukoha tagasilükkamise poolt, sest leian, et sellega ei austata töötajate seaduslikke õigusi. Lükates tagasi 65tunnise töönädala võimaluse, võttis Euroopa Parlament vastu selge ja mõtteka seisukoha.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Tänane nõukogu lüüasaamine Euroopa Parlamendilt on tähtis saavutus töötajate võitluses. Nõukogul ei õnnestunud suruda läbi oma vastuvõetamatuid ettepanekuid tööajadirektiivi muutmise kohta, mis oleks ohustanud saja-aastase tööõigustealase võitluse käigus raskelt tulnud võite. Rõhutaksin eriliselt püüdeid pikendada keskmist töönädalat 60 ja 65 tunnini, luua selline mõiste nagu tegevusetu tööaeg, mida seetõttu ei käsitataks tööajana, ning rünnata ametiühinguliikumist. Kõik see lükati tagasi ja see tähendab kaotust ka José Sócratese juhitud Portugali sotsialistlikule valitsusele, mis jäi nõukogu ühise seisukoha suhtes erapooletuks.

Pärast tänast hääletust Euroopa Parlamendis ei saa nõukogu ettepanek jõustuda. Kuid see võib tuua uued läbirääkimised Euroopa Parlamendiga. See poleks olnud võimalik, kui meie fraktsiooni esitatud ja kaitsud ettepanek nõukogu ühine seisukoht tagasi lükata oleks vastu võetud.

Seetõttu pole saavutatud olulisest võidust hoolimata lõppenud sõda nõukogu ettepaneku ja teatud reformistlike seisukohtadega, mille puhul tundub, et tulevastel läbirääkimistel ollakse valmis millegagi nõustumata.

Me jääme kindlalt oma tagasilükkava seisukoha juurde ning palume töötajatel ja nende ametiühingutel olla valvel.

Neena Gill (PSE), kirjalikult. – Hääletasin kohaldamisest loobumise võimaluse allesjätmise poolt, sest minu esmane ülesanne on eelkõige kaitsta töökohti Kesk-Inglismaa lääneosas ja tagada oma piirkonna konkurentsivõime püsimine.

Olen alati töötajate kaitsmiseks palju tööd teinud, aga leian, et inimeste valikute piiramine ei ole selleks parim viis. Olen rääkinud paljude töötajate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete omanikega, kellele majanduslangus on toonud kaasa töökohtade kaotusi ja ebaõnnestumisi äritegevuses. Nad on palunud mul neile valik alles jätta. Minu kogemused on näidanud, et inimeste ületunnitöö piiramine tuleb kasuks vaid neile, kes suudavad tormi üle elada, ja oluline on, et me annaksime inimestele vahendid oma perekondade toetamiseks. Ühine seisukoht sisaldab ettevaatusabinõusid, mis välistavad töötajate ärakasutamise.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Komisjoni ettepanek võtta vastu direktiiv on kahtlemata tüüpiline näide sellest, mida Brüssel Euroopa peab paindlikkuseks ja kohanemisvõimeks ning julgeb nimetada sotsiaalseks – riikidele või üksikisikutele ettenähtud võimalus kohaldamisest loobuda (s.t võimalus ületada norme), kuni 78tunnine töönädal, valvekorra mitteametamine tööaja hulka, aja arvestamine lepingu, mitte isiku järgi jne. Lühidalt kõik, mis võimaldab kriisi- ja uuesti suureneva tööpuuduse olukorras inimeste ärakasutamist ja toob kaasa töötajate vaesumise.

Seetõttu hääletasime tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, aga ka mõnede meie poliitiliste vastaste tehtud muudatusettepanekute poolt, sest meile tundus, et nendega sammutakse õiges suunas ehk need on töötajatele kasulikud.

Soovin siiski teha kaks tähelepanekut.

– Raportööri paistab kodanike endi heaolu asemel selgelt hoopis rohkem huvitavat mulje, mille Euroopa Parlament oma kodanikele jätab, kui see tema raportit kuus kuud enne valimisi vastu ei võta.

– Me peame jääma valvsaks. Nõukogus ei ole sellist enamust, mis võimaldaks kohaldamisest loobumise sätte väljajätmist, ja on oht, et täna vastu võetud raport, mis on juba kompromiss, ei jää antud küsimuses viimaseks.

Malgorzata Handzlik (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Tööajadirektiivi muudatusettepanekute üle toimuv arutelu on tekitanud huvi paljude asjaosaliste hulgas, eelkõige ametiühingutes ja tööandjate organisatsioonides. Täna hääletus Euroopa Parlamendis ei näita, et see arutelu oleks lõppemas, sest Euroopa Parlament võttis vastu muudatusettepanekud, millega nõukogu ettepanekud tööaja korralduse kohta lükatakse tagasi. Direktiivi eelnõu vaadatakse nüüd läbi lepitusmenetluse raames. Arvestades liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi olulisi eriarvamusi, tekivad kahtlused, kas direktiiv üldse vastu võetakse.

Kohaldamisest loobumise sätte direktiivist välja jätmine oli kindlasti kahjulik otsus. Täpsemalt võivad sellel olla ettenägematud tagajärjed tervishoiuteenuste jätkuvalle osutamisele, sealhulgas Poolas. Selles küsimuses soovin rõhutada, et toetan 48 tunniga piiratud töönädalat ja võimalust seda üksnes töötaja nõusolekul pikendada. Tahan toonitada, et praegu kehtiv direktiiv lubab 78tunnist töönädalat ja see lahendus ei tule kellelegi kasuks.

Nõukogu väljapakutud kompromiss oleks taganud tasakaalustatud lähenemisviisi, sest selles arvestati eri tööturumudelite ja tööõigustega. Loodan, et edasised Euroopa Parlamendi ja nõukogu läbirääkimised toovad kõiki sidusrühmi rahuldava lahenduse, milles võetakse arvesse antud direktiiviga tehtavate muudatuste pärast muresevate tervishoiutöötajate konkreetseid nõudmisi.

Ian Hughton (Verts/ALE), kirjalikult. – Minu arvates on töötajate võimalus oma tööaega vabalt valida väga oluline. Kui kohaldamisest loobumise korraga jätkata, siis tuleb töötajaid ärakasutamise eest kaitsta. Ühine seisukoht püüab seda tasakaalu saavutada, lubab üksikisikutel endiselt loobuda direktiivis sätestatud maksimaalselt 48tunnise (keskmise) töönädala kohaldamisest ja kehtestab uusi tagatise, et vältida inimeste ärakasutamist.

Need hõlmavad keeldu sõlmida kohaldamisest loobumise kokkulepe samal ajal töölepingu sõlmimisega, kuuekuulist mõtlemisaega, mille jooksul võivad töötajad meelt muuta, ning nõuet, et töötajad peavad nõusolekut kohaldamisest loobumisega igal aastal uuendama.

Ühises seisukohas üritatakse säilitada paindlikkust, mida pakub üksikisiku loobumisvõimalus, ja suurendada samal ajal töötajate kaitseks olulisi meetmeid. Seda kõike arvestades otsustasin hääletada kompromisettepaneku ehk kohaldamisest loobumise sätte allesjätmise poolt.

Euroopa Parlamendi seisukohas ei pooldata ühegi erandi tegemist maksimaalselt 48tunnises tööajas (arvestatuna 12 kuu kohta) ja selle järgi peab loobumise võimalus kaduma pärast kolme aasta möödumist direktiivi vastuvõtmisest. Parlamendi seisukohas öeldakse ka, et igasugused valvekorrad tuleb arvestada tööaja hulka.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), kirjalikult. – (FI) Kui nõukogu ettepanek oleks Euroopa Parlamendi hääletusel läbi läinud, oleks kuni kümme miljonit töötajat jäänud ELis ilma igasugusest tööajaga seotud kaitsest. Just sel põhjusel hääletasin ma Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel väljendatud seisukoha poolt.

Nõukogu seisukoht akadeemiliste töötajate tööaja korralduse kohta poleks olnud midagi muud kui samm tagasi. On vastuvõetamatu, et nõukogu oleks tööaja valdkonnas jätnud täiesti kaitseta juhtivtöötajad, keda Soomes on praegu 130 000.

Euroopa siseturul on vaja selgeid ja ühiseid tööajanorme. Nõukogu seisukoht oleks hävitanud tööajaga seotud kaitse ja ohustanud tööelu arengut Euroopas.

Tunne Kelam (PPE-DE), kirjalikult. – Ma hääletasin selle direktiivi vastu, millega kaotatakse kohaldamisest loobumise võimalus. Esiteks olen ma kindlalt veendunud, et igal inimesel peaks olema vaba valik otsustada oma tööaja üle. Samuti usun, et selline õigusakt rikub lähimuspõhimõtet, mis kehtib tööõiguse suhtes. Iga riik peaks saama ise oma piirides tööaega reguleerida.

Pärast hääletust tahan küsida, kas antud direktiivi heakskiitmine Euroopa Parlamendis tähendab nüüd seda, et järgmise sammuna sätestatakse, kas ja kui palju võib Euroopa kodanikel olla vaba aega.

Roger Knapman ja Thomas Wise (NI), kirjalikult. – Muudatusettepaneku tagasilükkamise poolt hääletades oli minu eesmärk lihtsalt kaitsta Ühendkuningriigi õigust loobuda tööajadirektiivi kohaldamisest, mille muudatusettepanek vastuvõtmise korral tühistaks.

Minu häält ei tohiks mingil juhul tõlgendada tööajadirektiivi käsitleva ühise seisukoha kui terviku toetamisena.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Austatud juhataja! Tahan anda selgituse hääletuse kohta seoses tööajadirektiivis sisalduva kohaldamisest loobumise põhimõttega. Esiteks on selle õigusakti eesmärk kaitsta töötajaid. Lisaks sellele, et töötajate läbipõlemine on inimlik probleem, vähendab see ka tööviljakust. Töö- ja pereelu ühitamise võimaluste parandamine sõltub suuresti euroopalikest väärtustest ja tööaja küsimus on siin üks mõjur. Seega on olemas kindel põhjendus tööajapiirangute kasuks.

Teiseks peaksime võimaldama asjaolude kaalumist igal üksikul juhul eraldi. Paindlikkus on oluline nii tööandjale kui ka töötajale. Samuti aitab see töö- ja eraelu paremini ühitada.

Toetasin 48tunnise töönädala mõtet, aga leian, et väga tähtis on piisavalt pikk kohanemisperiood. Minu arvates on kohanemisperiood parem paindlikkuse tagatis kui kohaldamisest loobumine. Lubage toonitada, et Soome ei pidanud vajalikuks kohaldamisest loobumise võimalust kasutada, ja see on hea.

Carl Lang (NI), kirjalikult. – (FR) Tööaega käsitleva komisjoni direktiivi eelnõu, mida sageli kritiseeriti ja mis seejärel 2005. aastal tagasi lükati, oli selgelt ülibiberaalne ja internatsionalistlik ning kõikides punktides ühiskonnastase sisuga, mis võinuks tuua kaasa kuritarvitusi. Eelkõige võimaldas seda kohaldamisest loobumise põhimõte, mis lubas ületada maksimaalselt 48tunnist töönädalat. Töötajalt võinuks nõuda töötamist kuni 78 tundi nädalas. Tundub, et Alejandro Cercase raportis üritati jõuda vastuvõetava kompromissini. Muudetud kujul peaks see olema eelkõige poliitiline sõnum Euroopa töötajatele ja ametiühingutele.

Teisest küljest ei mainita selles poole sõnagagi neid probleeme, mis tekivad teistel erialadel tööaja ülemäärase lühendamise korral, näiteks 35 tunnini. See kehtib eelkõige tervishoiuteenuste osutajate, s.o haiglate, kiirabiteenistuste ja muu suhtes. Küsimusele tööaja korraldamise ja vabaduse kohta töötada lühemat või pikemat aega tuleb anda vastus, mis ei lähtu mitte neomarksistlikust või ülibiberaalsest ideoloogiast, vaid eelistab praktilisemat ja realistlikumat lähenemisviisi.

Kuigi antud soovitus peaks olema rahustav ja selle eesmärk on hoida Euroopa töötajate tervist, tagada nende ohutus ja võimaldada neil ühitada pereelu...

(Selgitus hääletuse kohta katkestati kodukorra artikli 163 alusel.)

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Mul läks aega, et otsustada, milline seisukoht on selle vaidlusaluse tööajadirektiivi suhtes õige. Mind ujutati üle arvamustega ühise seisukoha kohta, mille ka minu valitsus on heaks kiitnud.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on palunud meil toetada tööhõiveministrite pragmaatilist lahendust, eriti arvestades praegust majanduskliimat. Paljud töötajad ja mitmete kutsealade esindajad, näiteks tuletõrjujate organisatsioonid ja näitlejad, on palunud meil jätta nimetatud pragmaatiline lahendus alles, aga lubada neil selle kohaldamisest loobuda, et säiliks nende erialale sobilik paindlik tööajakorraldus.

Selle pragmatismi vastu on teinud avalduse ametiühingud, keda teeb mõistetavalt murelikuks võimalus, et 21. sajandil võib tööaeg olla pikem kui 48 tundi nädalas, milles 1919. aastal Rahvusvahelises Tööorganisatsioonis kokku lepidi.

Selge on ka see, et haiglates töötavate arstide ja õdede valvekordi tuleb käsitada erinevana kodus olevate töötajate valvekordadest, mis tegelikult tähendavad lihtsalt valmisoleku kohustust.

Et ühises seisukohas oma ainukest päästerõngast nägevate isikute ja selle kõige karmimate hukkamõistjate vaheline lõhe paistab olevat ületamatu, hääletan nii, nagu on vaja lepitusmenetluse alustamiseks, sest see on ainus viis, kuidas jõuda nõukoguga mõistliku ja inimliku kompromissini.

Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Junilistan leiab, et esmajärjekorras peaks meie tööajanormide kehtestamise õigus olema tööturu osapooltel ja seejärel Rootsi parlamendil. Sellisel arusaamal on rahva hulgas suur toetus ja Rootsi edukas ametiühinguliikumine väitis varem, et tööturu osapooled peaksid selliseid küsimusi lahendama kollektiivlepingutega, riiki sellesse segamata.

Nüüd on nii Rootsi kui ka teiste ELi liikmesriikide ametiühinguliikumine meelt muutnud ja nõuab nõukogu ühise seisukoha põhjalikku muutmist. Praegu on küsimus selles, et võim Rootsi tööturul antakse üle Brüsselile, mitte rootslaste valitud esindajatele. Selle põhjuseks on kartus, et pika tööaja ja valvekorda puudutavate vastutustundetute normidega saavad liikmesriigid konkurentsieelised ja seavad ohtu rahvatervise.

Kuid ELi liikmesriigid on demokraatlikud õigusriigid ja toetavad Euroopa inimõiguste kaitse konventsiooni. Neil on vabad ametiühingud. Riike, mis sellistele nõuetele ei vasta, liikmete hulka vastu ei võeta. On siis siin üldse probleemi?

Leian, et tekkinud uus olukord tuleks lahendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahelises lepitusmenetluses. Selle poliitilise menetluse algatamiseks hääletasin valvekorda käsitleva muudatusettepaneku ja Ühendkuningriigi kohaldamisest loobumise võimaluse poolt.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma toetan seda raportit, millega kaitstakse töötajate õigusi ja lõpetatakse tööaja kuritarvitamine. Tööajadirektiivi kohaselt on 12 kuu keskmine tööädal 48 tundi ja see piirang jõustub 2012. aastaks. Ma pooldan valvekorra arvestamist tööaja hulka, sest see lubab töötajatel veeta rohkem aega pere seltsis. Töötamine enam kui 48 tundi nädalas seab tervise tõsisesse ohtu. Seos pikkade tööpäevade ja südame-veresoonkonna haiguste, melliitdiabeedi ning luu- ja lihaskonnaprobleemide vahel on märkimisväärne. Mul on hea meel, et sellel raportil on soodne mõju töötervishoiule ja -ohutusele ning tööõnnetuste ärahoidmisele. Ülemäärastest töötundidest tulenev unepuudus on põhjustanud palju õnnetusi, näiteks Paddingtoni rongiõnnetuse. Selle raportiga parandatakse tunduvalt tuhandete Šoti töötajate elukvaliteeti ja seetõttu ma seda ka toetan.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Euroopas on jõudusid, kelle jaoks praegune tööalase kaitse puudumine uutes idapoolsetes liikmesriikides tähendab olulist konkurentsieelist, mis võimaldab äriühingutel tööjõukulusid vähendada. Tööajadirektiiv sellisel kujul, nagu nõukogu seda näha sooviks, toob lõpuks kõigile kaasa pikema tööaja ja väiksema palga. Valijad ei saa üldse aru, miks nende riikide vaheline koostöö ELis peaks muutma olukorra halvemaks, mitte paremaks.

Kõnealuse ettepaneku kohaselt saab kogu aasta jooksul teha lühiajalisi erandeid, millega pikendatakse tööaega tootmismahu suurenemise korral või turismihihoajal. Näiteks tuletõrjajate valvekordi ei pea enam tasustama. Suurem osa Euroopa Parlamendist tahtis sellega varem nõustuda, tingimusel, et praegune kohaldamisest loobumise võimalus kaob mõne aasta jooksul lõplikult. Kuid nõukogu tahaks kohaldamisest loobumise võimaluse muuta püsivaks ja tegelikult seda laiendada. Loomulikult on sellistel tingimustel tööajadirektiiv tervikuna vastuvõetamatu.

See üksnes kahjustaks mitmes ELi liikmesriigis kehtivaid rangemaid riiklikke õigusakte. Nüüd on oht, et ollakse allakäigutrepil, mis viib uutes liikmesriikides kehtiva vastuvõetamatu tasemeni. Õnneks on suur enamus täna kõnelnud selle poolt, et erandi tegemise võimalus kolme aasta jooksul kaotada.

Willy Meyer Pleite (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Hääletasin täna Alejandro Cercase raportis sisalduvate muudatusettepanekute poolt, sest usun, et see on ainus viis, kuidas takistada jõustumast nõukogu ettepanekut võtta vastu direktiivi tööaja korralduse kohta.

Minu fraktsioon on alati selle direktiivi vastu olnud ja seetõttu esitasime muudatusettepaneku, millega see tervikuna tagasi lükatakse, sest me leiame, et selle direktiiviga vähendatakse väga palju töötajate õigusi. Ettepanekuga võtta vastu direktiiv muudetakse (kohaldamisest loobumise sätte kaudu) konkreetsed töösuhted erinevaks, nii et tööandjad ja töötajad võivad leppida kokku tööädala pikendamises kuni 60 tunnini.

Kuigi Alejandro Cercase raportis sisalduvate muudatusettepanekutega pehmendatakse direktiivi teksti, tehakse nendega praegune olukord hüllemaks (kohaldamisest loobumise säte jääb kehtima kolmeks aastaks ja tööaja arvestusperioodi pikendatakse kuue kuuni). Minu fraktsioon on seisukohal, et Cercase raportiga ei minda õiges suunas, mis tähendab seda, et seadusega tagatakse 35tunnine tööädal sama palga eest, nii et rikkus jaotatakse mõttekal viisil ümber.

Sellest hoolimata hääletasin ma raporti poolt, sest see oli ainuke strateegiline võimalus takistada nõukogu direktiivi jõustumist ja sundida teda minema edasi lepitusmenetlusega.

Seán Ó Neachtain (UEN), kirjalikult. – Mul on Alejandro Cercase raportile antud toetuse üle hea meel. Kõige tähtsam on kaitsta ELi otsuste sotsiaalset ja inimlikku külge. Täna hääletus näitas selgelt, et kõik kodanikud soovivad paremat, ohutumat ja turvalisemat töökeskkonda. Viimastel aastatel on Iirimaal toimunud märkimisväärsed õigusalsed muutused ja on sõlmitud tööturu osapoolte kokkuleppeid (sealhulgas riikliku tööõiguste ameti loomise kohta), milles ületatakse paljusid eri direktiividega sätestatud miinimumnorme.

Kokkuleppe saavutamiseks nõukogus on tulnud läbida pikk ja piinarikas tee. Tähtis on rõhutada, et kõige paremini tagavad töötajate õigusi selged õigusaktid, sunnimeetmed ja partnerluskokkulepped. Vältimatult on vaja teatud paindlikkust, aga see peab põhinema võrdsel partnerlusel, mille käigus räägitakse läbi kõik muud võimalused lisaks töötavade muutmisele.

Lähimuspõhimõte on parim viis leida õigeid meetmeid selleks, et võimaldada valitsusel ja tööturu osapooltel saavutada oma huvide vahel sobiv tasakaal. Kuid paindlikkus ei tohi viia selleni, et vähendatakse töötajate tervise ja ohutuse tagatist. Iirimaa valitsus mitte üksnes ei lasknud neid põhimõtteid nõukogu järeldustesse lisada, vaid andis ametiühingutele ka kirjaliku garantii, et jätkab nende edendamist ja arendamist.

Lydie Polfer (ALDE), kirjalikult. – (FR) Ma andsin oma poolthääle Alejandro Cercase raportile, milles ollakse vastu mõnelele nõukogu poolt 2008. aasta juunis tehtud ettepanekutele. Nende ettepanekute eesmärk oli muuta oluliselt 1993. aastast saati kehtinud direktiivi tööaja korralduse teatavate aspektide kohta.

Ma saan tõesti üksnes toetada raportööri, kes soovib kolme aasta jooksul järk-järgult kaotada igasugused kõrvalekalduused (kohaldamisest loobumise säte) seadusega ette nähtud maksimaalsest tööajapiirangust, milleks töötajale on kehtestatud 48 tundi nädalas.

Mis puudutab valvekorda, siis minu meelest on ülimalt oluline, et see arvestataks koos tegevusetu ajaga tervikuna tööaja hulka.

Alejandro Cercase raporti poolt hääletades on Euroopa Parlamendi tööhõive- ja sotsiaalkomisjon võtnud vastu tasakaaluka seisukoha, millega kaitstakse Euroopa töötajaid ja mida minagi jagan.

Nõukogu meetmete rakendamine tähendaks töötaja praeguste õigustega võrreldes sammu tagasi ja see ei sobiks Euroopale, mis peaks olema nii konkurentsivõimeline kui ka sotsiaalne.

Pierre Pribetich (PSE), kirjalikult. – (FR) Andsin oma poolthääle kõigile Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni esindava kolleegi Alejandro Cercase väljapakutud muudatusettepanekutele, et kaitsta Euroopa sotsiaalseid saavutusi ja eelkõige alljärgnevat kolme küsimust, mis minu meelest on põhilised.

Töönädala piiramine 48 tunniga oli hädavajalik ja me oleme selle eest kõigest jõust võidelnud, sest see takistab liikmesriikidel kehtestada oma töötajate suhtes niisuguseid töötingimusi, mis ei ole kooskõlas töötajate põhiliste sotsiaalsete õigustega.

Valvekorra jätkuva tööaja hulka arvestamise puhul lähtusime hooldustöötajate, aga ka tuletõrjujate, teiste valvekordadega kutsealade esindajate ja kõigi Euroopa kodanike tervisest ja ohutusest.

Viimane ja sama tähtis küsimus on töö- ja eraelu ühitamise edendamine. See võimaldab meie kaaskodanikel saavutada heaoluks vajalik tasakaal.

Lubasin koos oma kolleegidega fraktsioonist PSE kaitsta kaaskodanike sotsiaalseid õigusi. See on Euroopa sotsiaaldemokraatide hiilgav võit nõukogu vastuvõetamatuks tunnistatud ettepanekute üle. Nagu kolleeg Cercas ütles, anname neile võimaluse halba otsust parandada.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Töötamise ja puhkamise õiguse tasakaalustamine vajadusega olla konkurentsivõimeline ja isegi majanduslikult elujõuline sunnib meid valima, kumba me rohkem väärtustame. Meie oleme seisukohal, et esmatähtis on tööhõive säilitamine ja edendamine.

Töökohad sõltuvad ettevõtjate elujõulisusest. Seetõttu tuleb tööhõivenormide kohandamisse majandusliku tegelikkusega suhtuda tundlikult ja mõistvalt. Kuid tegelikkus ei ole piisav kriteerium. Aja jooksul oleme püüelnud kapitalistliku mudeli poole ja väitnud, et see on edukas, sest on võimaldanud meil toota rohkem ja paremini ning pakkuda paremaid elamistingimusi. Need on endiselt meie eesmärgid. Sellepärast ei saagi me iial nõustuda sellega, et lahendus leitakse peamiste saavutatud edusammude arvelt, kuigi pooldame majandust kaitsvat kompromissi.

Üht tuleb siiski toonitada. Kui vaadata nõukogus toimuvat arutelu, on üsna selge, et leitud lahenduse suhtes väljendasid suurimaid kahtlusi need riigid, kelle majandustulemused olid halvimal. Töötajaid kaitsvatest normidest on vähe kasu, kui tööd jääb järjest vähemaks ja me õhutame rännet kohaldamisest loobumist võimaldavatesse riikidesse Euroopas või mujal.

Martine Roure (PSE), kirjalikult. – (FR) Üleilmne kriis mõjutab töötajate põhiõigusi ja selle tulemusena nõuavad Euroopa kodanikud üha enam sotsiaalset Euroopat. Kuid Euroopa valitsused ei pööra sellele

tegelikkusele jätkuvalt mingit tähelepanu. Seetõttu on mul hea meel, et täna võeti vastu tööajadirektiiv, mis saab nendele sotsiaalsetele muutustele vastuse anda. Euroopa Parlament ja nõukogu edastavad kindla sõnumi. Valitsused peavad nüüd nõustuma oma kohustustega ja täitma meie kaaskodanike ootusi.

Tõepoolest, selles dokumendis nähakse muu hulgas ette töönaäl, mis terves Euroopa Liidus ei tohi mingil juhul ületada 48 tundi. Selles kehtestatakse kogu Euroopa jaoks ülempiir, mis ei mõjuta neid riike, kus kehtivad veel soodsamad sätted. Muud meetmed hõlmavad valvekorra, sealhulgas valvekorra tegevusetu aja arvestamist tööaja hulka. Lõpetuseks võime rahul olla ka kohaldamisest loobumise sätte tühistamisega.

Toomas Savi (ALDE), kirjalikult. – Olen väga vastu mõttele, et inimeste vabadust tööd teha tuleks piirata 48tunnise töönaälaga. Ei Euroopa Liit ega ka ükski liikmesriik tohiks seada piiranguid ühelegi inimesele, kes soovib teha ületunde või töötada osalise tööajaga mitmel kohal, ning tuleks eeldada, et tööandja ei ole töötajat selleks sundinud. Seetõttu hääletasin selle vastu, et töötajate õigus loobuda maksimaalselt 48tunnise töönaäla kohaldamisest tühistatakse järk-järgult.

Sedasi tehes võtame inimestelt õiguse realiseerida oma võimalusi ja läheme vastuollu Lissaboni strateegiaga. Me ei paranda Euroopa konkurentsivõimet, kui püüame kehtestada õigusakti, mis vähendab meie tööjõu paindlikkust. Euroopa Liidust ei saa uuendusmeelset ja õppimisvõimelist majandust, mis suudab ületada madala tootluse ja kasvu pidurdumise, mitte piirangute seadmisega, vaid tööturu liberaliseerimise edendamiseks.

Olle Schmidt (ALDE), kirjalikult. – (SV) Tööõigus ja tööaeg on Rootsi tööturumudeli kaks alustala. Täna sel tööajadirektiivi hääletusel tundus seetõttu loogiline lähtuda Rootsi suunast ja kaitsta kollektiivlepingute mudelit, järgides nõukogus sõlmitud kompromissi. Kahjuks ei olnud võimalik toetada ühtegi eraldiseisvat head muudatusettepanekut, sest see oleks kogu kompromissi põrmustanud. Nõukogu kompromissiga on kohaldamisest loobumine lubatud ja see tähendab, et Rootsi saab oma mudeli alles jätta. Asjaolu, et sotsiaaldemokraadid otsustasid Rootsi süsteemi ELi õigusaktide kasuks ohtu seada, on imelik ja muudab küsitavaks nende toetuse Rootsi tööturumudelile.

Bart Staes (Verts/ALE), kirjalikult. – (NL) Tööaega käsitlevad õigusaktid on sotsiaalse Euroopa tuum. Töötajate kaitse kaalub neis üles tööaja paindliku korralduse. Nõukogu keskendub paindlikkusele. On vastuvõetamatu, et tööandjad võivad kohaldamisest loobumise võimalust kasutavates liikmesriikides kehtestada pikema, isegi kuni 65tunnise töönaäla. Selle erandi peaks kolm aastat pärast direktiivi jõustumist täielikult kaotama.

Mis kasu on ühistest kokkulepetest töötavishoiu ja -ohutuse kohta, kui liikmesriigid tahavad hoopis kohaldamisest loobumise võimalust? Aasta keskmisena arvestatud 48tunnine töönaäl on enam kui küllaldane kõrghoagaega arvestamiseks ja samal ajal vajaliku puhkeaja järgimiseks. Nimetatud keskmise tööaja pikendamine on samaväärne sellega, kui tööandjatele antaks luba jätta tulevikus ületunnitöö tasustamata.

Peale selle on naeruväärne mitte arvata tööaja hulka seda osa valvekorrast, mil inimene magab. Inimene on valmis töökohustusi täitma ja selle eest tuleb maksta, nii nagu tuleb järgida puhkeaegu. Väsinud töötajad võivad panna ennast ja teisi ohtu. Töötada ei tohiks hea elukvaliteedi arvelt. Täna edastame nõukogule kindla sõnumi. Lepitusmenetlus, mis nüüd järgneb, peaks tooma kaasa sotsiaalsema Euroopa.

Catherine Stihler (PSE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendi tänase hääletuse üle, millega pooldati tööajadirektiivi kohaldamisest loobumise võimaluse kaotamist, peaks olema hea meel. Liiga paljudel inimestel ei ole muud võimalust, kui töötada kauem, sest nende tööandja nõuab neilt seda. Tööõiguse aluspõhimõte on kaitsta nõrgemat poolt – töötajat. Täna tehti esimene samm lepitusmenetluse poole, mille eesmärk on tühistada kohaldamisest loobumise võimalus. Nõukogu käitus hoolimatult, kui ei saatnud oma esindajat hääletuse ajaks kohale.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Nõukogu 9. juuni 2008. aasta ühine seisukoht tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimustes on osa praegu ELis valitsevate neoliberaalsete jõudude eesmärgist vähendada töösuhete reguleerimist ning kahjustada ametiühingute rolli ja töötajate õigusi.

Automaatne erand julgustab tööandjaid tühistama õigusaktidega kindlaks määratud tööaegu ja kaheteistkümne kuu pikkuse keskmise arvestusaja sätte annab töökoha püsivusele veel ühe löögi. Valvekordade tööaeg on jaotatud nii, et tegevusetu valveaeg ei lähe tööajana arvesse.

Seetõttu toetan ma fraktsiooni GUE/NGL esitatud seisukohti ja muudatusettepanekuid, millega tahetakse kogu nõukogu ühine seisukoht tagasi lükata ja automaatne erand kaotada, samuti neid muudatusettepanekuid,

mille eesmärk on tühistada arvestusperioodi pikendamine ning valvekorra töötaja jaotamine aktiivseks ja tegevusetuks.

Dominique Vlasto (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Alejandro Cercase raporti muudatusettepanekud 23 ja 24 pühapäeval töötamise kohta loeti vastuvõetamatuks seepärast, et need ei vasta lähimuspõhimõttele. See on suurepärane otsus, millega ma nõustun täielikult.

Minu meelest on kohatu, et Euroopa Liit reguleerib töötamist pühapäeval ja kehtestab oma liikmesriikidele ühtse lahenduse, kui igal üksikul juhul peetavate läbirääkimistega on võimalik leida vabatahtlik ja vastuvõetav lahendus. Kuigi pühapäeval töötamise võimaluste nõuetekohane sätestamine on oluline, leian, et seda tuleb teha liikmesriigi tasandil, võttes arvesse konkreetseid sotsiaalseid aspekte ja töö olemust. Samuti olen arvamisel, et sama vajalik on arvestada kohaliku majanduse olukorda turismi-, mägi- või spaapiirkondades, kus töö on peamiselt hooajaline. Poodide avamine kindlatel pühapäevadel aastas on siin igati mõttekas.

Sellise vabal valikul põhineva lähenemisviisi on kehtestanud Prantsusmaa valitsus ja see võimaldab igal üksikul juhul leida õiglase ja tasakaaluka lahenduse. Lähimuspõhimõtte kohaldamist kinnitades on Euroopa Parlament otsustanud mitte takistada poliitikat, kus arvestatakse säärase erineva majandusliku ja sotsiaalse taustaga.

– Raport: Inés Ayala Sender (A6-0371/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ja Åsa Westlund (PSE), kirjalikult. – (SV) Meil, Rootsi sotsiaaldemokraatidel, on kahju, et ELis ei ole liikluses hukkunute arv vähenenud sellise kiirusega, mis on vajalik Euroopa liiklusohutuse programmi eesmärkide saavutamiseks. Meil on hea meel, et liiklusohutuse suurendamiseks tõhustatakse piiriülest järelevalvet liiklusnõuete rikkumiste üle ja luuakse elektrooniline teabesüsteem. Liiklusohutus jääb meie jaoks alati tähtsaks küsimuseks. Kahjuks puudub ettepanekul õiguslik alus, juhul kui riik otsustab lugeda liiklusrikkumised karistusõiguse raames haldusasjadeks, nagu tehakse Rootsis ja mitmetes teistes liikmesriikides.

Selle tulemusena on direktiivi Rootsis ja paljudes teistes liikmesriikides keeruline rakendada ja kogu direktiivi õiguslik alus võib samuti muutuda küsitavaks. Sellepärast otsustasime hääletamisest loobuda.

Alessandro Battilocchio (PSE), kirjalikult. – (IT) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Toetan täielikult Inés Ayala Senderi raportit, millega tahetakse saavutada oluline eesmärk – laiendada liiklusohutust käsitlevate põhiliste õigusaktide kehtivust kõigile 27 liikmesriigile.

Oma ühiste pingutuste tulemusena elame me 27 riigist koosnevas liidus, kus inimeste ja kaupade liikumine ei ole enam teostumatu unistus, vaid igapäevane käegakatsutav tõelisus. Sellises olukorras on sobimatu, et antud valdkonnas kehtivad erinevad seadused.

Usun, et liiklusohutuse valdkonnas saab nüüd näha ette järelevalvevahendid, mis võimaldavad ohtusid ja riske märkimisväärselt vähendada. Näiteks avaldas mulle sügavat muljet osal Itaalia maanteedel katsetatud süsteem Tutor, tänu millele on liiklusõnnetuste arv vastavatel teelõikudel poole võrra vähenenud. Selle raportiga liigume õiges suunas.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ja Anna Ibrisagic (PPE-DE), kirjalikult. – (SV) Direktiivi eelnõuga soovib komisjon kehtestada eeskirjad rahaliste karistuste määramiseks teatud liiklusnõuete rikkumiste eest, mis on pandud toime liikmesriigis, kus juht ei ela. Komisjoni ja Euroopa Parlamendi ettepaneku kohaselt lahendatakse küsimus ELi esimese samba raames tehtava riikideülese otsusega. Kuid sarnaselt Rootsi valitsusega leiame, et kuna direktiivi eelnõu käsitleb karistusõigust, tuleks sellega tegelda ELi kolmanda samba raames valitsustevahelise õigusala koostöö käigus. Sellepärast otsustasime hääletamisest loobuda.

Carlos Coelho (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) 2001. aastal seadis Euroopa Liit endale suhteliselt nõudliku eesmärgi vähendada liikluses hukkunute arvu 2010. aastaks poole võrra. Kuigi asjad algasid hästi, hakkasime varsti nägema edusammude aeglustumist ja lõpuks seiskusid need möödunud aastal (mil 27 liikmesriigi kõikidel teedel hukkus ligikaudu 43 000 inimest).

Seetõttu on hädavajalik ergutada püüdlust selle eesmärgi poole ja töötada välja uus Euroopa liiklusohutuspoliitika. Käesolev kiiduväärt ettepanek piirdub nelja rikkumisega, mis põhjustavad liikluses enim õnnetusi ja surma (75%) ja mis on kõikides liikmesriikides ühised – lubatud sõidukiiruse ületamine, sõiduki juhtimine alkoholijoobes, turvavöö kinnitamata jätmine ja foori punase tule eiramine.

Siiani on valitsenud karistamatuse tunne, sest enamasti ei ole ühelgi karistusel kokkuvõttes mingit mõju.

Sisepiirideta Euroopas on selline olukord vastuvõetamatu, sest me ei saa lubada residentide ja mitteresidentide erinevat kohtlemist. Seadused peavad kehtima kõikide kodanike suhtes ühtemoodi.

Samal ajal peame parandama liiklusohutust, et vähendada Euroopa teedel hukkuvate inimeste arvu.

Avril Doyle (PPE-DE), kirjalikult. – Euroopa Parlamendi liikme Inés Ayala Senderi raportiga tahetakse parandada liiklusohutust Euroopas nii, et muudetakse ühes liikmesriigis määratud karistused kohaldatavaks teises liikmesriigis. Luuakse ELi andmevahetusvõrk, kus registreeritakse üksikasjad nelja konkreetse rikkumise, s.o lubatud sõidukiiruse ületamise, sõiduki alkoholijoobes juhtimise, foori punase tule eiramise ja turvavöö kinnitamata jätmise kohta ehk tegevuse kohta, millega ohustatakse tarbetult kõikide liiklejate elu, ning edastatakse need andmed sellesse liikmesriiki, kus on asjaomase isiku seaduslik elukoht ja kus kohaldatakse nimetatud rikkumiste eest asjakohaseid karistusi, olgu need siis trahvid või muud sanktsioonid.

Otsitakse sobivaid meetmeid, et saavutada tasakaal vajaduse vahel määrata asjakohased karistused liiklusnõuete rikkumise eest Euroopa Liidus ning leida kindel õiguslik alus mainitud andmevahetusvõrgu loomiseks ja riigi pädevuses olevatesse valdkondadesse sekkumiseks. Karistused kõnealuste rikkumiste eest on liikmesriigiti erinevad. Osas riikides kuuluvad liiklusnõuete rikkumised haldusõiguse alla ja trahvid on formaalsed, teistes, näiteks Lirimaa, on tegemist kriminaalasjadega.

Hélène Goudin ja Nils Lundgren (IND/DEM), kirjalikult. – (SV) Antud raportis tehakse ettepanek luua eriline elektrooniline süsteem autojuhtide kohta kogutud teabe vahetamiseks liikmesriikide vahel. See võimaldab lihtsalt ja tõhusalt nõuda igaühelt, kes ületab lubatud sõidukiirust, jätab sõidu ajal turvavöö kinnitamata või eirab foori punast tuld, trahvi tasumist riigis, kus liiklusnõuete rikkumine aset leidis. Ettepaneku mõte on kahtlemata hea, kuid kahjuks jätab see paljuski soovida.

Euroopa Parlament tahaks trahvisummasid ühtlustada. Olukorras, kus sissetulekud erinevad liikmesriigiti, on see keeruline. Välja pakutakse ka liiklusohutuse kontrollis kasutatavate tehniliste seadmete ja meetodite ühtlustamine. Lisaks on ettepaneku õiguslik alus küsitav. Sellele on Rootsi koos teiste liikmesriikidega ka nõukogu tähelepanu juhtinud. Junilistan hääletas seetõttu ettepaneku vastu.

Mathieu Grosch (PPE-DE), kirjalikult. – (DE) Toetasin raportit karistuste piiriülese täitmise kohta liiklusohutuse valdkonnas, sest nende eeskirjade kohaselt saab kolmandas riigis liiklusnõudeid rikkunud juhti tõhusamalt vastutusele võtta.

Komisjon märgib, et liiklusnõuete rikkumised jäävad sageli karistusest, kui need on pandud toime sõidukiga, mis on registreeritud muus liikmesriigis kui see, kus toimus rikkumine. Seda seostatakse paljude juhtide kalduvusega sõita kolmandates riikides hoolimatult kui oma kodumaal, sest nad kardavad kriminaalkorras vastutusele võtmist vähem. Antud uue direktiivi eesmärk on lõpetada selline käitumine.

Direktiiviga ette nähtud elektrooniline andmevahetus koos andmekaitse tagatisega kindlustab tõhusa riikidevahelise koostöö, mis võimaldab karistada liiklusnõuete rikkumise eest samamoodi nagu siis, kui rikkumine pannakse toime juhi kodumaal. Esialgu piirdub direktiivi alusel vastutusele võtmine nelja liiklusnõuete rikkumisega, mis põhjustavad 75% surmaga lõppevatest ja teistest tõsiste tagajärgedega liiklusõnnetustest. Komisjoni ettepaneku kohaselt hõlmab direktiiv järgmisi rikkumisi: lubatud sõidukiiruse ületamine, sõiduki juhtimine alkoholijoobes, turvavöö kinnitamata jätmine ja foori punase tule eiramine. Kuid komisjon peab kaks aastat pärast direktiivi jõustumist selle üle vaatama, misjärel võidakse direktiiviga hõlmata ka teisi rikkumisi.

Toetan direktiivi ja näen selles olulist sammu liiklusohutuse edendamisel, aga ka Euroopale antavat võimalust muutuda suure liikumisalana veelgi ühtsemaks.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Inés Ayala Senderi raport on uus vahend autojuhtide tagakiusamiseks – tõsiste rikkumiste (kuid imelikul kombel mitte sõiduki narkojoobes juhtimise) eest piiriülene vastutusele võtmine, Brüsseli ettekirjutused riigivõimudele selle kohta, kui mitu kontrolli ja kus tuleb aastas läbi viia, karistuste ühtlustamine, suvalised õiguskaitsevahendid, kusjuures teavet õiguskaitsevahendite kohta ja juurdepääsu nendele ei tagata vastutusele võetava isiku emakeeles, võimalus, et direktiivi kohaldamisala laiendatakse teistele rikkumistele (vahest lubatud parkimisaja ületamisele?) jne.

Vaatamata teie väidetele ei ole te huvitatud mitte inimeste elu päästmisest, vaid pigem trahviraha suunamisest liikmesriikide kassasse. Kui teid huvitaks tõepoolest ohutus, mitte üksnes raha, siis tundub mulle, et viitama peaks sellele, kui palju on välismaised autojuhid põhjustanud surmaga lõppenud õnnetusi, mitte üksnes

sellele, kui palju nad on üldse rikkumisi toime pannud. Viimaste arvu kasv on muide otseselt seotud automaatsete radarite kiire levimisega. Pole tehtud isegi ühtegi uurimust selle kohta, milline mõju on olnud sarnastel kahepoolsetel lepingutel, mis praegu kehtivad ja on mõnel juhul kehtinud juba mitu aastat, näiteks Prantsusmaa ja Saksamaa või Prantsusmaa ja Luksemburgi vahel.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Ettepanekuga võtta vastu direktiiv püütakse hõlbustada nende karistuste täitmist, mis on määratud autojuhtidele, kes on ületanud lubatud sõidukiirust, juhtinud sõidukit alkoholihoobes, jätnud turvavöö kinnitamata või eiranud foori punast tuld (ELis elu kaotanute arvu arvestades neli kõige ohtlikumat rikkumist) muus liikmesriigis kui oma koduriik.

Kahtlemata on liiklusohutuse küsimused ja püüded vähendada õnnetuste arvu äärmiselt tähtsad.

Kindlasti tuleks võtta meetmeid, et võidelda karistamatuse tundega, mis on tekkinud seoses sellega, kui juht paneb rikkumise toime muus liikmesriigis kui oma riik.

Kuid me leiame, et seda eesmärki ei pruugi saavutada ülemäärase ühtlustamise ja ohutusmeetmete laiendamisega üle terve Euroopa (kontrolli- ja järelevalveseadmete paigaldamine maanteedele, kõrvalteedele ja linnatänavatele ning ELi elektroonilise andmevahetussüsteemi loomine, mis tekitab kahtlusi isikuandmete nõuetekohase kaitsmise kohta), sest liiklusohutust saame me tõeliselt edendada ja õnnetuste arvu vähendada siiski ennetustegevusega (milles arvestatakse iga riigi konkreetset ja erinevat olukorda).

Seepärast loobusime hääletamast.

Jim Higgins (PPE-DE), kirjalikult. – Fraktsiooni PPE-DE liri saadikute nimel tahan selgitada, et me toetasime Inés Ayala Senderi raportit põhjusel, et selle eesmärk ja mõju aitavad suuresti kaasa liiklusohutuse parandamisele. Me oleme teadlikud lirimaa võimalikest raskustest, kuid arvame, et neid on võimalik ületada ja ületataksegi, kui nõukogus on jõutud antud ettepaneku konkreetsetes õiguslikus aluses kokkuleppele.

Ian Hudghton (Verts/ALE), kirjalikult. – Igal aastal saavad Euroopa teedel surma või vigastada tuhanded inimesed. On hädavajalik, et kõikjal Euroopas võtaksid valitsused meetmeid selleks, et liiklusohutusse suhtutaks tõsiselt. Praegu raskendab niigi lootusetut olukorda see, et välisriikides liikluseeskirja eiravad juhid pääsevad vastutusest. Suurem üleeuroopaline koostöö lubatud sõidukiiruse ületamise ja sõiduki alkoholihoobes juhtimise eest määratud karistuste täitmisel väärib kiitust ning seepärast hääletasin ma Inés Ayala Senderi raportit poolt.

Carl Lang ja Fernand Le Rachinel (NI), kirjalikult. – (FR) Autojuhtide maksustamisel, karistamisel ja järjekindlal tüssamisel ei paista piire olevat.

Me teame, et tegelikult ei ole küsimus mitte halvasti sõitvate juhtide, vaid sageli sõitvate juhtide karistamises. Politsei kurb ja kahetsusväärne kohustus täita „kvote” ja „käibenorme” üksnes suurendab sageli liigseid politseipoolseid surveavaldusi.

Kuigi liikmesriikides on palju erinevusi juhiloa äravõtmise tingimustes ning riigiti erinevad ka liiklusohutusalaste rikkumiste ja trahvide astmed, tahab Euroopa lisaks luua liikmesriikidele nende territooriumil toime pandud rikkumiste kohta elektroonilise andmevahetussüsteemi, et autojuhte veelgi rohkem karistada.

Kuigi meil saab liiklusõnnetuste vähenemise üle olla loomulikult üksnes hea meel, on oluline tagada, et need uued õiguslikud meetmed ei too kaasa vabaduse kallale kippumist ega ebaseaduslikke, asjakohatuid või ebaõiglaseid samme.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Toetan seda õigusakti, mille eesmärk on hõlbustada nendele juhtidele määratud karistuste täitmist, kes on rikkumise pannud toime mõnes teises liikmesriigis kui sõiduki registreerinud riik.

Erik Meijer (GUE/NGL), kirjalikult. – (NL) Autojuhid kipuvad välismaal sõitma kiiremini kui kodumaal, samuti on nad seal olles altimad parkimishõudeid rikkuma. Kogemused on näidanud, et eelkõige suurlinnade elanike ja sealsete autojuhtide suureks pahameeleks nõutakse lubatud sõidukiiruse ületamise ja parkimishõuete rikkumise eest määratud trahve harva sisse. Euroopa koostöö, mis hõlmab just kõikide liiklejate võrdseid kohustusi, oleks juba ammu pidanud vilja kandma.

Pealegi peavad kõik välismaal tasuma teemakse ja me oleme juba aastaid arutanud võimalust nõuda elektrooniliselt registreeritud lõive sisse kohas, kus asjaomane isik elab. See peaks kehtima ka liiklustrahvide

kohta. Liiklusohutusele ja keskkonnale ei tule kasuks, kui juhid teavad, et nad pääsevad välismaal eeskirjade rikkumisest puhta nahaga.

Seetõttu toetame ettepanekut lihtsustada liiklustrahvide piiriülest sissenõudmist. See ei muuda mingil moel meie arvamust, et karistusõigus on riiklik küsimus ja peaks selleks ka jääma ning et Euroopa vahistamismäärus, mille kohaselt annab riik inimesed välja teisele riigile, kus neid mõnikord väga pikka aega vahi all hoitakse, tekitab vaid uut ülekohut.

Andreas Mölzer (NI), kirjalikult. – (DE) Kui EL tegeleb piiriüleste liikluseeskirjadega, ei tohiks asi piirduda üksnes trahviteadete täitmisega. Näiteks Brüsselis, mis on teadagi maailmalinn, ei ole harvad juhud, kus välismaise registreerimismärgiga sõidukeid juhtivad inimesed, kes vajavad liiklusõnnetuse või varguse korral õiguskaitseorganite abi, avastavad, et nad ei saa samaväärset abi, nagu antakse Belgia numbrimärgiga sõidukite omanikele, sest nad ei panusta teedesüsteemide ülalpidamisse ega tasu sellega seotud kulusid, mida tasuvad Belgia autoomanikud. EL, kus kõneldakse pidevalt diskrimineerimise vastu, peab selle olukorra parandamiseks midagi ette võtma.

Teine lahendamata küsimus on paljudes Euroopa riikides kehtestatud keskkonnaalad. Uurimuste järgi ei tunne 40% juhtidest vastavaid märke või sisenevad nimetatud aladesse ilma loata. Liiklusohutuse valdkonnas määratud karistuste piiriülese täitmise esmane eesmärk tundub olevat raha teenimine, nii nagu see oli tulutoovate keskkonnatrahvide teadetega. Teised liiklusohutuse edendamise meetmed jäetakse tähelepanuta ja seetõttu lükkasin ma selle raporti tagasi.

Seán Ó Neachtain (UEN), kirjalikult. – (GA) Ma toetan igati seda raportit, mille eesmärk on parandada olukorda Iirimaa teedel. Selles nähakse ette võimalus määrata autojuhtidele karistusi piiriülesest, sest luuakse ELi andmevõrk. See võrk võimaldab eri liikmesriikidel vahetada teavet välismaiste juhtide kohta, kellele on määratud karistus sõiduki alkoholijoobes juhtimise, lubatud sõidukiiruse ületamise, foori punase tule eiramise või turvavöö kinnitamata jätmise eest. Rikkujaid teavitatakse neile määratud rahalistest karistustest.

Selline ühine lähenemisviis on liikluseeskirja rikkujatele karistuste määramisel samm edasi. Selle tulemusena muutuvad Iirimaa teed turvalisemaks. Kohaldatakse karistust ja see peatab juhid, kes eeskirju ei täida.

Brian Simpson (PSE), kirjalikult. – Esiteks tahan kiita raportööri suure töö eest, mis ta selle dokumendi koostamiseks ära tegi, ning teiseks tahan kiita kogu Euroopa Parlamenti selle nõukogule edastatava kindla seisukoha toetamise eest, arvestades raskusi, mis ettepanekuga seoses nõukogus tekivad.

Karistuste piiriülene täitmine on kogu ELis vajalik, kui tahame liiklusõnnetuste ja liikluses hukkunute arvu tõsiselt vähendada. On absurdne, kui kodanik võib väljaspool oma koduriiki lubatud sõidukiiruse ületamise, sõiduki alkoholijoobes juhtimise, turvavöö kinnitamata jätmise või foori punase tule eiramise kohta kehtestatud liikluseeskirja üleolevalt suhtuda, ilma et talle määrataks kohane karistus.

Usun, et tegemist on tähtsa sammuga täitevasutuste parema koostöö poole, mis loodetavasti toob kaasa liiklusohutusalaste karistuste täielikult ühtlustatud täitmise kogu ELis.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), kirjalikult. – (RO) Andsin oma poolthääle raportile ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, millega hõlbustatakse karistuste piiriülest täitmist liiklusohutuse valdkonnas. 70% liiklusõnnetuste põhjus on lubatud sõidukiiruse ületamine, turvavöö kinnitamata jätmine, foori punase tule eiramine või sõiduki alkoholijoobes juhtimine. Osa liikmesriike on juba sõlminud kahepoolsed lepingud piiriülese vastutusele võtmise kohta liikluseeskirja rikkumise eest, kuid endiselt puudub Euroopa ühine raamistik. Tahan mainida, et ettepanek võtta vastu direktiiv käsitleb üksnes rahalisi karistusi. Usun, et komisjoni ettepanek aitab märkimisväärselt kaasa inimeste päästmisele. Kahjuks hukkub igal aastal Euroopas liiklusõnnetuste tõttu umbes 43 000 inimest – umbes sama palju, kui on keskmise suurusega Euroopa linnas elanikke –, rääkimata sellest, et igal aastal saab veel 1,3 miljonit inimest liiklusõnnetustes kannata.

Mul on kahju ka sellest, et Rumeenias dokumenteeriti eelmisel aastal suurim, 13 protsendine liiklusõnnetuste arvu tõus. Loodan, et Euroopa Parlamendis antud poolthääle enamus ärgitab nõukogu liiklusõnnetuste vähendamiseks vajalikke meetmeid kiiremini vastu võtma. Me peame inimeste päästmiseks tegutsema kohe.

9. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung katkestati kell 13.35 ja seda jätkati kell 15.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: MECHTILD ROTHE*asepresident***10. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)****11. Esitatud dokumendid (vt protokoll)****12. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)****13. Euroopa Liidu inimõigustealane aastaaruanne – Prantsusmaa algatus ÜRO-s homoseksuaalsuse dekriminaliseerimiseks (arutelu)**

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu nõukogu ja komisjoni avalduste üle Euroopa Liidu inimõigustealase aastaaruande kohta ja Prantsusmaa algatuse kohta ÜROs homoseksuaalsuse dekriminaliseerimiseks.

Meil on üks väike probleem: nõukogu esindaja Rama Yade ei saa meiega veel ühineda. Ta on lennuki pardal kusagil Strasbourgil lähedal, aga ei saa maanduda. Pakun välja, et alustame komisjonist ja läheme seejärel edasi arutelu juurde ning anname Rama Yade'ile sõna siis, kui see on võimalik.

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. – Täna, lugupeetud juhataja. Daamid ja härrad, oleme taas kogunenud siia aasta lõpus inimõiguste aastaaruande avaldamise puhul.

See istung on eriti märkimisväärne, kuna tähistame sel aastal inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva. Deklaratsioon, mis oma kolmekümne artikliga on täiuslikult lihtne ja kätkeb üldist suhtumist, ei ole aegunud. See on pigem asjakohasem kui kunagi varem maailmas, kus liiga paljude inimeste põhiõigusi iga päev rikutakse. Iga selline juhtum tuleb meile meelde, et ikka veel on vaja väga palju teha, et deklaratsiooniga kehtestatud õigustest saaks käegakatsutav reaalsus.

Nagu kogu Euroopa Parlament täna hommikul olin ka mina väga liigutatud, et enamik Sahharovi auhinna saajaid on kohal, ning mulle läks südamesse ka Elena Bonneri sõnavõtt. Imetlen väga kõiki inimõiguste kaitsjaid.

Aga nüüd, daamid ja härrad, kõneleme inimõiguste aastaaruandest, milles on nimetatud meetmed, mida Euroopa Liit on võtnud selle eesmärgi saavutamiseks. Tahaksin rõhutada kaht tähtsat positiivset muutust ja kaht probleemi.

Esimene muutus, mida tahan mainida, on see, et Euroopa Liit on teinud 2008. aastal suuri edusamme oma välispoliitiliste vahendite ühendamisel, et võidelda naistevastase diskrimineerimise ja vägivallaga. Peale sümbolse tähendusega olukordade, nagu see, mis esineb Ida-Kongos, on naistevastane vägivald siiani üleilmne nuhtlus.

Julgeolekunõukogu resolutsioonide nr 1325 „Naised, rahu ja julgeolek” ja nr 1820 „Naistevastane vägivald” rakendamine ei ole endiselt piisav.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär Ban Ki-moon andis just jaatava vastuse taotlusele, mille talle esitasin ja mida toetas 40 naisjuhti, et korraldada 2010. aastal ministrite konverents resolutsiooni nr 1325 rakendamise kohta. See valmistab mulle heameelt.

Sellest seisukohast vaadatuna tugevdame Euroopa dokumentide kooskõlastamist. Nõukogu võttis just vastu uue üldise lähenemisviisi resolutsioonide nr 1325 ja nr 1820 rakendamiseks ning seda kohaldatakse nii Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud operatsioonide kui ka ühenduse dokumentide suhtes. See aitab meil parandada soolise aspekti lõimimist, alates ennetustööst ja kriisiohjest kuni rahu ja ülesehituse tugevdamiseni.

Samas vaimus võttis Euroopa Liit eesistujariigi Prantsusmaa juhtimisel just vastu uued Euroopa Liidu suunised naistevastase vägivalda ja diskrimineerimise vastu võitlemiseks.

Teine mulle südamelähedane muutus on seotud meie dialoogidega inimõiguste teemal. 2008. aastal alustasime uusi dialooge Kasahstani, Kõrgõzstani, Türkmenistani ja Tadžikistaniga, saavutades seega oma eesmärgi

kaasata kõik Kesk-Aasia riigid. Samuti pidasime sel aastal kaks paljulubavat läbirääkimiste vooru oma uue dialoogi käigus Aafrika Liiduga.

Lisaks tegime otsuse Ladina-Ameerikaga peetava viie uue dialoogi praktiliste üksikasjade kohta. Rohkem kui kunagi varem oleme valmis kaasama kodanikuühiskonda dialoogide ettevalmistamisse ning nende järgsesse tegevusse. Need dialoogid ei ole lihtsad, nagu näitas hiljutine dialoog Hiinaga. Seetõttu on tähtis hinnata nende pingutuste mõju. Me peame tegema kindlaks, kuidas me saame tugevdada seost poliitilise sõnumi ja kohapealse tegeliku tegevuse vahel.

Sestap jõuan nüüd kahe probleemini, mida enne mainisin. Esiteks tahaksin arutada mitmepoolsusega seotud probleemi. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni töö on tingimata vajalik kui inimõiguste üldise kohaldamise tagatis. Kuidas me saame suurendada ÜRO tõhusust ja enda panust selle töösse? Kindlasti on Euroopa Liidu osalemisel tulemusi, näiteks see, et aina rohkem riike toetab resolutsiooni surmanuhtluse kohta, või resolutsioonide vastuvõtmine Iraanis, Põhja-Koreas ja Birmas, Euroopa Liidu poolt New Yorgis käivitatud ja kaasrahastatud algatused.

Seoses nõukogu ja komisjoni tänase ühisavaldusega sooviksin kinnitada, et me toetame Prantsusmaa algatust seksuaalse sättumuse kohta. Komisjon on valmis tõstatama need teemad, sealhulgas homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise teema, oma suhetes kolmandate riikidega, arvestades vastastikust austust, delikaatsust ja vastavaid tavasid.

Genfis algab üldine korrapärane läbivaatamisprotsess. Ent nende tulemuste varju ei tohiks jääda asjaolu, et Euroopa Liit on teerajajana tegutsedes aina suuremates raskustes sellises ÜRO keskkonnas, mis on rohkem lõhenenud ja kus riigid tegutsevad eri rühmades. Proua Andriksen raportis esitatud soovitusel, mis palutakse Euroopa Parlamendil jaanuaris vastu võtta, on abiks sel teemal enda mõtteviisi avardamisel.

Teine probleem on seotud tõhususega. Euroopa Liit laiendab oma inimõiguste kaitse alast tegevust üha rohkemates riikides. Kuidas saame suurendada oma tõhusust? Minu arvates peame tagama, et me parandaksime oma erinevate dokumentide vahelisi seoseid oma prioriteetide nimel, olgu selleks siis kas meie poliitiline dialoog, diplomaatiline tegevus ja Euroopa õigusakt demokraatia ja inimõiguste teemal, valimisvaatlus või isegi inimõiguste aspekti lõimimine meie muusse välispoliitikasse.

Sidusus ja seega suurem tõhusus peaks olema kõikide institutsioonide oluline mure.

Laima Liucija Andriksen, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (LT) Oleks mõeldamatu, et Euroopa Parlament arutaks inimõiguste praegust olukorda maailmas, nimetamata Hu Jia. Mõni tund tagasi osalesime kõik liigutaval tseremoonial, kus Hu Jia ise ei saanud viibida, aga täna kuulevad inimesed kogu maailmas tema tööst ja pingutustest, et kaitsta AIDSi käes kannatavate inimeste õigusi ja võidelda keskkonnakaitse eest Hiinas. Ma viibisin mõni nädal tagasi Hiinas ja veendusin selles, kui õige on Hu Jia võitlus keskkonnakaitse eest. See, et me ei näe tohutu reostuse tõttu taevas päikest, on kohutav. Peame täna nimetama ka varasemaid Sahharovi auhinna võitjaid: San Suu Kyi Birmast, Oswaldo Paya ja rühmitus Daamid Valges. Tunneme täna neist kõigist siin Euroopa Parlamendis puudust ning taas peame arutama ebarahuldavat inimõiguste olukorda Birmas ja Kuubal.

Nädal tagasi mainisime inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva, aga praegu peame teadvustama ka seda, et paljudes riikides mitte ainult ei eirata inimõigusi, vaid neid rikutakse räägelt. Me arutame 2008. aasta aruannet inimõiguste kohta maailmas. See kajastab täielikult inimõiguste probleeme. Euroopa Ülemkogu ja komisjon väärivad tunnustust selle suurepärase dokumendi koostamise eest. Soovin toonitada mitut asja. Esiteks, nagu ütles Benita Ferrero-Waldner, ÜRO inimõiguste nõukogu ja Euroopa Liidu rolli selles, samuti ÜRO üldist rolli inimõiguste kaitsmisel kogu maailmas. Teiseks Euroopa Liidu poliitika põhipunkte surmanuhtluse kohta ning nende rakendamist. Kolmandaks inimõigustealaseid dialooge ja konsultatsioone.

Head kolleegid, minu arvates on eriti tähtis, et ÜRO inimõiguste nõukogu hakkaks kasutama mandaati, mille ÜRO talle on andnud, ühepoolselt ja sihipäraselt, et kaitsta inimõigusi ning tagada institutsioonide maksimaalne läbipaistvus ja kodanikuühiskonna osalemine selle töös. Tahaksin meie kõigi nimel innustada kõiki Euroopa Liidu institutsioone tegema üksmeelselt koostööd, et kaitsta inimõigusi maailmas.

Raimon Obiols i Germà, fraktsiooni PSE nimel. – (ES) Kõik, mida te olete selgitanud, on täiesti õige, lugupeetud volinik. Me nõustume sellega täielikult. Samuti oleme nõus teie järeldustega: meie tegevus peab olema ühtsem.

Sooviksin siiski rõhutada üht punkti selle lühikese kõneaja jooksul, mida meile võimaldatakse, seoses ühtsuse küsimusega. Euroopalt nõutakse palju kogu maailmas inimõiguste vallas ning Euroopat kritiseeritakse teravalt inimõiguste pärast kogu maailmas. Inimeste sõnul kohaldab Euroopa oma põhimõtteid vaid siis,

kui tal on mugav seda teha, või vaid enda kodanike heaks. Ainus reaktsioon sellistele nõudmistele ja kriitikale on see, et ELi välis- ja sisepoliitika peab inimõiguste valdkonnas ühtima.

Me ei saavuta maailmas usaldusväärust, kui eelkõige meie vastuvõetud meetmed sisserände juhtimises ja meie poliitika terrorismi põhjustatud traagilistele sündmustele reageerides ei ole inimõigustega seoses eeskujuks.

Lugupeetud volinik, see on põhiline alusküsimus: inimõiguste sätete ühtsus ELi välis- ja sisepoliitikas.

Lisaks tuleks võib-olla rõhutada kaht prioriteeti ning ma kasutan oma vähest allesjäänud kõneaega. Surmanuhtluse vastane võitlus on asi, mida meie praegused põlvkonnad võivad näha edukalt lõppemas. See on tõenäoline eesmärk ja me peame sellele keskenduma. Teiseks olen rahul, et eesistujariigi Prantsusmaa praeguse ametiaja jooksul on Euroopa Liidu inimõiguste poliitika feminiseerumist edendatud, luues selles valdkonnas eraldi poliitika naiste inimõiguste teemal.

Marco Cappato, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Ka mina sooviksin tänada raportööri Laima Liucija Andrikeni töö eest, mis puudutas Euroopa Liidu rolli ÜROs.

Meil ei ole aega laskuda kogu selle aruande üksikasjadesse, mille nõukogu esitas inimõiguste kohta. Ma arvan, et põhiküsimus on järgida meie enda eeskirju ja eelkõige olemasolevaid mehhanisme inimõiguste sätte puhul koostöölepingutes, aga meil on aega seda teemat arutada ja laiemalt käsitleda, kui jõuame Raimon Obiols i Germà raportit juurde.

Oma vähese allesjäänud kõneaaja jooksul tahaksin öelda kiidu- ja tänusõnad eesistujariigile Prantsusmaale ning Rama Yade'ile, et nad tegid ÜROs algatuse homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise teemal. Ma pean seda väga oluliseks poliitiliseks algatuseks, mida tuleb hinnata seda enam, et 60 riigi toetus on juba olemas.

Kuulsime Benita Ferrero-Waldneri sõnavõttu ning avaldame heameelt tema sõnade ja pühendumise üle. Oluline pole vaid see, et Euroopa Liit on sel teemal üksmeelel, vaid ka see, et tal peaks olema sarnane roll sellega, mis meil oli teiste riikide ja maailmajagude kaasamisel, saavutamaks üldist surmanuhtluse moratooriumi. See on olnud võtstrateegia.

Seoses sellega tuleks märkida, et Püha Tool, Vatikani Linnriik, kes ei osale usulise asutusena, kellega meil on kultuuriline dialoog, vaid riigina, kes on Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis vaatleja, on alustanud kompromissitut ja kriitilist rünnakut Prantsusmaa algatuse vastu. Olles otsekohene, mis on vajalik rahvusvahelistes suhetes, arvan, et me peaksime tuletama Vatikani Linnriigile meelde, et homoseksuaalsuse dekriminaliseerimine on meile oluline, see on inimõiguste küsimus ja nende tõstatatud teema tuleb otsustavalt tagasi lükata.

Hélène Flautre, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (FR) Austatud juhataja, see on väga kahetsusväärne, et peame seda arutelu ilma nõukogu osavõtuta. Samamoodi on äärmiselt kahju sellest – kuna ei ole hilineetud viisteist minutit, vaid kolm ja veerand tundi –, et Sahharovi auhind anti koos Euroopa Komisjoniga täna kätte nõukogu siinviibimiseta.

Soovin tõstatada kiireloomulise küsimuse. Eile keeldus Iisrael lubamast ÜRO eriraportööri Palestiina territooriumile. Ma arvan, et see on äärmiselt agressiivne tegu, mis nõuab viivitamatut reaktsiooni nõukogult ja komisjonilt ning – eelkõige ELi ja Iisraeli vaheliste suhete tugevdamise eesmärgil – sõnum peab olema täiesti selge ja kiire.

See aruanne – nagu igal aastal, ma ütleksin – on hea dokument, kuna see on tegevuste loetelu, mis on vajalik kui töödokument, aga samal ajal ei sisalda see kõiki elemente seoses kriitilise analüüsi, mõju hindamise ega nõukogu vastuvõetud strateegiatega, et lõimida inimõigused täielikult näiteks meie energiapoliitika, meie kaubanduspoliitika või meie julgeolekupoliitika raamistikku.

Euroopa Parlament viis selle ellu. See on õrn teema ning see, mida te kuulete, ei ole kindlasti alati meeldiv. Pean siiski ütlema, et näiteks Sahharovi auhinna võrgustiku idee töötati välja selles raportis ja tulenes sellest uuringust. See võrgustik on moodustatud 20. aastapäeva deklaratsioonis ning mitmed ettepanekud on nüüd esitatud, sealhulgas Sahharovi auhinna büroo, Sahharovi passid ja Sahharovi fond, et toetada meie auhindu ja inimõiguste kaitsjaid kogu maailmas. Ideedest puudust ei ole.

Mul on hea meel, et seda esitleti koos järgmise aruandega inimõiguste kohta Euroopa Liidus. Raimon Obiols i Germà on õigus. Euroopa Liit peab tingimata siduma sisemiselt oma saavutused ja väliselt oma eesmärgid. See on isegi otsustava tähtsusega teema usaldusvääruse tagamisel.

Tahaksin öelda, et me ei tohi jätta vastamata ohtrale kriitikale, mis tuleb kõigilt mandritelt ja kõigilt rahvusvahelistelt organisatsioonidelt seoses Euroopa Liidu varjupaiga- ja sisserändepoliitikaga. Me ei tohi jätta reageerimata terrorismivastases võitluses Euroopa Liidu liikmesriikidel lasuvale kaassüüle, mis on võimaldanud paljude oletatavate terroristide üleviimist ja piinamist.

Vittorio Agnoletto, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Kuulasin hoolikalt voliniku avaldust. See on tõsi – on tehtud palju edusamme, aga pean teile siiski taas meelde tuletama, lugupeetud volinik, et Euroopa Parlamendi poolt kolm aastat tagasi heaks kiidetud demokraatiaklauslit ei ole veel kohaldatud kõikide riikidega sõlmitud kaubanduslepingutes, nagu nõudis parlament.

Endiselt kasutatakse topeltstandardeid – nõrkadega ollakse karm ja tugevatega aupaklik olenevalt sellest, mis on Euroopa jaoks neis kaubanduslepingutes kõige mugavam, aga selliseid topeltstandardeid kasutatakse ka muudes olukordades. Ma viitan teemale, mida juba käsitleti. Minu arvates on Vatikani Linnriigi vastuseis homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise ettepanekule kahetsusväärne ja vastuvõetamatu. See on vastuvõetamatu, et Euroopa institutsioonid peaksid peaaegu iga kuu esitama kaebusi nende riikide vastu, kes endiselt kiusavad taga inimesi, kelle ainus kuritegu peitub homoseksuaalsuses, ning et endiselt on meil vaikus, kui Vatikani ja tema esindaja ÜROs asuvad sellisele tõsisele ja kahjustavale seisukohale inimõiguste teemal.

See seisukoht satub vastuollu inimõiguste ülddeklaratsiooniga, mille 60. aastapäeva me sel aastal tähistame. Vatikani avaldus on vastuolus põhipunktiga, mis sätestab, et inimõigused on jagamatud, universaalsed ja neid tuleb kaitsta, olenemata seksuaalsest sättumusest, rassist, nahavärvusest ja nii edasi.

Ma palusin inimõiguste allkomisjoni esimehel kutsuda Vatikani Linnriigi esindaja ELi osalema ühel allkomisjoni koosolekutest, et anda vastust oma käitumise eest ja arutada seda nendega. Nii me tavaliselt teeme kõikide riikidega, kes on Euroopa Liidus diplomaatiliselt esindatud. Samuti sooviksin öelda, et püüe pöörduda oma arvamuse juurde tagasi, väites vaid, et Prantsusmaa ei olnud veel esitanud dokumenti, on täielik eksisamm, kuna see ei muuda fakte: Vatikani Linnriik ei ole taganenud tõsistest avaldustest, mille ta esitas.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja, mõtisklegem korra järgmisel teemal: inimõigused, mis tulenevad kirjalikest või suulistest sotsiaalsetest kokkulepetest ja mis mõnikord viitavad loomõigusele, näevad ette sotsiaalse koeksisteerimise aluse. Kahtlemata on tegelik olukord teistsugune.

Inimõiguste mõistet on nüüd laiendatud, et hõlmata uusi aspekte. Selle määratlus on muutunud tähenduse poolest rikkalikumaks ning meie ülesanne on neid õigusi kaitsta. Tundub, et kogu maailmas on tehtud selles vallas edusamme, aga endiselt on kurb tõsiasi see, et totalitaarrežiimid eksisteerivad ka praegu. Me peame võitlema iga inimese, iga üksikisiku, iga vabariikliku aktivisti eest, kes esindab miljonite südametunnistust, kuna miljonid inimesed tunnevad sageli liiga suurt hirmu, et avameelselt rääkida, isegi kui nad võivad kannatada. Tundub, et teatavad riigikorrad vähemalt reageerivad meie otsustele, protestides meie resolutsioonide ja avalduste vastu, mis mõistavad hukka nende tegevuse. Me ei saa lasta ennast nendest reaktsioonidest heidutada. Just nii suurendatakse teadlikkust inimõigustest. Tahaksin rõhutada, et mida rohkem neist küsimustest teatatakse, seda suurem on meil võimalus astuda ühiselt vastu, et luua õiglane ühiskond.

Inimõigustesse panustamine on minu fraktsiooni jaoks eelisküsimus ning see peaks olema kogu Euroopa Parlamendi prioriteet. Sahharovi auhind võiks olla meie tähis, mis väljendab seda, et me soovime tagada igale inimesele maakeral normaalse ja õnneliku elu kui põhiväärtuse.

Richard Howitt (PSE). – Lugupeetud juhataja! Euroopa Parlament peaks avaldama heameelt ELi inimõiguste aastaaruande üle. Ent me peaksime seejuures taas kutsuma üles panema rohkem rõhku konkreetsete tulemuste saavutamisele kohapeal ning inimõiguste kaasamisele kogu Euroopa Liidu süsteemis. Ma avaldan tunnustust aasta suursaavutuse üle – ELi toetatud resolutsioon surmanuhtluse moratooriumi kohta, mille pakkusid välja meie kolleegid Portugali eesistumise ajal –, aga siiski hukati 24 riigis kogu maailmas üle 1200 inimese. Surmanuhtluse vastane kampaania peab jätkuma.

Inimõiguste kaasamise alal on veel palju teha. Mul on kahju, et just eelmisel nädalal kiitis komisjon heaks 16 riigi üldise soodustuste süsteemi (*General System of Preferences* ehk GSP+) ja sooduskaubanduse staatuse, vaatamata sellele, et komisjonile on esitatud tõendeid inimõiguste alaste kuritarvituste, tööõiguse rikkumise ja koguni mõrvade kohta sellistes riikides nagu Colombia ja Sri Lanka.

Lisaks peaks Euroopa Liit tulevikku vaadates üritama nüüd varajases etapis arutada ametisse asuva Ameerika Ühendriikide valitsusega nende uuesti kaasamist ÜRO inimõiguste nõukogusse. Me peaksime leppima kokku selged eesmärgid nõukogu jaoks alates praegusest kuni peaaassamblee poolse läbivaatamiseni 2011. aastal.

Sarah Ludford (ALDE). - Austatud juhataja! Tahan kõigepealt kiita heaks, mida minu kolleeg Marco Cappato ütles, avaldades tunnustust ÜROs tehtud töö eest, et üritada saavutada homoseksuaalsuse dekriminalseerimist terves maailmas. Ka mina toetan seda kindlalt.

Tahtsin märkida – ning ma nõustun siinkohal Hélène Flautreaga –, et nõukogu ja eesistuja puudumine täna hommikusest Sahharovi auhinna tseremoonial on täiesti skandaalne. On väga kahju, et eesistujariik ei olnud kohal ega kuulnud Hu Jia abikaasa liigutavat ja südamlikku sõnumit. Ma arvan, et see oleks olnud aluseks teatavatele mõtlemapanevatele ümberhindamistele meie suhetes Hiinaga.

Ent tahaksin öelda paar sõna ka piinamise kohta. Juunis rõhutas EL rahvusvahelisel piinamisohvrite toetamise päeval seda, kui prioriteetseks ta peab piinamise kaotamist kogu maailmas, ning ergutas kõiki riike kirjutama alla ja ratifitseerima OPCATi – piinamise teemalise konventsiooni vabatahtlik protokoll. Miks on niisiis vaid üheksa ELi riiki hakanud täisliikmeks ning kaksteist riiki seda ratifitseerimas? Mida teevad ülejäänud kuus? Kas meil on ühine seisukoht? Kui ei, siis miks?

EL mõistis juunis samas avalduses hukka igasuguse tegevuse, mille eesmärk on piinamise ja muude väärkohtlemise viiside lubamine. Miks ei ole peaaegu kaks aastat hiljem ikka veel piisavat ja kõikehõlmavat reaktsiooni Euroopa Parlamendi raportile, mis käsitleb Euroopa koostööd kinnipeetavate erakorralise üleviimise vallas? Tõde hakkab nüüd Washingtonist päevavalgele tulema, nagu see ilmneb ka senati relvastatud teenistuste komiteest. Kui ELi riigid täielikult üles ei tunnista, siis paljastatakse nende räpased saladused ikkagi teisel pool Atlandi ookeani.

Pealegi miks me ei reageeri USA taotlusele ja Portugali välisministri taotlusele aidata Guantánamo kinnipeetavad ümber asustada? Me peaksime ametisse astuval presidendil Obamal aitama sulgeda see kohutav peatükk Ameerika ja Euroopa ajaloos.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Austatud juhataja. Aruanne, mida täna arutame, hõlmab mitut teemat, mis on otse seotud Iisraeli-Palestiina olukorraga. Nimetatud kaheteistkümnest Euroopa naabruspoliitika tegevuskavast on kaks Iisraeli ja okupeeritud Palestiina territooriumi jaoks.

Just nende kohta on aruandes öeldud, et on toimunud „üldiselt märkimisväärne inimõiguste olukorra halvenemine, eelkõige seoses õigusega elule ja isiklikule julgeolekule ning õigusega isiklikule vabadusele ja ohutusele (eelkõige seoses vahistamiste, kinnipidamiste, läbiotsimiste, piinamiste ja väärkohtlemistega ülekuulamise ajal). Inimõiguste rikkumiste eest vastutavad nii Palestiina kui Iisraeli ametivõimud.”

Mind on palju julgustanud see, kui põhjendatud ja kaalutletud on olnud suurem osa kirjadest, mille olen saanud inimestelt, kes on ilmselgelt väga raevukad ja keda on liigutanud selle piirkonna murettekitav olukord. Neid küsimusi tõstatatakse üldiselt Iisraeliga korrapärastel poliitilise dialoogi kohtumistel ja eelkõige ELi-Iisraeli inimõiguste mitteametlike tööriühmade kohtumistel.

Just seetõttu toetan ma üldjoontes jätkuvat dialoogi Iisraeliga, samal ajal mõistes kindlalt hukka mõlemapoolsed inimõiguste rikkumised. Samal ajal jätkakem Gaza sektoris ja Jordani Läänekaldal kannatanutele tõhusa abi pakkumist.

Meil on kava, milles osalevad EL ja USA. USA uue presidendi valimisega seoses on õige aeg seada see küsimus meie välispoliitika tegevuskavas esiplaanile. Me peame saavutama kaheetapilise lahenduse, austades täielikult inimõigusi ja kõiki ÜRO resolutsioone, äärmiselt kiiresti.

Ana Maria Gomes (PSE). - Lugupeetud juhataja! Sahharovi auhind, mille Euroopa Parlament andis Hu Jiale kõigi Hiina ja Tiibeti rahva kaitsjate nimel, asetab inimõigused ELi-Hiina suhete keskmesse, hoolimata Euroopa või Pekingi juhtide soovist.

Nagu ütlesid teised kolleegid, ei saa EL edendada õigusriiki ja inimõigusi kogu maailmas, kui ta ei toeta neid järjepidevalt Euroopas ja Euroopa välisuhetes. Kahjuks näitab 2008. aasta inimõiguste aruanne, et Euroopa valitsused ja institutsioonid jätkavad visalt töö varjamist selle kohta, et Euroopa vaatab läbi sõrmede Bushi valitsuse jubedale tegevusele, kui see kaldus kõrvale õiglusest ja nõustus nende tuhandete inimeste ja isegi laste piinamisega, keda oli peetud aastaid kinni Guantánamos ja salajastes vanglates. Häbiväärne on see, et ELi eesistujakolmiku ja USA inimõiguste teemalisi konsultatsioone käsitlevas peatükis viidatakse sellele vaid kui ELi murele „teatavate USA terrorismivastase võitluse tavade ja poliitikate pärast”. See viitab ilmekalt

topeltstandarditele, silmakirjalikkusele ja varjamisele. Enne kui eurooplased ei asu täitma oma kohust ega tee koostööd presidendiks valitud Obamaga, et paljastada tõde, sulgeda Guantánamo ja salajased vanglad ning maksta ohvritele hüvitist, ei saa Euroopa tagasi oma moraalset autoriteeti, poliitilist usaldusvärsust ja tõhusust inimõiguste edendamisel.

Eoin Ryan (UEN). - Austatud juhataja! Me tähistame õigustatult Sahharovi auhinna 20. aastapäeva, mis tõstab põhjendatult esile nende paljude inimeste vaprust, kes on seadnud oma elu ohtu õiguse eest kõnelda ja inimõiguste nimel.

Aga siin on tegemist enamaga kui vaid sõnavõetud. Nagu ütles üks kuulus iirlane: „Et kurjus saaks võidutseda, selleks piisab heade inimeste tegevusetusest.” Ma vestlesin eile ühe auhinnavõitjaga, Salih Osmaniga, kes ütles mulle, et Därfüris jätkuvad endiselt õhurünnakud tsiviilisikute vastu ning süütutele inimestele pakutakse vähe kaitset. Siiski on tehtud mõningaid edusamme selles mõttes, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus tegutseb, aga teha tuleb veelgi rohkem ning Euroopa peab tegema palju rohkem.

Ma loodan, et uus tõuge, mille annab Ameerika Ühendriikide presidendi Barack Obama ametisse nimetamine, uuendab rahvusvahelisi püüdlusi, koostööd ja tegevust – tegelikku tegevust, nagu Därfüri kohal lennukeelutsooni kehtestamine – ning et uuel aastal hakkame lõpuks oma kõlavaid sõnu ellu viima ja oma moraalset kohust täitma. Juba oleme kõrvalt vaadanud ja näinud, kuidas Zimbabwe, mis oli kunagi Aafrika viljaait, on muutunud mandri kasutuks alaks. Kui palju kordi peame veel ütleva, et ei iial enam?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Olen mitu korda rääkinud inimõiguste teemal, eriti naiste ja laste õiguste teemal, samuti sellest, et Euroopa Liidu elanikke tuleb rohkem teavitada küsimustest, mis on seotud nende õigustega ja diskrimineerimisvastase võitlusega. Me peame ka toonitama, et Euroopa Liiduga ühineda soovivad riigid täidaksid põhilisi inimõigusi kooskõlas Kopenhaageni kriteeriumidega. See avaldaks positiivset mõju miljonite inimeste elule Euroopas ja kogu maailmas. Liikmesriigid peaksid näitama eeskujut.

See küsimus on lahutamatult seotud järgmise teemaga – tahaksin väljendada oma muret seoses sellega, kuidas Saksamaa laste- ja noorteamet ehk Jugendamt toimib. Poolas tuli just hiljuti päevavalgele juhtum, mille puhul ema koos oma pojaga oli sunnitud end varjama lapse isa eest, kuna ta kartis, et isa kui Saksamaa kodanik võtaks temalt poja ära. Euroopa Komisjon peaks uurima selliste talituste tegevust, et hinnata, kas need täidavad Euroopa Liidu sätestatud norme.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Austatud juhataja! Demokraatia põhineb Euroopas põhiõiguste tõhusa kaitse pakkumisel ja põhiõiguste edendamise tagamisel. See mängib tähtsat rolli Euroopa kui vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva piirkonna kindlustamisel. Vajadus tagada, et põhiõigusi kaitstakse, tuleneb liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonist ning muudest õigusnormidest rahvusvahelise õiguse vallas.

Ma olen seisukohal, et kõik Euroopa poliitikaesmärgid peaksid püüdlema Lissaboni lepingu sätetesse talletatud põhiõiguste toetamise poole. Samuti sooviksin rõhutada, et me ei saa piirata oma poliitilist tegevust põhiõiguste vallas juhtumitega, mis toovad kaasa enim üldsuse tähelepanu. Euroopa Liidu usaldusvärsuse säilitamiseks maailmas on tähtis hoiduda topeltstandarditest meie välis- ja sisepoliitikas.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Austatud juhataja! Selles kõikehõlmavas aruandes selgitatakse, mitu inimõiguste rikkumist toimub maailmas iga päev. See on eriti ärevaks tegev 60 aastat pärast inimõiguste ülddeklaratsiooni väljakuulutamist ning see tähendab, et me peame oma pingutusi kahekordistama. Ka sel põhjusel toetan ma praegusele inimõiguste allkomisjonile täiskomisjoni staatuse andmist.

Täna andsime Sahharovi auhinna Hu Jiale, kes võitleb inimõiguste aluste ja keskkonna eest Hiinas. Ent kuna ta on vangis, siis ei saanud ta seda isiklikult vastu võtta. See teeb Hiinale häbi. Lisaks arutab Euroopa Parlament homme inimõiguste rikkumisi Venemaal. Oma suhetes mõlema nende riigiga peame pöörama rohkem tähelepanu mitte vaid majandushuvidele, vaid eelkõige ka inimõigustele.

Me kutsume üles vabastama Hiinas Hu Jiad ja Venemaal Mihhail Hodorkovskit.

Jim Allister (NI). – Austatud juhataja! Homoseksuaalide õiguste teemalises arutelus pean ütleva, et minu arvates eiratakse täielikult paljude isikute sõnavabaduse rikkumist ning eelkõige sel teemal usulise arvamuse avaldamise vabaduse rikkumist.

Usklikke, kes järgivad piibli sõnumit homoseksuaalsusest, halvustatakse ja isegi kiusatakse taga selle eest, et nad julgevad avaldada oma arvamust oma südametunnistuse ja veendumuste kohaselt. Oleme näinud, kuidas Rootsis mõisteti pastor süüdi piibli ettelugemise eest. Minu riigis keelati pühakirja tsiteeriv kiriku reklaam.

Ent möödunud aastal Belfastis peetud geiparaadil lubati kanda plakati, millel oli kiri „Jeesus on homo”, ning selle ülesässitava vihakuriteo vastu ei võetud mingeid meetmeid. Miks? Mulle tundub, et selle erilisel hoitud rühma õigused tõstetakse kõigi teiste omadest kõrgemale, ning see on vale.

Marios Matsakis (ALDE). - Austatud juhataja! Ma soovin tõstatada küsimuse, mis tundub ELi institutsioonides tabuteema olevat, ning see on asumaade pidamine. Ma räägin ELi liikmesriikide, näiteks Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa asumaadest. Neil on mitmed asumaad kogu maailmas, kaks neist minu riigis, Küprosel, ent sealsetel inimestel ei ole demokraatlikke õigusi, et valida valitsust, kes neid juhib. Enamikku neist juhib näiteks Inglismaa kuninganna nimetatud kuberner. Iga kord, kui ma esitan küsimuse Benita Ferrero-Waldnerile või kellelegi teisele komisjonist, sulgevad nad oma silmad, kõrvad ja suu ega anna korralikku vastust.

Proua volinik, ma palun teil vastata siin ja praegu. Kas te kiidate heaks selle, et ELi liikmesriikidel on 21. sajandil maailmas asumaad?

Benita Ferrero-Waldner, komisjoni liige. - Austatud juhataja! Tahaksin kõigepealt öelda, et saan aru, et meie kolleegil Rama Yade'il on tekkinud raskused siia jõudmisega. Eile pidin ma ise ootama viis tundi oma lendu Strasbourgi. Võib-olla on tal samad takistused. Seega olgem kannatlikud – see on siiski vääramatu jõud.

(Vahelehiite saalist: „Rändtsirkus!”)

Aga jah, viis tundi ei ole normaalne. Tahan öelda vaid seda, et ma ei tea täpselt, mis temaga on juhtunud, aga minuga läks nii, nagu ütlesin. Mul oli väga hea meel, et mul ei olnud eile kohtumist, kuna minuga oleks võinud samamoodi juhtuda. Tahtsin vaid väljendada oma solidaarsust selles küsimuses.

Nõndaks, inimõiguste alane dialoog ja inimõiguste teemaline aruanne on üks meie tähtsamatest küsimustest. Tahaksin teile näidata uut ELi aruannet. Kui alustasin volinikuna, siis koostasid nõukogu ja komisjon eraldi aruanded, ning nüüd on mul väga hea meel teile öelda, et nõukogu ja komisjon on koos selle aruande koostanud. Eessõna on Bernard Kouchneri, Javier Solana ja minu poolt. Minu arvates on väga oluline näidata, et teeme selles küsimuses tõepoolest koostööd.

Nagu ma ütlesin oma sissejuhatavates märkustes, üritame väga pingsalt liikuda edasi inimõiguste edendamiseks. Ent me teame ka seda, et klaas võib olla kas pooltäis või pooltühi. Meil on veel palju teha ning väga liigutav oli siin täna hommikul näha nii paljusid inimõiguste kaitsjaid. Ma rääkisin Elena Bonnerist, aga oleksin võinud kõnelda ükskõik kellest nende hulgast. Muidugi oli ka Hu Jia abikaasa video väga liigutav. Ta on suurt vaprust üles näidanud.

Ma tahaksin vastata mõnele küsimusele. Ma ei saa komisjoni nimel vastata kõigile küsimustele, aga üritan olla nii üksikasjalik kui võimalik.

Esiteks tahaksin seoses surmanuhtlusega öelda, et olen seda teemat väga jõuliselt käsitleanud. Ma olen täielikult surmanuhtluse vastu ning terve selle aasta jooksul oleme kindlalt toetanud ÜRO resolutsiooni moratooriumi kohta rohkemates riikides. Aga jah, probleem on endiselt olemas: mõnes üksikus riigis toimuvad siiani mitmed hukkamised – ühelt poolt Iraanis, kahjuks ka Hiinas ja veel mõnedes riikides. Me peame jätkama võitlust selle vastu, tõstatades selle igas dialoogis. Kõige tähtsam on see, et me teeksime selgeks: iga hukkamine on meie jaoks liig.

Tahaksin seoses sellega öelda, et me kõik töötasime selle nimel, et Wo Weihani ei hukataks. Kahjuks hukati ta just sel päeval, kui toimus ELi inimõiguste alane dialoog Hiinaga. See on kohutav näide sellest, kuidas teineteist ei kuulata.

Teiseks tahan öelda Vittorio Agnolettole, et inimõiguste klauslid on tõepoolest väga tähtsad. Just praegu tegelevad liikmesriigid ja komisjon laiaulatusliku läbivaatamisega, mis hõlmab ELi poliitikat seoses standardsete poliitikasätetega välislepingutes üldiselt, et luua õige tasakaal ühelt poolt Euroopa Liidu oluliste ja nii-öelda puutumatute põhimõtete ning teiselt poolt teatava paindlikkusevajaduse vahel eri osade läbirääkimistel, sest me peame üritama jõuda kokkuleppele.

See läbivaatamine on pooleli. Minust oleks veidi ennatlik kommenteerida selles etapis tulemust, kuna me ei ole lõpptulemuseni veel jõudnud, aga inimõiguste klausli kasutamine on üks teema, mida arutatakse

põhjalikult. Ent poliitikasätted kõigis poliitilistes lepingutes ning eri liiki kaubandus- ja valdkondlikes lepingutes on olemas ja peavad neis olema.

Minu järgmine punkt puudutab inimõiguste nõukogu. Proua Andriksen, ma olen nõus, et võiks teha mitmeid parandusi. Seetõttu peame kindlalt nõudma, et meil oleks eriraportöörid ja võib-olla ka riikide resolutsioonid. Ma arvan, et sellest võiks abi olla. Samuti pean väga positiivseks seda, et kõiki riike kontrollitakse iga nelja aasta järel ning et kaasatakse ka kodanikuühiskond. Pean ütlema, et siiani oleme näinud, et riigid on olnud üsna hästi ette valmistatud. See on positiivne. Toimub ka põhjalik arutelu, mis peaks jätkuma. Me teame kõik, et olukord ei ole täiuslik, aga me saame jätkata ja teha uusi edusamme.

Tahaksin öelda paar sõna ka Hiina ja inimõiguste kohta. Olles volinik, kes vastutab muude riikide seas ka suhete eest Hiinaga, olen alati olnud väga avatud sellise tugeva suhte loomisele Hiinaga, mis põhineb vastastikusel austusel. Ent pean teile ütlema ka seda, et ma olen mures, kuna tajun Hiina seisukoha teatavat karmistumist inimõiguste küsimuses, nagu näitab Wo Weihami hukkamine täpselt inimõiguste dialoogi päeval.

Seda on kinnitanud sündmused, millest oleme täna ja viimastel päevadel kuulnud, nagu Pekingis inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva demonstratsioonide allasurumine – selle kohta anti välja eesistujariigi avaldus – ning väliste veebisaitide, näiteks BBC veebisaidi blokeerimine ning ÜRO piinamisvastase komitee väga negatiivne aruanne kolm nädalat tagasi.

Ent ma tahaksin toonitada ka Hu Jia abikaasa Zeng Jinyani sõnu täna hommikul, kes ütles, et Hiina liigub kiirelt avatud ja demokraatliku ühiskonna suunas. Ma arvan, et see liikumine jätkub. On veel palju muid asju, näiteks on Hiina viimastel aastatel teinud palju ära töötajate õiguste vallas. Tähtis on see, et on tehtud edusamme, aga paljud muud probleemid püsivad, eriti seoses rakendamise ja rakendamise. Mõnikord on nii, et isegi kui asjad on kirja pandud, nagu me täna kuulsime, tuleb paljud neist alles rakendada.

Seetõttu kordan, et me oleme valmis pakkuma näiteks asjatundlikke nõuandeid edasiste õigusreformide kohta. Nagu ütles president Pöttering, on Hiina tähtis riik. Meil on palju ühiseid huvisid ja me peame tegema koostööd, aga ma arvan, et me ei peaks Euroopa Liidus tegema rutakaid otsuseid. Me peame järele mõtlema hiljutiste negatiivsete märguannete üle, mille Hiina saatis inimõiguste kohta ja mis kahjustavad meie vastastikust usaldust. Ma arvan, et nüüd peab Hiina saatma mõned positiivsed märgid, et see usaldus taastada.

Seoses Guantánamoga oleme mitmel siin peetud arutelul, milles ma olen samuti osalenud, korduvalt nõudnud, et Guantánamo suletaks. Muidugi avaldame heameelt ka presidendiks valitud Barack Obama avalduse üle, et ta astub samme kinnipidamiskeskuse kiireks sulgemiseks.

Me oleme valmis tegema USA valitsusega koostööd, et leida viise, kuidas lahendada praktilisi küsimusi, mis tekivad Guantánamo sulgemisel, nagu vangide ümberasumine kolmandates riikides. Näiteks väljendas Euroopa Liit hiljuti oma muret seoses salajase kinnipidamisega ning me loodame, et ametisse astuv president tegeleb selle küsimusega ja liikmesriigid saavad anda vastuse. Ma ei saa rääkida liikmesriikide endi eest.

Mis puutub olukorda Lähis-Idas, eriti Gazas, siis avaldan sügavat kahetsust, et viimastel päevadel on puhkenud taas vägivald. Vaherahuga saavutatud viis kuud kestnud rahu oli kahjuks liiga lühike, aga see oli väga tervitatav. Väga raske on olnud näha vägivalda taaspuhkemist. Oleme mõistnud hukka hiljutised raketirünnakud Gazast, aga samal ajal oleme tauninud piiripunktide sulgemist.

Ma kutsusin Iisraeli saadiku enda juurde. Väljendasin selgelt oma muret Gaza küsimuses. Me ei saanud anda kütust, mida me tavaliselt rahastame, me ei saanud lasta ÜRO abiorganisatsioonil UNRWA-l teha seda, mida ta tavaliselt teeb. Üleeile viibisin New Yorgis ning me kõnelesime ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooniga sel teemal. Nõukogu eesistuja Kouchner ja mina kirjutasime Iisraeli ametiasutustele kirja, et rahastamine jätkuks. Jälgime olukorda väga tähelepanelikult. Kahjuks ei ole see sugugi lihtne ning kõigis oma dialoogides ja konsultatsioonides mainime alati neid asju.

Tahaksin nüüd öelda paar sõna välis- ja sisepoliitika vahelise sidususe kohta, mida mainiti. Jah, minu arvates on see õige. Peame seda punkti arvesse võtma. Seda on hakatud arutama Jacques Barrot'ga. Ta on üritanud jätkata rändeküsimuses nii, et pööratakse palju rohkem tähelepanu inimõigustele. Ma arvan, et see suurendab meie usaldusväärsust, aga palju on ka liikmesriikide pädevuses, mis tähendab, et see ei ole lihtne.

Ma tervitan riigisekretäri, proua Rama Yade'i.

Saan öelda vaid seda, et inimõiguste dialoogid on vastastikused. See tähendab, et me käsitleme inimõiguste küsimusi ka Euroopa Liidus ning meil on vabaduse, turvalisuse ja õiguse eksperdid eri liikmesriikides.

Lisaks plaanib ÜRO inimõiguste volinik luua Brüsselisse ameti. Seega üritame tugevdada sise- ja välispoliitika sidusust.

Ma lõpetan siinkohal. Vabandan, et ma ei saa öelda midagi asumaade kohta. See on liikmesriikide küsimus. Te teate seda väga hästi.

(Marios Matsakise vahelehiüie)

Mul on kahju, aga komisjon ei ole pädev seda teemat arutama.

Rama Yade, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Mul on väga hea meel esindada Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariiki Prantsusmaad ja kõnelda teile inimõiguste vallas viimastel kuudel tehtud edusammudest.

Kuna te seda mainisite, siis ma tahaksin keskenduda eelkõige selliste suuniste olulisele rollile, mille kohaselt Euroopa Liit võtab kohapeal meetmeid.

Kuigi just sel aastal tähistasime Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni inimõiguste eest võitlejate kaitse deklaratsiooni kahekümnendat aastapäeva, tuleks pidada meeles, et Euroopa Liit on ennast eriliselt valmis seadnud ja tugevdanud tegevust inimõiguste kaitsjate heaks, olgu see siis kas meetmete või avalike deklaratsioonide kaudu. Euroopa Liit on ka ajakohastanud oma suuniseid selles küsimuses, et toetada tugevamalt mehi ja naisi, kes võitlevad iga päev selle nimel, et valitseks inimõiguste universaalsus.

Lisaks olemasolevatele küsimustele oleme sel aastal koostanud naistevastase vägivalda ja diskrimineerimise teemaliste suuniste projekti.

Mul on hea meel, et Euroopa Parlamendi liikmed on sellega rahul. Nõukogu võttis need suunised vastu 8. detsembril. See oli üks Euroopa Liidu eesistujariigi Prantsusmaa prioriteete.

Sama eesmärgi silmas pidades tahaksin väljendada heameelt ka selle üle, et nõukogu võttis vastu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni julgeolekunõukogu resolutsioonide nr 1325 ja nr 1820 rakendamise kohta uued dokumendid, mis võimaldavad välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioonide korral lahendada otsustavalt relvastatud konfliktide käigus toimuva seksuaalvägivalda probleemi, aga tugevdada ka naiste aktiivset osalemist konflikti järel kujunenud ühiskonna ülesehitamises.

2008. aasta aruandes, mille Euroopa Liit koostas ja milles mainitakse Euroopa Liidu võetud meetmeid ja edusamme, käsitletakse ka surmanuhtluse vastast võitlust. Niisiis võttis Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee 2007. aasta detsembris vastu resolutsiooni, mis oli piirkondadevaheline, aga esitatud Euroopa Liidu algatusel, ja milles kutsuti üles rakendama surmanuhtluse üldist moratooriumi. Seda edusammu just toetati, kui praegu peetaval peaassamblee 63. istungjärgul võeti suure hääleteenamusega vastu uus resolutsioon, mis on põhiliselt samal teemal.

Euroopa Liit peab inimõiguste teemal ka ligikaudu 30 dialoogi ja konsultatsiooni kolmandate riikidega, sealhulgas Hiinaga, Kesk-Aasia riikidega ja Aafrika Liiduga, ning viimase kuue kuu jooksul on algatatud uued dialoogid.

Euroopa Liidu aruandes on tõstetud esile ka Euroopa Liidu eriti aktiivset rolli inimõiguste teemalistel pädevatel rahvusvahelistel foorumitel, see tähendab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassamblee kolmandas komitees või inimõiguste nõukogus.

Mis puutub Därfuri, Birma või toidukriisi teemadesse, siis on inimõiguste nõukogu suutnud näidata, et ta reageerib, kuigi endiselt on palju teha, et tugevdada oma usaldusväärsust ja tõhusust.

Ma olen teadlik, et teie väliskomisjon võttis detsembri alguses vastu Laima Liucija Andrikenė raporti projekti, mis toetab inimõiguste nõukogu tugevdamist ja eelkõige Euroopa Liidu rolli selles. Võin teile kinnitada, et nõukogu jagab seda seisukohta.

Samamoodi peame olema endiselt eriti hoolsad, et inimõiguste nõukogu ja muud mitmepoolsed foorumid ei muutuks põhimõtteliselt Trooja hobusteks, mis nõrgestaksid inimõiguste universaalsust. Sel viisil jälgib Euroopa Liit, kes otsustas osaleda 2001. aasta Durbani rassismiteemalise konverentsi järeltegevuses, äärmiselt hoolikalt, et selle protsessi käiguks ei hakkaks me uuesti käsitlema juba läbiräägitud ja vastuvõetud dokumente ega jõuaks selleni, et sõnavabadust rikkudes hakatakse tunnustama teatavaid põhimõtteid, nagu usutunnistuste halvustamine. Võite olla kindlad, et Euroopa Liit jääb selles küsimuses endale kindlaks.

Veel üks teema, mille sooviksin tõstatada, on karistamatuse vastane võitlus. Te teate, et sel aastal tähistame Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi vastuvõtmise kümnnendat aastapäeva. Seetõttu on oluline, et Euroopa väärtuste nimel kinnitame uuesti oma kohustust võidelda karistamatuse vastu, sest ilma õigluseta ei ole rahu. Seda kinnitab Euroopa Liit ilma kõhklemata, pakkudes oma poliitilist ja finantstuge rahvusvahelisele kriminaalõigusele, *ad hoc* kohtutele või Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule. Euroopa Liit on seega korraldanud teadlikkuse suurendamise kampaaniaid kolmandates riikides, nii et nad peavad kinni Rooma statuudist, pidanud läbirääkimisi kolmandate riikidega sõlmitud lepingutesse selliste sätete lisamise üle, mis muudavad kohustuslikuks Rooma statuudi järgimise, või võtnud vastu deklaratsioone, milles toonitatakse uuesti Sudaani valitsuse kohustust teha täielikku koostööd Rahvusvahelise Kriminaalkohtuga.

Tahaksin oma sõnavõtu lõpetuseks tõstatada homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise teema. Homme lähen ma New Yorki ja võtan kaasa selle projekti, mida toetab mitu Euroopa riiki ja milles kutsutakse üles homoseksuaalsus kogu maailmas dekriminaliseerima.

Tuletaksin teile meelde, daamid ja härrad, et homoseksuaalsus on 90 riigis üle maailma endiselt kuritegu ning kuues neist karistatav surmanuhtlusega. See tähendab, et mehed ja naised ei saa oma seksuaalset sättumust vabalt väljendada, riskimata vanglaga või kohtu alla sattumisega. Seetõttu võime olla uhked selle algatuse üle, mille varem oli Norra teinud 2006. aastal, ning homme lähen seepärast New Yorki meid esindama, et see tekst lõpule viia ja hinnata meie toetust lootuses, et me oleme saavutanud rohkem kui kaks aastat tagasi. Selles punktis näeme tõesti, kas seda algatust toetab nii palju riike kui võimalik.

Enne meie arutelu jätkamist tahaksin vabandust paluda, austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad, oma hilinemise pärast. Minu lennuk tõusis kavandatust hiljem õhku ning seetõttu ma hilinesin. Mul on tõesti selle pärast kahju. Aga ma tunnen, et meie arutelude jätkumine võimaldab meil pidada veelgi intensiivsemat mõttevahetust.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Tunne Kelam (PPE-DE), kirjalikult. – Inimõiguste süvalaiendamine on viimastel aastatel olnud arutelude keskpunktis. Ma avaldan heameelt, et ka Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika on sellesse protsessi haaratud. See on tõesti väga tähtis, et inimõigusi võetakse arvesse kogu ELi tegevuses.

Sellel põhjal tuleb rõhutada, et inimõiguste süvalaiendamine suhetes kolmandate riikidega peaks kehtima eranditult iga ELi partneri suhtes. Ma saan viidata ühele hiljutisele näitele, kui inimõigused hõlmati Montenegroga sõlmitud kaubanduslepingusse. Samal ajal on teie aruandes märgitud, et inimõiguste pidev ja tõsine rikkumine jätkub iga päev Hiinas, Venemaal, Iraanis ja teistes riikides, ent sellel põhjal ei võeta neid fakte tegelikult arvesse, arendades majandussuhteid nende riikidega. See on vastuvõetamatu, et samu eeskirju kohaldatakse eri juhtudel erinevalt.

Seetõttu kutsun nõukogu ja komisjoni tungivalt üles süvalaiendama inimõigusi kõigil teemadel peetavates läbirääkimistes Hiina, Venemaa, Iraani ja teiste riikidega. Kahjuks peame tegema järelduse, et inimõiguste dialoogi ei võta tõsiselt näiteks Venemaa. Kutsun üles ELi institutsioone olema nõudlikud ja järjepidevad, esindades ja kaitstes igal pool liidu põhiväärtusi.

Katalin Lévai (PSE), kirjalikult. – (HU) Ma kiidan heaks komisjoni viimase aruande inimõiguste kohta. Esiteks seepärast, et vähemuste kaitset käsitlevas osas pööratakse tähelepanu ka Euroopa suurimale vähemusele, kes elab mitmes riigis, ehk romidele. Mulle tundub siiski huvitav, et kuigi rassistlikud rünnakud ja muud etniliste motiividega kuriteod sagenevad ka Lääne- ja Kesk-Euroopas, siis keskendub aruanne peamiselt Balkanile, see tähendab Kagu-Euroopale. Mitte ainult Euroopa Liiduga ühineda soovivates riikides ei ole palju tööd teha, vaid ka meil endil. Lisaks arvan, et meil ei ole ikka veel piiriülest algatust, mis parandaks ühiselt riigiüleste vähemuste olukorda. Minu arvates oleks kümne miljoni inimese õiguste arutelu väärinud isegi eraldi peatükki aruandes, rõhutades seda, et me ei räägi ühest homogeensest rahvusrühmast. Samuti avaldan kahetsust, et puudub uuring majanduskriisi sotsiaalse mõju kohta, kuna sellistel juhtudel on just haavatavad ühiskonnarühmad need, kes on ohus. Ent ma leian, et puudega seotud küsimuste arutamine Euroopas väärib tähelepanu. Kiiduväärt on see, et komisjon töötab praegu nõukogu otsuste eelnõu kallal, milles käsitletakse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 8. augusti 2008. aasta puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle vabatahtliku protokolliga vastuvõtmist. Konventsiooni sisu kajastab märkimisväärset muutust, kuna selles käsitletakse puuet mitte vaid sotsiaalse ja tervishoiu küsimusena, vaid ka õigusliku ja inimõiguste küsimusena. See dokument teeb lihtsamaks 650 miljoni puudega inimese elu kogu maailmas, nendest 50 miljonit on

eurooplased. Minu arvates on tähtis, et me peaksime tagama puudega kaaskodanike kõigi inimõiguste ja vabaduste täieliku ja võrdse austamise ning edendama ja kaitsma neid inimõigusi ja vabadusi.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), kirjalikult. – (FI) Euroopa Liit on üks peamisi rahvusvahelisi osalisi inimõiguste vallas. Euroopa Liidu tegevus on tema enda sõnul inimõiguste alal väga ulatuslik, pakkudes arenguabi ja kaitses demokraatlikke väärtusi. Inimõigusi käsitlev Euroopa Liidu aastaaruanne, mis just avaldati, uurib ELi multifunktsionaalset tööd inimõiguste teemal.

ELi 2008. aasta inimõiguste aruandes on nimetatud mitmeid positiivseid samme, mida on tehtud, et kehtestada inimõigused kogu maailmas. Kahjuks on need sammud endiselt väikesed võrreldes üldise olukorraga ning tuleb teha veel väga palju tööd, et põhilised inimõigused muutuksid ühtviisi reaalsuseks kogu maailmas.

ÜRO peasekretär Ban Ki-Moon tuletas meile kõigile möödunud nädalal meelde, kõneldes ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva puhul, et inimõiguste deklaratsiooni on praegu sama hädasti vaja kui 1948. aastal selle koostamise ajal. Ta ütles, et meie ees on täna sama kohutavad probleemid kui need, millega olid silmitsi deklaratsiooni koostajad.

Hoolimata kogu oma olulisest tööst, peaks EL tegelikult peatuma ja arutama tõsiselt oma tegevust inimõiguste alal. Kahjuks puudub tema inimõiguste poliitikas ikka veel teatav otsusekindlus, sidusus ja visadus, mida eeldatakse kindlakäeliselt inimõiguste kaitsjalt.

Tuleks peatada rahvusvaheliselt inimõiguste järkjärguline kärpimine. EL kui väärtustel põhinev riikide liit peab eelkõige tagama, et kogu maailmas kehtestataks inimõigused. Deklaratsioonid ilma konkreetse tegevuseta on vaid tühjad sõnad.

ISTUNGI JUHATAJA: LUISA MORGANTINI

asepresident

14. Põhiõiguste olukord Euroopa Liidus 2004–2008 – Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu järgmistel teemadel:

- kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Giusto Catania koostatud raport põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2004–2008 (2007/2145(INI)) (A6-0479/2008),

- suuliselt vastatav küsimus, mille esitas nõukogule kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Gérard Deprez Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes 2008. aastal saavutatud edusammude kohta (O-0128/2008 – B6-0489/2008),

- suuliselt vastatav küsimus, mille esitas nõukogule kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Gérard Deprez 2008. aastal saavutatud edusammude kohta seoses Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga (O-0133/2008 – B6-0494/2008).

Giusto Catania, raportöör. – (IT) Austatud juhataja, lugupeetud nõukogu eesistuja, lugupeetud volinik, kallid kolleegid! Kuuskümmend aastat tagasi tõi inimõiguste ülddeklaratsiooni väljakuulutamine kaasa tõelise üleilmse revolutsiooni, kinnitades filosoof Immanuel Kanti prohvetlikku ideed, et õiguse rikkumist ühes riigis tuleks rikkumiseks pidada ka mis tahes muus maailma paigas.

Inimõiguste revolutsioon tõi rahvusvahelise üldsuse ette kaks omavahel tihedalt seotud põhimõtet. Esimene on see, et keegi ei saa ega tohiks teha vahet kodanikel ja välismaalastel, meestel ja naistel, valge- ja mustanahalistel, kristlastel ja juutidel, moslemitel ja mittemoslemitel, usklikel ja ateistidel. Lühidalt öeldes kinnitab see kõigi võrdõiguslikkust oma õiguste nõudmisel. Teine põhimõte on see, et inimsus on iseenesest väärikuse tagatis ning seetõttu ei tohi mitte kedagi, isegi kõige suuremaid kurjategijaid, kohelda ebaväärikalt. Nagu ütles ka Kant, ei saa me jätta halba inimest ilma austusest, mida ta väärrib kui inimene.

Euroopa Liitu peetakse inimõiguste kaitse ülimaltsiks või templiks. Põhiõiguste tõhus kaitse ja edendamine peaksid olema Euroopa demokraatia nurgakiviks. Põhiõiguste rakendamine peaks olema kõikide Euroopa poliitikavaldkondade eesmärk ning Euroopa Liidu institutsioonid peaksid selleks põhiõigusi aktiivselt edendama ja kaitsma ning võtma neid õigusaktide koostamisel ja vastuvõtmisel täiel määral arvesse, tuginedes põhiõiguste ameti tegevusele. See amet saab muuta ELi põhiõiguste harta toimivaks ning tagada samal ajal selle kooskõla Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni süsteemiga.

Kahjuks ei ole me Euroopa Liidus olnud alati valmis valitsuste tehtud poliitiliste valikute ja parlamentide seadusandliku tegevuse kaudu tagama põhiõiguste kaitset ja edendamist. Kuus aastat ei ole Euroopa Parlament võtnud vastu raportit põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus, kuigi me oleme alati olnud kärmed osutama põhiõiguste rikkumistele väljaspool enda territooriumi. Me ei saa üksnes juhtida tähelepanu, kuigi põhjendatult Guantánamole, Abu Ghraibile, rikkumistele Colombias ja Hiinas ning seejärel eirata rikkumisi, mis leiavad aset meie endi riikides.

Olen nõus sellega, mida volinik Ferrero-Waldner täna ütles: me peame tagama ühtsuse Euroopa Liidu sise- ja välispoliitika vahel. Euroopa Liidus põhiõiguste olukorra põhjalik analüüs kaldub kinnitama soovimatut järeldust, et Euroopas kaitsakse inimõigusi sageli vaid sõnades. Selle väite kinnituseks vaadake vaid ümberasustatud isikute, rahvusvähemuste, romide, kodakondsuseta isikute, põgenike, varjupaigataotlejate ja majanduslikel põhjustel sisserändajate tingimusi.

Homme on rahvusvaheline migrantide päev ning ÜRO konventsiooni ei ole veel ratifitseerinud isegi üks liikmesriikidest. Viimastel aastatel oleme analüüsinud halvenevat olukorda migrantide halduskeskustes, mis nii õiguslikult kui ka elamistingimuste poolest on kõige ehtsamad mustad augud, kus naised ja mehed koheldakse sageli ebainimlikult ja alandavalt ilma nõutavate õiguslike tagatistega, mis on ette nähtud seadustega, mis on sageli vastuvõetamatud ning mis samal ajal tekitavad kuritarvitamist ja karistamatust.

Inimõiguste olukord Euroopa Liidus ei ole mingil juhul rahuldav ning Amnesty Internationali aastaaruanne kinnitab seda samuti. Me peame seetõttu püüdma aktiivselt tegutseda, et hoida ära selliste õiguste pidev rikkumine, mis peaksid olema ametlikult tagatud ja mida peetakse pühaks.

Sel põhjusel kutsume nõukogu üles – ning kasutan siinkohal ära seda, et riigisekretär kohal viibib – lisama tulevastele aastaaruannetele inimõiguste kohta maailmas ja kogu maailma olukorra analüüsile iga liikmesriigi analüüsi, nii et me saame – ma kohe lõpetan, austatud juhataja – hoiduda topeltstandardite kasutamisest. Millist Euroopat me soovime? Just sellele küsimusele otsitakse vastust raportis, mille raportöör mul on au olla.

Gérard Deprez, *küsimuse esitaja*. – (FR) Austatud juhataja, nõukogu eesistuja, komisjoni asepresident, daamid ja härrad! Täna on meil praeguse parlamendikoosseisu ametiaja viimane arutelu edusammude üle seoses Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev alaga. Ma edastasin sel teemal esitatud suuliselt vastatava küsimuse komisjonile ja nõukogu eesistujale ega kuluta seega oma paari kõneminutit selle uuesti sõnastamisele. Austatud juhataja, ajal, mil Strasbourgis linn kutsub meid pidulikus meeleolus jõule tähistama, tahaksin kasutada võimalust avaldada tunnustust.

Mul on hea meel tunnustada kõigepealt nõukogu eesistujariiki Prantsusmaad – mitte selle eest, et ta on alati kohal viibinud, ega tema täpsuse eest, vaid üldse selle eest, kui hästi on eesistujariik valmistanud ette suhtlemisel Euroopa Parlamendiga, tema asjatundlikkuse eest ja eelkõige silmapaistvate kolleegide ehk teda esindavate ministrite eest, kes osalesid Euroopa Parlamendiga peetud delikaatsetes läbirääkimistes. Tahaksin öelda erilised tänusõnad härra Jouyet'le, kelle südamehinnakust, professionaalsust ja oskusi on siin parlamendis üksmeelselt hinnatud.

Teiseks tahaksin avaldada kiitust Jacques Barrot'le. Ta on komisjoni asepresident, kes täitis oma eelmist rolli väga hästi ja kes komisjoni presidendi soovil ja selleks, et säästa komisjoni tõsistest poliitilistest probleemidest, mis oleksid tekkinud härra Frattini asendamisel, nõustus ilma igasuguse ettevalmistuseta võtma üle ühe keerulisema ja õrnema portfelli komisjonis. Austatud volinik, Jacques, vähem kui aastaga oled suutnud lisaks väga keerulise teema oskuslikule käsitlemisele jätta ka oma jälje, nagu näitavad just meile esitatud ettepanekud varjupaigapoliitika uute suuniste kohta.

Kolmandaks avaldan tunnustust teistele parlamendiliikmetele, kellest enamik on suurimad professionaalid, kes tegelevad pühendunult oma teemadega, ja kellest mõned on tõsised töönarkomaanid ja kellest paar tükki on, ma pean ütlema, tõelised isiksused, kellele mina ja ka teised vaatame alt üles nii austuse kui ka imetlusega.

Lõpetuseks avaldan kiitust meie kolleegidele nii sekretariaadist – Emilio De Capitani viibib siin, aga ta ei kuula –, kolleegidele fraktsioonidest kui ka meie kõigi assistentidele, kes oma entusiasmi, pühendumuse ja oskustega annavad väga olulise panuse meie töö edusse.

Olles avaldanud tunnustust, tahaksin teha ka kokkuvõtte. Austatud juhataja, keegi ei saa vaielda vastu, et vähem kui kümne aasta pärast on Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala märkimisväärselt kasvanud. Alates täiesti algusest pärast selle loomist 1999. aastal – tuletaksin teile meelde, et Tampere programmi eesmärk oli esiteks luua alused liikmesriikidevaheliseks koostööks ning edendada kohtuotsuste

vastastikust tunnustamist – laienesid vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud teemad Haagi programmi ajal, mis tugevdas ühenduse platvormi.

Sellisele kahekordsele alusele tuginedes ja dramaatiliste välissündmuste survele – ma ei hakka kõnelema rünnakutest, mis on meile nii palju muret valmistanud ja põhjustanud nii paljude inimeste surma ja tragöödia – on mitmes poliitikavaldkonnas tehtud märkimisväärsed edusamme: terrorismi ja raskete kuritegude vastane võitlus, ebaseadusliku sissetrände vastane võitlus, rassismi ja ksenofoobia vastane võitlus ning narkootikumide ja narkosõltuvuse vastane võitlus.

Pealegi ei ole see meile kõigile – nõukogule, komisjonile ja Euroopa Parlamendile – suunatud kriitika, kui tunnistame, et nende viimase kümne aasta jooksul on meie lähenemisviis juhitud eelkõige, ja ma ei ütle, et ainult, reflektorsetest reaktsioonidest, mille on vallandanud nii dramaatilised sündmused, mida ma just nimetasin, kui ka meie kodanike õiguspäraseid julgeolekuootusi.

Viimasel ajal on siiski järk-järgult esile kerkinud ka teine lähenemisviis, mis ei ole niivõrd seotud kaitsega, vaid mida juhib soov võtta paremaid vabatahtlikumaid meetmeid alal, mida me koos luua soovime. Just selle lähenemisviisiga muutis Lissaboni leping, nagu te teate, inimõiguste harta kohustuslikuks. Selle lähenemisviisiga otsustati muuta Viini vaatluskeskus põhiõiguste ametiks. Selle lähenemisviisiga rajas sissetrände- ja varjupaigapakt, jätmata tähelepanuta kaitse- ja julgeolekunõudeid, teed avatemale poliitikale, mis põhineb rändevõrgude aktiivsel juhtimisel ja partnerlusedusamudel.

Austatud juhataja, olles avaldanud tunnustust ja teinud kokkuvõtte, soovin nüüd juhtida tähelepanu probleemile, mille me peame koos lahendama, ning uutele suunistele, mis peaksid tiivustama Stockholmi programmi. Loodan siiralt, et viimase saab rakendada Lissaboni lepingu alusel, kui see lõpuks ratifitseeritakse.

Kuna mu aeg saab otsa, siis nimetan vaid ühe järelduse. Me ei tohi juhendada enda või oma kodanike hirmudest. Me peame juhendama eelkõige oma väärtustest, mida peab toetama meie ees seisvate ohtude objektiivne hinnang. Ma loodan, et just selles vaimus koostame Stockholmi programmi ja rakendame seda koos.

Rama Yade, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, daamid ja härrad! Catania raport on suurepärane dokument, mis annab väga hea ülevaate inimõiguste olukorrast Euroopa Liidus. Selles on palju väga kasulikke soovitusi, mis on seotud nii institutsiooniliste tahkude kui ka inimõiguste praktiliste aspektidega. Mõned neist soovistest puudutavad komisjoni ning ma lasen komisjonil ise enda eest vastata.

Ma tahaksin keskenduda teatavatele punktidele, mis on tõstatatud. Ma pean silmas näiteks Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametit. Euroopa ametit kritiseeritakse selle pärast, et tema pädevusvaldkond on piiratud, kuna see piirub Euroopa Liidu kolmest sambast esimesega. Minu arvates tuleks seoses sellega märkida, et ühelt poolt on olemas säte ameti pädevuse läbivaatamiseks enne 31. detsembrist 2009. Selle sätte alusel on võimalik ameti pädevust laiendada komisjoni ettepaneku põhjal ka kolmandasse sambasse.

Teisest küljest on igale Euroopa institutsioonile või igale liikmesriigile antud võimalus küsida ametilt vabatahtlikult arvamusi, arvestades eri poolte pädevust. Seoses sellega olgu öeldud, et nõukogu palus eesistujariigi Prantsusmaa kaudu 3. septembril esimest korda ameti arvamust raamotsuse ettepaneku kohta, mis käsitleb reisijate andmete kasutamist liikmesriikide õiguskaitseasutuste poolt. See on valdkond, mis kuulub Euroopa Liidu kolmanda samba alla.

Nõukogu on seega üritanud näidata, kui tähtsaks ta peab inimõiguste teemat.

Järgmisena tõstataksin migrantide ja põgenike küsimuse. Rände valdkonnas on tehtud väga palju ettepanekuid ja raportisse on lisatud meetmeid ning ma võin vaid üle korrata seda, et Euroopa sissetrände- ja varjupaigapakt näitab Euroopa Ülemkogu pühalikku kinnitust, mille kohaselt rändepoliitika ja varjupaigad peavad vastama rahvusvahelise õiguse eeskirjadele ja eelkõige inimõiguste, inimväärikuse ja põgenikega seotud eeskirjadele.

Tahaksin nimetada kolmandat punkti, mida raportis käsitleti ja mis seekord puudutab laste õigusi. Mitte keegi ei saaks jätta nõustumata teie järeldustega seoses igasuguse lastevastase vägivalla hukkamõistmisega, laste töö kaotamisega, romide lastele tähelepanu pööramisega ja lastele abi pakkumisega. Ma toon välja selle, et raportis peetakse alaealiste õigusrikkujate kinnipidamist vaid viimaseks võimaluseks ja kinnitatakse, et on olemas ka alternatiivsed meetmed.

Raportis toonitatakse veel paljusid punkte ning ma ei saa neid kõiki käsitleda. Ent tahaksin kokkuvõtteks nimetada üht väga positiivset asja, mille üle ma olen eriti rahul, ning märkida, et raportis osutatud raamotsus teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega

võeti 28. novembri 2008. aasta justiits- ja siseküsimuste nõukogu poolt pärast seitse aastat kestnud ulatuslikku arutelu ametlikult vastu.

Vastusena Gerard Deprez'le kavatsen kõigepealt teid tänada tunnustuse eest, mida avaldasite ka Euroopa Liidu eesistujariigi Prantsusmaale. Uskuge mind, see liigutas meid väga. President Sarkozy on tahtnud näidata sellega, oma tööga ja selle eesistujariigi juhtimisega, mis oli lõppkokkuvõttes kriisiaja eesistujariik, nagu kinnitas Gruusia kriis ja finantskriis, et poliitiline Euroopa on tagasi. Oleme väga rõõmsad teie tunnustuse üle ning tahaksime ka teid tänada, daamid ja härrad, väga tiheda koostöö eest, mis on meid eesistujariigi Prantsusmaa ametiaja mõne viimase kuu jooksul ühendanud.

Enne teie tõstatatud teemade arutamist tahaksin kõigepealt öelda kaht asja. Esiteks olen ma väga tundlik topeltstandardite küsimuse suhtes, mida paljud teist nimetasid. Tõsi on see, et me võime kahelda, kas lõppkokkuvõttes on võimalik kaitsta inimõigusi välismaal, väljaspool Euroopa piire, kui olukorrale Euroopas endas pööratakse vähem tähelepanu, nagu vahetevahel kahtlustatakse.

See on väga asjakohane küsimus ja ma ise kinnitan pidevalt, et väljaspool ELi inimõiguste valdkonnas oma usaldusväärsuse suurendamiseks peame enda asjad korda sättima. Meie inimõiguste valdkonna lähenemisviisi peab iseloomustama nii selle jõulisus kui ka selle tagasihoidlikkus. Vaid inimõiguste jagamatust silmas pidades on meil suurem võimalus, et meid väljaspool kuulda võetakse.

Mõned teist kõnelesid ka Sahharovi auhinna andmisest Hu Jiale, mille üle mul on muidugi väga hea meel. Ma avaldan tunnustust sellele, milline au on saanud osaks sellele Hiina blogijale, keda Euroopa Parlament toetab. Minu arvates on see suurepärane. Ma ise olen olnud väga tihedalt seotud Hu Jia kaitsmisega ning loodan, et Sahharovi auhind võimaldab teha edusamme inimõiguste vallas, eriti Hiinas.

Tahaksin naasta teemade juurde, mille teie, Gérard Deprez, tõstasite, ning öelda teile ehk kõigepealt, et nõukogu on terve eelmise aasta jooksul püüdnud teha väga tihedat koostööd Euroopa Liiduga, nagu ma just ütlesin. Euroopa Parlamendiga ja eelkõige kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoniga on peetud väga sisukat dialoogi tekstide üle, mis võiks või tuleks esmajärjekorras vastu võtta, kui institutsioonide töökava seda võimaldab.

Eesistujariik on kutsunud liikmesriike üles ratifitseerima ning see on võimaldanud kiirendada tööd riikide parlamentides ning võtta vastu mitu teksti, sealhulgas mõned hädavajalikud tekstid.

Parlamendi ametiaja lõpuks loodame näha olulisi õigusakte, näiteks Europolit ühendustamise ja tõendite kogumise teemal, eduka lõpuni jõudmas. Tervikuna peaksid need tekstid võimaldama meil Euroopa Liitu seoses nende teemadega põhjalikult hinnata.

Te olete võib-olla ka märganud, et eesistujariik on viinud ellu ja arendanud tublisti edasi mitmesuguseid algatusi, mida Euroopa Parlament on oma prioriteetide hulka lugenud.

Eelkõige seoses kolmanda sambaga on eesistujariik pühendunud sellele, et muuta sisserände ning kohtute või tsiviilkohtute vallas kaasotsustamine täielikult toimivaks. Nagu te teate, siis kolmandate riikidega peetavate läbirääkimiste puhul on ta kaitsnud ideed, et edasised läbirääkimised Ameerika Ühendriikidega teabevahetuse kohta peaksid toimuma vaid Euroopa Parlamendiga, ning see pole olnud lihtne.

Need näitavad väga tähtsaid edusamme selles vallas, aga need edusammud võiksid olla veelgi suuremad, kui ühenduse meetodit kohaldataks kolmanda samba alla kuuluvate vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alaga seotud valdkondade suhtes.

Põhiõiguste kaitse seoses sellega, mis on just Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, on tegelikult jätkuv ülesanne ning ma usun nagu teiegi, et edusamme vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala vallas tuleks tõlgendada eelkõige põhiõiguste kaitse kaudu.

Muidugi võin teile kinnitada nõukogu soovi töötada nende põhimõtete kohaselt ning väljendada oma nõusolekut enamiku teie tõstatatud punktidega, pidades samal ajal silmas meie institutsioonilist olukorda.

Mis puutub ettepaneku taasesitamisse seoses menetlusõiguste kaitsega kriminaalmenetluse raames, tuleks järgmisel aastal arutada tegevuskava inimeste kaitse kohta kriminaalmenetluse puhul ning toimub ka Euroopa vahistamismääruse hindamine, et raamotsust saaks ühtselt rakendada. Lisaks sellele annab Lissaboni leping, kui see peaks jõustuma, sellele protsessile uue hoo, mitte vaid inimõiguste harta kohustuslikuks muutmisega, vaid ka institutsiooniliste muutuste tulemusena, mida uus leping võimaldab vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas.

Võiks nimetada paljusid muid teemasid, mis on raportis ja viimastel kuudel Euroopa Parlamendi liikmete poolt tõstatatud. Ma arvan, et me võiksime ka selle küsimusega pärast arutelu edasi minna. Enne seda lasaksin Jacques Barrot'l – austatud juhataja, kas seda pean mina ütlema? – sõnajärje üle võtta.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Austatud juhataja! Sooviksin südamest tervitada Rama Yade'i ja samas tänada raportööri Giusto Cataniat ja parlamendikomisjoni, aga ma tulen tagasi parlamendikomisjoni juurde, härra Deprez.

Teie esitatud raport on üksikasjalik ja sisukas, nagu märkis eesistujariigi esindaja. Härra Catania, põhiõigused on Euroopa lõimumise keskmes ning komisjon on ilmselgelt pühendunud praktikas nende õiguste range järgimise edendamisele.

Te rõhutate raportis, et endiselt tuleb teha suuri edusamme seoses liikmesriikide ja institutsioonidega. See on tõsi, et me peame rohkem pingutama põhiõiguste edendamisel ja kohaldamisel Euroopa Liidus. Euroopa Liit peab olema eeskujuks, mitte vaid muutma oma välispoliitika usaldusväärseks, vaid looma ka vastastikuse usalduse liikmesriikide vahel; vastastikuse usalduse, mis on vältimatult vajalik, et tõeline vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala saaks toimida.

Teie raportis on esitatud olulisi soovitusi ning me nõustume teiega vajaduses teha rohkem, et jälgida hartast tulenevate õiguslike ettepanekute vastavust, edendada migrantide ja varjupaigataotlejate vastuvõtutingimusi, tagada, et terrorismivastane võitlus toimub täielikult kooskõlas põhiõigustega, mitmekordistada meie pingutusi diskrimineerimisega võitlemisel, edendada romide olukorda kogu Euroopa Liidus ning lisaksin ka, et teha tihedamat koostööd Euroopa Nõukoguga. Ma kavatsen isiklikult täiesti sellele pühenduda.

Soovitused ja õigustatud kriitika ei tohiks siiski varjutada tegelikke edusamme, mida komisjon ja Euroopa Liit on põhiõiguste edendamisel teinud, nagu Rama Yade just ütles. Nende edusammude hulka kuulub nõukogu poolt hiljuti vastu võetud raamotsus rassismi ja ksenofoobia kohta ning raamotsuse vastuvõtmine andmekaitse kohta kolmanda samba raames, isegi kui seda peetakse vaid esimeseks sammuks.

Komisjon tegi hiljuti varjupaigaõiguse uue seaduse ettepaneku, mis on kannustatud soovist edendada kõrgetasemelist kaitset. Olen tuletanud liikmesriikidele meelde kohustust austada põhiõigusi, kui nad võtavad üle direktiivi ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise kohta, ning ma jälgin seda.

Uus ettepanek direktiivi kohta, mis käsitleb kaitset diskrimineerimise eest väljaspool töökohta, täiendab meie arvukaid õiguslikke meetmeid. Soolist võrdõiguslikkust, see on valdkond, milles Euroopa Liit on üritanud esirinnas olla, on käsitletud komisjoni ettepanekus, et parandada inimeste töö- ja pereelu tasakaalu, pikendades sünnituspuhkuse miinimumpikkust.

Austatud daamid ja härrad, muidugi peame tagama, et me lisame põhiõigused oma õigusaktidesse, aga me peame ka kontrollima, kuidas neid õigusi praktikas kohaldatakse. Ülesanne on väga tähtis ning selle edukaks täitmiseks peame rakendama tõelist strateegiat, et tagada põhiõiguste austamine Euroopa Liidus. Tulevane mitmeaastane programm ehk Stockholmi programm peaks minu arvates hõlmama teatist, milles määratletakse see põhiõiguste austamise poliitika Euroopa Liidus, andes selge ülevaate komisjoni tegevuse võimalustest ja piirangutest selles valdkonnas.

Me peame muutma põhiõigused nii rakendatavaks kui võimalik. Ei ole kasu pidevalt uute seaduste väljamõtlemisest. Ma ütlesin, et põhiline reguleeriv raamistik on järgmine: Euroopa inimõiguste konventsioon ja põhiõiguste harta. Meil on nüüd pisut teavet Euroopa Nõukogult põhiõiguste rikkumise kohta.

Lisaks, nagu te rõhutasite, on meil nüüd vahend – põhiõiguste amet –, mille pädevust läbivaatamisklausli alusel järgmise aasta lõpus arutatakse, nagu minister märkis. Neid vahendeid tuleks tõepoolest täiel määral kasutada.

Esiteks – ma üritan öelda kokkuvõtlikult – peaks Euroopa Liit oma õigusloomealases töös tegutsema veatult. Tuleb tagada pidev ja range järelevalve selle üle, kas Euroopa õigusaktid on põhiõiguste hartaga kooskõlas.

2005. aastal määras komisjon kindlaks meetodi ettepanekute vastavuse kontrollimiseks ning me peame selle meetodi kohaldamist ja kasutamist veelgi tugevdama. On tõesti tähtis, et me peame silmas nende põhiõiguste austamist kogu oma õigusloome protsessi jooksul.

Seega me peame muidugi sekkuma liikmesriikides, kui see on vajalik. Kõnealuses tulevases Stockholmi programmis kavatsen ma põhjalikult selgitada komisjoni sekkumispoliitikat. Me saame sekkuda kahel viisil asutamislepingus sätestatud pädevuse piires.

Esiteks, kui ühenduse õigusaktide kohaldamine liikmesriigis tekitab põhiõiguste probleemi, siis täidab komisjon tavaliselt oma aluslepingute järelevaataja rolli, sealhulgas rikkumismenetluse abil. Me peame tooma välja ja kahtlemata loetlema olukorrad, mille puhul selline põhiõiguste rikkumine nõuab kindlasti kõnealust rikkumismenetlust. Ma olen eriti valvas põhiõiguste austamise suhtes ning eelkõige laste õiguste austamise suhtes, kui liikmesriigid, nagu ma juba ütlesin, rakendavad tagasisaatmise direktiivi. Ma sekkusin projekti, mille eesmärk oli võtta digitaalseid sõrmejälgi rändajate laagrites Itaalias, et osutada vajadusele täita ühenduse õigusakte ja austada põhiõigusi, eriti isikute andmekaitse eeskirju.

On ka olukordi, mille puhul me ületame ühenduse pädevuse. Need on poliitilised otsused, mis osutuvad vajalikuks teataval asjaoludel, mil meil ei ole võimalik kasutada riiklikke mehhanisme.

CIA salajaste kinnipidamiste teemal on komisjon mitu korda rääkinud Poola ja Rumeeniaga, et rõhutada vajadust alustada uurimist. Poola reageeris, teavitades komisjoni sellest, et eeluurimine on alanud. Rumeenia senat on viinud läbi uurimise, mida tuleks täiendada, et võtta arvesse Euroopa Nõukogu teist raportit.

Härra Catania, ma tean, et te viitate oma raportis ebapopulaarsele artiklile 7, mis on mõnes mõttes sarnane tuumasõjahirmuga, ning mõtlete, miks seda pole kasutatud. Ma sain seda ähvardusena kasutada. See on tõsi, et kui ma tuletasin Bulgaariale meelde, et ajakirjandusauhind, mis anti ajakirjanikule, kes on tuntud oma romidele suunatud põlastavate märkuste poolest, tuli tõesti kahtluse alla seada, siis jäi see ajakirjanik lõpuks auhinnast ilma. Ent tõsi on see, et me peame ka arutama sellist artikli 7 kasutamist.

Järgmisena peame muidugi üritama tuua inimõigusi esile teatavates valdkondades, mis on väga suure tähtsusega selle ala jaoks, kus me koos elame. Laste õigused – need puudutavad Euroopa Liidu kõiki poliitikavaldkondi. Ent see on samal ajal valdkond, milles saab teha tõelisi edusamme. Tuletaksin teile meelde, et Euroopa varjupaigapoliitika puhul me ütlesime, et ei saa pidada kinni saatjata alaealisi. Üldjoontes oleme nõudnud, et lapsed saaksid eritähelepanu.

Dublini II määruse reformi puhul oleme rõhutanud perekondade taasühinemisega seotud nõudeid. Ma olen tänulik ka eesistujariigile Prantsusmaale selle eest, et ta on innustanud meid uuesti rakendama seda kiirreageerimismehhanismi, mis on vältimatult vajalik lapseröövide ärahoidmiseks. Järgmisena teen 2009. aasta märtsis ettepaneku vaadata läbi laste seksuaalset ekspluateerimist, lapspornot ja inimkaubanduse vastast võitlust käsitlev raamotsus.

Seoses isikuandmete kaitsega vajame üleilmset uut strateegiat, mis hõlmab direktiivi 95/46 läbivaatamist tehnoloogilise arengu taustal tehtud hinnangu põhjal.

Ma juba rääkisin varjupaigaõigusest. Seoses rassismi ja ksenofoobia vastase võitlusega, eriti nüüd, mil meil on olemas tekst – olen tänulik eesistujariigile Prantsusmaale, kes võimaldas meil selle tekstini lõpuks jõuda –, peame seda kasutama ja peame tagama, et majanduskriis ei tooks kaasa rohkem ksenofoobiat ja rassismi, eriti teatavate arvamusiidrite hulgas. Me peame tagama, et põhiõigusi kaitstakse tegelikult kõigis valdkondades, mis on seotud terrorismivastase võitlusega. Rassismi ja ksenofoobia teemalises teatises võiks määrata kindlaks viisid, kuidas suurendada selles valdkonnas tegevuse tõhusust.

Lisaks kavatseb komisjon 2010. aastal avaldada aruande totalitaarrezimide kuritegude kohta. Eesmärk on edendada Euroopa Liidule iseloomulikku lepituskultuuri. See on kultuur, mis põhineb kuritegude ja ohvrite märkamisel, et lõpetada lõhenemine uute ja vanade liikmesriikide vahel, sest vanad liikmesriigid ei ole alati piisavalt teadlikud uute traagilisest ajaloost. See on ulatuslik ettevõtmine, strateegia, mis peaks suurel määral tagama, et rakendatakse põhimõtteid, mida Euroopa Liit toetab.

Ma ütleksin Giusto Cataniale, et me kindlasti kasutame tema raportist paljusid ideid Stockholmi programmi muutmisel konkreetsemaks.

Asun nüüd Gérard Deprez' küsimuse juurde. Ma tahan teda tänada ja talle öelda – ma pöördun praegu ka tema parlamendikomisjoni liikmete poole –, et minu kui vabaduse, turvalisuse ja õiguse eest vastutava voliniku jaoks on väga suureks abiks ja võimaluseks see, et on olemas parlamendikomisjon, mis on nõudlik, aga ka äärmiselt tähelepanelik ja pühendunud kõigi nende keeruliste probleemide puhul, millega seoses tuleb luua õige tasakaal ilmselgelt õiguspärase turvalisusvajaduse ning selle vahel, et saaks täiel määral kasutada vabadusi ja õigusi.

See on tõsi, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal on tehtud edusamme. Sellegipoolest oleme praegu – pärast Tampere't ja pärast Haagi – kohustatud koostama nimetatud mitmeaastase Stockholmi programmi ning täna on minu jaoks liiga vara sõnastada täpsed mõtted järgmise mitmeaastase programme sisu kohta. Ma kavatsen nimetada vaid üht või kaht punkti ning palun vabandust, kui lähen veidi pikale.

Esiteks peab Euroopa Liidus põhiõiguste tegelikust austamisest saama põhimõte, mis on aluseks tervele mitmeaastasele programmile.

Teiseks peab meie tegevuse keskpunktis olema üksikisik, olgu see siis kas Euroopa kodanik või kolmanda riigi kodanik, kes elab meie territooriumil. Me peame looma tulemusliku Euroopa Liidu, et tuua inimestele kasu. Selline Euroopa sõltub nende inimeste õiguste tagamisest, nende turvalisusest ja kaitsest, ja seda ka kõige haavatavamate puhul, nagu ohvrid, ja õigusele parema juurdepääsu tagatistest.

Tahaksin tänada Rama Yade'i menetlusõiguste teema tõstatamise eest. Minu arvates on see väga tähtis tekst. Ma olen teadlik, et me peame ületama mõned raskused, aga kui me tahame tõepoolest saavutada kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise, siis on väga oluline tagada, et õigust toetatakse kogu Euroopas mitme menetlusliku tagatisega. See on äärmiselt tähtis.

Euroopa õigusruum peaks ilmselgelt muutma ka kaubandussuhted ja kodanike vaba liikumise lihtsamaks, aga me peame pidama meeles, et meil on vaja võidelda kuritegevuse ja terrorismi vastu, tegutsedes kooskõlas õigusriigi põhimõtetega. Euroopa õigusmudel paneb ennast maksma tasakaalu ja järjepidevuse abil, kui on nähtud vaeva, et suurendada usaldusväärsust ja vastastikust tunnustamist.

Kolmandaks kõnelen vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välismõõtmest. See välismõõde tuleb lõimida sisemõõtmega ja sellega siduda. Me ei saa võidelda inimkaubandusega, lahendamata seda riikides, kust inimkaubandus sageli alguse saab. Lisaks moodustab kogu sisserändepoliitika, kogu rändevoogude kooskõlastatud juhtimise poliitika osa ideest siduda välis- ja sisemõõde.

Komisjon kavatseb 2009. aasta mais esitada teatise edasiste prioriteetide kohta. Seejärel tuleb 2009. aasta lõpus poliitiline arutelu kolmanda mitmeaastase programmi vastuvõtmise kohta. Ent ma pean ütleva – nagu ma ütlesin täna hommikul kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni koordinaatoritele –, et me tõepoolest vajame Euroopa Parlamenti, et koostada see mitmeaastane programm. Ma ei kahtle, et me saame loota teie soovitudele, teie ettepanekutele.

See on tõsi, et vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala on edusamme teinud, aga tõsi on ka see, et me oleme mõnes mõttes alles selle tõelise õigusliku ühiskonna alguses, kus inimesed saavad liikuda ringi Euroopa alal ning samal ajal järgitakse nende õigusi, olenemata sellest, millises liikmesriigis nad asuvad. See on väga tähtis, kui me soovime tõesti, et Euroopa kodakondsuse mõiste saaks konkreetse väljundi Euroopa kodanike igapäevaelus.

Teha on veel väga palju, see on väga huvitav ülesanne, ning ma tahaksin veel kord tänada Euroopa Parlamenti ja eriti kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nende abi eest, mida nad pakuvad nii innustunult ja veendunult.

Ignasi Guardans Cambó, kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Austatud juhataja, kavatsen oma sõnavõtuks kasutada nii minu fraktsiooni nimel mulle antud aega kui ka oma kolleegile Viktória Mohácsile kultuuri- ja hariduskomisjoni nimel kõnelemiseks mõeldud aega.

Tahaksin muidugi esmalt avaldada tunnustust raportööri tema suurepärase töö ja pingutuste eest, mille tunnistajaks ma lähedalt olin, et saavutada üksmeel teiste fraktsioonidega selle dokumendi sisus, mis on nüüd tema raport.

Ma jagan täielikult raportööri pühendumust inimõiguste kaitsmisel ja tema valmisolekut astuda samm edasi. See on tõsi: ma nõustun täielikult sellega, mida ta oma kõnes ütles, et mõnikord jõuame Euroopas vastuolulisse seisusse, kus kaitseme ja kritiseerime inimõiguste olukorda kus iganes maailmas, jättes samal ajal märkamata vastuvõetamatu diskrimineerimise meie enda riikides, sest mõnikord meil puuduvad õiged vahendid sellises olukorras võitlemiseks.

See tuleb tõepoolest hukka mõista ning Euroopa Parlamendil on õiguspärased volitused seda teha.

Raportöör võib tunnistada, et meil olid mõned vaidlused selle üle, kas see raport peaks hõlmama meie ühiskonnas muid sotsiaalseid probleeme, mis ulatuvad inimõigustest kaugemale, või mitte.

Minu arvates on selle raporti mõnes lõigus – ja muidugi veelgi rohkem selle varasemates versioonides – miinuseks see, et liiga innukalt üritatakse kõike lahendada, mitte vaid inimõiguste küsimusi, vaid kõiki sotsiaalseid probleeme, mis Euroopas praegu esinevad.

See võib mõnikord pigem nõrgestada meie tegevust. Probleemid alates eluasemete nappusest kuni eakamate tööpuuduseni vajavad kindlasti lahendamist, aga ma pole sugugi kindel, et nendega tuleb tegelda sama paketi raames või sama loetelu osana, kuhu kuulub põhiõiguste kaitse.

See on siiski tõsiasi, et meil on oma piiride sees tõsisid probleeme: probleemid, mis mõjutavad eelkõige üksikisikuid, ja probleemid, mis mõjutavad rühmi. Sotsiaalsed rühmad jäetakse mõnikord tähelepanuta või need kannatavad diskrimineerimise all soo, seksuaalse sättumuse, rahvuse, usutunnistuse ja muu alusel. Neid probleeme tuleb esile tõsta ning neile tuleb üleilmselt läheneda. See töö tehti muidugi koostöös Euroopa Nõukoguga ja osutaksin põhjendatult sellele suurepärasele institutsioonile.

Seoses sellega viitas kultuurikomisjon väga täpselt ühele neist probleemidest, mida ma sooviksin siin toonitada oma kolleegi Viktória Mohácsi nimel, kes juhtis seda teemat kultuurikomisjonis. See on romi laste diskrimineerimine hariduse valdkonnas.

Raportis on üldiselt väga hästi käsitletud eri valdkondades lapsi mõjutavaid probleeme ja eelkõige diskrimineerimist, mille all kannatavad romi rahvusest lapsed, samuti vajadust kaasata sellesse diskrimineerimisvastasesse võitlusesse meedia – nagu siin juba öeldi – ja sidusrühmad – vabaihendused ja sotsiaalsed ühendused.

Raport sisaldab palju suuniseid ning ühiskonda tuleb teavitada sellest, mida need väärtused tähendavad. Seoses sellega on ühelt poolt meedia ja teiselt poolt haridussektoril väga suur vastutus.

Kinga Gál, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (HU) Euroopa Parlamendil on keeruline võtta vastu laiaulatuslikku otsust põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus, sest just põhiõigused on need, mis peaksid olema kõige vähem mõjutatud fraktsioonidest ja poliitikast, vaid pigem põhinema sõltumatutel faktidel ja andmetel ning olema vabad igasugusest silmakirjalikkusest. Seega asjaolu, et me oleme vaatlusalusel ajavahemikul loonud Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, edastab selge sõnumi Euroopa Parlamendilt ja muidugi meilt endilt. Võib-olla just see organ võtab selle ülesande lähiaastateks enda peale. Samal ajal on sõnum, mille Euroopa saadab oma kodanikele põhiõiguste kohta, muidugi väga tähtis. Kuidas ta lahendab neid probleeme? Kas ta tegeleb tegelikult reaalse probleemidega, mis paljudel inimestel on?

Raporti projekti kohta esitatud 240 muudatusettepanekut osutavad ka teatavate probleemsete ja vaieldavate küsimuste mitmetahulisusele. Veel mõned vastuvõetavad tekstid on edukalt kokku klopsitud esialgselt vägagi vaieldavast raportist tänu raportööri ja variraportöörile. See ei tähenda, et fraktsioonide vahel ei ole põhimõttelistel teemadel rohkem eriavamus. Kindlasti on suuri erinevusi vastuolulistes lõikudes, kajastamise põhimõtetes ja tihti emotsionaalsetes seisukohtades. Mitmed need küsimused kuuluvad liikmesriikide pädevusse. Lisaks kõigele mõistab Euroopa lääneosa põhiõiguste kasutamise all peaaegu alati diskrimineerimise puudumist, olgu see siis seotud kas arvukate sisserännanud rahvusvähemustega või etnilisel päritolul või seksuaalsel sättumusel põhinev diskrimineerimine. Samal ajal ei ole me uutes liikmesriikides veel selles punktis, kus räägime sellest, et tahame olla valmis oma põhiõigusi kasutama. Paljudel juhtudel kardame ikka veel oma põhivabaduste pärast ning kui on tegemist rahvusvähemustega, siis me räägime miljonitest põlistest rahvusvähemustest, kelle põhiõigusi uutes liikmesriikides ikka veel rikutakse. Tähtis on, et selles raportis käsitletakse ka neid. Samal ajal on palju väljendeid, mis on endiselt arutelu teemaks ja mille suhtes puudub üksmeel, mida Euroopa Rahvapartei peab vastuvõetamatuks. Ärgem unustagem siiski, et meie põhiõiguste kaitse võib tegelikkuses iga üksikisiku puhul erinev olla. Kõige tähtsam nende tagamisel on vastastikune austus. See võib praeguses olukorras abiks olla.

Martine Roure, fraktsiooni PSE nimel. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud minister ja lugupeetud volinik! Me kõik teame, et põhiõiguste kaitse on Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel põhineva ala rakendamise nurgakivi. Euroopa Liit soovib saavutada muljetavaldavaid tulemusi ning ta on koostanud endale Euroopa diskrimineerimisvastased õigusaktid. Ent kuigi me oleme karmid kaebama inimõiguste üle maailmas, peame esimese ja kõige tähtsama asjana olema valmis oma majas korda lööma, nagu teie, austatud minister, ütlesite. Seetõttu kutsume nüüd üles kehtestama aktiivse poliitika igat laadi diskrimineerimise vastaseks võitluseks ja inimväärikuse austamise tagamiseks, eelkõige vanglates, sest sageli lõpeb inimlikkus nende ukstel.

Tahaksime teisest küljest märkida, et praegusel kriisiajal tunduvad valitsused viimaks avastavat neid Euroopa kodanikke, kes elavad vaesuses ja kindlusetuses, isegi kui nad tööl käivad. Äärmine vaesus ja sotsiaalne tõrjutus kujutab kõigi põhiõiguste rikkumist. Me peame võitlema ebaõiglusega, mida äärmises vaesuses elavad inimesed ja puudustkannatavad töötajad peavad taluma.

Euroopa peab kordama üle, et kõik põhiõigused, sealhulgas sotsiaalsed õigused, on jagamatud. Kuidas saavad inimesed tegelikkuses kasutada oma sõnavabadust, kui neil puudub juurdepääs eluasemele, kui nad elavad

tänaval ja kui neil pole juurdepääsu tervishoiule? Me peame kuulama, mida neil inimestel öelda on, tagades igaihele neist kõik hartas sätestatud põhiõigused: õigus väärikale elule, kvaliteetsele tervishoiule, inimväärsel eluasemele, üldhuviteenustele juurdepääsule ja miinimumpalgale.

Kokkuvõtteks tahaksin, kui tohib, korrata liikumise ATD Neljas Maailm looja isa Joseph Wresinski sõnu: „Kui inimesed on mõistetud elama viletsuses, rikutakse inimõigusi. Ühinemine nende jaluleseadmise nimel on püha kohustus.”

Alexander Alvaro, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud minister, austatud komisjoni asepresident! Täna tähistasime Sahharovi auhinna 20. aastapäeva ja eelmisel nädalal inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastapäeva – need kaks sündmust pole kunagi varem olnud nii tähtsad. Me peame pidevalt rohkem pingutama, et rakendada inim- ja põhiõigusi, mitte vaid Euroopas, aga ka kogu maailmas.

Proua Yade, ma avaldan teile suurt austust selle eest, et teil oli julgust siin kritiseerida omaenda valitsuse suhteid Liibüaga. Mitte kõik ei tihkaks seda teha ning ma usun, et see tähendabki „kõigepealt oma majas korra loomist”.

2004. aastal kinnitati Euroopa Parlamendile, et on olemas rühm volinikke, kes kannavad hoolt põhiõiguste eest. Kardan, et meile ei ole veel esitatud aruannet selle kohta. Kahjuks oleme täheldanud, et rikutakse reisimisvabadust Itaalias, sõnavabadust liikmesriikides ning muu hulgas õigust üksikisiku privaatsusele Ühendkuningriigis.

Põhiõigused on nagu lihased: kui neid ei kasutata, siis nad jäävad nõrgaks. Aidakem meil neid lihaseid kasutada, et me suudaksime taasavastada aluse inimväärses koosseksisteerimiseks oma ühiskonnas ka tulevikus.

Tatjana Ždanoka, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – Austatud juhataja! Esiteks tahaksin tänada meie raportööri Giusto Cataniat, kes andis endast parima, et võtta arvesse fraktsioonide esitatud muudatusettepanekuid. See oli väga vastutusrikas ülesanne ning ma loodan, et raport põhiõiguste kohta ELis lõpuks vastu võetakse.

Meie fraktsiooni arvates on meie eesmärk edaspidi selliste raportite koostamisel mitte ainult osutada probleemidele, vaid nimetada ja häbistada ka liikmesriike, kus teatavaid põhiõigusi rikutakse. Selleteemaline kiri, millele kirjutasid alla roheliste fraktsiooni aseesimehed, saadeti hiljuti Euroopa Parlamendi presidendile. Muidugi võime kõik oletada, millise liikmesriigiga on tegemist, kui nimetatakse üht või teist teatavat inimõiguste rikkumist, aga meie arvates peavad eurooplased teadma kindlalt, kes rikub meie tähtsat põhimõtet austada põhiõigusi.

Mis puudutab teksti, siis on mul väga kahju, et mõned minu kolleegid ei arvesta asjaolu, et mitte vaid kodaniku- ja poliitilised õigused ei ole olulised. Minu arvates on sama tähtsad majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused.

Mitu roheliste fraktsiooni ettepanekut on lõplikku teksti lisatud. Need on järgmised: eraelu puutumatuse terrorismivastases võitluses; vajadus ratifitseerida rahvusvahemuste kaitse raamkonventsioon ja piirkondlike või vähemuskeelte harta ning kodakondsuseta isikute diskrimineerimise keeld. Me kutsume ka liikmesriike üles ratifitseerima Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puutega inimeste õiguste konventsiooni ja lubama Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rassilise diskrimineerimise likvideerimise komiteel üksikjuhtumeid uurida.

Minu kodumaal Lätis ei saa üle 350 000 niinimetatud mittekodaniku, kellest paljud on selles riigis sündinud, isegi hääletada kohalikel valimistel. Kahjuks ei ole seda probleemi raportis käsitletud põhimõtte tõttu, et ei nimetata eri liikmesriike, aga ma tahan rõhutada, et kui jäetakse pikaajalised elanikud ilma õigusest osaleda poliitilises elus kohalikul tasandil, siis see ohustab sotsiaalset ja poliitilist lõimumist. Seetõttu on neile inimestele hääleõiguste andmine absoluutselt vajalik.

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Austatud juhataja! Mul on kindlaid vastuväiteid vähemalt kahele selles raportis tõstatatud küsimusele. Esimene on seksuaalse sättumuse küsimus ja teine puudutab nii-öelda soojätkamisõigusi.

Ettepanekud anda ületüldine juurdepääs abordile ja tunnustada nii-öelda geiabelusid kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides ei ole kuidagi seotud põhiõigustega. Meil ei ole rahvusvahelist dokumenti, mis toetaks sellist abiellumisõiguse tõlgendust. Lisaks sellele puudub õiguslik alus neile ettepanekutele ka ELi õiguses. Üritades pidevalt lisada neid teemasid põhiõiguste loetellu, soovivad Euroopa vasakpoolsed meid nende mõistetega harjutada. Ma tahaksin teile siiski kinnitada, et me ei anna kunagi oma nõusolekut.

Tahaksin küsida Euroopa Komisjoni esindajatelt, kas komisjon kavatseb tõesti esitada direktiivi ettepaneku homfoobia vastu võitlemise kohta ning milliseid sätteid see direktiiv võiks sisaldada. Kas komisjoni arvates on olemas õiguslik alus, et koostada direktiivi ettepanek samasooliste paaride seisundi vastastikuse tunnustamise kohta kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides? Kas komisjonil on sellised kavatsused? Kas väljaspool tööturгу diskrimineerimist käsitleva kavandatava direktiivi eesmärk on kehtestada salaja nii-öelda geiabelude tunnustamine Euroopa Liidu liikmesriikides? Ma nõuan täpset ja kõikehõlmavat vastust neile keerulistele õiguslikele küsimustele.

Miguel Portas, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (PT) Euroopa kaldub inimõigusi igas maailmanurgas lähedalt uurima – ja teeb seda põhjendatult – ning seetõttu tähistame täna Sahharovi auhinna 20. aastapäeva. Ta teeb õigesti, aga – ning see on Catania raporti peamine valupunkt – selles jäetakse tähelepanuta, kui hästi austatakse põhiõigusi meie enda territooriumil. See peaks olema tõesti komisjoni ja nõukogu poliitiline programm nüüd ja edaspidi, sest ametiasutus, kellega me räägime põhiõigustest väljaspool Euroopat, sõltub sellest, et me ise austame neid õigusi.

Ma toon teile näite ühel kindlal teemal, mis on oluline. Seda ei saa heaks kiita, et mitu valitsust keeldub praegu võtmast vastu Guantánamo lahe kinnipeetavaid, kui nende süü ei ole tõendatud. Minu riigi valitsus soovust otsustas võtta need kinnipeetavad vastu ning ma avaldan talle selle suhtumise eest tunnustust. Ent ta ütles, et teeb seda USA valitsuse abistamiseks, ning siin ongi probleem. Ka seda tehti Washingtoni abistamiseks, kui mitu valitsust aktsepteeris ebaseaduslikke lende. Me peame võtma vastu kinnipeetavaid, kelle süü pole tõendatud, siis, kui nad seda taotlevad, ning mitte aitama riigil lahendada enda tekitatud probleemi.

Georgios Georgiou, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (EL) Lugupeetud juhataja! Muidugi on rahvusvaheline arutelu inimõiguste teemal väga vajalik. Seetõttu pean oma kohuseks kiita raportöör Giusto Cataniat tema delikaatsuse ja tema püsivuse eest inimõiguste kaitsmisel ka Euroopas. Ent ma kasutaksin praegu võimalust sekkuda ja juhtida Euroopa Parlamendi tähelepanu uuele tahule, mis enam ei puuduta vähemusi, inimõiguste rikkumisi üleilmselt, majanduslikke või poliitilisi põgenikke, Euroopa alamrühmi, usulisi vähemusi, homoseksuaale ja nii edasi, aga mis puudutab eurooplasi endid, kes rahvusvahelise majanduskriisi järel oodatava tormi tõttu jaotuvad kategooriatesse, mis vajavad oma inimõiguste kaitset.

Ma kardan, et me puutume kokku nähtusega, mille puhul mitmed eurooplaste rühmad kaotavad tööpuuduse ja piiratud sotsiaalkaitse tõttu staatuse, rühmad, mis võib-olla viiakse demonstratsioonide ja reaktsioonini ning kes võivad ohustada majandust ja poliitilist olukorda kogu Euroopa mandril. Need rühmad vajavad viivitamata Euroopa Liidult kiireid sätteid ja kiiret kaitset inimõiguste seisukohast. Hiljutised kurvad sündmused, mis toimusid Kreekas, mõjutavad ilmselgelt Euroopat, mis seekord ei saa lubada endale sellist luksust nagu varem, tundes muret välismaalaste ja vähemuste õiguste pärast. Euroopa on sunnitud sekkuma nende Euroopa kodanike suurtesse probleemidesse, kes satuvad silmitsi ohuga, et nende õiguste olukord muutub halvemaks kui neil, kelle vastu ollakse Euroopa Liidus külalislahked. Hetk, mil Euroopa peab lahendama Euroopa kodanike uusi inimõiguste probleeme, saabus kahjuks ette hoiatamata.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Austatud juhataja, poodu majas nõorist ei räägita. Jällegi on ELi raport inimõiguste kohta täis enesekiitust, kui palju Euroopa hoolib inimõiguste rikkumistest, kus iganes need maailmas võivad aset leida. Me ei saa siiski üle ega ümber sellest, et liiga sageli on ELi inimõiguste poliitika taga valikuline ja silmakirjalik pahameel.

Nagu juba küsiti ja seda isegi meie vasakpoolsete parlamendiliikmete poolt, et kas Euroopa Parlament ei peaks esiteks võtma vaevaks oma majas korda luua. Paraku rikkus Euroopa Parlament siinsamas vähem kui kaks kuud tagasi sõnavabadust, mida ta üritab nii rõhutatult igas maailma nurgas kaitsta alates Antarktikast kuni Amazonase vihmametsadeni ja alates Abu Ghraibist kuni Harareni.

Minu kolleeg Frank Vanheckele, kes on kohaliku flaami väljaande vastutav toimetaja ja kelle mõistsid Belgia valitsus ja tema poliitiliselt nimetatud kohtunikud süüdi sõnavabadusega seotud rikkumise eest, ei antud isegi võimalust ennast siin Euroopa Parlamendis kaitsta, kui see otsustas möödunud kuul tema poliitilise puutumatus ära võtta. Lisaks sellele nägime täna, päeval, mil me tähistame Sahharovi auhinna andmist, et Geert Wildersi film „Fitna” – Geert Wildersile on Madalmaades islamifanaatikud saatnud tapmisahvardusi – keelati Euroopa Parlamendi poolt esimeeste konverentsi korraldusel. Elagu sõna- ja arvamusvabadus! Kuigi tundub, et mitte siin Euroopa Parlamendis.

Stefano Zappalà (PPE-DE). – (IT) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Ei ole kahtlust, et Catania raport tähistab olulist etappi Euroopa Liidu töös, sest see on kinnituseks Euroopa Liidus valitsevale olukorrale.

Kahtlemata on tugev rändega seotud surve, mida ELile on mitu aastat avaldatud, koos ELis toimuvate märkimisväärsuste siseste muutustega tekitanud ja tekitavad edaspidi palju probleeme liikmesriikidele ning nii Euroopa kui ka muude riikide kodanikele. Kahtlemata on Euroopa Liidul ka täpsed kohustused, nagu olukorra kontrollimine, austades samal ajal võimalikult suurel määral inimõigusi, aga ka oma enda kodanike ja riiklike organisatsioonisüsteemide austamine ja kaitsmine.

Selles äärmiselt pikas ja põhjalikus raportis tundub siiski olevat üldist kriitikat liikmesriikide kohta seoses nende territooriumidel toimuvate ning seega nende kontrolli all olevate rikkumistega. Raporti eri osad maalivad Euroopast pildi, mis minu arvates ei vasta tegelikkusele, ning tundub – muidugi viisil, mida raportöör minu arvates ei kavatsenud –, nagu oleks eesõigus antud neile, kes aeg-ajalt ei järgi eeskirju, nende asemel, kes eeskirju järgivad või tagavad nende järgimise.

Kuigi ma üldiselt kiidan heaks mõned raporti osad, ütleksin, et teised osad tuleks üldistes huvides ümber sõnastada. Austatud juhataja, lubage mul lõpetuseks väljendada oma isiklikku solidaarsust Vatikaniga seoses siin istungisaalis arutelu käigus tema pihta suunatud rünnakutega.

Jan Marinus Wiersma (PSE). - (NL) Lugupeetud juhataja. Täna toimub taas huvitav arutelu inimõiguste edendamise teemal, mis määrab iseenesest Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu positsiooni ja rolli laadi. See määrab teataval määral kindlaks ka selle, kes me oleme. Eurooplastena peame väga väärtuslikuks iga üksikisiku universaalsete ja tühistamatute õiguste austamist, kus iganes see inimene maailmas on. Kuigi meie ühised väärtused, võrdsed võimalused ja põhiõiguste austamine on lahutamatu osa Euroopa aluslepingutest ja Euroopa Liidu alus, siis on palju vähem ilmne, et me kutsume üksteist üles andma teada, kui midagi on valesti. Giusto Catania raportis on see õigesti esile toodud ning ma tahaksin avaldada tunnustust raportööridele ja kõigile neile, kes on teda selle lähenemisviisi puhul abistanud.

Tahaksin küsida volinikult, kuidas talle tundub mõte, et me peame Euroopa Liidus arutama uuesti, kas poleks võimalik koostada paremad eeskirjad, et kutsuda üksteist üles andma teada, kui meie arvates esineb inimõigustega seotud probleeme.

Tahaksin keskenduda ühele kindlale teemale selles raportis, nimelt romide olukorrale Euroopa Liidus. Nad ei ole vaid kõige rohkem diskrimineeritud kogukond Euroopas, vaid nad on ka piiriülene rahvusvähemus, kes elab paljudes riikides. Pärast romide vastast vägivaldpuhangut Itaalias, nüüd juba üle aasta tagasi, nägime selgelt, kuidas riigid üksi oma pädevuse raames ei suutnud tagada nende õiguste austamist.

Esmane kohustus kanda elanike eest hoolt lasub muidugi liikmesriikide õlul, aga iga liikmesriik peab tegema seda Euroopa ja rahvusvaheliste lepingute piires. Liiga sageli oleme siiski sunnitud nägema, et liikmesriigid tuginevad sellele, mida me teame mittesekkumise põhimõttena. Vähemustega seotud küsimusi peetakse nagu riiklikuks keelualaks. See ei ole minu arvates enam vastuvõetav. Nagu ma ütlesin, peaksime laskuma arutellu ja kaaluma, kas me saame sõlmida kokkuleppeid Euroopa Liidus selle kohta, kuidas me lahendame inimõiguste rikkumisi ELis, ja lõpetama poliitika, mille puhul me ei julge kutsuda teineteist üles teada andma.

Sophia in't Veld (ALDE). - (NL) Austatud juhataja. Esiteks sooviksin südamest tänada eesistujariiki Prantsusmaad ning avaldada talle tunnustust algatuse eest, mille ta on teinud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni raames, et dekriminaliseerida homoseksuaalsus. See on minu arvates suurepärane edusamm, sest lesbide, geide, biseksuaalide ja transseksuaalide diskrimineerimine on siiani igapäevane ja ma kardan, et isegi Euroopas.

Minu arvates peaks Euroopa olema silmapaistev eeskugu, kohaldades põhimõtet, et igaüks on seaduse silmis võrdne. Seoses sellega sisaldab praegu arutatav diskrimineerimisvastane direktiiv minu meelest liiga palju erandeid, mis võimaldavad diskrimineerimist. Need erandid tuleks välja jätta.

Mis puutub geiabiellusesse, siis ma sooviksin vastata sellele, mida eelkõneleja härra Szymański ütles. Olles üsna otsekohene, siis ma arvan, et olenemata sellest, millised on meie poliitilised vaated, on see tsiviliseerituse küsimus, et riik ei sekku üksikisikute privaatsesse partneri valikusse. Riik ei või keelata suhteid usutunnistuse, nahavärvi või seksuaalse sättumuse alusel. Igahel partneri valik on vaid individuaalne valik. Sellel ei ole mingit pistmist riigiga.

Austatud juhataja, tahaksin lõpetuseks peatuda Rama Yade'i tõstatatud broneeringuinfo teemal. Ma kardan, et Euroopa Parlament ei ole sugugi rahul sellega, kuhu Euroopa Ülemkogu tüürib. See on olnud varem vaidlusalune teema ning ma loodan, et nõukogu on edaspidi valmis selles valdkonnas Euroopa Parlamendi soovitusi arvesse võtma.

ISTUNGI JUHATAJA: MARIO MAURO*asepresident*

Mario Borghezio (UEN). - (IT) Lugupeetud juhataja, daamid ja härrad! Meie riiki võib tõesti vaadata kui liidrit diskrimineerimise ja tagakiusamisega võitlemisel ning mis puutub romi laste kaitsmisse – see on teema, millele minu arvates pööratakse Catania raportis palju tähelepanu –, peame tõepoolest tänama siseministrit Maronit. Romi laste olukorra ulatusliku kontrollimise kaudu paljastas ta olukorra, mille oleks võinud ehk varem avastada.

Pooled neis laagrites elavatest romi lastest on jäetud hooletusse, neid pole saadetud kooli ega vaktsineeritud. Raport peaks tooma esile ka romi perekondade vastutuse. Selle asemel, et saata oma lapsi kooli, saadavad nad õigusrikkumisi sooritama ning kasvatavad neid viisil, mis takistab nende lõimumist. Seetõttu avaldan tunnustust nende riikide valitsuste, nagu Itaalia valitsuse tegevusele, kes töötavad selle nimel, et tagada romi laste ja sisserännanute laste lõimumine näiteks koolisüsteemi, luues võimalused selleks, et nad saaksid abiõppe kaudu alustada õpinguid meie keeles.

Repatrieerimist ei saa väidetavasti kasutada, kui päritoluriigis esineb ohte. Ent kust sisserännanud tulevad? Nad tulevad riikidest, kus kõigis on ohtlik olukord. Seega ei ole see raporti osa eriti mõttekas. Me peame kohaldama inimõiguste kaitse põhimõtteid arukalt, Euroopa kodakondsuse alusel ning mitte nende ideoloogia järgi, kes räägivad meile õiguste kaitsest, kõneldes samal ajal fraktsioonide nimel, kelle sümbolite hulka kuuluvad kommunistlik sirp ja vasar. See on hea lähtekoht!

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Austatud juhataja! Tahaksin tänada raportöör Giusto Cataniat nii raporti kui ka tema pühendumuse eest, mis on nii kindel nagu alati, ning tema töö eest põhiõiguste austamise edendamisel. Me ei saa kunagi teha põhiõiguste puhul kompromisse. Meil ei saa kunagi olla ei poliitilisi ega kultuurilisi põhjusi teha kompromisse, kui on tegemist põhiõigustega.

Härra Szymańskile tahaksin öelda, et põhiõiguste hulka kuuluvad loomulikult ka soojätkamise õigused. Nende hulka kuulub ka seksuaalse sätumuse õigus. Praegu on oluline, et kõik ELi institutsioonid püüaksid tagada seda, et põhiõigused – harta – ei jääks vaid kauniteks sõnadeks paberil, vaid et tegelikult rakendataks konkreetseid meetmeid. Me peame tagama, et põhiõigusi austatakse, ning see kehtib kõigi ühiskonna rühmade suhtes. Aitäh.

Hélène Goudin (IND/DEM). - (SV) Austatud juhataja! ELi liikmesriikides ja institutsioonides ning läänemaailmas üldiselt on tõsiseid probleeme homoseksuaalide, biseksuaalide ja transseksuaalide diskrimineerimisega. Paljudes kohtades üle maailma on probleemid veelgi suuremad. Neis kohtades riskivad inimesed isegi vangistuse või hukkamisega oma seksuaalsete eelistuste tõttu. See on muidugi täiesti vastuvõetamatu ega peaks leidma aset aastal 2008.

Minu arvates on inimõigused universaalsed ja mitte suhtelised. Me ei saa hakata taas kasutama vanu kombeid, et kaitsta homoseksuaalide, biseksuaalide ja transseksuaalide hukkamõistmist. Ei, inimõigused kehtivad kõigi inimeste suhtes kogu maailmas ning need õigused peavad olema vääramatud. Igauks, kes väidab, et ta on demokraatlik, peab võtma vastutuse ja võitlema igas olukorras sallimatuse vastu.

See on piisavalt murettekitav, et paljud Euroopa Parlamendi liikmed hauvad vaenulikke mõtteid homoseksuaalide kohta. See oli eriti ilmne enne ja pärast näitust, mille korraldamisel ma Brüsselis eelmisel nädalal osalesin. Ma olin täiesti kohkunud, kui lugesin kommentaare, aga paraku ei olnud ma eriti üllatunud.

Võitlus sallimatuse vastu ja inimõiguste kaitseks peab toimuma igal pool – koos meie sõpradega, kõigil riiklikel tasanditel, ELis ja üleilmselt ÜRO kaudu. Seetõttu avaldan heameelt eesistujariigi Prantsusmaa sellekohaste algatuste üle. Olen tegelikult kõnelenud poolteist minutit. Aitäh.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Tahaksin tänada raportöör Giusto Cataniat tema raporti eest põhiliste inimõiguste ja vabaduste praeguse olukorra kohta Euroopas.

Põhilisi inimõigusi rikutakse sageli seoses võitlusega terrorismi vastu. See toob kaasa selle, et rikutakse põhiõigust eraelu puutumatusele, seatakse ohtu või rikutakse isikuandmete kaitset ja toimub sage diskrimineerimine.

Oleme olnud tunnistajaks sellele, kui paljud Euroopa Parlamendi liikmed on kasutanud seda raportit, et edendada oma fraktsiooni tegevuskavu, taotledes autonoomiat. Autonoomial ei ole kohta Euroopa Liidu raamistikus ning 21. sajandil ei ole autonoomial kui poliitilisel ideel kohta ka Lissaboni lepingus. Euroopa Liidus on meil isikute vaba liikumine üks peamisi privileege ning me peaksime seega mõistma autonoomiat

seoses tööturu praeguse olukorraga. Vaid tagurlikud inimesed ja need, kes ei suuda mõista põhiideed, mis ühendab Euroopa Liidu riike, soojendavad oma separatistlikke käsi natsionalismi ja fašismi tule paistel ning just sel põhjusel ma lükkan tagasi kõik õigustused autonoomiale kui tõhusale meetodile tavapärase ühiskonna ja rahvusvähemuste probleemide lahendamiseks.

Mihael Brejc (PPE-DE). – (SL) See on üsna ulatuslik raport ning ma tahaksin teada, mis on selle eesmärk. See sisaldab 167 punkti 28 leheküljel. Raportil on ka kõik olulised komponendid seoses põhiõigustega. Ent mõnele heale olulisele punktile vaatamata ei kajasta raport praegust inimõiguste olukorda. Selles ei ole fakte ega argumente, mis toetaksid esitatud väiteid. See sisaldab hoopis palju sõnu, mis on sageli vastuolulised ja ebaasjakohased. See sisaldab ka palju illusioone, mis ei ole hea. See on täis palveid pädevatele asutustele ning lisaks sisaldab see koguni sätet, mis on õigusaktidega vastuolus.

Ma olen üllatunud, et Giusto Catania ei tuginenud oma raportis ombudsmani aastaaruannetele. Kui ta oleks seda teinud, siis ta oleks saanud võrrelda aasta-aastalt toimunud arengut ning tutvustada meile kõigile selles valdkonnas tehtud või vajalikke edusamme. Ma ei vaidlusta eri punkte, aga ma arvan, et raport on lihtsalt vastuoluline. Kuigi muudatusettepanekute esitamise tähtaega on pikendatud, siis ma pean kahjuks ütlema, et seda raportit ei saa muuta, sest sellel puudub asjakohane sisuline ja õiguslik struktuur.

Nüüd on kultuuri- ja hariduskomisjoni raport täiesti midagi muud, kuna selles on kaheteistkümnnes punktis selgelt esitatud tema seisukoht inimõiguste kohta. Ma usun, et härra Catania kui raportööri olid väga head kavatsused. Ma usun, et ta on tõsiselt pingutanud, et kajastada põhiõiguste olukorda nii hästi kui võimalik, aga minu arvates ei vasta see raport mõnele tõeliselt heale olulisele punktile vaatamata tõsise arutelu jaoks vajalikele miinimumtingimustele. Sellest on mul väga kahju.

Kui see raport vastu võetakse, siis ma kardan, et kuuleme üldsuselt veelgi teravamat kriitikat. Seetõttu arvan, härra Catania, et oleks hea, kui te sõnastaksite raporti ümber nii, et see annaks selge pildi meie olukorrast 2004. aastal ja meie olukorrast praegu.

Aitäh.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Austatud juhataja! Üks asi on kindel: üleilmne majanduskriis suurendab sisserändajate voolu Euroopasse ning muudab tuhanded juba meie hulgas elavad seaduslikud sisserändajad töötuks. Seega on väga suur ksenofoobia ja rassismi suurenemise risk ja väga suur oht sotsiaalsele ühtekuuluvusele Euroopa riikides. Piiride paaniline valvamine selles olukorras ei lahenda probleemi. Me vajame tõsist poliitikat sisserändajate lõimimiseks Euroopas, poliitikat, mis ei laseks ei sisserännanutel ega nende lastel end enam võõrana tunda või mis ei laseks teistel neid meie ühiskonnas enam võõrana näha. Ometi on see arutelu Euroopas nüüd peatunud. Nägime seda nõukogus Thessaloníkis ja nägime seda Groningenis 2004. aastal ning nüüd on see kadunud. Põhjus on minu arvates väga lihtne: Euroopa poliitikud ei ole suutnud veenda oma ühiskondi, et tänapäeval on mitmekesisus lihtsalt vältimatu ja meie ühiskonnas soovitatav. See poliitiline tahe peab nõukogus, komisjonis ja Euroopa Parlamendis taastuma.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Daamid ja härrad! Üritades kujundada ühtset seisukohta, on raport lõppkokkuvõttes muutunud ühekülkseks ja tasakaalustamatuks. See jätab mulje, et põhiõiguste valdkonnas on olukord Euroopa Liidus halb. See on ilmselge liialdus, mis seab meid halba valgusse, aga osutub mugavaks neile riikidele väljaspool ELi, kellega me peame inimõiguste alast dialoogi. Ei ole võetud arvesse tohtuid erinevusi riikide vahel seoses vähemuste ja sisserännanute arvuga. Artiklis 45 on valesti väidetud, et Ida-Euroopa liikmesriikides on vähe sisserännanuid. Enne Läti okupeerimist oli lätlaste osakaal Lätis ligikaudu 80% ja venelaste osakaal 8%. 1990. aasta alguses, kui okupatsioon lõppes, oli lätlaste vaid 51%. Enamik ülejäänud elanikest on venestamise otsese tulemusena nii-öelda venekeelsed sisserännanud. Need, kes ei soovi lõimuda ega saada kodakondsust, ei peaks saama poliitilist õigust hääletada.

Soovitus anda kõigi vähemuste liikmetele õigus saada haridust ja kõnelda oma emakeeles läheb vastuollu põliselanike õigustega kõnelda omaenda territooriumil omaenda keeles.

Kui see raport vastu võetakse, võime olla sunnitud koostama kohe teise Euroopa Parlamendi raporti Läti elanike ja läti keele kaitseks Lätis. Puuduvad muudatusettepanekud, millega saaks seda raportit parandada. Ainus lahendus on see tagasi lükata. Täna.

Michael Cashman (PSE). – Austatud juhataja! Diskrimineerimine on alles ja sellel läheb hästi ning see on olemas nii maailmas kui ka Euroopa Liidus. Seetõttu soovin avaldada tunnustust eesistujariigile Prantsusmaale ÜROs tehtud algatuse eest homoseksuaalsuse dekriminaliseerimise kohta.

Väga kurb on see, et oleme täna siin Euroopa Parlamendis kuulnud toetavat sallimatust. Diskrimineerimine jätab jälje meie maailma ning – tahaksin öelda teile – see jätab jälje nende hinge, kes seda teevad. Diskrimineerimisele annavad hääle poliitikud ja institutsioonid, nagu Vatikan, kes peaksid olema arukamad. Seetõttu tahan teid tänada nende inimeste nimel, kes ei saa teha häält, kuna siis, kui nad seda teeksid – näiteks homoseksuaalsuse või oma soolise identiteedi pärast –, kannataksid nad peksmise, piinamise, vangistamise või karmi karistuse all vaid oma erinevuse tõttu.

Meie võidame. Me saavutame võrdõiguslikkuse. Olen geina sellele pühendunud. Me saavutame võrdõiguslikkuse vaid seepärast, et õiglus ja headus on meie poolel. Tänan teid, eesistuja. See on suur privileeg teie jaoks, et lõpetate oma ametiaja sellise kohustusega.

Armando França (PSE). – (PT) Tampere ja Haagi programmide eesmärk, mida me praegu tänu Gérard Deprez' küsimusele arutame, on rakendada Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel põhinev ala liikmesriikide vahelise ning liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahelise olulise koostöö abil. See tuleb saavutada, tugevdades meetmeid, mis tagavad vabaduse, turvalisuse ja õiguse, mis on vajalikud Euroopa lõimumise protsessiks. Meie Euroopa Liit eksisteerib tõeliselt siiski vaid juhul, kui me koos siseturu ja majanduskoostööga kehtestame ühise vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kui Euroopa kodanikud tunnevad samuti end vabana ja nende põhiõigused on tagatud ning kui valitseb võrdne õigus kõigi jaoks. Seetõttu on koostöö selles valdkonnas äärmiselt tähtis. Ent Lissaboni leping saab otsustavaks, sest selle sätted selles valdkonnas on ülimuslikud ning annavad Euroopa Parlamendile ja riikide parlamentidele pädevuse.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Austatud juhataja! Rahvusvaheline üldsus tegeleb inimõiguste küsimusega umbes iga kahekümne aasta tagant. 1948. aastal võttis ta vastu rahvusvahelise inimõiguste deklaratsiooni. Ligi kakskümmend aastat hiljem võttis ta vastu inimõiguste pakti ning 1989. aastal võeti vastu veel üks dokument, nimelt lapse õiguste konventsioon.

Samal ajal ei suuda me Euroopa Liidus endiselt koostada õigusakti ega võtta vastu hartat, mis nagu põhiõiguste harta oleks kohustuslik dokument.

Seetõttu tunnen heameelt Giusto Catania raporti üle, milles arutatakse lapse õigusi, ning tahaksin rõhutada, et need õigused peaksid olema meie jaoks kõige olulisemad, sest lapsed on Euroopa tulevik ning Euroopa kujunemine oleneb sellest, kuidas me nad üles kasvatame. Seetõttu tuleb kaotada vaesus, mis on üks diskrimineerimise vorme, mis väga paljusid lapsi Euroopas mõjutab. Seetõttu peame võitlema sellega hea ja õiglase Euroopa tuleviku nimel.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Järgmisel aastal, s.o 2009. aastal, peaks võetama vastu uus mitmeaastane programm vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas. Viimase kümne aasta tulemused on positiivsed, aga me peame hoiduma pidevast kiusatusest eelistada turvalisuse aspekti vabaduse ja õiguse kahjuks.

Näiteks seoses õiguskoostööga toob vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamine suurt kasu kõigile neile, kes sellel alal ringi liiguvad, aga sellega peaks kaasnema piisav õiguste kaitse ja menetlustagatised üksikisikutele kogu Euroopa Liidus, kuid see ei ole veel nii.

On loodud erinevaid infosüsteeme, et suurendada turvalisust, aga raamotsust isikuandmete kaitse kohta kolmanda samba raames ei ole veel vastu võetud, nagu proua Roure väga hästi teab. Põhiõiguste edendamine ja tõhus kaitse on meie demokraatia alustalad ning peaksid kujutama püsivat eesmärki kõigis Euroopa poliitikavaldkondades. Põhiõigused on omavahel seotud ja moodustavad jagamatu õiguste terviku. Just selles vaimus on need talletatud põhiõiguste hartasse. Seetõttu on väga oluline ka muuta Lissaboni lepingut, nii et meie harta on õiguslikult siduv.

Catania raportis on määratud kindlaks mitmed prioriteedid alates sotsiaalsetest õigustest kuni andmekaitseni ja muu hulgas ka vähemuste õiguste kaitseni. Ent praegusel üldise majanduskriisi ajal usun, et peame pöörama erilist tähelepanu äärmise vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse juhtudele, mis iseenesest on põhiõiguste rikkumised. Seega ma arvan, et on väga tähtis lõimida nii sotsiaalne mõõde kui ka põhiõiguste kaitse kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse, tagades samal ajal süsteemse ja range järelevalve selle üle, et õigusaktide ettepanekutes austataks neid õigusi.

Charles Tannock (PPE-DE). – Austatud juhataja! Ma avaldan tunnustust Catania raporti aususele ja üksikasjalikkusele, isegi kui selles on kohti, millele vaidlen vastu. Meie enda puudujääkide näitamine sellises raportis peaks tuletama meile meelde, et me peame lõpetama suure moraali lugemise teistele väljaspool ELi. Paljud inimesed siin Euroopa Parlamendis on rivistunud üles, et hurjutada Ameerikat erakorralise väljasaatmise

eest ja kritiseerida Euroopa riikide valitsusi, kes tegid CIAga koostööd. Mina isiklikult oleksin hirmul, kui me ei oleks mingil viisil CIAga koostööd teinud hullunud terroristide vastu, kes hävitaksid meie elu.

Selles raportis ei nimetata Itaalia tegevust näiteks välisriigi kurjategijate väljasaatmise puhul. Selline populaarne ja edukas poliitika, nagu see on, on ilmselgelt liiga vastuoluline, et seda siin rõhutada. See on ka tõsine löök kõhklematule ja absoluutsele dogmale, mis on hakanud mõjutama meie arutelu inimõiguste teemal. Ma soovin näiteks seda, et me oleksime minu kodumaal Ühendkuningriigis saatnud välja välisriigi kurjategija, kelleks oli Itaalia kodanik minu Londoni valimisringkonnas ja kes mõrvas koolidirektori, aga kellel kohtunikud lubasid pärast vanglakaristuse kandmist jääda Ühendkuningriiki, kuulutades tema inimõigusi. Seaduskuulekad Euroopa kodanikud on teeninud ära teadmise, et nende endi õigusi kaitstakse inimeste eest, kes soovivad neid rünnata.

Marios Matsakis (ALDE). - Austatud juhataja! Homoseksuaalide õigused on ELis tähtis teema ning aeg-ajalt tulise arutelu alus.

Viimasel ajal on taas kerkinud päevakorradele küsimus homoseksuaalsete paaride õigusest lapsendada. Seoses sellega tahaksin kasutada võimalust esitada komisjonile ja nõukogule väga otsekohene küsimus. Kas nad on nõus otsusega – ja kas nad toetaksid seda otsust – lubada homoseksuaalsetel paaridel kasutada lapsendamisõigust samal viisil kui heteroseksuaalsetel paaridel või leiavad, et kõige tähtsam on adopteeritud lapse õigus sattuda heteroseksuaalsesse perekeskkonda ning seega ei tuleks homoseksuaalsete paaride poolt lapsendamist pidada soovitavaks ega ELis seadusega lubada? Me ootame julget ja otsekohest vastust volinikult ja ministrilt ning hindaksime seda ja meil oleks sellest palju abi.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Austatud juhataja! Kõige traagilisemad sündmused inimkonna ajaloos on tulenenud sellest, et üks inimrühm eirab teise rühma inimsust. Ajaloo vältel on orjandus, tagakiusamine ja genotsiid olnud nende saatus, keda keele, rassi, usutunnistuse või mõne muu põhjuse tõttu on koheldud kui inimesest alamast rassi.

Praegu eelistame ELis mõelda, et me oleme sellisest barbaarsusest kõrgemal, ent praegugi eiratakse inimsust ea, kasvu ja võimete alusel. Sündimata lapsi ja puudega lapsi – isegi pärast sündi – peetakse paljude arvates inimesest alamaks. Selle tagajärjel hävitatakse ELis igal aastal rohkem kui miljon sündimata last ja mõned isegi pärast sündi.

Veelgi šokeerivam on see, et see veresaun toimub inimõiguste nime all. Tahaksin tuletada teile meelde, et inimõiguste ülddeklaratsioon, mida me juba 60 aastat austame, tunnistab lapse täielikku inimeseks olemist enne sündi.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Rahvusvähemused ei satu uude riiki enda süül. Kahjuks pannakse neile mitmes uues liikmesriigis kollektiivne süükoorem, kuna riigid üritavad keelata seda, et nad saaksid hariduse oma keeles või õpiksid oma ajalugu ja teaksid oma kodulinna, oma riigi paikade või jõgede nimesid. Veelgi hullem on see, et teatavates uutes liikmesriikides on tekkimas uus „spordiala”, nimelt rahvusvähemuste läbipeksmine politsei abiga. Mõned sooviksid keelata igasuguse autonoomia, sest nende arvates see killustaks ELi. Ent need riigid, nagu Itaalia või Soome, kes on andnud oma rahvusvähemustele kultuurilise või piirkondliku autonoomia, ei ole lagunened. Me peame andma igale ELi liikmesriigile võimaluse austada rahvusvähemuste õigusi.

Rama Yade, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja! Käesoleval inimõiguste ülddeklaratsiooni 60. aastal on Catania raport väga hästi ajastatud. Palju erinevaid tõstatatud teemasid, esitatud ettepanekute jõulisus ja ka teie reaktsioonid vastavad nende küsimuste olulisusele, mis meid täna ühendavad. Seetõttu üritan vastata erinevatele küsimustele, mis mulle on esitatud, ning püüan hoolikalt sõnavõttud koondada, sest mitmed neist olid seotud samade teemadega.

Esiteks tahaksin nimetada sotsiaalsete õiguste ja äärmise vaesuse küsimust, mille tõstatas mitu Euroopa Parlamendi liiget, sealhulgas proua Roure. Muidugi on need majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised õigused tähtsad. Need on osa inimõiguste teisest põlvkonnast ning need on õigused, mida sümboliseerib majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti allakirjutamine 1966. aastal. Teil on tõepoolest õigus, kui rõhutate nende õiguste kohaldamise tähtsust, sest neid pruugita enam tähtsaks pidada, kui neid ei kohaldata.

Sellest järeldub, et Euroopa Liit ja Prantsusmaa osalevad muidugi aktiivselt äärmise vaesusega võitlemisel. Tuletaksin teile meelde, et inimõiguste komisjonis on kehtestatud eriraportööri roll eelkõige nende teemade ja nende õigustega tegelemiseks. Praegu koostatakse ÜROs äärmise vaesuse vastase võitluse hoogustamise

juhtpõhimõtteid. Lisaks on Euroopa Liit ja täpsemalt Prantsusmaa teinud algatused, mis tunduvad mulle huvitavad. Euroopa Liit on edendanud ja kiitnud heaks majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti vabatahtliku protokoll, mille võttis just vastu ÜRO Peaassamblee, ning loonud eraldi kaebuste mehhanismi.

Ent ma muidugi nõustun teiega, et see on pikaajaline võitlus ning et kuni on nii palju diskrimineerimist ja vaesust ning kuni nii paljud inimesed on töötud ja niivõrd palju probleeme esineb seoses juurdepääsuga tervishoiule, ei saa me olla rahul. Siiski tehakse pingutusi – pidevaid ja jätkuvaid pingutusi –, et tagada majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste selge kohaldamine, kusjuures Euroopa Liit on esimene, kes neid edendab.

Järgmine teema, mida mitmed teist mainisid, on homoseksuaalsuse küsimus. Tahaksin öelda seoses sellega, et Prantsusmaa tehtud algatus on väga lihtne, ning korrata, et me lähtusime asjaolust, et praegu on maailmas üheksakümmend riiki, kus homoseksuaalsus on karistatav, ning neist kuues kohaldatakse surmanuhtlust. See tähendab, et naised ja mehed ei saa vabalt elada oma seksuaalse sättumuse järgi ning riskivad enda vanglasse saatmise või tõesti ka hukkamisega. Seega on siinkohal tegemist põhiõigustega.

Eesmärk ei ole algatada teemasid, olgu need nii huvitavad kui tahes, geidest lapsevanemate või geiabelude kohta ega teha selle sotsiaalsete arutelude pidamise algatuse kaudu otsuseid. Eesmärk on pigem tagada see põhiõigus – õigus väljendada vabalt oma seksuaalset sättumust, riskimata vabaduse kaotusega – igale ühiskonnaliikmele.

Nii lihtne see ongi ning minu arvates teeb see au Euroopa Liidule, Euroopa Liidu liikmesriikidele – kuna paljud meist toetavad seda projekti –, et see algatus homse ÜRO läbi vaadatakse. Loodetavasti ühinevad meiega nii paljud riigid kui võimalik, sest ma usun, et kui jutt on põhiõigustest, siis ei pea me midagi arutama, kuna see on puhtalt ja täielikult inimsuse ja vabaduse küsimus.

Läheksin nüüd edasi teise teema juurde, see on romide ja üldiselt migrantidega seotud teema, mille paljud teist tõstatasid. Seoses romidega esitas komisjon 2. juulil aruande oma teatise raames. Selles aruandes on loetletud poliitikavaldkonnad ja vahendid, see aitab kaasa romi elanikkonna kaasamisele ning soovitab neid poliitikavaldkondi ja vahendeid korrapärasemalt kasutada just selleks, et toetada romide lõimumist.

Nagu te teate, osales eesistujariik Prantsusmaa 16. septembril Brüsselis esimesel Euroopa romide tippkohtumisel, mille korraldas Sorose fondi abiga ei keegi muu kui komisjon. Sellel tippkohtumisel kogunesid Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide esindajad ning see meelitas välja ka palju kodanikuühiskonna liikmeid. Minu kolleeg Prantsusmaa valitsusest, elamumajanduse ja linnaplaneerimise minister, ja välisministeeriumi esindaja avaldasid seal tunnustust sellele, kui erakordne oli see, et selle tippkohtumise ümber koondusid nii erineva taustaga eurooplased.

See tippkohtumine oli tähtis, sest romide küsimus pakub eurooplastele ühist huvi ning nõuab iga liikmesriigi ennetavat poliitikat – sellist, mida on muidugi kohandatud iga riigi tingimustega. Selline vabatahtlik poliitika riigi tasandil peaks olema kindla eesmärgiga tagada, et romi elanikkonnal on tõepoolest juurdepääs haridusele, tööturule, tervishoiule ja eluasemetele, ning on üsna selge, et kooskõlastamine Euroopa Liidu liikmesriikide vahel on väga vajalik ja oluline.

Eesistujariigi Prantsusmaa algatusel on mitmed ideed aidanud läbi viia ametlikku arutelu sel teemal. Teine võrdõiguslikkuse teemaline tippkohtumine toimus Pariisis 29. ja 30. septembril 2008. Vaesuse ja tõrjutuse alane ümarlaud toimus kahe minu valitsuse kolleegi osavõtul 15. ja 16. oktoobril 2008. aastal Marseille's. Ütleksin kokkuvõtteks, et Euroopa Liidu liikmesriigid pööravad erilist tähelepanu romi kogukonna olukorrale, ning ma usun ja olen tõesti kindel, et sellest vaatepunktist arendatakse meie tööd edasi ka pärast Euroopa Liidu eesistujariigi Prantsusmaa ametiaja lõppu. Ärge arvake valesti, me tõesti tegeleme täiel määral selle küsimusega.

Kõneldes nüüd laiemalt migrantidest, tahaksin ma toonitada, kuna Euroopa Liidu eesistujariigi Prantsusmaa ametiaeg lõpeb, Euroopa rände- ja varjupaigapakti ja seda, kui edukas see on olnud. Selle paktiga on esimest korda Euroopa Liidul ja Euroopa Liidu liikmesriikidel samad eesmärgid, ühine seisukoht selles küsimuses eelkõige seoses varjupaigaameti loomisega, biomeetrilise viisa eesmärgiga ning Euroopa Liidult nõutava tegevusega, kui riigile avaldatakse liiga suurt survet, eelkõige sisserände valdkonnas.

Paktis, mille, ma tuletaksin teile meelde, võttis Euroopa Ülemkogu vastu oktoobris, tehakse ettepanek poliitiliste kohustuste kohta, nagu seadusliku sisserände korraldamine vajadusi ja võimalusi arvesse võttes, ebaseadusliku sisserändega võitlemine koostööd tehes, piirikontrolli tõhustamine ja Euroopa varjupaigapoliitika kujundamine.

Kokkuvõtteks ütlen, et minu arvates on kõik need rände- ja varjupaigapakti elemendid sellised, et võimaldavad Euroopa Liidul võtta vastu ühise strateegia selles valdkonnas ning võib-olla rakendada selle ühise strateegia kaudu tõelise seadusliku sisserände poliitika seonduvate õigustega samal ajal.

Tahaksin nüüd vastata küsimustele ja märkustele Guantánamo ja selle sulgemise tagajärgede kohta. Tahaksin öelda teile, et Euroopa Liit on mitu korda kinnitanud, et terrorismivastane võitlus peab toimuma kooskõlas õigusriigi põhimõtetega. See tähendab, et tuleb austada inimõigusi, rahvusvahelist humanitaarõigust ja rahvusvahelist põgenike õigust. Me ütlesime ka seda, et kinnipeetavate jaoks, olenemata sellest, kes nad on, ei saa olla õiguslikku vaakumit ning et salavanglate olemasolu on lubamatu.

Meie seisukoht ei ole muutunud ning see kõik tugineb meie vankumatule arvamusel, et demokraatlikud ühiskonnad saavad ohjeldada terrorismi pikaajaliselt vaid siis, kui nad jäävad kindlaks oma väärtustele. Euroopa Liit usub, et Ameerika Ühendriigid peaksid seega astuma samme Guantánamo sulgemiseks kohe kui võimalik. Seetõttu peame sel teemal USA valitsusega jätkuvat dialoogi.

Viimase punkti tõstatasid minu arvates paljud teie hulgast, daamid ja härrad. Ma pean silmas inimõiguste küsimust siin Euroopas ja eelkõige Euroopa Nõukogu rolli. Tahaksin kõigepealt avaldada kiitust Euroopa Nõukogu tegevusele põhiõiguste kaitsmisel ja edendamisel. Ma usun, et alates selle loomisest on Euroopa Nõukogu teinud selles vallas suurepärase tööd eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtuga.

Liikmesriikides on juba olemas inimõiguste jälgimise mehhanismid ning ma usun, et nende mehhanismide kasutamine aitab meil mitte alluda topeltstandarditele, vaid lüüa tegelikult enda kodus kord majja, kuna Euroopa Nõukogu ja tema õiguslik vahend, Euroopa Inimõiguste Kohus, toimivad juhtiva jõuna, kes tuletavad Euroopa Liidu liikmesriikidele ja teistele riikidele – sest Euroopa Nõukogul on rohkem liikmeid kui Euroopa Liidul – meelde nende kohustust osutada oma puudujääkidele ja paluvad neil need kõrvaldada. Euroopa Nõukogu on seega väga tähtis vahend, oluline organisatsioon inimõiguste kaitsmisel ja edendamisel.

Sellele lisaks on meil ka põhiõiguste amet, kes tegeleb samuti inimõigustega liikmesriikides ning mida on mitmes viimasel ajal avaldatud aruandes nimetatud. Ent amet keskendub inimõiguste olukorrale liikmesriikides ühenduse õiguse rakendamisel ning see on kõik. Teades, et iga organisatsiooni pädevus piirub teatavate valdkondadega, usun seega, et nende mõlema vahel võib olla *modus vivendi*. Seega on selle sätte eesmärk, mida ma just nimetasin, hoida ära Euroopa Nõukogu tegevuse dubleerimist ja kaugeltki mitte piirata selle pädevust.

Määruses, millega amet luuakse, on sätestatud selgelt näiteks see, et amet peaks tegema tihedat koostööd Euroopa Nõukoguga. Selline koostöö peaks tagama, et hoidutakse igasugusest kattumisest. Ma tsiteeriksin selle kohta õigusakti: „Selline koostöö peaks kindlustama, et ameti ja Euroopa Nõukogu töö ei kattuks.” Seepärast on oluline, et põhiõiguste amet ja Euroopa Nõukogu institutsioonid üritaksid tagada, et nende püüdlused ning nende tööorganid täiendavad teineteist. Seepärast on ameti pidev ülesanne muidugi tegutseda oma pädevusvaldkonnas, täiendades samal ajal Euroopa Nõukogu tegevust.

Ma usun, et vastasin lühidalt kõigile teie tõstatatud küsimustele, daamid ja härrad. Lasen Euroopa Komisjoni volinikul vastata teid puudutavatele või talle esitatud küsimustele.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Austatud juhataja! Eesistujariik vastas osadele küsimustele ning seetõttu üritan teha lühidalt.

Esiteks tahaksin avaldada kiitust selle üle, mida Martine Roure ütles meie arutelu alguses, kinnitades, et põhiõiguste harta on tõepoolest suutnud ühendada sotsiaalsed õigused ja kodanikuõigused. Minu arvates on see positiivne panus sellelt hartalt, mille me loodetavasti lisame Euroopa õigusesse. See on tõesti ühendusliku kodanikuõiguste ja sotsiaalsete õiguste vahel.

Et see on nii, siis tahaksin vastata mõnele küsimusele vähemuste kohta. Meil ei ole tegelikult erilisi volitusi, millega me saaksime seista vähemuste õiguste eest liikmesriikides, aga me saame võidelda vähemusrühmadesse kuuluvate inimeste diskrimineerimise vastu. Isikute diskrimineerimine kuulub meie diskrimineerimisvastase võitluse alla.

Romi kogukonna puhul – ma usun, et eesistujariik vastas sellele – tahaksin tegelikult tõsta esile asjaolu, et me korraldasime 16. septembril romide tippkohtumise. Mul endal oli võimalus selle tippkohtumise lõpetamisel sõna võtta ning pean teile ka ütlema, et koos oma kolleegi volinik Špidlaga muudame romi laste vastase diskrimineerimise küsimuse üheks oma prioriteediks.

Selline diskrimineerimine on täiesti vastuvõetamatu, aga Euroopal on läinud kaua aega nende probleemide lahendamiseks. Liikmesriikidel on selles valdkonnas suured kohustused ning neil on kulunud palju aega nende täitmiseks. See on tõsi, et praegu me üritame kasutada kõiki kättesaadavaid vahendeid, et tõepoolest innustada romi kogukonna lõimimist.

Seda arvestades oleme ka väga hoolsad, et me ei tugineks oma strateegiaga vaid rahvuslikule lähenemisviisile romide suhtes. Selline lähenemisviis võib vabalt olla vastupidise mõjuga ning kaotaks eelised, mis tulenevad romide probleemiga tegelemisest kõigis Euroopa Liidu poliitikavaldkondades.

Peatun ka seksuaalse eristumise teemal. Ma ausalt öeldes arvan, et eesistujariigi vastus tabas naelapea pihta. Siin on tõepoolest tegemist sallivusega, et austada sellist seksuaalset eristumist ja tagada selle austamine. On üsna selge, et praegu on olemas tekst diskrimineerimise kohta, aga me peame tagama selle kohaldamise.

Lisaks sellele tahan öelda, et komisjon ei kavatse tegelikult asuda liikmesriikide nimel kõnelema perekonnaõiguse korraldamisest. Nagu te teate, on meil juba olnud raskusi nende eeskirjade kehtestamisega, mis puudutavad lahutust. Eelkõige ei saa me laskuda teemasse, mille üle peab ühehäälselt otsustama.

Siiski tahaksin lisada, et isikute vaba liikumise seadus kohustab liikmesriike muidugi tunnustama teatavaid sidemeid, mis on teises liikmesriigis sõlmitud, ning seoses sellega saan vaid korrata Euroopa õigust.

Kokkuvõtteks tahaksin öelda, et minu arvates on kõige olulisem see – mis on Gérard Deprez' arvates õige –, et me ei tohiks lasta end hirmul juhtida. Me peame teadvustama, et pärast 11. septembri rünnakuid on esinenud terrorismi kartus, mis on tähendanud, et aeg-ajalt on unustatud õiguste, isikuvabaduste ja privaatsuse kaitse, ning me peame minu arvates seda tasakaalu hoolikalt jälgima. Põhiõiguste, inimõiguste ja privaatsuse salgamine ei ole see, mille abil terrorismiga tõhusalt võidelda. Ma arvan, et tõhus terrorismiga võitlemine peaks olema tegelik eesmärk.

Seejärel ütleksin ma kokkuvõtteks, et põhiõiguste valdkonnas ei ole meie ülesanne vaid tekste kehtestada, vaid tagada nende kohaldamine. Peab kehtima hoolsuskohustus. Olgu öeldud, et mis puutub komisjoni ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse eest vastutavasse volinikku, siis mina isiklikult jälgin, et absoluutselt igal tasandil oleksime tõeliselt valvsad, tagades Euroopa õiguse kohaldamise.

Giusto Catania, – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad! Tahaksin tänada volinik Barrot'd ja proua Yade'i selle eest, et nad toetasid minu raportit. Samuti tahaksin tänada variraportööre Kinga Gáli, Martine Roure'i, Ignasi Guardans Gambó'd ja Tatjana Ždanokat tubli panuse eest raportisse ja selle koostamisse.

Minu arvates on tõstatatud küsimused väga huvitavad ning ma tahaksin eelkõige peatuda veidi pikemalt volinik Barrot' esitatud punktil. Ajal, mil majanduskriis süveneb, peame hoiduma täielikust vastuolust Euroopa Liidus vaeste inimeste, sotsiaalsete tingimuste tõttu diskrimineeritud kodanike ja nende kodanike, keda diskrimineeritakse nende elutingimuste tõttu või nende ootuste tõttu või isegi seetõttu, et nad on saabunud Euroopa Liitu, ja asjaolu vahel, et neid on võetud vastu kõige paremal võimalikul viisil.

See on tõsi, et kriis võib süvendada rassismi ja ksenofoobiat, ning ma tahaksin öelda kolleeg Brejcile, et me analüüsisime väga põhjalikult Euroopa Põhiõiguste Ameti raportit ning enne seda Rassismi ja Ksenofoobia Euroopa Järelevalvekeskuse raportit ning avastasime, et viimastel aastatel on rassistlikud ja ksenofoobiaga seotud juhtumid Euroopa Liidus märgatavalt sagenenud. Seetõttu oleme väga mures selle pärast, mis toimub, ning arvame, et peame edendama protsesse, mis kujundavad jõuliselt rolli, mille puhul põhiõiguste edendamine ja kaitse satuvad kõige rohkem tähelepanu keskmesse, et tagada Euroopas rahu ja luua selline Euroopa, mis on pühendunud kultuuridevahelise dialoogi toetamisele ja kus ei panda toime barbaarsusi.

Ma usun, et sel viisil saame selle raporti kaudu aidata parandada ELi rolli rahvusvahelisel areenil. Ma ei kuluta aega arutelu käigus tekkinud muude küsimuste peale, millest mõnele ei pea mina vastama, aga ma avaldan suurt heameelt toimunud mõttevahetuse üle ja ettepanekute üle, mille esitasid mitmed arutus aktiivselt osalenud kolleegid.

Juhataja. – Ühisarutelu on lõppenud.

Peatselt algab hääletamine.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Põhiõiguste harta kohaselt on igal ELi kodanikul vabadus otsida tööd, töötada ja teostada asutamisõigust mis tahes teises liikmesriigis.

Kahjuks ei saa siiani kõik Euroopa kodanikud seda vabadust kasutada. Kaheaastane tööturupiirangute aeg, mis on kehtestatud uute liikmesriikide suhtes, lõpeb selle aasta lõpus. Ent kaheksa liikmesriiki on juba teatanud oma kavatsusest seda ajavahemikku veel kolme aasta võrra pikendada, pidades silmas praegust finantskriisi.

Komisjoni 11. novembri 2008. aasta aruande kohaselt ei ole veenvaid tõendeid selle kohta, et märkimisväärne arv kohalikke töötajaid oleks kaotanud oma töökoha või nende töötasu oleks alanenud uuest liikmesriikidest tulevate töötajate tõttu.

Tööturgude suletuna hoidmine pikendab erinevat kohtlemist Euroopa kodanike hulgas. Nende piirangute kaotamine aitaks hoida ära probleeme, mis tulenevad mitteametlikust tööst või fiktiivsetest füüsilisest isikust ettevõtjatest.

Seetõttu arvan, et need liikmesriigid, kes jätkavad tööturu piirangute kehtestamist, peaksid pidama esmajärjekorras silmas tegelikku positiivset mõju, mida töötajate vaba liikumine avaldab jätkusuutlikule majanduskasvule.

Vaba liikumine on osutunud mitte vaid positiivseks teguriks, vaid lausa vajaduseks.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Laskumata üksikasjalikesse märkustesse selle raporti sisu kohta, mille pihta võib suunata palju kriitikat, sooviksin juhtida tähelepanu ühele artiklile, mille vastu ma hääletan, kuigi ma lasin komisjonis lükata tagasi selle väljajätmiseks mõeldud muudatusettepaneku. Ma viitan punktile 46, milles soovitakse sätestada rahvusvahemuste määratlus Euroopa tasandil Euroopa Nõukogu 1993. aasta soovitus nr 1201 alusel. Seda soovitus ei tohiks rakendada ilma ülitäpsete selgitusteta sellele antud tõlgenduse kohta, sest sellel on ebaselge sõnastus, mida võib tõlgendada vähemustele kollektiivsete õiguste või etniliste kriteeriumide alusel territoriaalse autonoomia andmisena. Minu arvates ei peaks Euroopa Parlament ilma kriitikata aktsepteerima viiteid sellele soovitusele. Isegi Veneetsia komisjon (Euroopa Demokraatia Saavutamise Õiguskomisjon) rõhutas, et erilist tähelepanu tuleb pöörata igasugusele soovitus 1201 tõlgendusele.

15. Nõukogu toimimine Euroopa Pettustevastase Ameti määruse muutmise puhul (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on arutelu suuliselt vastatava küsimuse üle, mille esitas nõukogule eelarvekontrollikomisjoni nimel Ingeborg Gräßle nõukogu toimimise kohta Euroopa Pettustevastase Ameti määruse muutmise puhul (O-0116/2008 – B6-0492/2008).

Ingeborg Gräßle, küsimuse esitaja. – (DE) Lugupeetud juhataja, nõukogu esindajad, austatud volinik, head kolleegid! Euroopa Pettustevastase Ametit ehk OLAFit käsitleva resolutsiooni raportöörina võib avastada nii mõndagi huvitavat, näiteks seda, et kõik küll räägivad pettustega võitlemisest, kuid keegi ei võta midagi ette. Teine avastus on see, et liikmesriigid arvestavad Euroopa Liidule makstavad summad välja sendi täpsusega, ent seda raha kulutama hakates muutuvad nad heldeks ja teevad petiste elu koguni lihtsamaks – näiteks nii, et viivitavad ainuüksi rikkumistest Euroopa Liidule teatamisega ikka veel keskmiselt 36 kuud. Euroopa Parlamendi jaoks on see vastuvõetamatu. Me soovime näha tõhusat pettustevastast võitlust, mis sisaldab ka ennetust. Me soovime, et liikmesriigid võtaksid pettustevastase võitluse oma tähtsamate teemade hulka, ning me soovime, et meie vajaduste ja probleemide üle peetaks ühiselt aru.

Me soovime, et riikide õigusasutused näitaksid üles suuremat huvi OLAFi juurdluste tulemuste täiendava käsitlemise vastu. Tuleb teha lõpp õiguslünkadele, mida kelmid on seni saanud ära kasutada. Euroopa vahenditega tuleb ümber käia samamoodi nagu riigi vahenditega. Me soovime, et asutataks sõltumatu amet, millel on oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid ja vajalik õiguslik alus. Me soovime ametit, mis teeks liikmesriikidega liigse kärata ja tõhusalt koostööd.

Meie arvamus õigusliku aluse, määruse (EÜ) nr 1073/1999 kohta hõlmab kõiki neid küsimusi. Meie soov on, et nimetatud määrust – mis on OLAFi jaoks kesksel kohal – arendataks koostöös nõukoguga edasi. Kutsume nõukogu üles meie arvamust arvesse võtma ja algatama arutelu määruse täiendamise üle. Me soovime pakkuda OLAFi probleemidele lahendust.

Tahan tänada kõiki Euroopa Parlamendi fraktsioone, et nad avaldasid sellele toetust ka resolutsioonis, mis meil homme hääletusele tuleb. Tahaksin kutsuda praegust eesistujariiki Prantsusmaad ja tulevast eesistujariiki Tšehhi üles minema kaasa parlamendi algatusega ja arendama seda edasi. Oma ettepanekutes oleme arvesse

võtnud ka nõukogu töörühmas välja töötatud ja esitatud lahendusi. Soovin kinnitada meie huvi määruse kiire valmimise vastu ja meie valmisolekut asuda sisutihedatesse aruteludesse meie ettepanekute üle.

Kõigi OLAFi õiguslike aluste konsolideerimine, mis on nõukogul kavas, tähendaks palju suurema hulga aja raiskamist tulemuse nimel, mille saavutamine ei ole kindel. OLAF tähistab peagi oma asutamise kümnendat aastapäeva. Konsolideerimine tähendaks, et ka järgmised kümme aastat mööduvad õiguslikku alust parandamata. Me suhtume pettustevastasesse võitlusesse liiga tõsiselt, et lasta sellel juhtuda. Seepärast tahamegi teha koostöös nõukoguga seda, mis on praegu võimalik. Suur tänu!

Rama Yade, nõukogu eesistuja. – (FR) Austatud juhataja! Proua Gräßle, ennekõike tahaksin teile meelde tuletada, et nõukogu peab pettustevastast võitlust ja Euroopa Liidu finantshuve kaitsmist väga oluliseks. Nõukogu arvates ei pea Euroopa Pettustevastast Ametit käsitlevad määrused mitte üksnes sobima vajadustega, vaid olema ka omavahel kooskõlas.

Sellega seoses peaksime meenutama nõukogu 2007. aasta üleskutset esitada OLAFi töö eri külgi hõlmav konsolideeritud õigusakt, mis tooks selgust, mida me kõik soovime. Nõukogu on Euroopa Parlamendi 20. novembril vastu võetud muudatusettepanekuid OLAFi juurdluste korra muutmise kohta ja varem eelarvekontrollikomisjonis peetud selleteemalisi arutelusid igati arvestanud.

Nõukogu on võtnud igati arvesse ka 2009. aasta eelarve esimest lugemist täiendava, Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni lõiget 44, mis puudutab sama küsimust. Nõukogu tööde ajakava küsimuse on juba tõstatanud mu kolleeg, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus eelarvevaldkonna eest vastutav Eric Woerth 13. novembril toimunud kolmepoolsel eelarvearutelul ja 21. novembril toimunud nõupidamisel Euroopa Parlamendiga.

Kolmepoolsel arutelul teatas komisjon vastuseks nõukogu väljendatud murele, mida usutavasti jagab ka Euroopa Parlament, et esitab OLAFi määruste konsolideerimise kohta töödokumendi järgmise aasta alguses. Niisiis võin rõõmuga taas kord kinnitada nõukogu poolt 13. novembri arutelul ja 21. novembri nõupidamisel juba öeldut: nõukogu analüüsib hoolikalt ja ülimalt tähelepanelikult tulemusi, mida annab Euroopa Parlamendi töö määruse (EÜ) nr 1073/1999 kohta esitatud muudatusettepanekuga ja komisjoni esitatav töödokument.

Loodan saada enne kella kuut veel kord sõna, et vastata teie võimalikele kommentaaridele. Vabandan juba ette, et pean sel kellajal lahkuma.

Jean-Pierre Audy, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (FR) Lugupeetud juhataja, proua Yade, head kolleegid! Euroopa Komisjon peab kaitsma Euroopa Liidu finantshuve ja aluslepingute kohaselt täidab ta seda kohustust koos liikmesriikidega. Komisjonil – kelle esindajate toolid on tühjad, nagu ma kahjutundega näen – on märkimisväärsed volitused võidelda pettuste, korruptsiooni ning muu ebaseadusliku ja Euroopa Liidu finantshuve õõnestava tegevusega.

Tuletagem meelde, et just Jacques Santeri juhitud komisjoni tagasiastumine 1999. aasta märtsis andis tõuke selleks, et luua Euroopa Pettustevastane Amet ehk OLAF, mille kümnendat aastapäeva me järgmisel aastal tähistame.

Mu suurepärane kolleeg Ingeborg Gräßle küsib nõukogult õigustatult 1999. aasta määruse kauaoodatud läbivaatamise kohta, sest vahepeal on kehtestatud nõue, et hindamise põhjal, mille komisjon peab korraldama kolm aastat pärast ameti loomist, tuleb vastuvõetav õigusakti läbi vaadata. Proua Yade, teie vastus on rahustav. See vastus on asjaoludega kooskõlas.

Nimetatud hindamine toimus 2003. aastal ja meil on ettepanek võtta vastu määrus. Nüüd on vaja muuta kõik see ühtseks tervikuks nii sise- kui ka välisjuurdluste jaoks ning OLAFi üldiste ülesannete jaoks. Lisaks 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073 on meil aga ka 1996. aasta määrus komisjoni tehtava kohapealse kontrolli ja inspekteerimise kohta ning 1995. aasta määrus Euroopa Liidu finantshuve kaitsmise kohta.

2005. aasta hindamisdokumendis esitati 17 ettepanekut, sealhulgas Euroopa prokuröri ametikoha loomise ettepanek, sest kuigi OLAFil on uurimisvolitused, ei kontrolli teda ükski sõltumatu õiguskaitseasutus. Selline järelevalveasutus kaitseks juurdluste all olijaid ja toetaks ühtaegu ka OLAFit ennast. Milline siis on OLAFi tõeline olemus? Kas see on abistav õigusorgan? Kui jah, siis millises Euroopa kriminaalõiguses? On see spetsiaalne haldusosakond? Selles valdkonnas tuleb meil veel palju ära teha. Täna teid, proua Yade, tänaste innustavate sõnade eest!

Herbert Bösch, fraktsiooni PSE nimel. – (DE) Austatud juhataja! Nagu raportöör juba õigesti märkis, on nõukogu jätnud unarusse oma kohustuse kaitsa Euroopa Liidu finantshuve. Lõppude lõpuks, proua Yade,

ei ole oluline mitte see, milliseid lepinguid praegu konsolideeritakse ja milliseid mitte, vaid pigem see, et te asute läbirääkimistesse. Kui te ei algata praegu läbirääkimisi, siis lükkate tahtlikult Euroopa tasandi pettustevastase võitluse reformi edasi parlamendi järgmise koosseisu ametiajale ja te teate seda väga hästi. Samuti oleme sunnitud juunis oma valijatele ütlema, et just liikmesriikidel napib huvi selle küsimuse vastu. Võime tuua mitmeid näiteid.

Käibemaksupettuse puhul, mis toob näiteks Saksamaale kahju 16–18 miljardit eurot aastas, oleks meil võimalus kasutada näiteks reformitud OLAFi asjaomaseid pettustevastaseid meetmeid. Ent isegi parim pettustevastane amet on jõuetu, kui liikmesriigid ei anna talle mingit teavet.

Mis puudutab OLAFi juhtumite järelmeetmeid, siis peame sageli kobama pimeduses, sest riikide ametiasutused ei ole meile teatanud, mida OLAFi juurdluste tulemuste põhjal on ette võetud. Selles valdkonnas on vaja tegutseda.

Kuna ma olin ka 1999. aastal asja juures, võin öelda, et kõige olulisem punkt, mille me määrusesse (EÜ) nr 1073/1999 sisse kirjutasime, oli see, et kõnealust pettustevastast üksust, mis on viimastel aastatel head tööd teinud, tuleb mõne aasta pärast reformida. Seda ei saa edasi lükata. Seda tahaksingi nõukogule täna meelde tuletada.

Bart Staes, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (NL) Lugupeetud juhataja, nõukogu eesistuja, head kolleegid! Kuulasin teie vastuseid väga tähelepanelikult. Te ütlesite, et analüüsite ettepanekuid hoolikalt ja ülimalt tähelepanelikult. Pean aga kahjuks ütlema, et sellest meile ei piisa.

Meie oleme oma kodutöö teinud. Me kiitsime kolleeg Gräßle raporti esimesel lugemisel heaks. Tegime seda sellepärast, et praegustes õigusaktides on lünki. Me püüdsime puudusi parandada. Herbert Böschil on õigus, et meie ees seisid mitmeid raskusi. Kiitsime alles hiljuti heaks käibemaksupettuseid käsitleva raporti. Käibemaksupettuste maht Euroopa Liidus jääb ligikaudu 200 ja 250 miljardi euro vahele.

Me vajame seega korralikke õigusakte. Nii teie, proua Yade, kui ka nõukogu tervikuna peaksite täitma oma kohust. Tahaksin teil paluda järgida pisut täpsemalt ajakava, mida nõukogu kavatseb kõnealuse dokumendi puhul järgida, sest see on äärmiselt oluline.

José Javier Pomés Ruiz (PPE-DE). – (ES) Lugupeetud juhataja! Olen Rama Yadele tänulik, et ta osales selles kodanikele nii palju muret tekitava teema arutelus.

Parlamendi praeguse koosseisu ametiaeg hakkab lõppema. Nende aastate jooksul oleme püüdnud maksumaksjatele öelda, et me kontrollime siinset raamatupidamist ja teeme seda võimalikult hästi. Me tunnistame, et ka vigu on ette tulnud ja kõike ei ole alati õigesti tehtud, kuid me oleme välja arvestanud pettuste ulatuse ning anname endast parima. Seepärast asutasimegi kümme aastat tagasi OLAFi, Euroopa Pettustevastase Ameti. See vajab nüüd hädasti sobivat õiguslikku raamistikku.

Proua Yade, teie soovitus, et me peaksime ootama ära komisjoni aruande ja alles siis alustama läbirääkimisi OLAFi lõpliku staatuse üle, tähendaks aja raiskamist. Valimised on lähenemas ja algamas on parlamendi järgmise koosseisu ametiaeg. Sõnum, mida me soovime Euroopa kodanikele edastada, on see, et me kõik siin – nõukogu, praegune eesistujariik Prantsusmaa ja järgmine eesistuja Tšehhi, parlament ning komisjon – soovime väga teha lõpu sedalaadi pettusele, mida tuleb ette nii arengumaades kui ka isegi väga arenenud riikides.

Täna teid, proua Yade, sellel arutelul osalemast! Kahju, et ka komisjoni esindajaid siin ei ole.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Austatud juhataja! ka mina väljendan heameelt kolleeg Gräßle poolt eelarvekontrollikomisjoni nimel esitatud ettepaneku üle pürgida edasi ja avaldada survet, et OLAFi kohta vastu võetav õigusakt viidaks ellu niipea kui võimalik.

Olen seega samuti Rama Yadele tänulik, et ta siin on, sest parlamendi vastuvõetud ettepanekus rõhutatakse põhjendatult vajadust tagada OLAFi juurdluse all olevate isikute puhul süütuse presumptsiooni põhimõtte järgimine ja võimaldada neile kaitsja ning kaitsta ka informaatorite õigusi.

Elkõige tuleb kehtestada selgemad ja läbipaistvamad reeglid ja tegevusjuhend, mille me peame kõigile avaldama niipea kui võimalik. Oleme tänulikud kolleeg Gräßlele tema asjaomase algatuse eest ja toetuse eest, mida eelarvekontrollikomisjon talle avaldas.

Loomulikult kutsume nõukogu tungivalt üles püüdma esimesel võimalusel läbirääkimiste ummikseisu lõpetada, et arutelu jätkata – võimaluse korral veel enne parlamendi praeguse koosseisu ametiaja lõppu ehk

enne valimisi. See on eriti tähtis selleks, et tagada kõik õigused, mida Euroopa Parlament Ingeborg Gräßle raportist lähtudes tugevdada kavatseb.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud proua Yade, head kolleegid! Järgmisel aastal toimuvad taas Euroopa Parlamendi valimised ja eriti valimiseelsel ajal liigub rohkesti eksitavat teavet. Seepärast soovimegi OLAFi kiiret reformimist. Juhtumid, kus ebaõnnestumisi ja väärteavet kasutatakse Euroopa Liidu kahjustamiseks, tuleb selgelt ja konkreetselt kindlaks teha. Usun, et just sellist toetust ja selgust Euroopa üldsus vajabki.

Markus Pieper (PPE-DE). – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud nõukogu esistuja! Regionaalarengukomisjoni liikmena mõistan ma OLAFi töö tähtsust struktuurifondide valdkonnas. Viimases komisjoni finantshuvide aruandes nimetatakse üle 3800 rikkumise – 19% rohkem kui 2006. aastal. See puudutab 828 miljonit eurot, mis on 17% rohkem kui eelmiselgi aastal.

Seepärast peabki nõukogu nüüd tõhustama pettustevastast võitlust ja reformima õiguslikku alust tõeliselt, mitte aga tehes praegustesse tekstidesse vaid pealiskaudseid parandusi.

Kui nõukogu seda tõesti teha kavatseb, peaks ta tegelema ka oma aruandlussüsteemi parandamisega. Seni on liikmesriikidel kulunud keskmiselt 36 kuud ainult selleks, et OLAFi rikkumistest teatada. Kiiresti tuleks elektrooniliselt esitada usaldusväärsed andmed, et OLAF saaks tõhusalt oma tööd teha. Me võlgneme seda kõigile asjaosalistele – maksumaksjatele ning ka neile, kes kasutavad Euroopa Liidu vahendeid oma parema äranägemise ja südametunnistuse järgi.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Austatud juhataja, ma teen lühidalt. Ma ruttasin siia, et kolleeg Gräßlet tema pingutustes toetada, ja usun, et me kõik teeme täna siin sedasama. Kuulsime, kuidas Euroopa Liidu mainet kahjustab ettekujutus, et pettustel lastakse toimuda. Seega tuleks kõike, mis tugevdaks ja parandaks OLAFi tõhusust, kiiduväärseks pidada ja toetada. Nende paari sõnaga avaldan ma Ingeborg Gräßlele tema pingutuste eest kiitust ning kutsun nõukogu ja komisjoni üles Euroopa Parlamenti hoolikalt kuulda võtma.

Rama Yade, nõukogu esistuja. – (FR) Lugupeetud juhataja, head parlamendiliikmed! Ma mõistan täiesti Euroopa Parlamendi muret. Nõukoguni on nüüd jõudnud Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemused. Nõukogu – kes on täitnud oma kohust, kui ta kutsus üles konsolideerima 2007. aasta õigusakte – toimib ja tegutseb kindla süsteemi ja korra järgi, mis tähendab, et enne edasisi samme peab ta ära ootama komisjoni dokumendid. Kuni komisjon ei ole nõukogule selle töö kohta dokumenti esitanud, olen sunnitud teile ütlema, et peame ootama, kuni seda tehakse.

Ma olen kindel, et kui meieni jõuab ükskord OLAFi puudutavate õigusaktide konsolideerimist käsitlev töödokument, millest komisjon teada andis, siis suudame reformi küsimuses kiireid edusamme teha. Kuid me vajame seda dokumenti. Parlament võib selle küsimuse edasiarendamises nõukogule loota, nii et OLAFi õiguslik raamistik muutuks institutsioonidevahelist tavapäraseks head koostööd austades võimalikult selgeks.

Juhataja. – Mulle on kodukorra artikli 108 lõike 5 alusel esitatud resolutsiooni ettepanek⁽¹⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 18. detsembril 2008.

(Istung katkestati korraks.)

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

asepresident

16. Infotund (küsimused komisjonile)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on infotund (B6-0491/2008).

Komisjonile on esitatud järgmised küsimused.

Esimene osa

⁽¹⁾ Vt protokoll.

Küsimus nr 32, mille esitas **Tadeusz Zwiefka** (H-0934/08)

Teema: kriisikava VKEdele

Mõeldes praegusele finants- ja majanduskriisile, mis on Jean-Claude Trichet' sõnul tõsisem kriis pärast Teist maailmasõda, tahaksin komisjonilt küsida VKEde jaoks plaanitava kriisikava kohta.

Taastamise raamprogrammis, mis avaldatakse 26. novembril, esitatakse lühiajalised majanduslangust pidurdada aitavad meetmed. Komisjon analüüsib uusi rahastamisviise ja olemasolevate vahendite uutmoodi kasutamist. Samuti soovib ta suurendada Euroopa Investeerimispanka, Euroopa Liidu pikaajalisi laene andva asutuse käsutuses olevat kapitali. Investeerimispank on juba koostanud 30 miljardi euro suuruse laenupaketi, et abistada raha leidmise raskustes olevaid väikeettevõtteid. Selline tegevus on ülimalt kiiduväärne, kuid praegu on üks tõsisemaid VKEde ees seisvaid probleeme hoopis laenu tagasimaksmine. Kas Euroopa Komisjon on välja töötanud kriisikavasid spetsiaalselt selle probleemi lahendamiseks?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Austatud juhataja, komisjoni ettepanekus väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” kohta mõõndakse igati väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ees seisvaid probleeme.

Mis puudutab juurdepääsu rahastamisvõimalustele, mis on Tadeusz Zwiefka küsimuse teema, siis komisjon on koos Euroopa Investeerimispankaga (EIP) välja pakkunud konkreetseid meetmeid olukorra parandamiseks.

Loomulikult nõustume sellega, et VKEdele tuleb pakkuda spetsiaalset abi. Finantskriis on paljudes liikmesriikides tõsiselt piiranud ettevõtetele, eelkõige VKEdele kasutada olevate rahastamisallikate arvu. Ühenduse institutsioonid ja liikmesriigid on võtnud oma pädevusvaldkondades konkreetseid meetmeid sellise mõju leevendamiseks.

Komisjon on võtnud meetmeid finantssüsteemi stabiliseerimiseks, mis aitab pankadel hakata oma klientidele taas laenu andma. Samuti oleme väljendanud toetust teatud muudatuste tegemisele raamatupidamiseskirjades ning tegevuse kiirendamisele seoses pankade rekapiitaliseerimise ja hoiuste tagamise kavadega.

Lisaks, nagu te teate, kiitis komisjon 26. novembril heaks 200 miljardi euronit küündiva taastamiskava. Euroopa Ülemkogu avaldas eelmisel nädalal kavale toetust ja kiitis selle heaks. Nagu meie teatistes on öeldud, sisaldub selles 200 miljardis euros majanduse taaselustamiseks mõeldud 30 miljardit, mis tuleb Euroopa Liidu eelarvest või EIP rahastamisalgatustest.

Neis meetmes leidub kindlasti raha ja abi saamise võimalusi – olgu eelarvevahendite või rahastamisalgatuste näol –, millest VKEd saavad märkimisväärset kasu. See täiendab käesoleva aasta septembris Nice'is toimunud majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu mitteametlikul kohtumisel saavutatud kokkulepet, et EIP tõhustab just VKEdele mõeldud rahastamisvõimalusi ja hakkab neid ellu viima juba varem.

Lisaks neile kokkulepetele on EIP teatanud, et võimaldab VKEde vaherahastamist – erialakeeles *mezzanine financing* – Euroopa Investeerimisfondi kaudu kokku ühe miljardi euro ulatuses.

Nagu ma enne ütlesin, leidub eri liikmesriikide kavades ja eelmisel nädalal Euroopa Ülemkogu poolt heaks kiidetud taastamiskava raames juba palju näiteid majanduslikult mõjukatest Euroopa Liidu riikidest – näiteks Ühendkuningriik, Prantsusmaa, Saksamaa ja Hispaania –, kes on loonud spetsiaalsed rahastamismeetmed VKEdele. Nagu me kõik teame, on VKEde osa meie riikide müüginumbrites, tööhõives ja tootlikkuses märkimisväärne.

Lõpetuseks tahaksin mainida kokkuleppeid, mille komisjon on praegusel eriliste majandusraskuste ajal riigiabi vajalikul määral paindlikumaks muutmiseks sõlminud, lähtudes asutamislepingus kirjas olevatest sätetest. Ka sellest saavad kasu eelkõige VKEd. Näitena võib tuua meie eilse kokkuleppe väheses tähtsusega riigiabi piirmäära tõstmise kohta.

Veel olgu öeldud, et jaanuaris toimub konstruktiivne dialoog komisjoni, VKEde ja nende esindajate ning pankade vahel, et vahetada mõtteid riigiabi tõhususe ja praeguse olukorra üle ning selle üle, kas viimastel kuudel vastu võetud otsuseid on ehk tarvis tõhustada.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, tänan teid nii üksikasjalike selgituste eest. Et te mainisite komisjoni tööd ja Euroopa Investeerimispanka kohustusi, tahaksin küsida, kas käimasolevasse dialoogi kaasatud ja päris suurt toetust saavad pangad on üldiselt samuti asunud järgima tegevuspõhimõtteid, mis tagavad VKEde enam-vähem sujuva tegutsemise? On nad võtnud endale sama kohustuse?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Vastuseks Tadeuzs Zwiefka küsimusele ütlen, et kindlasti räägime me pankadega. Ka nende öeldust ilmnevad raskused, milles nad oma bilansi ja finantsaruannetega vaevlevad.

Ilmselgelt on kõikide vahendite, kõikide nii Euroopa kui ka liikmesriikide tasandil vastu võetud otsuste ja meetmete, samuti likviidsuse nõude ning Euroopa Keskpanka ja teiste keskpankade tehtud intressimäärade kärbeta eesmärk hoida ära laenukrahi ning stimuleerida majandust ja luua sobiv raamistik sellise laenu- ja rahastamisolukorra taastamiseks, mida pered ja ettevõtted vajavad.

Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted sõltuvad oma tegevuse rahastamisel kahtlemata palju rohkem pangalaenudest kui suurettevõtted. Põhjus on selles, et hoolimata praegustest raskustest turul saavad suurettevõtted otse väljastada väärtpabereid või võlakirju ning leiavad raha väärtpaberiturgudel või piisitulu väärtpaberiturgudel. VKEd vajavad panka vahendajaks.

Me loodame väga, et pangad ja laenusüsteem reageerivad hästi sedavõrd ulatuslikule abile ja toetusele, mida praegu vaja on, aga mis sellises ulatuses oleks veel mõne kuu eest olnud kujuteldamatu.

Ma leian, et mitte üksnes meie valitsused, Euroopa institutsioonid ja keskpangad ei pea endale kohustusi võtma – me võtamegi neid –, vaid ka pankadel on kohustused, kuivõrd neid on toetatud riigi rahal või sellega tagatud hoiustel põhineva rekapiitalseerimise teel. Neil on kohustused kogu ülejäänud ühiskonna ja eriti VKEde ees.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Austatud volinik, teie viimane tähelepanek oli igati asjakohane. Pangad peavad mõistma, et nad vajavad VKEsid ja et nad on nende pealt varem raha teeninud.

Mu küsimus on vist väga elementaarne: kas see toimib? Me ei pruugi praegu teada, kas see toimib, kuid millal me seda teada saame ja millal me ütleme, et peame midagi muud ette võtma? Kolmkümmend miljardit eurot on märkimisväärne summa, kuid liri võimud on pidanud tegema pankadele kümne miljardi eurose rahasüsti ja mõned sõltumatud eksperdid ütlevad, et liri pankade rekapiitalseerimiseks läheb vaja kolmkümmend miljardit. Ehk te kommenteeriksite seda?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Tahaksin teilt küsida, millise korra kohaselt saaks Rumeenia VKEd sellest 30 miljoni euro suurusest spetsiaalsest eelarvest raha. Millise korra kohaselt saavad liikmesriigid soodustada VKEde juurepääsu sellele rahastamisvõimalusele? Te rääkisite Prantsusmaa plaanist, Ühendkuningriigi plaanist... Tahan küsida, kas raha antakse põhimõttel „kes ees, see mees” või on liikmesriikide ja seega ka Rumeenia VKEdele võrdne võimalus raha saada.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Lugupeetud juhataja, austatud daamid ja härrad! Meil on turumajandus – olen kindel, et kõik siinviibijad on sellega nõus. Turumajanduse mängureeglid on just sellised, nagu nad on.

Seega ei usu ma, et kellegi arvates toimiks laenusüsteem, finantssüsteem või majandus üldiselt paremini, kui kõik majanduselu mõjutajate, antud juhul eriti finantsasutuste tehtud otsused oleks langetatud hoopis riikide ministeeriumides või mõnes paljudest Euroopa institutsioonide hoonetest Brüsselis.

Sellest tulenevalt peavad just pangad laenude andmise üle otsustama. Kui aga pangad tuginevad riigi rahale ja riigi tagatistele, siis peavad nad täitma ka teatud tingimusi. Pangandussektorile mõeldud riiklikud toetuskavad erinevad oma tingimuste poolest, need sõltuvad asjaoludest, kontekstist ja igas asjaomases riigis kasutatavast vahendist.

Omalt poolt oleme Euroopa Komisjonis kiitnud heaks iga liikmesriigi esitatud hoiuste tagamise skeemi, et tagada nende kooskõla konkurentsi- ja riigiabi eeskirjadega. Praegu on meil lõppjärgus kõige uuemate riiklike rekapiitalseerimiskavade heakskiitmine.

Komisjon on võtnud vastu ja avaldanud mõned mitmeid valdkondi puudutavad normid, et selgitada, millistest kriteeriumidest me praegustes erakordsetes oludes lähtume, kui analüüsime nende kavade vastavust asutamislepingu sätetatu. Oleme komisjonis kehtestanud kõikidel juhtudel kuuekuuse tähtaja, sest meil on kohustus ja ka soov teha selgeks, mis on nende kuue kuu jooksul pärast kavade algset heakskiitmist toimunud.

Kui nende toetuskavade raames eraldatud raha – maksumaksjate ehk kodanike raha – kasutatakse korralikult ja rasked majandusolud mõjutavad jätkuvalt finantsturgude toimimist, võime anda loa kavasad jätkata. Kui majanduse olukord on paranenud – mida me kõik loodame –, või kui raha ei kasutata otstarbekohaselt, reageerime me vastavalt ja langetame vajalikud otsused.

Raharingluse, laenuturgude ja laenusüsteemide toimimise parandamiseks riskitakse maksumaksjate rahaga ning me ei kavatse lasta seda kasutada valesti või piisavalt heade tulemusteta.

Vastuseks teisele, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete abiprogramme käsitlevale küsimusele ütlen, et Euroopa Investeerimispank tegutseb kõigis liikmesriikides asuvate vahendajate kaudu. Seega pakuvad just igas liikmesriigis asuvad vahendajad tootlikule sektorile, täpsemalt VKEdele, krediidi- ja rahastamisvõimalusi, lähtudes meie loodud toetusprogrammidest. Need vahendajad või finantsüksused peavad pakkuma ka teie mainitud teavet.

Juhataja. – Küsimus nr 33, mille esitas **Ryszard Czarnecki** (H-0952/08)

Teema: terrorismivastane võitlus

Eelmisel nädalal Mumbais toimunud kümnes terrorirünnakus hukkus vähemalt 188 ja sai haavata mitusada inimest. Mida kavatseb komisjon teha, et sundida Pakistani valitsust lõpetama sealsete terrorirühmituste toetamist?

Küsimus nr 34, mille esitas **Wiesław Stefan Kuc** (H-0955/08)

Teema: komisjoni meetmed Pakistani terrorirühmituste vastu

Milliseid meetmeid Euroopa Komisjon võtab, et sundida Pakistani võime hoiduma terrorirühmituste tegevuse toetamisest ja soosimisest?

Ján Figel', komisjoni liige. – Usutavasti võin öelda, et nii nagu paljud teisedki, on komisjon hiljuti Mumbais toimunud šokis. Ka nõukogu mõistis selle 8. detsembril väga selgelt ja jõuliselt hukka.

Sellega seoses väljendas Euroopa Liit lootust, et Pakistan teeb edaspidi igakülgselt koostööd India uurimisorganitega ja et mõlemad riigid tegutsevad üheskoos süüdlaste kohtu ette toomiseks. Terrorivõrgustike eesmärk on õõnestada rahu ja stabiilsust piirkonnas. Neil ei tohi lasta edu saavutada. Euroopa Liit on seepärast kutsunud üles tõhusamale piirkondlikule koostööle terrorismiga võitlemisel.

Edasi viivad dialoog ja koostöö. Need aitavad käsitleda erinevusi teineteise arusaamades ja suhtumistes. Pakistani tsiviilvalitsusega koostöö tegemisele puudub alternatiiv. President Zardari on, nagu te teate, näidanud, et soovib saavutada leppimist. Pakistani võimud on vahistanud inimesi seoses nende või teatud organisatsioonide väidetava osalusega Mumbai rünnakutes. Tegemist on väga oluliste sammudega.

Praegu vajame aga Pakistani valitsuse vankumatut tahet terrorivõrgustikud hävitada, et hoida ära uusi rünnakuid. Komisjon analüüsib võimalust alkatada projekte, mis aitaksid Pakistanil terrorismiga paremini võidelda.

Järgmise aasta jaanuaris on kavas Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse koordinaatori Gilles de Kerchove'i ja komisjoni esindajate visiit. See on kõik, mida oskan neile kahele küsimusele vastuseks öelda.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, me kirjutasime need küsimused koos kolleeg Kuciga kolm nädalat tagasi. Nagu te ka ise märkisite, on mõned asjad vahepeal muutunud. Seega sooviksin kuulda teie hinnangut ja kommentaari Pakistani valitsuse avalduse kohta, et neil ei ole kavas ühtegi vahistatud terroristi India võimudele üle anda. Kas selline avaldus võib mõjutada New Delhi, Islāmābādi ja Karāchi suhteid?

Wiesław Stefan Kuc (UEN). – (PL) Tahaksin oma küsimust täiendada. Kuidas me saame ära hoida Pakistani territooriumi kasutamist Talibani võitlejate väljaõppeks? Edaspidi on neil märkimisväärne osa võitlustes Afganistanis, kus kasutatakse Euroopa ja Ameerika väeüksusi.

Ján Figel', komisjoni liige. – Nagu ma ütlesin, on tegemist tõeliselt keerulise, tundliku ja olulise teemaga. Üks viis, kuidas me aidata saame, on edendada demokraatiat, õigusriiki, terrorismivastast poliitikat ja koostööd nii kogu piirkonnas kui ka asjaomases riigis. Minu meelest peitub selles teatud võimalus. Me püüame luua usaldust, kuid samal ajal jälgime kasutatavaid menetlusi ja tehtavaid samme hoolikalt. Mis puudutab teie mainitud otsust jätta kahtlustatavad välja andmata, siis see ei tähenda muidugi mitte õiguspärast toimimist, vaid toimimist moel, mis on oluline Pakistani enda süsteemi jaoks, et kaotada nii selles riigis kui ka lähiümbruses võimalused terrorismiks, mis viis Indias Mumbais nii traagiliste tagajärgedeni.

Mis puutub üldisesse koostöösse, siis minu meelest saaks Euroopa Liit koos paljude partnerriikidega luua tihedamad sidemed valitsustega, kes tõesti tegutsevad ennetuse vallas aktiivsemalt ja korraldavad rohkem ühist luuretegevust terrorivõrgustike vastu. Loodan, et hiljuti Pakistanis toimunud haarang terrorivõrgustikule

on selle hea näide, kuid me peame siiski jälgima, kuidas kõik see seal kulgeb. Me oleme kohal – küll piiratud võimalustega, aga siiski. Me suurendasime järgmiseks arvestusperioodiks, aastateks 2007–2010, Pakistaniga tehtavale koostööle eraldatavat eelarvet. See on nüüd 200 miljonit eurot. Muu hulgas võetakse eesmärgiks tugevdada tõepoolest õigusriiki ja demokraatlikke institutsioone ning aidata riigil endal selles suunas liikuda.

See on kõik, mida ma praegu öelda oskan. Ehk on meil jaanuaris pärast komisjoni esindajate ja nõukogu koordinaatori Pakistani-visiiti rohkem nii teavet kui ka tegelikke tulemusi.

Juhataja. – Küsimus nr 35, mille esitas **Silvia-Adriana Ticau** (H-0966/08)

Teema: investeeringud energia infrastruktuuri

Majandus- ja finantskriis mõjutab paljusid liikmesriike. Igal nädalal kuuleme uutest meetmetest, mis mõjutavad liikmesriikides tuhandeid töötajaid. Energia infrastruktuuri investeerimine on üks Euroopa võimalustest majanduskriisiga toime tulla. Selliste infrastruktuuride (nafta- ja gaasijuhtmed ning elektrienergia tootmise ja edastamise infrastruktuur) jaoks on vaja ulatuslikke investeeringuid ja nende rakendamine on keskpika või pika perioodi ettevõtmine. Kui tahetakse leida piisavalt investeeringuid energia infrastruktuuri, peab liikmesriikide käsutuses olema suurem üleeuroopalise transpordivõrgustiku eelarve, sest vastasel juhul nende eelarve puudujääk suureneb mõneks ajaks. Milliseid meetmeid komisjon kavandab, et toetada praegusel majandus- ja finantskriisi ajal liikmesriike nende jõupingutustes energia infrastruktuuri tehtavate investeeringute märkimisväärsel suurendamisel.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Proua Țicău, te küsisite energia infrastruktuuri tehtavate investeeringute kohta. Komisjoni vastuvõetud teises strateegilises energiasektori ülevaates toonitatakse pakilist vajadust selle järele, et Euroopa Liit suurendaks investeeringuid energia infrastruktuuri, toetamaks meie energiapolitika eesmarke, milleks on energiavarustuse kindlus, jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime. Ka eelmisel nädalal toimunud energeetikaministrite nõukogu kohtumisel rõhutati infrastruktuuri tehtavate investeeringute tähtsust: sama oluline on energia ja kliimamuutuse kokkulepe, mille Euroopa Ülemkogu eelmisel nädalal heaks kiitis ja mille te ise täna siin parlamendis vastu võtsite.

Komisjon rõhutab tungivalt – ja usun, et võime seejuures arvestada ka nõukogu ja parlamendi toetusega –, et praegune majanduslangus ei tohiks olla energia infrastruktuuri tehtavate investeeringute edasilükkamise või vähendamise põhjuseks. Energiasse ja eelkõige energia infrastruktuuri investeerimine peaks edendama töökohtade loomist, soodustama uuendustegevust, ärgitama uutele algatustele ja uue tehnoloogia kasutamisele ning aitama kaasa majandususkalduse kasvule. Samuti peaks see tooma kasu nii, et aitab riigil kiiremini muutuda vähe CO₂ heitkoguseid õhku paiskavaks riigiks.

Komisjoni ja nõukogu heakskiidetud majanduse taastamise kavas teeme ettepaneku eraldada kuni 2010. aastani ühenduse kasutamata eelarvevahenditest veel neli miljardit eurot üleeuroopalistele energiavõrkudele ja nendega seotud investeeringutele. Teisisõnu kasutatakse sel otstarbel neli miljardit eurot viiest miljardist, mida me soovitasime teatistes, oma kavas.

Eelmisel nädalal kiitis Euroopa Ülemkogu heaks meie selleteemalise ettepaneku põhipunktid. Nüüd jääb üle vaid oodata, kuidas tõlgendavad Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldustes sisalduvaid üldisi avaldusi eelarvepädevad asutused – nõukogu ja Euroopa Parlament.

Lisaks on Euroopa Investeeringuspank lubanud suurendada märkimisväärselt, kuni kuue miljardini aastas, eraldisi kliimamuutusesse, energiavarustusse ja selle kindlusesse ning energia infrastruktuuri tehtavate investeeringute rahastamiseks. Samuti teatas ta, et võtab kohustuse kiirendada praeguse laenude tagamise vahendi kasutamist, et aidata rahastada üleeuroopalise võrgu projekte. Selle eesmärk on suurendada erasektori osalust, sest see on eriti oluline. Üksnes riigi ressurssidest ei suuda me rahastada kõiki kuni aastani 2020 või 2030 – prognoosid on erinevad – vajalikke investeeringuid.

Lõpetuseks tahaksin välja tuua ühe teguri, mille mõju on loodetavasti eriti suur. Selle on heaks kiitnud ka Euroopa Ülemkogu ja see lisati meie ettepanekutesse. Pean silmas otsust asutada 2020. aasta Euroopa energeetika, kliimamuutuste ja infrastruktuuride fond, Euroopa Investeeringuspanka, riiklikke infrastruktuuri rahastavaid ameteid ja teisi võimalikke osalejaid kaasav fond, mille eesmärk on rahastada avalikke infrastruktuuriprojekte ja muid sarnaseid projekte eelkõige energia infrastruktuuri vallas.

Seega on teie küsimusega seotud valdkonnas viimastel nädalatel vastu võetud palju olulisi otsuseid või viiakse neid juba ellu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Suur tänu vastuse eest! Tahaksin märkida, et äärmiselt oluline on investeerida varustusvõrkudesse. Kui soovime edendada taastuenergiat või taastuvatest energiaallikatest toodetavat energiat, peab sellise energia tootjatel olema juurdepääs varustusvõrkudele, et nad saaksid edastada energia lõpptarbijale. Seepärast loodangi, et kõnealused rahastamisvahendid hakkavad läbipaistvalt toimima niipea kui võimalik.

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Lugupeetud juhataja! Ma vastan hästi lühidalt.

Olen eelöelduga täiesti nõus. Mainitud energeetikaministrite nõukogu võttis oma 8. ja 9. detsembri kohtumisel vastu taastuenergia direktiivi. Pean seda veel üheks sammuks teie nimetatud eesmärgi poole.

Olen täiesti nõus nii teie ettepanekuga kui ka prioriteetidega, mis te selles valdkonnas seadnud olete.

Teine osa

Juhataja. – Küsimus nr 36, mille esitas **Marie Panayotopoulos-Cassiotou (H-0889/08)**

Teema: sisserändajate laste haridus

Hiljutises teatises (KOM(2008)0423) tegi komisjon ettepaneku arutada sisserändajate laste hariduse teemat, viidates ka Euroopa võõrtöötajate lastele. Milliseid rahastamisvõimalusi loob komisjon liikmesriikidele, et parandada selliste laste emakeeleõpet, eriti kui tegemist on Euroopa Liidu ametliku keelega?

Ján Figel', komisjoni liige. – Tahaksin tänada Marie Panayotopoulos-Cassiotoud nii tema küsimuse eest kui ka selle eest, et ta pöörab nii suurt tähelepanu paremale ja suuremale hariduskoostööle.

Selle konkreetse teema kohta võin öelda, et elukestva õppe programm ei ole mitte üksnes kõlav nimetus, vaid väga jõuline vahend ja peamine vahend, millega tehakse haridusega seotud rahastamisallikas komisjonile kättesaadavaks. Keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamine kuuluvad kogu programmi konkreetsete eesmärkide hulka.

Üks haruprogrammidest, Comenius, toetab rahvusvahelisi projekte, milles tegeldakse sisserändaja taustaga laste eriliste vajadustega, sealhulgas keelelise aspekti ja keeleõppega. Comeniuse raames korraldatav niinimetatud põhitegevus „Keeled” toetab igasuguste keelte, sealhulgas Euroopa Liidu ametlike keelte õpet. Teine Comeniuse alla käiv põhitegevus „Info- ja sidetehnoloogia” toetab ka projekte, mille eesmärk on arendada info- ja sidetehnoloogia uuenduslikku kasutamist keeleõppes, eelkõige seoses eriliste haridusvajadustega ja sisserändaja taustaga laste vajadustega.

Euroopa Sotsiaalfond on peamine rahastamisallikas, mis pakub spetsiaalset toetust sisserändajate ja teiste ebasoodsamas olukorras olevate elanikerühmade harimiseks ja koolitamiseks. Projektide elluviimise eest vastutavad eeskätt riikide ametiasutused.

Lõpetuseks märgin, et Euroopa Integratsioonifond, mis keskendub äsja mõnda liikmesriiki saabunud kolmandate riikide kodanikele, toetab integratsioonialgatusi, muu hulgas hariduse ja keeleõppe valdkonnas.

Arutelu rände ja liikuvuse rohelise raamatu avaliku konsulteerimise tulemuste üle lõpetatakse aasta lõpuks. See on avatud ja asjakohane kõigile sidusrühmadele ning ma kutsun veel kord kõiki huvilisi üles selles osalema. Arutelu käsitletakse sisserändaja taustaga laste hariduse rahastamise vahendeid. Need küsimused lisatakse poliitikadokumenti, mis avaldatakse järgmisel aastal Tšehhi eesistumisajal vastusena rohelisele raamatule.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Täna volinikku vastuse eest. Pean arutelu avatust kiiduväärseks. Tänu sellele on mul võimalus öelda avalikult, et Euroopa sisserändajate emakeel on vara, mida tuleb hoida. Voliniku kaasmaalased Hispaanias, Saksamaal ja teistes Euroopa riikides, kuhu nad emigreerusid, soovisid samamoodi nagu kreeklasedki, et nende lapsed õpiksid kreeka ja hispaania keelt. Uued sisserändajad uutest Euroopa Liidu liikmesriikidest peaksid seega samuti oma emakeelt hoidma ja sama peaks tegema sisserändajate teine põlvkond. Euroopa Liidu ametlikud keeled on Euroopa vara ja neid tuleb au sees hoida.

Ján Figel', komisjoni liige. – (SK) Lugupeetud juhataja, austatud daamid ja härrad! Hariduse ja kutseõppe vallas tehtava koostöö eesmärk on toetada kultuurilist mitmekesisust, mis kajastub väga ilmekalt ka siin kasutatavate keelte rohkuses. Suurepäraseid järeldused, mida ma pean väga tundlikuks ja tuleviku seisukohalt poliitiliselt oluliseks, võeti vastu novembris, kui 27 riigi ministrid kinnitasid oma kindlat soovi luua tingimused, kus noorte liikuvus oleks pigem reegel kui erand.

Praegu on liikuvus ressursside puuduse tõttu üsna piiratud, kuid tulevikus võiks sellest saada üks paremaid vahendeid mitmekesisuse, avatuse ja kultuuridevahelise suhtlemise või dialoogi soodustamiseks.

Mul on hea meel, et toetus sellisele koostööle kasvab, eriti Euroopa Parlamendis. Tahaksin seega väljendada tänu teie mõistmise ja pideva toe eest.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Mul on küsimus, mis jääb hariduse valdkonda ja on seotud rändega, kuid hoopis rändega Euroopa Liidu uutest liikmesriikidest vanadesse. Nagu me teame, seisavad mõned uued ELi liikmesriigid silmitsi ajude äravoolu probleemiga, näiteks õpetajate puhul, kes suunduvad pärast kõrgkooliõpingute lõpetamist oma riigis teise riiki, kus nad ei tööta oma erialal, kuid saavad suuremat palka. Kuidas komisjon sellesse probleemi suhtub ja milliseid meetmeid ta soovib meil võtta?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Aitäh, lugupeetud volinik, esitatud teabe eest! Tahaksin aga teemat pisut laiendada ja rääkida lastest, kes jäävad kodumaale, kui nende vanemad lähevad võõrsile tööle. Neile lastele tuleb kasuks õppida ka oma vanemate töökoha riigi keelt. Meie aga peaksime tundma muret nende riigi tööhõive pärast. Ma pean silmas juhtumeid, kus lapsed on jäetud vanavanemate hoolde. Samuti tahaksin märkida, et nende laste jaoks, kes on läinud kaasa teise riiki tööle läinud vanematega, on oluline, et neil aidataks sihtriigi keelt kergemini ja kiiremini õppida, et nad saaksid haridustel näidata oma vaimseid võimeid ja omandada uusi teadmisi.

Ján Figel', komisjoni liige. – (SK) Lugupeetud juhataja, olen äsja öelduga igati nõus. Asun nüüd teise küsimuse juurde.

Euroopa Ühenduse direktiiv, mis reguleerib võõrtöötajate lastele hariduse andmist, on kehtinud alates 1977. aastast ehk üle 30 aasta. Seega puudutab küsimus liikmesriike – olgu nad vanad või uued, hiljem liitunud või varem liitunud – ja nende tingimusi tulevaste põlvkondade harimisel.

Nimetatud direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid andma kõnealustele lastele haridust asukohamaa keeles ehk riigikeeles ning toetama samal ajal lapse emakeele ja lähteriigi kultuuri õppimist koostöös asjaomase riigiga. Seega lasub riigil ühest küljest kohustus pakkuda haridust ja teisest küljest kohustus aidata. Igal juhul kuulub võõrtöötajate laste küsimus rohelise raamatu või nn rohelise aruande temade hulka, nii et seda arutatakse ja astutakse ehk edasisi samme või antakse soovitusi. Me oleme praegu kuulamise järgus ning seejärel on meil võimalus võtta konkreetseid meetmeid, vajaduse korral koostada õigusakt, sest võõrtöötajate laste harimine on nende kohanemiseks ja lõimumiseks väga tähtis. Leidub tõendeid selle kohta, et sageli tekivadki probleemid just väheste või viletsa hariduse andmisest sellistel juhtudel.

Mis puudutab esimest küsimust ajude äravoolu ja õpetajate kohta, pean väga oluliseks, et Euroopa Liit pööraks rohkem tähelepanu kvaliteetsele õpetajakoolitusele. Esimest korda tehti seda eelmisel aastal. Teema on ülitähtis, sest igasuguses haridusreformis või -uuenduses, mida arutatakse või ellu viiakse, on keskmes just õpetajad, ja nad peaksidki olema toimivas osalised, mitte pelgalt etturid. Sellised teemad nagu elukestev õpe algavadki loomulikult õpetajatest. Nemad peavad olema esimesed elukestvas õppes osalejad, kui soovitakse, et ka järgmised põlvkonnad selle üle võtaksid. Paljude uute temade ja tehnoloogiavahendite tundmine ning kogemuste omamine on õpetamisel väga oluline. Rahvastiku vananemine puudutab ka õpetajaid. Paljud liikmesriigid seisavad silmitsi üha kasvava õpetajate puudusega ning prognooside kohaselt jääb järgmisel aastakümnel puudu üle miljoni õpetaja, sest paljudes riikides on üle poole õpetajatest vanemad kui 50 aastat.

Ma käsitlen üksnes teatud tahke üldisest probleemist, kuid ajude äravool on seotud sellega, kui palju me väärtustame inimeste teadmisi ja milline on meie panus vaimse töö tegijatesse, andekatesse ja võimekatesse töötajatesse ning sellesse, et inimesed saaksid arendada oma andeid pigem koduriigis, mitte ei läheks mujale paremaid võimalusi otsima. Just sel põhjusel ei tuleks toetada mitte üksnes näiteks hariduse kvaliteedi ja kättesaadavuse märkimisväärset parandamist, vaid ka hariduse asjakohasust. Need peaksid olema meie eesmärgid järgmisel aastal, mis on kuulutatud Euroopa loovuse ja innovatsiooni aastaks. Kogu Euroopa Liit peaks tegema suuremaid jõupingutusi selle nimel, et muutuda huvipakkuvaks hea väljaõppega inimestele ja meelitada ligi andekaid töötajaid, selle asemel et halada helgete peade lahkumise pärast. Muidugi on iga riigi enda kohus investeerida rohkem haridusse, isegi nüüd, isegi just kriisi tõttu, sest haridusse tehtavad investeeringud on isegi praegusel ajal otsustava ja keskse tähtsusega, kui me soovime väljuda kriisist konkurentsivõimelisemana, uuendussuutlikumana ja lihtsalt suurema inimpotentsiaaliga.

Tahaksin lõpetuseks öelda, et tõsiseltvõetavat ja usaldusväärset pikaajalist hariduskoostööd on võimalik saavutada üksnes siis, kui pööratakse erilist tähelepanu õpetajatele, õpetajate kvaliteetsele koolitamisele ja nende elukestva õppe toetamisele nii karjääri alguses kui ka selle vältel.

Juhataja. – Küsimus nr 37, mille esitas **Seán Ó Neachtain** (H-0896/08)

Teema: valge raamat spordi kohta

Mida on sporti käsitlevas valges raamatus (KOM(2007)0391) öeldust seni ellu viidud ja millised on komisjoni prioriteedid spordi valdkonnas eelseisvatel kuudel?

Ján Figel, komisjoni liige. – Leian, et valge raamat ise on juba väga hea panus Euroopa Liidult. See on saanud alguse komisjonist ning leidnud head vastukaja Euroopa Parlamendis (siin viibib ka valge raamatu raportöör Manolis Mavrommatis) ja samuti liikmesriikides. Tuletan teile meelde, et eelmisel nädalal võttis Euroopa Ülemkogu vastu järeldused konkreetselt spordi kohta – see on esimene kord pärast Nice'i ülemkogu kohtumist 2000. aasta detsembris –, mis on minu meelest samuti märk muutunud olukorrast.

Tegelikult on ühe aasta jooksul selles valdkonnas palju juhtunud ja palju toimub praegugi. Näiteks on Pierre de Coubertini tegevuskavas ette nähtud 53 algatusest juba alustatud või käimas 38 ja mõne eesmärgid on juba saavutatud või mõni algatus lõpule viidud – see on kaks kolmandikku algatustest. Öeldu räägib inimeste vajadusest selliste algatuste järele ja soovist neid ellu viia ning mul on selle üle hea meel. Muidugi on elluviimises oma osa ka komisjonil.

Head tulemused on saavutatud tänu liikmesriikide ja ka spordiorganisatsioonide pühendumusele.

Leian, et valge raamat on samuti võimaldanud ja aidanud leida spordil ja spordiga seotud projektidel kõlapinda käimasolevates Euroopa Liidu programmides. Spordiprojektid on viimasel ajal saanud toetust näiteks Euroopa Regionaalarengu Fondist, Euroopa Sotsiaalfondist, elukestva õppe programmist, rahvatervise programmist, samuti programmidest „Aktiivsed noored” ja „Kodanike Euroopa”.

Mitmes valdkonnas on saavutatud edu. Ma tahaksin nimetada neist mõnda: hiljuti spordiministrite poolt vastu võetud ja tervishoiuministritele edastatud füüsilise tegevuse suunised, dopinguvastane võitlus, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik elukestva õppe valdkonnas ning Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem, kus sporti kasutatakse ühe esimese katsevaldkonnana. Kohapeal treeninud mängijad – tuletan teile meelde, et võtsime mais vastu otsuse nn kodumaiste mängijate ehk kohapeal treeninud mängijate kohta. Uurimus vabatahtliku tegevuse kohta spordis on väga oluline teema. Võitlus rassismi ja ksenofoobiaga – palju algatusi, sealhulgas Euroopa Parlamendis. Sport vahendina Euroopa Liidu välissuhetes. Euroopa statistiline meetod spordi majandusliku mõju mõõtmiseks. Siis veel algatus „Võitlemine rahvusl põhineva diskrimineerimisega”, kohe-kohe alustatav mängijate agentide mõjuanalüüs ning konverents, mis käsitleb litsentsimisüsteemi jalgpallis. Valmistume järgmiseks poolaastaks ja Euroopa sotsiaaldialoogiks, mis minu teada algas 1. juulil Pariisis profijalgpalli partnerite UEFA, FIFPro, EPFLi ja ECA osalusel. Küsimus on aga nende paljude akronüümide taga peituvates tööandjates ja töötajates ning Euroopa jalgpalli katusorganisatsioonina tegutsevas UEFAs.

Mul on selle sotsiaaldialoogi alustamise üle hea meel. Seega, kuigi praegu ei ole võimalik esitada üksikasjalikku aruannet edusammudest kogu eelnimetatud tegevuses, võib üsna lihtsalt järeldada, et tegevuskava elluviimisel on selle peamises ja sisult olulises osas saavutatud märkimisväärset edu.

Lõpetuseks tahaksin mainida veel üht, sugugi mitte vähem tähtsat üritust: novembri lõpus toimus Biarritzis komisjoni korraldatud Euroopa spordifoorum, kus kohtusid spordivaldkonnas tegutsejad – 300 osalejat eri ühendustest ja föderatsioonidest, lisaks komisjon ja liikmesriigid. Kohtumisele järgnes ministrite konverents. Pean seda esimese omalaadse üritusena väga oluliseks, kuid spordivaldkonnas kostab palju järjepidevust ja avatust väljendavaid sõnumeid ka järgmisteks eesistumisaegadeks ja järgmiseks kohtumiseks.

Mul on seega hea meel, et püüdlused saavutada spordivaldkonna sidusrühmade koostöö on nüüd palju nähtavamad ja viljakamad.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Austatud juhataja! Kas lugupeetud volinik võiks täpsemalt selgitada vabatahtlikku tegevust või vabatahtlikku tööd spordis ja viise, kuidas komisjon hakkab seda edendama?

Ján Figel, komisjoni liige. – (SK) Pean vabatahtlikku tööd spordivaldkonnas üheks võtmelemendiks või tegevuseks, mis aitab spordil kõigile kasu tuua ning on vähemalt Euroopa spordimudeli puhul spordi üldises organisatsioonilises hierarhias oluline. Sellega tahan ma öelda, et spordis tehtava vabatahtliku töö jaoks ruumi ja toetusvõimaluste loomine on väga tähtis eeltingimus.

Valges raamatus lubasime algatada uuringu vabatahtliku tegevuse kohta spordis. Uuringu koostamiseks korraldati hange, mis nüüdseks on lõppenud, nii et uuringut alustatakse 2009. aastal. See tähendab, et tulemusi on oodata 2009. aasta lõpuks või 2010. aasta alguseks. Analüüsis vaadeldakse ka spordis

vabatahtlikuna tegutsemise sotsiaalseid, majanduslikke ja õiguslikke aspekte, et aidata meid järgmise etapi jaoks soovitude koostamisel. Mul on väga hea meel lisada, et programmi „Euroopa noorte vabatahtlik teenistus” raames on vabatahtliku tegevuse ulatus üha suurenenud ja leidnud laialdast toetust ka siin täiskogus. Kavas on korraldada ka Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta.

Minu arvates on vabatahtlikul tegevusel kujunenud ka uus tähendus tänu asjaolule, et seda tunnustatakse mitteformaalse hariduse ühe liigina. Novembris võttis nõukogu esimest korda ajaloos vastu oma esimese soovitude noorte vabatahtliku teenistuse kohta Euroopa Liidus. Tegemist on esimese noori käsitleva seadusandliku meetmega alates koostöö alustamisest üle 20 aasta tagasi ja mul on hea meel, et see on tihedasti seotud ka vabatahtliku tegevusega spordis.

Paljud Euroopa Liidu, eelkõige komisjoni ja Euroopa Parlamendi hiljutised projektid on mõeldud rahvusvaheliste spordiüritustega seotud vabatahtliku tegevuse toetamiseks. Eelnimetatud uuring aitab meil valmistada ette järgmisi samme ka selles valdkonnas. Minu meelest areneb vabatahtlik tegevus tohutult – nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Lugupeetud volinik, tahaksin teid veel kord tänada komisjoni algatuse eest sporti käsitleva valge raamatu esitamisel parlamendile ning Euroopa Parlamendi raportöörina esitaksin järgmise lisaküsimuse. Nagu Nicolas Sarkozy ja José Barroso meile eile ütlesid, jõustub reformileping – kui see lühikese aja jooksul heaks kiidetakse – hiljemalt 2009. aasta lõpul ning sport kuulub nüüd seega Lissaboni või reformilepinguga aktiivselt hõlmatud teemade hulka. Kuulsime teie programmi tutvustust. Tahaksin teada, milline on spordile mõeldud eelarverea olukord ja rahaline seis järgmisel ja üldise eelseisvatel aastatel, kui seda on võimalik praegu välja arvutada.

Avril Doyle (PPE-DE). – Tahaksin küsida austatud volinikult, mida ta arvab spordi osast meie koolide õppekavades ja praegu levivast laste rasvumise epideemiast ning nendevahelisest olulisest seosest. Samuti tahaksin teada, kas ta oskab nimetada mõnd liikmesriiki, kes ei olnud novembris Biarritzis toimunud spordifoorumil esindatud.

Ján Figel', komisjoni liige. – (SK) Minu arvates annab uus kokkulepe hea võimaluse nii Euroopa Liidu spordipoliitika kui ka Euroopa Liidu spordiprogrammi jaoks ning ma usun, et tänu oma populaarsusele ja lähedusele ELi kodanikele hakkab see meenutama Erasmus programmi, mis on kujunenud väga populaarseks ja tõhusaks. Küsimus ei ole mitte ainult üksikisikute liikuvuse suurendamises, vaid ka Bologna protsessis ja haridusvõimalustes, mida me nüüd, pärast 20 aastat, näeme Euroopa teena hariduse suurema avatuse ja asjakohasuse ning oskuste ja Euroopa väljapaistvuse poole. Ja see on väga tähtis.

Sport on väga vajalik ja ta on ka populaarne ning seepärast peaks kõik artiklist 149 lähtuvad programmid olema tihedalt seotud hariduse ja noorte päevakajaliste küsimustega, sest esimest korda viidatakse artiklis 149 sõnaselgelt spordile. Nimetatud artikliga luuakse ka ministrite nõukogu samalaadsed vahendid ja alused.

Mul on väga hea meel öelda, et komisjon on valmis osalema selle artikli kohaldamise ettevalmistustes. Valge raamat on suurepärase eeltingimus või samm selle poole – valges raamatus ei anta enneaegseid hinnanguid, vaid asetatakse sport nii Euroopa riikide kui ka spordiorganisatsioonide koostöö keskmesse.

Mis puudutab rahastamist, siis alguses on see sageli pigem tagasihoidlik, ent samal ajal hädavajalik. Ma loodan, et Euroopa Parlamendis järgmiseks aastaks heaks kiidetud spetsiaalne eelarvepeatükk või eelarvepunkt, mis ulatub kuue miljoni euron, toetab mõnd spordiprogrammi tulevase perioodi algatust või ettevalmistust. Täna oleks ennatlik rääkida mõjust eelarvele. Räägin parem ettevalmistustöödest. Mõned ideed on parlamendis juba heaks kiidetud.

Mis puudutab Biarritzi või haridust ja sporti, siis mina pean Biarritzi foorumit edukaks. Ma märkisin juba, et tegemist oli esimese omalaadsega. Kaks nädalat hiljem esitati Euroopa Ülemkogu järeldused – ei juhtu just iga päev, et ministrid ja presidendid räägivad spordist. Ametlikud järeldused on väga julgustavad nii seoses Biarritzi foorumiga kui ka seoses edasise koostöö ja selle sisuga.

Rasvumine ja kõigile kättesaadavad sportimisvõimalused on omavahel seotud, sest sport on üks tõhusamaid vastumärke või relvi rasvumisega võitlemisel. Euroopas kiputakse kahjuks üldiselt vähendama kehalise kasvatus tundide arvu kooliaastas. Sellist kahjulikku suundumust tuleks muuta. Samal ajal tuleb parandada sedalaadi hariduse kvaliteeti ja mul on hea meel, et meil on esimest korda õnnestunud koostada füüsilise tegevuse suunised, mis kiideti heaks just Biarritzis. Suunised on koostanud eksperdid ja usutavasti neid veel parandatakse, võib-olla viiakse ka ellu, kuid eeskätt tulevad need heakskiitmisele ja vastuvõtmisele liikmesriikide tasandil, tervishoiunõukogus, kus kohtuvad tervishoiuministrid. Eelöeldust ilmneb, et spordi

puhul on vaja horisontaalset lähenemisviisi. Sport vajab suuremat kooskõlastatust ja sidusust meie eri poliitikavaldkondades ning komisjon püüab teie abiga seda saavutada.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Lugupeetud juhataja! Tahaksin seoses korraldusliku küljega öelda, et olen väga pettunud, et Euroopa Komisjoni esindaja ei vasta küsimusele nr 38, kuigi Marco Cappelato on kohal. Ma sain teie talituse vastusest aru nii, et kolleeg Cappelato vastatakse kirjalikult. Või on teil kavas küsimust nr 38 hiljem käsitleda?

Juhataja. – Härra Beazley, ma hakkasin just ütlema, et küsimusele nr 38 vastatakse kirjalikult.

Ka minul on kahju, et me selleni ei jõudnud, kuid infotund ongi alati üles ehitatud nii, et volinikule jäetakse 20 minutit, ja volinik Figel' on juba tublisti kauem rääkinud. Nii et nüüd on volinik Almunia kord.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Kas oleks kohane paluda lugupeetud volinikul saata mulle kolleeg Cappelatole läkitatava vastuse koopia, sest ma olen sellest teemast huvitatud?

Võite küll ehk vastu vaielda, et praegu ei ole selle küsimuse arutamiseks õige aeg, aga olümpiamängudel ei tohiks olla ühtegi teist lippu peale olümpialipu. Kui me võistleksime Euroopa lipu all, võidaksid minu ja teiegi kaasmaalased ehk paar medalit rohkem.

Juhataja. – Härra Beazley, arvan, et me soovime jätkata nendega, kes on oma küsimuse esitanud. Olen kindel, et Marco Cappelato on piisavalt lahke ja saadab teile vastuse koopia.

Juhataja. – Küsimus nr 39, mille esitas **Manuel Medina Ortega** (H-0886/08)

Teema: euro ja inflatsioon

Kuidas on euroala reageerinud viimasel aastal maailmas tajutud inflatsioonisurvele ja millised on praegu väljavaated säilitada ühisraha ostujõudu?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Austatud juhataja! Härra Medina Ortega, te küsite euroala inflatsiooni kujunemise ja euroala reageerimise mõju kohta.

Viimasel viieteistkümnel kuul oleme kahtlemata üle elanud kahesuguseid sündmusi, mis tunduvad vastuolulised, kuid on ometi ühel ajal meie majanduses toimunud. Ühest küljest tabas 2008. aasta juulile eelnenud perioodil euroala, kõikide teiste Euroopa riikide ja paljude kolmandategi riikide – nii tööstusriikide kui ka tärkava turumajandusega riikide – majandust ränk šokk, kui tõusid nafta- ning ka toiduaine- ja toorainehinnad.

Nende jahmatavate hinnatõusude käigus sööstis naftabarreli hind juulis peaaegu 150 USA dollarini ning nisu, maisi, riisi ja teiste toorainete hinnad kerkisid enneolematult kõrgele, põhjustades ilmselgeid sotsiaalseid probleeme ja tõstes hinnaindekseid. Euroalal kasvas hinnaindeks käesoleva aasta juunis-juulis umbes 4%.

Suvel euroala tugevama majandusega riikides ning USAs ja Jaapanis alanud majanduse järsk aeglustumine – millest on paljudes riikides nüüdseks saanud majanduslangus – põhjustas äärmiselt ränga negatiivse šoki nõudluses, ja seda võib märgata ka tärkava turumajandusega riikides, näiteks Hiinas, Indias ja mujal. Toorainehinnad on praeguseks järsult kukkunud, nii et naftabarrel maksab nüüd ligikaudu 43 või 45 USA dollarit, kuid samasuguse väga järsu languse on läbi teinud ka paljude teiste toorainete hinnad. Mis puudutab meie hinnaindeksit, siis Eurostat avaldas just täna hommikul novembri hinnaindeksi, millest nähtub, et eelmise aasta sama perioodiga võrreldes on inflatsioon 2,1%.

Arvestades hindade märkimisväärset tõusu käesoleva aasta esimesel poolel, on 2008. aastal euroala keskmine inflatsioon ligikaudu 3%. Ma ei oska teile konkreetset arvu öelda, kuid me arvutame selle välja täpselt ühe kuu pärast. Üldisemalt võime aga juba praegu öelda, et järgmisel aastal on esimest korda alates euroala loomisest 1999. aastal keskmine inflatsioon euroala 16 riigis madalam kui 2% ja jääb allapoole piiri, millest madalamat taset ei pea Euroopa Keskpank hindade stabiilsuse nõudele vastavaks. Me ei saa tõepoolest välistada võimalust, et aasta keskel, juunis või juulis on inflatsioon eelmise aasta sama perioodiga võrreldes isegi negatiivne, tingituna nafta- ja toorainehindade järsust muutusest.

See aga ei tähenda, et hinnakujundusprobleeme poleks. Isegi madala inflatsiooni perioodil, mis on tingitud kriisist ja suundumustest toorainehindades, esineb endiselt mikromajanduslikke probleeme hinnakujundusega. Komisjon avaldas äsja teatise Euroopa toiduainehindade kohta, milles me analüüsime meetmeid, mida me rakendame selleks, et kaotada toiduainehindadega seotud jaeturu kuritarvitamist ja tõrkeid. Siseturu

läbivaatamisega on seotud terve hulk komisjoni meetmeid nende turgude jälgimiseks, kus hindu ei kujundata õigesti.

Seega tegutseme me makromajanduse tasandil valdkondades, kus meil ja keskpangal on pädevus, ning lisaks oleme tegevad ka mikromajanduse tasandil.

Lõpetuseks peatun teie mainitud välismaise ostujõu kahel aspektil. Euro on USA dollari ja teiste valuutade suhtes märkimisväärselt tugevnenud. Juulis oli euro reaalne efektiivne vahetuskurss meie partnerite ja konkurentide valuutadega võrreldes ülimalt kõrge ning euro efektiivne vahetuskurss oli ilmselgelt üle hinnatud. Nüüdseks on näitajad tagasi tavapärasematel tasemetel, nii et seda võiks vaadelda lähedasena seisundile, mida akadeemilistes töödes ja analüüsides loetakse euro vahetuskursi tasakaaluseisundiks.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Tänan teid, volinik, väga asjakohaste, täpsete ja täielike vastuste eest.

Pean oma täiendavat küsimust sõnastama väga hoolikalt, sest intressimäärade kehtestamine ei ole mitte komisjoni, vaid Euroopa Keskpanga töö ning need kaks organit tegutsevad teineteisest sõltumatult. Sellegipoolest tundub, et inflatsioon ja intressimäärad on omavahel seotud.

Mõnede arvates tõstis Euroopa Keskpank intressimäärasid ajal, mil see ei olnud ehk vajalik, ja põhjustas sellega tarbijatele märkimisväärsed raskusi. Praegu aga oleme tunnistajaks teistsugusele suundumusele, omamoodi konkurentsile intresside kärpimises. Minu teada on USAs intressimäär praegu 0,25% – sisuliselt olematu.

Kas komisjon analüüsib Euroopa Keskpanga otsuste mõju inflatsioonile ja prognoosib nende võimalikku edaspidist mõju?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Austatud juhataja! Meie raportis euro esimese kümne aasta kohta – EMU@10 –, mille ma esitasin Euroopa Parlamendi liikmetele ning majandus- ja rahanduskomisjonile, analüüsitakse inflatsiooni kujunemist ja muu hulgas ka rahapoliitikas kasutatavaid vahendeid.

Koostasime selle analüüsi väga hoolikalt, et mitte seada mingilgi moel kahtluse alla meie austust Euroopa Keskpanga sõltumatuse vastu. Siiski võin öelda ka seda, et kui vaadata euroala inflatsiooninäitajaid aastatest 1999–2007, siis keskmine inflatsioon on perioodi iga aasta lõpus (kui saadi välja arvutada kogu aasta keskmine) alati olnud pisut kõrgem kui Euroopa Keskpanga stabiilsuseesmärk, kuid jäänud sellele ikkagi väga lähedale.

Arvan seega, et aastatulemused on pärast euro kasutuselevõttu ja Euroopa Keskpanga seadmist euroala rahapoliitika eest vastutajaks olnud silmanähtavalt positiivsed, palju paremad kui mitmetel nüüdseks euroalaga liitunud riikidel siis, kui neil oli veel oma rahapoliitika ja oma keskpank.

Minu esimeses vastuses selgitatud põhjustel on viimane aasta, 2008. aasta, olnud palju keerulisem, sest selles võib eristada kaht teineteisest täiesti erinevat poolt. Esimest poolaastat iseloomustas väljastpoolt lähtuv ja väga kiiresti leviv inflatsioonišokk. Teise poolaastasse jäi hindade järsk langus, millel oli mitu põhjust, kuid eelkõige oli põhjuseks majanduskasvu aeglustumine ja meie puhul siin majanduslangus, mis on meid kahjuks kaasa haaranud.

Sellistes oludes on väga lihtne kritiseerida mis tahes keskpanka, asugu see Frankfurdis, Washingtonis, Londonis või mõnes muus pealinnas. Ometi on Euroopa Keskpank kogu kriisi jooksul, alates 2007. aasta augustist, tõestanud, et ta suudab koostada paikapidavaid analüüse ja langetada kaineid otsuseid ning on oma poliitiliste sihtide seadmisel edukas.

Just keskpank juhtis riskilaenude kriisile reageerimist 2007. aasta augustis. Leian, et keskpanga tegevus on olnud talle asutamislepingus ning nõukogu, Euroopa Parlamendi, komisjoni ja üldiselt Euroopa Liidu poolt antud pädevusega kooskõlas. Praegu teeb ta minu meelest seda, mida üks pank peaks tegema – pakub likviidsust ja hoiab ära likviidsuse puudusest tekkida võivat laenukrahhi, mis võiks olukorda veelgi halvendada.

Millise suuna Euroopa Keskpanga otsused tulevikus võtavad, seda ei oska ma öelda. Jean-Claude Trichet, kes käib korrapäraselt teie ees sõna võtmas, võib seda öelda keskpankuri enda sõnadega. Olles palju aastaid lugenud iga kuu esimesel neljapäeval, kohe pärast panganõukogu koosolekut ilmutavaid Euroopa Keskpanga avaldusi, arvan, et on üsna lihtne mõista nii tehtavaid otsuseid kui ka turusihte ning eelseivate kuude rahapoliitika analüüsimise viise, ilma et neist ette teatataks.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Sarnaselt lugupeetud volinikuga pean ka mina Euroopa Keskpanga tegevust imetlusväärseks. Minu meelest on nad tegutsenud väga järjekindlalt ja vaoshoitult. Mul on aga austatud

volinikule küsimus, hoolimata Euroopa Keskpanka sõltumatusest, mida me kõik siin parlamendis toetame ja mida ka tema toetab. Inflatsiooni kontrolli all hoidmine on aidanud euroalal oma kümne tegutsemisaasta jooksul luua umbes 16 miljonit töökohta. Kui mõelda, et inflatsioon on niivõrd madalale langenud, siis millised peaksid lugupeetud voliniku meelest olema keskpanga prioriteedid nüüd? Keskpanga sõltumatust tuleb kaitsta, kuid see ei takista meil oma seisukohta avaldamast. Niisiis: kas voliniku meelest tuleks Euroopa Keskpanka prioriteete nüüd muuta, kui arvestada, et inflatsioon on nii madalal tasemel ja intressimäärad ei saa enam inflatsiooni alandada?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Aitäh, juhataja! Mil määral euroala ja ülejäänud liikmesriigid selles mõttes erinevad ning millistes valdkondades te ennustate kõige kõrgemat inflatsioonimäära?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Härra Mitchell, hindade stabiilsus on asutamislepingus sätestatud ühena kesketest eesmärkidest. Euroopa Keskpanka esmane ülesanne on hoida hinnad stabiilsena. Kui see peamine ülesanne on täidetud või eesmärk saavutatud või siis niivõrd, kuivõrd seda on tehtud, on ülesandeks tagada rahapoliitika kooskõla majanduspoliitika ülejäänud eesmärkidega. Seda peavadki tegema Euroopa Keskpank ise ja teised Euroopa Liidu institutsioonid.

Mida peab Euroopa Keskpank silmas hindade stabiilsuse all? Kui ma ei eksi, määratleti see väga selgelt juba 2003. aastal. Sellega peetakse silmas alla 2% jäävat, kuid sellele väga lähedal püsivat inflatsiooni keskpika perioodi vältel.

Kõigi nende aastate jooksul, 1999. aastast praeguseni, on selle eesmärgi saavutamine tähendanud inflatsiooni madalal hoidmist. Kui prognoosid osutuvad õigeks, võib järgmisel aastal hindade stabiilsuse tingimuse täitmine väljenduda esmakordselt püüdluses hoida inflatsiooni piisavalt kõrgel, 2% piiri ületamata, sest tõenäoliselt kujuneb meie olukord selliseks, et mitte üksnes kuuinflatsioon ei lange alla 2%, vaid ehk isegi keskpika perioodi inflatsioon teeb seda.

Ülesanne jääb aga endiseks. Eesmärgi saavutamiseks kasutatavad vahendid ja meetodid on muidugi erinevad, kuid eesmärk on ikka sama.

Iga keskpanga ja loomulikult ka Euroopa Keskpanka teine tegevusvaldkond või tegevuste ring on likviidsuse pakkumine. See on praegu eriti oluline.

Arvan, et Euroopa Keskpank teeb seda, mis tema kohus on, kuid ta ei tee saladust sellest – ta mõonab seda täitsa avalikult –, et ta pakub likviidsust hommikupoolikuti, kuid enne pankade sulgemist päeva lõpus ta hoopis kasutab nende rahandusasutuste likviidsust, kes ei ole seda oma laenuhingute jaoks ära kasutanud. See on nüüd andnud alust mõttevahetusele ning hiljutistes ajalehtedes on ära toodud Euroopa Keskpanka asepresidendi Lucas Papademosse ja mõne teise juhtivtöötaja avaldused selle kohta, et pank kaalub, kuidas kasutada vajalikke vahendeid nii, et oleks tagatud likviidsuse pakkumise tõhusus, mitte pelgalt raharinglus, kus igal õhtul tagastatakse raha samasse kohta, kust see hommikul saadi.

Järgmiseks asun teise küsimuse, erinevuste juurde. Mõnes väljapoole euroala jäävas liikmesriigis on inflatsioon kõrgem kui enamikus euroala riikides. Eurostati poolt täna hommikul avaldatud märgukirjast novembri lõpu inflatsiooni kohta on näha, et enamikus väljapoole euroala jäävates riikides on inflatsioonimäär kõrgem kui kõige kõrgema inflatsiooniga euroalariigis.

Seega on inflatsioon praegu intensiivsem väljaspool euroala. Põhjus on suuresti see, et mitmes väljapoole euroala jäävas riigis toimuvad kiired lähenemismuutused ning sealne inflatsioonisurve on suurem, sest energiakasutuse mõju on suurem, rohkem sõltutakse hinda tõstnud välismaistest energiaallikatest ja esineb see, mida erialakeeles nimetatakse Balassa-Samuelsoni efektiks.

Sektorite lõikes on inflatsioon silmanähtavalt kõrgem teenindussektoris. Hoolimata väga järsust langusest aastate lõikes mõõdetavas inflatsioonis viimastel kuudel, on näha, et teenindussektori inflatsioon püsib peaaegu muutumatuks 2,5–2,6% juures. Toiduainete, töödeldud toiduainete ja tööstuskaupade valdkonnas on inflatsioon kõikunud palju rohkem – selle põhjuseid nimetasin ma juba oma eelnevas vastuses härra Medina Ortega küsimusele. Teenustesektoris aga on inflatsioon püsinud tasemel, mis ei ole kooskõlas hindade stabiilsuse eesmärgiga ehk inflatsiooni hoidmisega alla 2%. Siiski on inflatsioonimäär püsinud 2% lähedal.

Juhataja. – Küsimus nr 40, mille esitas **Georgios Papastamkos** (H-0891/08)

Teema: Euroopa Liidu majandusjuhtimise korraldamine

Kui rääkida õigusaktide tõhususest ja nende täielikust siduvusest, võib täielikult lõpule viidud rahaliidu ja veel pooleli oleva majandusliidu võrdluses näha ebakõla.

Millist strateegilist suunda tuleks komisjoni arvates Euroopa Liidu majanduse juhtimise korraldamisel järgida, et sellist ebakõla kaotada?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Austatud juhataja! Georgios Papastamkos küsib euroala majandusjuhtimise kohta.

Rääkisin äsja juhtimisest majandus- ja rahaliidu ühes, rahapoliitika sambas, Euroopa Keskpangas ja Euroopa Keskpankade Süsteemis. Kui aus olla, siis minu meelest toimib see väga hästi. Pean seda edukaks.

Majandus- ja rahaliidu teine, majanduspoliitika sammas, küll toimib, kuid selles vallas on veel palju teha. Fiskaal- ja eelarvepoliitika kooskõlastamine edeneb ning minu arvates on Euroopa stabiilsuse ja kasvu pakt ning selle rakendamises kaudset rolli mängiv eelarvepoliitika kooskõlastamine alates 2005. aasta läbivaatamisest väga hästi toiminud.

Praegu pannakse meid väga rängalt proovile, sest majanduse aeglustumise ja fiskaalstiimulite, samuti rahandussüsteemi toetamise pakettide tõttu on kõigi liikmesriikide rahandus sattunud äärmiselt suure surve alla ning stabiilsuse ja kasvu pakti tuleb ellu viia väga raskes olukorras.

Seda tuleb ellu viia paktis võimaldatud paindlikkusega, säilitades ja järgides samal ajal selles kehtestatud korda, ning see on raske katsumus.

Meie raportis Euroopa majandus- ja rahaliidu kümne esimese tegutsemisaasta kohta analüüsitakse ka üht teist asjaolu. Meie fiskaalpoliitika ja eelarvepoliitika kooskõlastamisest kaugemale vaadates pean vajalikuks parandada meie makromajanduspoliitika kooskõlastamist. Mõnes riigis, näiteks Ungaris ja Lätis, on makromajandus tasakaalust täiesti väljas ning nad on praegu oma maksebilansiga suurtes raskustes ja vajavad meie ja valuutafondi märkimisväärset toetust. See viitab tasakaalu üha ulatuslikumale kadumisele, millega me ei ole suutnud aja jooksul oma kooskõlastussüsteemis midagi ette võtta.

Küsimus puudutab väljapoole majandus- ja rahaliitu jäävaid riike, kes on euro vastuvõtmise kolmandas etapis. Siiski on isegi euroala piires erinevusi jooksevkonto puudujäägis ja tööjõu erikulu muutustes. Minu meelest on nende puhul vaja veel palju tõhusamat kooskõlastamist, kui meie ja eurorühm seni oma jõupingutuste tulemusena oleme saavutanud.

Leian, et eurorühma tegevus on tublisti paranenud pärast Luksemburgi peaministri Jean-Claude Junckeri asumist selle etteotsa ja alalise esimehekoha loomist 2005. aastal. Siiski seisab ees veel palju tööd makromajanduspoliitika kooskõlastamise ja teatud struktuurireformidega, mis ulatuvad eelarvepoliitika kooskõlastamisest kaugemale, ning kahtlemata on veel palju tööd välise kooskõlastamisega.

Pean eurot rahana meie ja ülejäänud maailma jaoks piisavalt tähtsaks, et me ei saaks lubada endale seda luksust, et me ei taga euroala riikide euroga seotud huvide, seisukohtade ja prioriteetide ühtset, järjepidevat ja terviklikku esindatust mitmepoolsetel foorumitel ja institutsioonides.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Tänan volinikku vastuse eest. Mul on hea meel teie tähelepaneku üle, et majanduse juhtimise valdkonnas on veel palju teha, ja teie kinnituse üle, et range rahapoliitika ning leebe, poolik ja puudustega majandusjuhtimine ei ole omavahel tasakaalus. Tahaksin küsida lugupeetud volinikult järgmist. Öelge päris ausalt: kui me muudaksime praegu asutamislepingut, siis milliseid ettepanekuid teeksite te oma seniseid kogemusi ning hiljutist majanduskriisiks muutunud finantskriisi arvestades institutsiooniliste aluste kohta, et edendada Euroopa Liidu majanduse juhtimist?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Arvan, et vastan sellele väga lühidalt, et mitte korrata oma varasemas vastuses juba öeldut.

Minu mõtted selle kohta, mida tuleb teha, on kirjas majandus- ja rahaliidu kümnet esimest tegutsemisaastat käsitlevas raportis ning poliitilises teatises, mille komisjon minu algatusel vastu võttis ja mida me oleme Euroopa Parlamendis ja nõukogus arutanud. Me vajame fiskaalpoliitika ja eelarvepoliitika paremat kooskõlastamist – mitte üksnes lühikeses plaanis, vaid ka keskpikas ja pikas plaanis –, me vajame maksudega mitte seotud makromajanduspoliitika kooskõlastamist, mis seni on olnud väga nigel, et parandada euroala

riikide kohanemissuutlikkust ja toetada euroalaga järgmisel paaril aastal liituda soovivate riikide ettevalmistusi, sest taotlejaid tuleb üha juurde. Vajame kooskõlastamist selge, konkreetse ja täpselt sõnastatud strateegia põhjal, mida esindatakse väljaspool euroala ühel häälel; samuti vajame juhtimist, mille kaudu jätkatakse eurorühma töö tõhustamist, järgides suunda, mille võtsime Jean-Claude Junckeri juhtima asudes 2005. aasta 1. jaanuaril.

Armando França (PSE). – (PT) Austatud volinik, suur aitäh teile vastuste eest! Tahaksin kuulda teie arvamust järgmise küsimuse kohta. Minu meelest jõuab Euroopa Liidu majandusliku ja rahalise külje kujundamine lõptule üksnes siis, kui on loodud ühine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala. Teisisõnu vajame ühtseid seadusi, mis on kõigi jaoks samasugused, ja meil on vaja, et kohtud kohaldaksid neid seadusi samamoodi kogu Euroopa Liidus. Ometi oleme me ühise vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala lõpuleviimisest veel kaugel, eelkõige õiguse valdkonnas. Minu küsimus on järgmine: kui mingil põhjusel jääb Lissaboni leping jõustumata – mida me küll ei tahaks –, siis kas teie meelest ohustab see Euroopa lõimumist, eriti majandus- ja rahaliitu?

Joaquín Almunia, komisjoni liige. – (ES) Härra França, ma pean vastama lühidalt, kuid teie küsimus on väga huvitav.

Mis puudutab õiguslikku sisu – aluslepingu teksti –, siis pean ütlema, et põhiosa esmase õiguse normidest, mis aitavad majandus- ja rahaliidul töötada nii, nagu me kõik soovime, on olnud kirjas alates Maastrichti lepingust ja on võetud üle järgmistesse lepingutesse. Praegu on need sätestatud Nice'i lepingus, varsti lisatakse need Lissaboni lepingusse.

Lissaboni lepingus on tehtud mõningasi lisaparandusi, kuid majandus- ja rahaliidule kõige vajalikum osa on olnud kirjas alates Maastrichti lepingust.

Tänu Lissaboni lepingu jõustumisele ning tänu Euroopa lõimumist hoogustavatele otsustele, näiteks eelmisel nädalal Euroopa Ülemkogul ja täna hommikul siin teie enda poolt vastu võetud otsustele, luuakse majanduslikule ja rahalisele lõimumisele vajalikus suunas edenemiseks tarvilik raamistik. Just lepingu sõnastusest võib sõltuda see, kui edukas majandus- ja rahaliit on, ning see, kas ta liigub õiges või vales suunas.

Ma usun, et Lissaboni leping kui poliitiline eesmärk ning juhtide, liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja komisjoni poliitiline tahe pürgida Lissaboni lepingu jõustumise poole mitmest järjestikusest läbikukkunud rahvahääletusest hoolimata ongi just see, mida majandus- ja rahaliit poliitilise ruumi, poliitilise keskkonna mõttes vajab, et õiges suunas liikuda.

Küsimustele nr 41, 42 ja 43 vastatakse kirjalikult.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Ma ei taha ajakava paigast lüüa. Ma mõistan, et esineb raskusi, kuid näiteks eile õhtul toimuma pidanud nõukogu infotund tühistati.

Ma töötan parlamendikomisjonides nagu paljud siinviibijad. Leidub aga ka neid liikmeid, kes ei osale parlamendi töös – ei komisjonides ega ka täiskogu istungjärgudel. Meie ainus võimalus oma osalemist näidata on täiskogu istungjärgul sõna võttes.

Tean liikmeid, kes ei käi kohal, kuid võtavad oma palga välja. Neil, kes tulevad kohale, peaks olema mingigi võimalus esitada volinikele küsimusi. Minu küsimus tuleb pärast kaht järgmist küsimust. Ehk peaksime minema üle loteriisüsteemile, nii et iga volinik peab vastama neljale või viiele küsimusele ja ülejäänutele vastatakse kirjalikult. Praeguse süsteemiga jätkamine ei ole tõesti vastuvõetav.

Aitäh, et te mind ära kuulasite! Ma lihtsalt soovin, et mu öeldu kirja pandaks, sest minu meelest on see väga ebaõiglane.

Juhataja. – Aitäh, härra Mitchell! Pean tunnistama, et tunnen end täna õhtul siin istudes üsna ebamugavalt. Probleeme tõesti esineb, kuid me peame siiski leidma tee edasiliikumiseks.

Ehk võiksin ma siin komisjoni liikmete kuuldes öelda, et nad võiksid mõista, et terve hulk parlamendiliikmeid ootab oma küsimusele vastust; ning kuigi me oleme üksikasjalike vastuste eest väga tänulikud, oleksime me mõnikord kiirete vastuste eest ehk veel tänulikumad. Ei ole küll minu asi kritiseerida, kuid palun pange see märkus kirja.

Juhataja. – Küsimus nr 44, mille esitas **Emmanouil Angelakas** (H-0890/08)

Teema: apteegiravimid; piiriülesed tervishoiuteenused

Piiriüleses tervishoius patsiendiõiguste kohaldamist käsitleva ettepaneku (KOM(2008)0414) artiklis 14 on vaatluse all teises liikmesriigis väljakirjutatud retseptide tunnustamine. Kõiki patentravimeid ei turustata kõigis liikmesriikides, sama patentravimit võidakse müüa igas liikmesriigis erisuguses pakendis või erisugusel kujul, mõnes liikmesriigis võib patentravimeid müüa ainult margitoote nime all, mitte aga geneeriliste ravimite nime all, retsept võib olla raviarstile või farmatseudile arusaamatus keeles. Milline on kõike seda arvesse võttes komisjoni seisukoht, kas retseptil kirjas olevaid ravimeid, mida asjaomases liikmesriigis ei turustata, võib asendada mõne muu ravimiga (ükskõik kas patentravimi või geneerilise ravimiga)? Seejuures ei tohi unustada, et mõnes liikmesriigis on see keelatud.

Kas komisjon tutvustaks lähemalt meetmeid, mida kavatakse artikli 14 lõike 2 punktide a ja b kohaselt võtta, et tagada retseptide ehtsuse kontrollitavus ja väljakirjutatud ravimi identifitseeritavus?

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Austatud juhataja! Komisjon on korduvalt märkinud ja rõhutanud, et keeld, mille kohaselt ei tohi ühes riigis tegutsev farmatseut väljastada teises riigis tegutseva arsti retsepti alusel isiklikuks kasutamiseks väljakirjutatud ravimeid, ületab rahvatervise kaitsmiseks vajaliku reguleerimise piire ja läheb seega vastuollu ühenduse õigusaktidega, eriti asutamislepingu artikliga 49. Seega, kui ravimil on ühes liikmesriigis direktiivi 2001/83/EÜ artikli 6 lõike 1 kohane müügiluba, peab see liikmesriik tagama, et tema territooriumil saab kasutada ka teises liikmesriigis volitatud isiku poolt väljakirjutatud retsepti. Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei tohi selles tunnustamiskorras tehtavad piirangud kedagi diskrimineerida ning need peavad olema põhjendatud ja proportsionaalsed.

Lisaks peab komisjon rahvatervise huvides proportsionaalseks sätestada riigi õigusaktides farmatseutidele võimalus keelduda ravimi väljastamisest, kui neil on põhjendatud ja õigustatud kahtlus retsepti ehtsuses, ning teha erand direktiivi 2001/83/EÜ artikli 71 lõike 2 kohaste eriretsepti vajavate ravimite puhul.

Mis puudutab piiriüleses tervishoius patsiendiõiguste kohaldamist käsitleva kavandatud direktiivi artiklit 14, siis selle eesmärk on tagada teises liikmesriigis õiguspäraselt väljakirjutatud retseptide tunnustamine eelmainitud piirides. Artikli 14 lõike 2 eesmärk on lihtsustada teise liikmesriigi arsti poolt välja kirjutatud retsepti tunnustamist. Selles kiidetakse heaks meetmed, mis aitavad farmatseudil väljastada teises liikmesriigis väljakirjutatud ravimeid, juhul kui retsepti ehtsuses ega väljakirjutatud ravimi nõuetekohasel identifitseerimisel ei teki kahtlusi. Komisjon ei saa artikli 14 kohaselt heaks kiidetavate meetmete kohta midagi üksikasjalikumalt öelda, sest need meetmed kiidetakse mõistagi heaks kooskõlas õigusloomemenetlusega, kus osaleb liikmesriikide esindajatest koosnev komitee, ja nii ei saa komisjon praegu ette teada, milliste meetmete kasuks liikmesriikide esindajad otsustavad. Komisjon soovib veel rõhutada, et artikli 14 lõikes 2 viidatakse lihtsalt meetmetele, millega tagatakse väljakirjutatud ravimite nõuetekohane identifitseerimine, selles ei sätestata mingit konkreetset võimalust selle eesmärgi saavutamiseks.

Lisaks on komisjon teadlik lugupeetud parlamendiliikme viidatud asjaolust, et eri liikmesriikides järgitakse patentravimi asendamisel geneerilise ravimiga erinevat korda, kuid selle küsimusega tegelevad liikmesriigid ise. Meie komisjonis ei saa sundida liikmesriike otsustama seda, kas farmatseudid võivad asendada ühe ravimi teisega. See on loomulikult liikmesriikide endi otsustada.

Tahaksin veel lõpetuseks märkida, et teises liikmesriigis tegutseva arsti väljakirjutatud retsept pakub patsiendile samu tagatisi kui asjaomases liikmesriigis tegutseva arsti väljakirjutatud retsept ning et vastavalt Euroopa Kohtu 7. märtsi otsusele Schumacheri kohtuasjas ja 1990. aasta otsusele kohtuasjas komisjon vs. Saksamaa kehtib sama ka teises liikmesriigis ostetud ravimite puhul.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Kõigepealt tahaksin soovida volinikule edu tema töös piiriülest tervishoidu reguleeriva õigusaktiga. Tahaksin küsida järgmist. Kui arvestada, et liikmesriikides reisivatel patsientidel peab alati olema võimalus saada oma ravimeid ja et see on eriti tähtis kroonilisi haigusi põdevate, näiteks südamehaiguse, psüühiliste häirete või muude samalaadsete terviseprobleemide all kannatavate patsientide puhul, siis kas olete ehk kaalunud Euroopa Liidus kättesaadavate patentravimite andmebaasi loomist, et arstid teaksid, et ühest liikmesriigist teise reisiv patsient leiab sealt kindlasti oma ravimi? Kui jah, siis milline see teie ettekujutustes olema peaks?

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Austatud juhataja! Tahaksin Euroopa Parlamendile öelda, et Londonis asuv EMEA ehk, nagu te teate, Euroopa Ravimiamet viib just praegu ellu suurt projekti, koostades täpset nimekirja kõigist eri liikmesriikides lubatud ravimitest, mille koostis võib olla sama, nii et retsepti lugev farmatseut teab, milline selles liikmesriigis müüdiv ravim vastab väljakirjutatud ravimile – seda muidugi

juhul, kui ravimit turustatakse eri liikmesriikides eri nime all. Minu meelest on see väga oluline projekt. Ma ei tea, millal täpselt sellega lõpule jõutakse, kuid see juba käib.

Juhataja. – Küsimus nr 45, mille esitas **Ioannis Gklavakis** (H-0892/08)

Teema: toiduainete märgistamine

Hiljutine Hiina toiduaineskandaal rõhutas taas vajadust toiduainete parema märgistamise järele ja nende tootmisel kasutatavate koostisosade päritolu parema jälgitavuse järele. Ühenduses kehtiva tarbijate teavitamist reguleeriva õiguse kohaselt on mõned märgistused toiduainetel kohustuslikud, mõned aga vabatahtlikud.

Kas toote päritolu näitamine märgistusel muudetakse kohustuslikuks?

Kas on kavas muuta loomset päritolu töödeldud saaduste märgistamist? Kas märgistusel tuleb näidata töötlemisel kasutatud loomsete kõrvalsaaduste päritolu? Kas see muudetakse kohustuslikuks kõigile liikmesriikidele?

Kas kavandatakse erisätteid kolmandatest riikidest pärinevate loomset päritolu töödeldud saaduste suhtes?

Millised tingimused kehtestatakse toiduainete Interneti-müügile ja kaugmüügile?

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Austatud juhataja! Tahaksin öelda, et Euroopa Liidu toiduainealaste õigusaktide aluspõhimõte on see, et ühenduse turule võib jõuda üksnes ohutu toit ning et seaduslikult Euroopa Liidu turule jõudev toit ja sööt peavad olema täiesti ohutud, päritolust sõltumata. Ühenduse õiguses on kehtestatud arvukalt mitmesuguseid meetmeid toiduohutuse tagamiseks ning ohtliku toidu ja sööda turult kõrvaldamiseks.

Toidualaste õigusnormide üldpõhimõtteid sätestava määruse kohaselt on toiduaine päritolu jälgitavuse tagamine Euroopa Liidu piires kohustuslik tootmisahela igal tasandil ja igas etapis tegutsevatele toiduainetootjatele alates importijatest ja lõpetades jaemüüjatega. Mis puudutab just loomseid saadusi, sealhulgas kolmandatest riikidest pärinevaid saadusi, siis õigusaktides karmistatakse loomsete saaduste päritolu jälgitavuse nõuet veelgi. Seda käsitletakse määruses (EÜ) nr 853/2004, milles kehtestatakse järgmised nõuded. Toidukäitlejatel peavad olema süsteemid ja protseduurid nende toidukäitlejate tuvastamiseks, kellelt nad on saanud ja kellele tarninud loomseid saadusi. Sellised tooted peavad kandma tervisemärki või eraldusmärgistust. Komisjonil ei ole kavas muuta loomset päritolu töödeldud saaduste päritolu jälgitavuse, tervisemärgi ega eraldusmärgistuse korda.

Mis puudutab päritolu kohustuslikku märkimist kõikide toiduainete puhul, tuleks rõhutada, et päritolumärgistus ei ole mitte toiduohutusmeede, vaid vahend, mis aitab kodanikel teada vastava toote omadusi. Päritolu märkimine on aga juba põhimõtteliselt nõutav juhul, kui tarbijat võidakse toiduaine tegeliku päritolu osas eksitada, samuti teatud erireeglite kohaldamisel, näiteks puu- ja aedviljade, veiseliha, veini, mee ja kala puhul. Neil juhtudel on päritolu märkimine kohustuslik. Samuti nõutakse päritolu märkimist imporditud linnuliha puhul ja alates 1. juulist 2010 ka müügi pakendis toiduainete puhul, mis on liigitatud mahetoiduks. Neil juhtudel on päritolu märkimine vajalik ja nõutav.

Komisjon teab loomulikult, et see küsimus vajab veel arutelu, ja me teame, et kodanikud tahavad sageli teada toodete päritolu. See ei ole aga siiski piisav põhjus päritolu näitamise kohustuslikuks tegemiseks. Asi on just selles, et me ei pea seda toiduohutusmeetmeks. Nagu ma selgitasin, on tegemist meetmega, mille abil teavitatakse kodanikke toote päritolu kaudu toote omadustest. Toiduainete märgistamine võib loomulikult olla ka vabatahtlik, mitte kohustuslik, ning sellisel juhul peame me järgima mingit ühtset korda, et kõigi liikmesriikide reeglite vahel valitseks kooskõla.

Komisjoni ettepanek toidualase teabe kohta hõlmab kõiki tarbijate toiduainetega varustamise viise, sealhulgas kaugmüüki. Eesmärk on teha selgeks, et nimetatud juhtudel tuleb asjakohane nõutav teave, mis puudutab näiteks toiduaine koostist ja selles sisalduvaid allergeene, ostjale esitada ka kaugmüügi puhul, pealegi mitte üksnes toote kättesaamisel, vaid kohe tellima asudes peab ostja saama täpselt teada, milline on tellitava toote koostis ja kas see sisaldab allergeene või muud sellist.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Suur tänu, lugupeetud volinik! Tahaksin aga märkida järgmist. Euroopa Liit on võtnud põllumajandustootmises ja oma territooriumil toodete turustamisel kõik tuntud meetmed, et kaitsta nii tarbijaid kui ka keskkonda. Kas komisjon kavatseb võtta selles konkreetses valdkonnas kindlaid meetmeid kolmandatest riikidest pärinevate toodete suhtes, et need riigid ise võiksid märgistuskorda tõhustada? Nimelt kardan ma, et erinevalt Euroopa Liidus kasutatavast märgistusest ei ole kolmandate riikide märgistus usaldusväärne.

Kui te selles vallas midagi ette ei võta, tekitavad need meetmed asjassepuutuvatele põllumeestele lisakulusid ja sunnivad neid oma tegevust lõpetama, ning kolmandatest riikidest tuuakse tarbija silmis kahtlase kvaliteediga toodangut, mis tähendab, et me istume, käed rüpes, ja muudame Euroopat nõrgemaks.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – (EL) Austatud juhataja! Lubage mul öelda, et me nõuame Euroopa Liidus toodetavate kaupade kohta kehtivate tingimuste sätestamist ka Euroopa Liitu eksportivatelt riikidelt. Lisaks meenutaksin teile veel üht: kui sellist tingimust ei kehtiks, siis ei oleks meil võimalik keelata lihaimporti Brasiiliast, me ei saaks peatada piima ja piimatoodete importi Hiinast ja teha muud sarnast. Just seetõttu ongi meil sellised ohutusnõuded, et me võiksime olla kindlad, et Euroopa Liitu imporditud tooted on sama ohutud kui Euroopa Liidus toodetu.

Loomulikult ei tohiks me jätta kõrvale pettuse võimalust, olgu toodang valmistatud Euroopa Liidus või imporditud. Näiteks Itaalias leiti väike kogus piimatooteid, mis oli pettuse teel Hiinast imporditud, kuid see ei tähenda, et meil puuduvad korralikud reguleerimisaktid. Inimesed lihtsalt leiavad sageli võimalusi selliseid kaupu pettuse teel sisse tuua.

Jim Allister (NI). – Lugupeetud volinik, mina ütlesin, et praegune kord ei toimi. Selle hea näide on hiljutised kogemused mu enda valimisringkonnas. Just hiljuti külvas lirimaal, liri Vabariigis hirmu dioksiini sisaldav loomasööt ja mõjutas lihaga kauplemist kogu saarel.

Minu valimisringkonnas Põhja-lirimaal, kus ei kasutatud kuskil seda mürgist loomasööta, tuli poodidest müügilt korjata kõik sealihatooded. Miks? Sest me ei osanud piisavalt kindlalt öelda, kust riigist müüdiv sealiha pärines.

See näitab ilmekalt, et praegune kord ei toimi. Me ei oleks pidanud olema sunnitud tekitama kohalikule sealihatootusele sellist kahju lihtsalt seetõttu, et me ei teadnud poeriiulitel olevate sealihatoodete päritolu. Kas te võiksite seega käsitleda neid küsimusi ka selles valguses ja öelda meile, mida te olete sellest õppetunnist kõrva taha pannud?

Marian Harkin (ALDE). – Tahtsin lugupeetud volinikult konkreetset küsida kolmandatest riikidest pärit töödeldud toiduainete kohta, eriti kanafilee kohta, mida tuuakse ühetonniste külmutatud plokkidena Lõuna-Ameerikast Euroopa Liitu, kus neid paneeritakse mõnikord saiapurus või kaetakse tainaga ning müüakse siis kui ELis valmistatud toodet. Kuidas saaks komisjon sellist teguviisi kontrollida? Te ütlesite, et päritoluriigi märkimine ei taga toiduaine ohutust – selles on teil õigus – ja et see on lihtsalt üks tarbijate abistamise vahend. Ent see aitab ka tootjaid, sest siis saavad tarbijad võrrelda tooteid, mis on omavahel võrreldavad.

Te ütlesite, et 2010. aastal hakkab päritolumärgistuse nõue kehtima kõigi müügil olevate valmistatud toiduainete kohta. Kas see tähendab konkreetset seda, et restoranides, toidumüügikohtades ja mujal tuleb inimesi teavitada loomsete saaduste päritoluriigist?

Lõpetuseks, lugupeetud volinik, tahaksin avaldada teile kiitust äärmise töökuse ja uuendusmeelsuse eest.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – Esiteks arvan, et lirimaa kriis andis tõestust selle kohta, et meil kehtiv süsteem on korralik. Te küll ei nõustu sellega, kuid arvan, et kui meil ei oleks head süsteemi, siis oleks lirimaa kriis tähelepanuta jäänud.

Tegelikult just seetõttu, et me avastasime dioksiini sisaldava liha – sest me teadsime tänu tarneahela jälgitavusele, kust liha ostetakse ja kuhu seda müüakse –, suutsime selle kohe müügilt eemaldada.

(Vahelehiite saalist)

Tegemist oli ettevaatusabinõuga, mille liri valitsus otsustas tarvitusele võtta. Päritolu on võimalik jälgida, sest müüjad peavad arvestust selle üle, kuhu nad oma toodangut müüvad.

Teil on selle kohta oma arvamus. Ma olen muidugi kindel, et meie talitused analüüsivad lirimaa kriisi, sest see läks Euroopa Liidule maksma miljoneid eurosid ja liri valitsusele samuti suure summa – seega ei jää juhtunu tähelepanuta ja me uurime seda.

Sellegipoolest usun – ja see on minu isiklik arvamus –, et tõesti just tänu jälgitavuse nõuetele suutsime me kriisile reageerida.

Juhataja. – Mul on tunne, et proua Harkini küsimus jäi teil vastamata.

Androulla Vassiliou, komisjoni liige. – See, mida ma märgistamise kohta ütlesin, puudutas imporditud kanaliha. Kanaliha tuleb importimisel märgistada ja ma ütlesin selgelt, et märgistamine on kohustuslik linnuliha puhul.

Kui aga liha sulatatakse ja müüakse mingil teisel kujul, tuleb järgida Euroopa Liidu korda. Seejuures ei ole vaja pidada kinni päritoluriigi eeskirjadest. Kõik lihakäitlejad, olgu nad linnukasvatajad või linnuliha töötledajad, peavad järgima meie väga rangeid toidualaseid õigusakte. Kui seda ei tehta, siis tuleb selle eest vastutada.

Avril Doyle (PPE-DE). – Ma sain täna kell 12 suuliselt vastatavate küsimuste talituselt kirja, milles öeldakse: „Teie küsimus esitatakse komisjonile esimeste hulgas. Tavapärase korra kohaselt vastatakse sellele suuliselt. Kui Te ei viibi kohal, jäetakse küsimus kõrvale ja see jääb vastamata.”

Seega, et ma soovisin saada oma küsimusele vastust, nagu kõik küsimuse esitajad, olen istunud siin terve tunni, kuigi täna on ilmselt üks mu parlamenditöö kiiremaid päevi. Oleksin pidanud selle viimase tunni jooksul olema veel kolmes kohas.

Ma ei kaebe teie tegevuse üle, juhataja, teie võimuses on üksnes toimida etteantud reeglite järgi. Kui te aga saaksite oma nimekirja jaoks lisaküsimuste proportsionaalset mahtu välja arvutades (mina olen saanud ettenähtud aja ja enamgi veel) võtta arvesse parlamendiliikmete kohalviibimise aega – selle asemel, et lasta mõnel liikmel kohe saabudes esitada lisaküsimus, kas fraktsioonide esindatuse tasakaalustamiseks või mis tahes põhjusel –, siis järgiksin minu arvates me kõik hea meelega teie rusikareeglit.

Praegu peate te tegema võimatut tööd. Minge palun esimeeste konverentsile ja vaadake sealset küsimuste esitamise korda. Kui me ei püsi siin saalis – vähemalt üht tundi nagu mina, kes ma olin siia kutsutud, sest minu esitatud küsimus oli päevakorras –, siis jääb meil oma küsimusele vastus saamata, isegi kirjalik vastus. See tekitab meis nõrdimust. Täna tähelepanu eest.

Juhataja. – Ma mõistan teie nõrdimust, proua Doyle, uskuge mind, meie talitused ja mina püüame anda endast parima ning seejuures ma tean, et peaksime tegutsema veelgi tõhusamalt.

Täna teid kõiki tähelepanu eest. Et see on ühtlasi viimane jõulueelne infotund, siis soovin teile ka häid pühi ja head uut aastat.

Küsimustele, millele ajapuuduse tõttu ei jõutud vastata, vastatakse kirjalikult (vt lisa).

Sellega on infotund lõppenud.

(Istung katkestati kell 19.55 ja seda jätkati kell 21.05.)

ISTUNGI JUHATAJA: EDWARD McMILLAN-SCOTT

asepresident

17. Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja koolituse valdkonnas – Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem (ECVET) (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Jan Anderssoni koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku loomise kohta kutsehariduse ja koolituse valdkonnas (KOM(2008)0179 – C6-0163/2008 – 2008/0069(COD)) (A6-0438/2008), ja

– tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni nimel Thomas Manni koostatud raport ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi (ECVET) loomise kohta (KOM(2008)0180 – C6-0162/2008 – 2008/0070(COD)) (A6-0424/2008).

Jan Andersson, raportöör. – (SV) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Esmalt tahaksin öelda paar sõna kutsehariduse väärtuse kohta. On oluline, et kutseharidust arendataks kõigis ELi liikmesriikides. See on oluline ELile enda jaoks, konkurentsivõime jaoks ja selle jaoks, kuidas me suudame ennast maailmas kehtestada, kuid see, et meil oleks ELis kvaliteetne kutseharidus, on oluline ka üksikisikute jaoks. Selline on üldine taust.

Me teame, et kutseharidust korraldatakse eri liikmesriikides väga erinevalt. Käesolev võrdlusraamistiku loomise ettepanek ei ohusta seda, kuidas liikmesriigid Euroopa eri paigus kutseharidust korraldavad, kuid me saame võtta aluseks senise traditsiooni, olenemata sellest, kas kutseharidust korraldatakse kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil. Muidugi oli kvaliteeditagamise ja kutsehariduse ühine raamistik juba varem olemas, kuid nüüd soovivad liikmesriigid seda raamistikku arendada, pidades silmas eriti järjest suuremat üleilmastumist ja kvaliteetsema hariduse vajadust.

Seoses kvaliteediraamistiku valdkonnas tehtud tööga tahaksin tänada komisjoni ja nõukogu suurepärase koostöö eest, mis aitas meil ühistele lahendustele jõuda.

Milles on siis küsimus? Tõsi, liikmesriigid on olnud muidugi väga mures, et me ei hakkaks neile loengut pidama, vaid et tegemist oleks millegi sellisega, mis võiks liikmesriikidele nende endi silmis lisaväärtust pakkuda. Meil tuleb kogemusi vahetada. Olen isiklikult käinud vaatamas katseprojekte, mis on seotud kvaliteeditagamisega noorte sõiduõpetuse valdkonnas minu enda riigis, kus toimub pidev koostöö, ja see koostöö on osutunud väga viljakaks.

Meil on ühine tööturg, ühised eesmärgid ning seega on tähtis, et me vahetaksime kogemusi ja et meil oleks ühine raamistik, kus see kogemuste vahetamine saab aset leida. Oleme koos liikmesriikidega püüdnud ka selgitada, et siin sisalduvaid näitajaid ei tohiks võtta kontrollivahendina, vaid ressursina liikmesriikide endi jaoks. Liikmesriigid peaksid saama neid kasutada, kui nad arendavad oma süsteeme ja tegelevad nende kvaliteedi tagamisega. Ma loodan ja usun, et see üksmeele saavutamine annab tulemuseks kutsehariduse arengu siseturul. Olen üsna kindel, et nii see lähebki, ja üsna kindel ka selles, et kogemuste vahetamine ja vahendid, mis on nüüd liikmesriikidele kättesaadavaks tehtud, toovad kasu liikmesriikidele endile, ELile ja üksikisikutele. Aitäh!

Thomas Mann, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik Figel', head kolleegid! Kui kõne alla tuleb Euroopa haridus, räägivad kõik Bolognast – ja õigusega. Alates sellest, kui ELi liikmesriigid otsustasid 1999. aastal luua 2010. aastaks ühise Euroopa kõrgharidusruumi, on paljud liikuvust pärssivad takistused kõrvaldatud. Mõtlemine bakalaureuse- ja magistrikraadide kategooriates ja haridusalaste saavutuste tunnustamine Euroopa ainepunktide kogumise ja ülekandmise süsteemi (European credit transfer system – ECTS) abil aitab teadvustada vajadust ühismeetmete järele.

Just seda põhimõtet peaks järgima ka kutsehariduses ja -koolituses. Üks teetähis oli 2002. aasta Barcelona tippkohtumine, kus nõuti õpitulemuste riikidevahelist tunnustamist. Samal aastal alustati Kopenhaageni protsessi, mille eesmärk on tõhustatud koostöö kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas. 2006. aastal kehtestasime uued tingimused, nimelt Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (European Qualifications Framework – EQF). Tollal olin ma Euroopa Parlamendi algatusraporti koostaja.

EQFil on kolm ülesannet: esiteks riiklike ja valdkondlike kvalifikatsiooniraamistike ühendamise, teiseks kutse- ja üldhariduse võrreldavuse tagamine ning kolmandaks läbipaistvuse ja läbilaskevõime tagamine.

Et neid õpitulemusi saaks üle kanda ja tunnustada, on nüüd loodud Euroopa kutsehariduse ja koolituse ainepunktide süsteem (ECVET). Alles siis, kui võimete ja oskuste läbipaistvus on saavutatud, on kõik nende ülekantavuse ja tunnustamise takistused nii liikmesriikide kui ka riikidevahelisel tasandil kõrvaldatud. Niiviisi aitab ECVET kaasa Euroopa üld- ja kutsehariduskoostöö laienemisele.

ECVET suurendab valmisolekut liikuvuseks ja muudab karjääriplaanide teostamise lihtsamaks. Samuti peaks see suurendama töötajate ja õppijate sotsiaalset kaasatust. Kui võetakse tõsine kohustus kutsehariduse ja koolituse kvaliteedikriteeriume täita, tuleb arvesse võtta riikide omapära. Kõik pole kursis sellega, kuidas toimib tihe koostöö koolide ja ettevõtete vahel – see kahene süsteem –, ning kõik pole teadlikud, kui palju oskusi, aega ja raha tuleb panustada kõrgetasemelise kutsealase täienduskoolituse (*Fachwirt*) läbimiseks. Liikmesriikide tegevust tuleks täiendada ja nende koostööd tugevdada. Mis puutub ainepunktidesse, siis tuleb tagada see, et mõnel juhul saab lisada teadmiste ja pädevuse hindamise moodulid, samas kui teistel puhkudel nõutaks endiselt lõpueksamit. See vabadus on hädavajalik.

Kallid kolleegid! Asjaolu, et tööhõive- ja sotsiaalkomisjon hääletas peaaegu ühehäälselt minu raporti poolt, motiveeris mind komisjoni ja nõukoguga läbi rääkima. Me kohtusime Bordeaux's, eesistujariigi Prantsusmaa korraldatud hariduskonverentsi kõrvalt. Täna selle kompromissi toetamise eest kõiki variraportööre.

Ma loodan, et meie ühist tööd võetakse kui asjatundlikku panust selleks, et saavutada kutseõppe suurem tõhusus, läbipaistvus ja liikuvus. Saagu ECVETist üks ehituskivi Euroopa õppepiirkonna loomisel.

Ján Figel, komisjoni liige. - Austatud juhataja, ka mina sooviksin alustuseks avaldada tänu ja väljendada samasuguseid tundeid, mida kirjeldas Jan Andersson oma sissejuhatuses Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikku käsitleva soovitusel tähtsuse kohta, seoses suurepärase töö ja institutsioonidevahelise koostööga. Parlamendikomisjonid ja Euroopa Komisjon loodavad saavutada nende kahe olulise vahendi suhtes esimesel lugemisel väga suure üksmeele.

Esiteks tahaksin avaldada tunnustust tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni töö eest. Samuti tahaksin mainida Ramona Mănescu ning kultuuri- ja hariduskomisjoni panust ja seoses teise teemaga – sest me panime kaks teemat kokku – tahaksin mainida samade komisjonide – kultuuri- ja hariduskomisjoni ning tööhõivekomisjoni panust. Tahaksin ära märkida ka Dumitru Opreda mitme huvitava küsimuse tõstatamise eest, nagu Jan Andersson ja Thomas Mann juba rõhutasid.

Bologna protsessist on inimesed ja liikmesriigid juba palju rääkinud, kuid nüüd kõneldakse üha rohkem oskuste, kutsehariduse ja -koolituse ning Kopenhaageni protsessi tähtsusest. Tänavu toimus esimene EuroSkills võistlus, mis aitab suurendada kutsehariduse ja -koolituse valdkonna populaarsust, ligitõmbavust ja kvaliteeti ning innustab selles väga olulises valdkonnas omavahel parimaid tavaid jagama. Tahaksin teha mõned märkused nende kahe vahendi kohta, mida käsitlevaid raporteid täiskogu homme hääletama hakkab.

Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikku käsitleva soovitusel tuleb öelda, et kutseharidus ja koolitus jäid Euroopas reformiprotsesside varju, kuid kui me soovime tõesti suurendada Euroopa Liidu konkurentsivõimet ja tugevdada sotsiaalset ühtekuuluvust, nagu Lissaboni strateegias on rõhutatud, tuleb tegelda nii üldhariduse kui ka kutsehariduse tähtsuse ja kvaliteediga. Esimese soovitusel tehniline iseloom ei tohiks selle vahendi tähtsusest tähelepanu kõrvale juhtida. Kvaliteedi tagamine on kõigi kutsehariduse ja -koolituse algatuste alus. See aitab suurendada vastastikust usaldust ja ajakohastada kutseharidus- ja -koolitussüsteeme, parandades koolituse tulemuslikkust.

Kvaliteeditagamise raamistik on mõeldud kutsehariduse ja -koolituse pidevaks täiustamiseks. Raamistik põhineb kvaliteeditsükli, milles luuakse vajalikud seosed nelja faasi – planeerimise, rakendamise, hindamise ja kontrolli vahel. Ta sisaldab kutsehariduse ja -koolituse seire meetodeid ning mõeldab kutsehariduse ja -koolituse parandamist nii süsteemi kui ka koolituse pakkuja tasandil. Selline käsitlus kvaliteeditagamisest tuleneb hariduse ja koolituse kvaliteedi tagamise üldpõhimõtetest, mis on esitatud Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomist käsitleva 2007. aasta soovitusel lisas, niisiis on see juba üks osa olemasolevast Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistikust.

Kvaliteet, õpitulemustel põhinev lähenemisviis ja kvalifikatsiooniraamistik käivad käsikäes. Me vajame neid vahendeid tervikliku pildi osadena. Kvaliteedi tagamine on süsteemide- ja riikidevahelise usalduse eeldus, et nad saaksid selle tulemusel õpitulemusi üle kanda. Ma arvan, et selles protsessis saavutatud kompromissid on väga olulised. Komisjon toetab teksti sellisel kujul, nagu see esitati. Teie täiendustega sai tekst paremaks – selle näide on riikliku lähenemisviisi koostamisele seatud tähtaeg ja ilmne viide kohalike ja piirkondlike asutuste kaasamisele. Selgitades, et raamistik on oma olemuselt vahendite pakett, aitasite ka algtteksti mõtet selgemaks muuta.

Teise vahendi kohta tahaksin öelda vaid seda, et ka see on vajalik, kui me tahame tõesti elukestvat õpet edendada ja tegelikku liikuvust hõlbustada. Nagu mulle meeldib öelda, oleme me ühtses Euroopa Liidus kodanikud, mitte turistid. Me vajame nii õppijate kui ka töötajate liikuvust, et inimesed saaksid Euroopa eri haridus- ja koolitussüsteemide poolt riiklikul või koguni piirkondlikul tasandil pakutavaid rikkusi ära kasutada. See on võimalik ainult siis, kui ühest õpikeskkonnast teise siirduvate üksikisikute õpitulemusi hinnatakse adekvaatselt.

Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem ECVET avab selleks palju võimalusi. ECVETil on kaks eesmärki – esiteks toetada ja soodustada riikidevahelist liikuvust ning teiseks suurendada elukestva õppe kättesaadavust, et vastata üksikisikute, tööturu ja meie ühiskondade tegelikele vajadustele.

Ma ei soovi rohkemat öelda, vaid kinnitan teile lihtsalt, et see vahend on praegu ja ka edaspidi kooskõlas teise vahendiga, nimelt Euroopa üldkõrghariduse ainepunktide kogumise ja ülekandmise süsteemiga ning ka paljude Euroopas juba kasutatavate kvalifitseerimissüsteemidega. Seda hakatakse rakendama iga osaleva riigi eeskirjade ja õigusaktide kohaselt.

Thomas Mann rõhutas liikmesriikide osalemise vabatahtlikkust. See näitab meie süsteemide mitmekesisust, kuid ka küpsust, millega me leiame koos tehtud töö tulemusena ühiseid vahendeid, ja tahet luua tingimused eri süsteemide ühilduvuse ja ülekantavuse jaoks. Selle protsessi käigus võisime näha, kuidas altpoolt tulev algatus aitas mõlemal juhul vahendeid analüüsida ja kujundada.

Seoses sellega tahaksin öelda ka seda, et saavutatud kompromiss on vastuvõetav ja väga tähtis – mitte ainult kõigi küsimuste ja tundlike probleemide kokkuvõtteks, vaid ka nende lahendamise mõttes. Ma arvan, et õigusakti see isegi parandab. Eriti hindan ma riiklike ja piirkondlike asutuste rolli suurendamist ning katsetamisfaasi või rakendamise käigus saadud tulemuste tähtsuse esiletõstmist. Niisiis toetab komisjon ettepanekuid ja saavutatud kompromissi.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (EL) Austatud juhataja! Tunnen erilist uhkust, et saan raportööri järel esimesena rõhutada, milline tähtsus on kogu Euroopa rahva jaoks kutseharidus- ja -koolitussüsteemide tugevdamisel, milles võetakse arvesse iga liikmesriigi haridussüsteemi eripära ja mida tehakse kooskõlastusmeetmete abil, nii et neid saab rakendada ühises raamistikus ja kasutada vahenditena, nagu komisjon täiesti õigustatult rõhutas ning nagu raportöörid oma suurepärase tööga meil seda parlamendikomisjonis mõista aitasid.

Me oleme suutnud anda noortele eurooplastele stardipositsiooni, nii et neil on valida kahe tee vahel: teoreetilisi õpinguid hõlmava kõrghariduse ja praktilisi õpinguid hõlmava hariduse vahel, kus on olulisel kohal praktilisus ja loovus. Kõigil tasanditel antav kutseharidus on Euroopa tulevik, iga liikmesriigi tulevik; see on loovuse ja tootlikkuse eeskoda ning need viivad omakorda progressi ja innovatsioonini. Ma usun, et neid kaht dokumenti, mis peagi heaks kiidetakse ja ellu viiakse, hakkavad kasutama kõigi liikmesriikide ametiasutused ja haridusasutused, nii et tuleval aastal, loovuse ja innovatsiooni aastal, saame juba tulemusi näha.

Corina Crețu, *fraktsiooni PSE nimel.* – (RO) Esiteks tahaksin väljendada heameelt volinik Figel'i kohalviibimise üle sel arutelul ning tähelepanu üle, mida ta on neile raportitele osutanud. Loomulikult tahan tunnustada ka meie kolleege Jan Anderssoni ja Thomas Manni.

Selle raporti variraportöörina fraktsiooni PSE nimel ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni liikmena sooviksin öelda ka seda, kui hea meel mul on, et Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteemi rakendamine on heaks kiidetud. See on oluline samm selle poole, et ühtlustada ELi riikide haridusalased õigusaktid ja eemaldada kutseõpet pärssivad takistused, mis esinevad ühest kutseharidus- ja koolitussüsteemist teise siirdudes.

Lissaboni strateegia ja viimaste kutseõppe teemal peetud kohtumiste järgi on kõrge kvalifikatsiooniga töötajad Euroopa Liidu majanduslik tõukejõud. Tänapäeva majanduses tähendab see töötajaid, kes oskavad mitut keelt ja kellel on mitmekultuurilises keskkonnas töötamise kogemus. Võttes arvesse, kui erinevalt määratletakse liikmesriigiti kvalifikatsioone ja diplomeid, on praeguses olukorras väga oluline luua haridussektoris riikidevahelise liikuvuse eeldused. See hõlbustab kõrge kvalifikatsiooniga töötajate koolitamist, kes suudaksid vastata Euroopa majanduse uutele nõudmistele.

Selle õigusliku raamistiku teine tulemus on nende üliõpilaste ja õpilaste liikuvuse suurenemine, kes on pärit meie riikidest, uutest liikmesriikidest, kus kutseharidus- ja -koolitussüsteemid on muu Euroopa omadega ainult osaliselt lõimitud. Euroopa ainepunktide süsteemist saavad kasu need üliõpilased ja õpilased, kellel varem ei olnud mitmekeelses ja mitmekultuurilises keskkonnas töötamiseks ja väljaõppe saamiseks selliseid võimalusi nagu vanade Euroopa Liidu riikide õpilastel ja üliõpilastel.

Enda esitatud muudatusettepanekutega rõhutasin vajadust rakendada seda süsteemi nii ruttu kui võimalik, et hõlbustada nende inimeste õpitulemuste kogumist, ülekandmist ja tunnustamist, kes tahaksid saada kutsekvalifikatsiooni, olenemata sellest, millisest ELi liikmesriigist nad pärit on või millises liikmesriigis nad elavad. Me vajame Euroopa tasandil jätkusuutlikke riiklike ja piirkondlike kutsehariduse ja -koolituse pakkujate vahelisi võrgustikke, mis põhineksid olemasolevatel struktuuridel. Et tagada nimetatud võrgustike ja partnerluse võimalikult suur tõhusus, tuleb meil kindlustada kõrge ja ka ühtlane kvaliteet. Seoses sellega väljendan ma heameelt Jan Anderssoni raporti üle Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistiku loomise kohta kutsehariduse ja koolituse valdkonnas.

Minagi tahaksin rõhutada vajadust, et selles raamistikus kavandatavaid vahendeid rakendataks ka liikmesriikides nii ruttu kui võimalik, nii et me võiksime saavutada hariduse valdkonnas võimalikult head ühised kvaliteedistandardid. Meil tuleb selgelt määratleda tingimused, mille järgi võib osakvalifikatsioonide alusel täielikku kvalifikatsiooni saada. Meil on ülim aeg anda ELi tööjõu liikuvusele taganttõuge.

Hannu Takkula, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (FI) Austatud juhataja, ka mina tahaksin selle suurepärase raporti kohta paar sõna öelda. Sooviksin tänada raportöör Jan Anderssoni ja teisigi, kes on siin täna kõnelnud, eriti volinik Ján Figel'it.

Meie jaoks on oluline kutseharidusest ja -koolitusest kõnelda sellepärast, et me oleme ühiselt otsustanud, et Euroopal peaks olema siseturg. Kui me tahame toimivat siseturgu, tähendab see, et me vajame ka korralikku, hästi koolitatud tööjõudu, sest sellega saab tagada, et Euroopat üles ehitades ei teostataks mitte ainult majanduslikke, vaid ka töö ja oskustega seotud aspekte.

See raport ei puuduta mitte ainult haridust ja koolitust, vaid ka kultuuri ja tööhõivet, ning kutseoskuste küsimuse kohta oleme me teinud otsuse ka Bologna ja Kopenhaageni protsessi raames, mida tasub antud juhul samuti arvestada.

Tahaksin tõsta esile ühe küsimuse. Kuigi ma tean, et haridus ja koolitus kuuluvad väga suurel määral liikmesriikide pädevusse, võime siiski Euroopa tasandil julgustada liikmesriike tegelema kutsehariduse ja -õppe kvaliteedi, hariduse taseme ja õpitulemuste tegeliku tagamisega. See on liikuvuse jaoks väga tähtis.

Meil tuleb majanduslanguse ohus meeles pidada, et koolitusse ja haridusse investeerimine annab tulemuseks usaldusväärse, kvaliteetse ja oskusliku tööjõu. See on põhiline, kui me tahame saavutada innovatsiooni ja saada uut pädevust ning kui me tahame tugevdada oma majanduslikku baasi ja selle kaudu suurendada rahvamajanduse kogutoodangut.

Tänapäeva otsusetegijad unustavad sageli, et just haridus ja koolitus on parema tuleviku rajamise ja meie majandusliku baasi tugevdamise võti. See on sõnum, mis meil tuleks liikmesriikidele ja nende otsusetegijatele edastada, ning meil tuleb neid Euroopa Liidu esindajatena selles julgustada. Me vajame toimivat, kvaliteetset tööturgu ja oskuslikku tööjõudu.

Sepp Kusstatscher, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Need kaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusid peaksid andma võimsa tõuke kutsehariduse ja koolituse pidevaks üleeuroopaliseks täiustamiseks kooskõlastatud planeerimise, energilise rakendamise, hindamise ja kontrolli kaudu. See nõuab ülimalt mitmekesiste kutseõppesüsteemide vahelist suuremat läbipaistvust, et võimaldada kutse kvalifikatsioonide võrdlemist ja vastastikust tunnustamist ja tagada parem läbilaskevõime.

Meil on tegemist keskendumisega kvaliteedi pidevale parandamisele. Parema hariduse on midagi enam kui lihtsalt kvalifikatsioonid, enam kui lahtisem uks tööturule ning ka enam kui kõigest panus ettevõtete ja töötajate konkurentsivõime parandamisse. Mind häirib, kui ma kuulen nii sageli viidatavat inimkapitalile, justkui inimesed oleksid kõigest üks tootmisfaktor.

Kutseõppe staatus on 27 liikmesriigis väga erinev. On tõsi, et meil ei ole vaja õigusnormide bürokraatlikku ühtlustamist ning seda, et Brüssel meid käekõrval talutaks, nagu Hannu Takkula äsja ütles. Ometi võiksime avaldada survet, kas või nõrka survet, et parimad mudelid ja standardid pääseksid järk-järgult kõigis ELi liikmesriikides võidule. Ma ütleks, et parem oleks alustada kohe, mitte kauges tulevikus.

Me saame ja meil tuleks üksteiselt õppida. Igal juhul peaks kutseharidusel ja koolitusel olema kogu Euroopas sama staatus mis üldharidusel.

Täna Jan Anderssoni ja Thomas Manni raportite eest.

Jiří Maštálka, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (CS) Ka mina sooviksin alustuseks tänada raportööri Thomas Manni ja Jan Anderssoni nende töö ja eriti nende kannatlikkuse eest, mida nad on kompromisside üle läbirääkimisi pidades üles näidanud. Minu arvates väljendab Jan Anderssoni ettepanek õigustatult vajadust täita subsidiaarsuse nõuet, teisalt kirjeldab tema sõnastatud dokument hästi mehhanisme ja tähtaegu, mille alusel võrdlusnäitajate hindamissüsteem peaks liikmesriikides tööle hakkama. Minu arvates toetab see ka kõigi kutseharidust pakkuvate asjaosaliste suuremat aktiivsust, arvestades sealhulgas seda, kuidas see toetab enesehindamist kui veel üht kvaliteedi parandamise vahendit.

Ma tunnen heameelt asjaolu üle, et kompromissi õnnestus lisada minu arvates äärmiselt olulisi tööhõivekomisjonis vastu võetud ettepanekuid, mis peamiselt julgustavad liikmesriike võtma selles valdkonnas tulemuslikumaid meetmeid, suurendama õpitulemustega rahulolu hindamise juures õpilaste rolli ja toetama haridustöötajaid. Pean oluliseks toetada Thomas Manni raporti projekti muudatusettepanekut 1, milles rõhutatakse üksikisikute isikliku ja kutsealase arengu suurt tähtsust. Kokkuvõttes sooviksin esile tõsta seda, et pakutud kompromissides kasutatakse terminit „elukestev õpe” ja niiviisi laiendatakse õigustatult nende kodanike ringi, kes osalevad haridusprotsessis. Seetõttu ma toetan seda.

Joel Hasse Ferreira (PSE). – (PT) Austatud juhataja, lugupeetud volinik, head kolleegid! Kutsehariduse ja koolituse kvaliteedi tagamine on otsustava tähtsusega – mitte ainult iga Euroopa töötaja elukestva õppe protsessi sertifitseerimise jaoks, vaid ka liikuvuse hõlbustamiseks kogu liidus. Üks selle protsessi olulisi

aspekte on just kutsehariduse ja koolituse hindamine. Selles mõttes on oluline suurendada parimate tavade vahetamist Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

Austatud juhataja, praeguse võrdlusraamistikuga kehtestatakse – küll subsidiaarsuspõhimõttest kinni pidades – ühised põhimõtted, kvaliteedikriteeriumid ja näitajad, mis on pakutavate teenuste hindamiseks ja täiustamiseks kasulikud. Need näitajad ei pruugi toimida kontrollivahendina, vaid peamiselt vahendite pakulina, mis aitab saavutada Lissaboni strateegia haridus- ja koolituseesmäärke.

Lugupeetud volinik Figel', ma tunnustan Jan Anderssoni suurepärase raporti eest, aga nüüd sooviksin mainida paari punkti Thomas Manni raportist ja tunnustada ka teda. Mul tuleb rõhutada selle sertifitseerimisprotsessi ja kõrghariduses kasutatava ainepunktide määramise sidumise tähtsust. Niiviisi tagame, et sertifitseerimisprotsessid täiendavad üksteist ning et Euroopa töötajate ja noorte ametialane liikuvus paraneb. Samuti on tähtis hõlbustada kohalike ja piirkondlike ametiasutuste osalemist piirkondlike ja riiklike kvalifikatsiooniraamistike sidumises Euroopa kutsehariduse ja koolituse ainepunktide süsteemiga, ja mitte ainult hõlbustada, vaid selleks ka julgustada.

Austatud juhataja, ainult niiviisi saame suurendada kvalifikatsioonide liikuvust ja ülekantavust majanduse eri sektorite ja eri tööturgude vahel ning anda seega otsustava panuse sotsiaalse ühtekuuluvuse ja võimaluste suurema võrdsuse heaks kogu Euroopa Liidus.

Lõpetuseks, kallid kolleegid, pöördudes uuesti Anderssoni raporti juurde, sooviksin rõhutada, kui tähtis on toetada elukestva õppe strateegiat ja edendada keskendumist kvaliteedi parandamisele kõigil tasanditel, nii et mitmekordistatakse ametliku hariduse ja koolituse vahelisi sidemeid ning arendatakse omandatud kogemuste tunnustamist. Nõnda parandame noorte haridustaset ja ka töötajate koolitust, mis on majandusliku ja sotsiaalse arengu huvides Euroopa sotsiaalmodeli saavutamiseks hädavajalikud.

Marian Harkin (ALDE). - Austatud juhataja, kõigepealt soovin ma Jan Anderssoni ja Thomas Manni suurepärase töö ja tööpoolest heade tulemuste eest tänada. Enamik meist, kes me siin täna õhtul viibime, nõustub, et Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja koolituse valdkonnas osutub väga kasulikuks vahendiks, mis aitab liikmesriikidel oma kutseharidus- ja koolitussüsteemide pidevat täiustamist edendada ja jälgida.

See raamistik hakkab põhinema ühistel Euroopa võrdlusalustel ning arvesse võetakse varasema raamistiku, nn ühtse kvaliteeditagamise raamistiku vähest rakendamist ja tõtt-öelda vähest edu.

Me oleme praegust ettepanekut koostades õppinud kogemusest varasema raamistikuga ning ma usun, et meil on õnnestunud senist süsteemi märkimisväärselt parandada.

Kavandatud raamistik aitab inimkapitali tehtavate investeeringute kvaliteeti ja tõhusust parandada mitmel eri moel, millest ma nimetan vaid kolme: hariduse ja oskuste arendamine, standardite parandamine ja liikuvuse edendamine. Selle raamistiku kasutamine on vabatahtlik ja ma loodan, et volinik Figel'il on õigus, kui ta ütleb, et see ei näita mitte ainult meie mitmekesisust, vaid ka küpsust. See annab meile ühise raamistiku, kus on ühtsed kvaliteedikriteeriumid, ja sellist tulemust on võimalik saavutada ainult ühenduse tegevusega. Sel teel väldime mitmesuguste kahepoolsete kokkulepete miinivälja ning tänu haldusstandardite minimeerimisele pakume välja hea mehhanismi, millega kvaliteedistandardite võrdlusanalüüsi teha.

See on kasulik, praktiline õigusakt, mis hakkab andma häid tulemusi. Kui Euroopa Parlamendil õnnestub vastu võtta selline õigusakt nagu käesolev, on ta oma tööd hästi teinud.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Kutsehariduse ja koolituse kvaliteedi parandamist käsitlevate soovitude koostamise käik on olnud vaieldamatult edukas.

Et selle valdkonna poliitika kuulub liikmesriikide pädevusse, on kutsehariduse kvaliteet liikmesriigiti väga erinev ning kutseharidus ei suuda tööturul toimuva liikuvusega ega majandusliku ja tehnoloogilise arenguga sammu pidada. See muudab Lissaboni eesmärkide saavutamise raskeks. Veel vähem on sellest kasu teadmispõhise majanduse arendamiseks võrdsete tingimuste loomise juures.

Võrdlusraamistikus rakendatud uue lähenemisviisi alusel saab liikmesriikidele anda abi üldiste kriteeriumide, nende pakutava hariduse võrreldavuse ja ühilduvuse saavutamiseks. Soovitustes nõutud tasemel koordineerimine, sh partner- ja kutseorganisatsioonidega, laiendab selle teostatavuse piire. See aitab kindlasti parandada haridusturgu, mis peab järgima tööturu eeskjuu.

Kindlasti toetab see eriti riike, kus selles protsessis esineb majanduses aset leidvate muudatuste tõttu tegevusprobleeme. Kui suudetakse kehtestada standardsed kontrollväärtused, tagab see ELi piires toimivate eri arengusuundade vahelise läbipaistvuse, kooskõla ja ülekantavuse.

See tuleks saavutada nii, et ei mõjutata liikmesriikide sõltumatust nende endi kutseharidus- ja koolitussüsteemide juhtimisel. Samas loob see siiski ühtse keskkonna ning on spetsialistide koolitamise ühtse, kvaliteetse aluse ja tulemuslikkuse eeltingimus.

Samuti peaksime tõsiselt kaaluma vajadust ühitada ärilisi vajadusi majanduse ja tehnoloogia arenguga, et teha kvalifitseeritud töötajate koolitamise süsteimid veel tõhusamaks. See aitab lahendada terve hulga probleeme, mille tõttu on tekkinud mitmesuguse suurusega rändevooe.

Lisaks saab sihipäraselt lähenemist kasutada eri kutsesuundumustega seotud probleemide lahendamiseks. Selles protsessis peavad põhilised riiklikud orientiirid olema läbipaistvus, koostöö ja kõrged standardid kutsehariduse ja koolituse kvaliteedi parandamise protsesside korraldamises Euroopa kvaliteeditagamise võrgustikus osalemise kaudu.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). – (CS) Sooviksin lühidalt mainida, et kutseharidus ja koolitus toimib Euroopa Liidus riikide ja piirkondade tasandil sõltumatult, eri standardite järgi, nii et see loob erinevate teadmiste ja kvalifikatsioonide laia spektri. Seetõttu vajab Euroopa ühiseid kriteeriume Euroopa eri haridussuundumuste vahelise läbipaistvuse ja ülekantavuse tagamiseks. Niisiis peavad haridus- ja kutseõppesüsteemid olema küllalt paindlikud, et tulemuslikult reageerida, eriti tööturu nõudmistele. Pakutava hariduse tõhusust ja tulemuslikkust nende nõudmistele täitmisel tuleb faktide alusel regulaarselt hinnata, vaadelda ja arendada. On hea märk, et kvaliteetse kutsehariduse tagamise põhimõtete hulka kuuluvad soovitud Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku juurutamiseks. Mulle isiklikult tundub Euroopa võrdlusraamistik vahendina, millega julgustada kutsehariduse ja -koolituse kvaliteedi parandamist eri liikmesriikides.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja, lugupeetud volinik! Ettepanek käsitleb kutseõpet eri astmetes, olenevalt intelligentsusest, motivatsioonist, huvidest ja turu nõudmistest. Ühtsed tööstandardid eeldavad ka õppemudelite ühtlustamist Hispaaniast Rumeeniani.

Ma tahaksin rõhutada, et ülikooliharidusele tähelepanu pöörates ei tohiks me kahjustada madalama taseme – põhi- või keskhariduse taseme – kutseharidust. Kelneril ei ole teaduskraadi vaja, mõnikord piisab vaid lühikesest kursusest. Viimasel ajal on niisugust õpet näiteks Poolas vähendatud. Õpetajana soovin öelda, et mina toetaksin võimalikult palju paindlikke õppeprogramme, mis oleks koostatud õpilaste vajaduste järgi, rõhuga võõrkeelte oskusel, nii et kõik saaksid välismaal hakkama.

Lugupeetud volinik, lõpetuseks tahaksin öelda, et investeering haridusse on üks paremaid investeeringuid Euroopas. Ärgem hakakem hariduse pealt kokku hoidma. Ärgem jätkem tulevasi põlvi sellest rahast ilma.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Kutseharidus ja koolitus on olulised vahendid, mis pakuvad Euroopa kodanikele tööturu ja teadmisteühiskonna osaks saamiseks vajalikke võimeid, teadmisi ja oskusi. Üldiselt on see soovitus suurepärase. Ometi on mul tunne, et see peaks hõlmama veel kaht valdkonda, mida ma olen ka rõhutanud: Euroopa kodanike nõustamissüsteemi loomist, mis aitaks neil valida õiget laadi õpinguid ja eriala, mis sobiks nende isiklike võimetega, ning võib-olla ka hariduse kvaliteediplatvormi loomist.

Ma soovin rõhutada asjaolu, et meil on vaja hariduse jaoks täiendavat lähenemisviisi, et hõlbustada haridusprotsessi paremat sobitamist tööturu tegelike vajadustega. Elukestva õppe ja liikuvuse strateegiad on tööhõive, kodanikuaktiivsuse, sotsiaalse kaasatuse ja isikliku arengu edendamiseks ülimalt olulised. Ka mina tänan mõlemat raportööri ja soovin teile häid jõulupühi.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (RO) Euroopa Liidus kohtavad üksikisikud, kes soovivad oma päritoluriigis kasutada teises riigis saadud kutse kvalifikatsiooni või kutseõppemooduleid, endiselt takistusi. See heidutab paljusid inimesi ja põhjustab riikidevahelise liikuvuse aeglustumist. Seetõttu võiks Euroopa kutsehariduse ja koolituse ainepunktide süsteem (ECVET) õpilaste ja töötajate liikuvust parandada. Samuti arvan ma, et Thomas Manni raportis määratleti väga hästi, mida see süsteem paremaks muudab ja mis probleemid võivad tekkida, kui see on juba ellu viidud.

Õnneks saame toetuda ainepunktide ülekande süsteemiga saadud kogemustele. Õpetajana, kes on pidanud ainepunktide süsteemiga tegelema, olen ma raportööri soovistega nõus. Me vajame Euroopa tasandil standardset kvantitatiivset ainepunktide andmise alust ja meil tuleb määratleda selged kriteeriumid, et tagada süsteemide vastastikune asjakohasus, läbipaistvus, võrreldavus ja usaldus Euroopa riikide vahel. Samuti

nõustun ma katsetusfaasiga, enne kui süsteem vastu võetakse, sest Euroopa riikides on erinevad haridussüsteemid ja ma usun, et 27 kutseõppesüsteemi ühtlustamiseks on vaja rohkem aega.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Austatud juhataja! Ma olen siin, et toetada oma naabrit Thomas Manni, ning soovin nii teda kui ka teist raportööri nende töö eest kiita. Kuid tekkinud on üks konkreetne küsimus, vähemalt minu liikmesriigis kindlasti ja võib-olla ka teie omas, austatud juhataja. Ehitusbuum on minu arvates tekitanud tohutu probleemi, eriti noorte meeste jaoks, kellel ei olnud ehitussektori ligimeelitava kõrge palga tõttu motivatsiooni hariduse ja koolituse saamiseks.

Paraku on buum möödas ja paljud sellesse rühma kuuluvad inimesed on nüüd ilma väljaõppeta, seega ei pääse nad muudele võimalikele töökohtadele. Seepärast arvan ma, et teatud liikmesriigid, eriti Iirimaa, peavad tegelema just nende gruppidega, nii et kui jälle saabuvad head ajad (ja me ju loodame, et varsti), oleks neil teiste tööde jaoks väljaõpe olemas. Kvaliteedi tagamise ja kontrolli idee on muidugi ülimalt tähtis. Ma muretsen sellepärast, et haridus on nüüd äri, kus see kvaliteedikontrolli tegur puudub, ja töötajate riikidevahelise liikumise idee nõuab, et meil oleks kutseharidusele ja koolituse jaoks üleeuroopaline kooskõlastatud lähenemisviis.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Austatud juhataja! Kutsehariduse ja koolituse ainepunktide kogumise ja ülekandmise kavandatud süsteem peaks toetama töötajate liikuvust Euroopa Liidu piires. Et Euroopa Liit suudaks konkureerida kolmandate riikidega, et tema majandus kasvaks, et tööhõive oleks suurem ja piirkondadevahelised erinevused väiksemad, tuleb meil edendada elukestvat õpet. Me vajame vanemaid inimesi. Euroopa Liit vajab nende kogemust, kvalifikatsiooni ja teadmisi.

Kui me tahame teadmispõhist majandust ja ühiskonda, tuleb meil haridusse investeerida. Meil tuleb tagada, et inimesed ei lahkuku haridussüsteemist ilma kvalifikatsioonita. Samuti on oluline tagada, et oleks juurdepääs haridusele ja kvalifikatsioonidele, eriti majanduslikes raskustes olevatel, sh väikelinnades ja külates elavatel inimestel, kellel ei ole endiselt haridusteenustele hõlpsat juurdepääsu.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik Figel! Soovin teid südamest õnnitleda. Ma arvan, et meil on tegemist ühe tõsisema ülesandega enne jõulupühi. Kui me heidame pilgu saabuval aastale, finantskriisile, on seal paljugi, millele meil tuleb nüüd tähelepanu pöörata, ning haridusel ja koolitusel on tõepoolest keskne roll.

Meil on kolm suunaviita, mis aitavad meil kriisist üle saada: teadus- ja arendustegevus, infrastruktuur ning haridus ja koolitus. Ma usun, et meil tuleb nüüd kehtestada uued standardid, näitamaks rahvale, et elukestval õppel on tõesti suur osatähtsus, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, et me tahame, et inimestele, kellel on töö, see alles jääks, ning et me tahame neid paremini koolitada, loomaks neile tulevikus turul võimalusi.

Euroopa Liit mängib selles valdkonnas väga keskset ja tähtsat rolli ja mul oleks väga hea meel, kui me võtaksime homme vastu väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act”. Siis oleks meil selle valdkonna jaoks vahendeid juures.

Ján Figel, komisjoni liige. - Austatud juhataja, ma kõnelen ainult lühidalt, sest rääkisin arutelu alguses pikemalt. Ma jätkan samast kohast, kus eelkõneleja lõpetas, eriti seoses kriisiga.

Meil tuleb haridusse ja koolitusse paremini ja rohkem investeerida. Mitte vähem, vaid paremini ja rohkem – see tähendab tõhusust, ühilduvust, asjakohasust ja nii edasi –, ja siis veel rohkem. Selline on komisjoni seisukoht ja muidugi on mul tunne, et see kehtib ka siin.

Täna õhtul edastatud mõtted kvalifitseeritud tööjõu liikuvuse, elukestva õppe, teadmiste kogumise ja ülekandmise ning kvaliteedile keskendumise kohta on meie riiklikele haridus- ja koolitussüsteemidele väga tähtsad ning peaksid saama tegelikkuseks.

Ma tahan kõigest kinnitada, et dokumendid, mille me vastu võtame – ma loodan, et te hääletate homme kompromissteksti ehk esitatud muudatusettepanekuid, mida ma toetan ja tunnustan –, muudavad Euroopa kvalifikatsioonisõbralikumaks. See tähendab, et ka inimsõbralikumaks või kodanikusõbralikumaks, ning see on midagi, mida meil tuleb tõesti jagada, võib-olla rohkem kui minevikus. Selliste vahenditega suudame luua paremad tingimused motiveerituseks, mobiliseerida jõud innovatsiooni jaoks ja kõigi teiste tähtsate eesmärkide jaoks.

Komisjon püüab eesistujariigi Tšehhi juhtimisel aidata korraldada konverentse – kavas on põhikonverents mõlema vahendi esialgseks rakendamiseks ja siis spetsiifilisemad konverentsid edasiseks rakendamiseks.

Võib-olla saavad kaks raportööri meid aidata või nende sündmuste ajal koos meiega olla. Loomulikult on rakendamine kõige olulisem osa, mis meid ees ootab.

Ka mina soovin öelda, nagu paljud on täna õhtul juba öelnud: häid jõulupühi ja head uut, 2009. aastat – Euroopa loovuse ja innovatsiooni aastat.

Juhataja. - Aitäh teile ja kogu volinike kolleegiumile ja personalile.

Jan Andersson, raportöör. – (SV) Austatud juhataja! Hannu Takkulat ei ole enam siin, kuid ta esitas küsimuse, kas selles, et meil on ELi tasandi eesmärgid, kuid haridussüsteem jääb põhiosas siiski riigisiseseks süsteemiks, tekib vastuolu. Mina mingit vastuolu ei näe. Ma arvan, et see võrdlusraamistik rajaneb ELi tasandi eesmärkidel, samas kui me usaldame liikmesriike. Me anname neile kasutamiseks võimalusi ja niinimetatud vahendite paketi. Ma ei usu, et siin on mingit vastuolu.

Ma sooviksin rõhutada seda, mida ütles Ján Figel: haridusse investeerimine on meie praeguse majandus- ja tööhõivekriisi ajal tähtsam kui kunagi varem. See soodustab ELi konkurentsivõimet, kuid annab ka üksikisikutele vahendid, et oma eluga edasi minna ja kasutada oma elu jooksul täienduskoolituse võimalust.

Ma tahaksin lõpetuseks tänada veel kord komisjoni ja ka kõiki variraportööre. Me oleme kogu selle teekonna jooksul väga head koostööd teinud ning ma soovin teile kõigile rõõmsaid jõule ja head uut aastat.

Thomas Mann, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, lugupeetud volinik Figel! Suur tänu teie ja teie meeskonna suurepärase koostöö eest. Me töötasime selles asjas tõesti nagu üks mees. Ma arvan, et nii saavutasime hea tulemuse.

Sepp Kusstatscheril on täiesti õigus – Euroopa Liidul on kutseõppe valdkonnas suured ambitsioonid. Lõppude lõpuks ei taha me rohkem ega vähem kui seda, et kutseõppe muutuks kõrgharidusest sõltumatuks. Mari Panayotopoulos-Cassiotoul on täiesti õigus – me peame saavutama käegakatsutavaid tulemusi. Me tahame tegelikke fakte, mitte tavapäraseid tahteavaldusi, mitte tavalisi ilukõnesid. Siis annab üldiselt juhusliku koostöö etapp teed tihedama kooskõlastamise ajale.

Praegu varieeruvad eri liikmesriikide õpitulemused märkimisväärselt. Sellest tuleneb, et me vajame haridusasutustega seotud kokkuleppeid ettevõtjate ja riigiasutuste vahel. Hannu Takkulat on täiesti õigus – me ei taha Euroopalt lasteaiatädi käitumist ja seda pole ka sugugi plaanis. Soovituslikud õigusaktid (*soft law*) ehk teiste inimeste huvi äratamine ja nende kaasamine – just seda me tegelikult vajame.

Me tahame saavutada seda, et kokku tuleksid eksperdid – istungitele, töörühmadesse ja ka uuringute ettevalmistamisele. Siis on meil vaja ka haridusasutusi. Jiří Maštálka on täiesti õigus. Me saame sel eesmärgil kasutada ka olemasolevaid võrgustikke ja sotsiaalpartnereid. Vaid siis on kasu töötajatele ja tööandjatele ning era- ja avaliku sektori hariduse pakkujatele silmaga nähtav: klassikaline süsteem, millest võidavad kõik. Nii Joel Hasse Ferreira kui ka Paul Rübig viitasid elukestva õppe tähtsusele, ja õigusega, sest selles valdkonnas saame me tõesti midagi muuta.

Marian Harkin, ma näen nagu teiegi selle raamistiku vabatahtlikkuse tähtsust, sest see hõlmab kõiki asjaosalisi. Tänu alusele, mida annab usalduse pidev suurenemine, saame näha, kuidas esimesed liikmesriigid alates 2012. aastast koostööd teevad. Katsetusfaasi on vaja, see on selge. Me lisame Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku 1.–8. taseme hindamise ning mu heal naabril on muidugi täiesti õigus, et seda on vaja. Noortel on õigus näha, et neile leitakse otstarve, et neid on vaja ja et nad saavad enesearendamisega kauem tegelda, ning kogu aeg kooskõlas riikide õigusnormidega. Teistel riikidel on vabadus hiljem ühineda ja ECVETiga liituda, niipea, kui nad suudavad. Ma leian, et selleks on äärmiselt head šansid. Kui me asju ka edaspidi sellises koostööringis arutame, õnnestub meil teha veel palju edusamme. Ma usun, et oleme suutnud siin midagi liikuma panna.

Juhataja. - Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 18. detsembril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Dumitru Oprea (PPE-DE), kirjalikult. – (RO) Euroopa kutsehariduse ja koolituse ainepunktide süsteemi käsitleva arvamuse koostajana sooviksin veel kord rõhutada kutsehariduse ja koolituse kvaliteedi ja ligitömbavuse suurendamiseks mõeldud süsteemi loomise ja rakendamise tähtsust.

ECVETi rakendamise vajadus põhineb soovil vähendada õpitulemuste vahelist erinevust, mis tuleneb eri kutseõppesüsteemide olemasolust. Meil tuleb suurendada kutsequalifikatsioonide ja elukestva õppe läbipaistvust.

ECVETi rakendamine peab põhinema sellel, et võetakse ühine kohustus täita kvaliteetse kutsehariduse ja koolituse tagamise kvaliteedikriteeriume. Üks oluline tegur peab olema haridusasutuste, ettevõtete ja riigiasutuste partnerlussuhete loomise toetamine, et kujundada vastastikuse usalduse õhkkonda.

Viimase, kuid mitte vähem tähtsana tahaksin mainida, et ECVET asetab rõhu õpitulemustele, mitte teadmiste, oskuste ja erialase pädevuse omandamiseks kulutatud ajale.

18. FRONTExi tegevusele ja Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) antud hinnang ja nende tulevane areng

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel Javier Moreno Sáncheze koostatud raport hinnangu kohta FRONTExile ja Euroopa piiride valvamise süsteemile EUROSUR ning nende edasise arengu kohta [2008/2157(INI)] (A6-0437/2008).

Javier Moreno Sánchez, raportöör. – (ES) Lugupeetud komisjoni asepresident, daamid ja härrad! Akronüümid FRONTEx ja EUROSUR tulevad meile meelde karmi tegelikkust, millega me peame võitlema – see on tõsiasi, et endiselt põgeneb iga päev Euroopasse ebaseaduslikult tuhandeid inimesi, kes püüavad pääseda vaesusest ja otsivad paremat tulevikku. Neid sunnib selleks tohutu sotsiaalne ja perekondlik surve, mis tuleneb ootusest, et nad saavad koju raha. Kahjuks maksavad paljud neist oma Euroopa unistuse eest eluga.

Meie, Euroopa poliitilise vastutuse kandjad, peame sellele olukorrale reageerima ühiselt, austades sisserändajate väärikust ja põhiõigusi. Me peame avama oma piirid seaduslikule sisserändele ning õiguste ja kohustustega töötajate lõimimisele ning sulgema need ebaseaduslikule sisserändele, kuritegelikele organisatsioonidele ja inimkaubitsejatele.

Selleks on meil FRONTEx ja EUROSUR ehk vahendid, mis lisavad väärtust liikmesriikides tehtud tööle ning kajastavad vajalikku Euroopa koostöömeelt ja solidaarsust.

Meie eesmärk on töötada välja kõikide ELi välispiiride terviklik haldussüsteem, mis põhineks riiklike valvesüsteemide operatiivsel koostööl ja koostalitlusvõimel, sest kui üks ebaseadusliku sisserände tee suletakse, loovad kuritegelikud organisatsioonid vähem kui nädalaga uue.

Daamid ja härrad, me nõustume Euroopa Komisjoni lähenemisviisiga, mis sisaldub kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportis.

Nüüd, mil agentuur on teinud esimesed positiivsed sammud, tuleb meil määratleda tema edasine roll ja arengu kiirus.

Daamid ja härrad, FRONTEx toimib. Seda kinnitavad Hera missioon Kanaari saartel ja tuhanded Vahemerel päästetud elud, samuti parem koostöö, heade tavade jagamine ja varjupaiga, mereõiguse või põhiõiguste valdkonnas läbi viidud erikoolitused.

Siiani on kõik hästi, aga me peame edasi minema. FRONTExil on nii ühekordsete ühisoperatsioonide läbiviimiseks kui ka kõrge riskitasemega piirkondade alaliseks jälgimiseks vaja piisavaid vahendeid ja logistilisi ressursse.

Mõned liikmesriigid kõnelevad solidaarsusest, aga ise solidaarsed ei ole, ja see vähendab FRONTExi tõhusust. Antud olukorda arvestades kutsume komisjoni ja liikmesriike üles valima kahe võimaluse vahel: me kas muudame FRONTExi määrust, et teha solidaarsus kohustuslikuks, nagu see on sätestatud piirivalve kiirreageerimisrühmi (RABIT) käsitlevas määruses, või lubame FRONTExil oma seadmed ise osta või üürida.

See tähendab loomulikult FRONTExi eelarve olulist suurenemist, aga see tugevdab agentuuri Euroopa mõõdet ja muudab selle materiaalsed vahendid kiiremini kättesaadavaks, eriti just lühikeses plaanis.

Lisaks palume komisjonil esitada ettepaneku agentuuri mandaadi läbivaatamiseks, et kaotada õiguslik vaakum, mis takistab agentuuri tegevust merepääste- ja repatrieerimisoperatsioonidel.

Daamid ja härrad! Päritoluriikidega koostööd tegemata ei suuda me rändevoogusid tõhusalt juhtida. Hispaania ja Senegali koostöö laadsed katsetused on andnud väga häid tulemusi ja neid tuleb laiendada kogu Euroopale.

Seetõttu kutsume komisjoni üles lisama kõikidesse kolmandate riikidega sõlmitavatesse lepingutesse ka sisserände valdkonna koostöö ja korraldama seal teavituskampaaniaid ebaseadusliku sisserände ohtude kohta.

FRONTEXil peab ka edaspidi olema võimalik laiendada kehtivaid lepinguid ja alustada päritoluriikidega koostööd vastavalt oma erivajadustele. Tähtis on uurida ka kanaleid koostöö tegemiseks piirkondlike organitega, kes järgivad inimeste vaba liikumise põhimõtet, näiteks Mercosuri või Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendusega.

Daamid ja härrad! Me ei tohi unustada tõsiasja, et FRONTEX ja EUROSUR ei ole imerohud, vaid väärtuslikud vahendid, mis on rakendatud Euroopa rändepoliitika teenistusse, kusjuures viimase lõplik eesmärk on see, et sisseränne aitaks kaasa nii siht- kui ka päritoluriikide, aga eelkõige sisserändajate endi arengule.

Sisseränne ei saa jääda surmalöksuks. Me peame astuma samme selleks, et sisseränne ei oleks mitte kohustus, vaid õigus ja isiklik valik.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Lugupeetud juhataja! Loomulikult tahan ma kiita raportit hinnangu kohta FRONTEXile ja Euroopa piiride valvamise süsteemile EUROSUR ning nende edasise arengu kohta. Olen Javier Moreno Sánchezele tänulik.

Euroopa Parlament on FRONTEXit selle loomisest alates kogu aeg toetanud, eelkõige rahaliste vahendite eraldamisel. Mul on hea meel näha, et agentuuri jaoks ülimalt olulisel ajal, mil me kaalume tema mandaadi laiendamist, on seda toetust taas kinnitatud.

Peaaegu kõik raporti punktid on kooskõlas meie teatistega ja ma toetan neid täielikult. Näiteks märgin ära konkreetse üleskutse komisjonile esitada ettepanekuid agentuuri mandaadi laiendamiseks, palvet hakata kõrge riskitasemega piirkondades alaliselt patrullima ning vajadust tõhustada Euroopa solidaarsust praegusel ajal, mil me peame oma piire kontrollima. Kuid mitut punkti tuleks selgitada.

Praegu annavad liikmesriigid tehnilisi seadmeid vabatahtlikult. Komisjon on korduvalt nõudnud, et liikmesriigid täidaksid oma kohustust tagada, et seadmed on ühisoperatsioonideks, eelkõige kõrge riskitasemega aladel, tõepoolest kättesaadavad.

Selle aasta kogemused aga näitavad, et endiselt on probleemiks piisava hulga laevade rakendamine. Seetõttu tuleb kaaluda muid lahendusi. Nende hulgas on näiteks see, et liikmesriike kohustatakse andma agentuurile teatud seadmeid või agentuuril lubatakse seadmed üürida või need endale osta. Sellest saab peamine küsimus, mida tuleb käsitleda komisjoni esitatavas ettepanekus agentuuri õigusliku raamistiku muutmise kohta.

Sellega seoses tahan juhtida tähelepanu, et FRONTEXi määruse artiklis 33 sätestatud agentuuri mandaadi sõltumatu hindamise tulemused saab teada 2009. aastal. Siis avaldab komisjon oma ettepanekud agentuuri tulevase mandaadi kohta. Muudatus võib sisaldada konkreetseid sätteid, mis käsitlevad merepäästes ja repatrieerimises osalemist ning kolmandate riikidega tehtavat tihedamat koostööd.

Lugupeetud parlamendiliikmed, tõsi on ka see, et komisjon tahab ELi välispoliitika raames ning FRONTEXi mandaadi ja rolli ühise määratlemisega kiirendada oma kolmandates riikides tegutsevate esinduste abil teavituskampaaniate läbiviimist. Komisjon analüüsib viise, kuidas saaks kolmandatest riikidest naabreid toetada.

Mina olen üks neist, kes usub, et kui FRONTEX saaks oma seireoperatsioone läbi viia kolmandate riikide merepiiridele võimalikult lähedal, hoitaks ära humanitaarkatastroofe ja meie piire saaks palju tõhusamalt valvata.

Igal juhul olen ma Euroopa Parlamendile selle komisjoni ettepanekuid kordava raporti eest tänulik. Seega tahan tänada teid Euroopa Parlamendi olulise ja igakülgse toetuse eest FRONTEXit käsitlevatele komisjoni teatistele. Usun, et Euroopa institutsioonid on FRONTEXi edasise arengu põhisuundades jõudnud üksmeelele.

Tobias Pflüger, arengukomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Lugupeetud juhataja! Mis on FRONTEXil pistmist arenguga? Väga palju, nagu selgitas üksikasjalikult ajakirja Le monde diplomatique käesoleva aasta märtsinumbri Jean Ziegler, ÜRO endine eriraportöör küsimustes, mis puudutavad õigust toidule. Ta kirjutas: „See toob meid FRONTEXi ja Brüsseli volinike silmakirjalikkuse juurde. Ühe käega põhjustavad nad Aafrikas näljahäda ja teise käega tembeldavad kurjategijateks oma poliitika ohvreid – nälja eest põgenevaid inimesi.”

Konkreetne näide on ELi põllumajanduslik dumping. Sellega hävitatakse Aafrika kohalik toiduainekasvatust, mistõttu järjest enam inimesi põgeneb kodumaalt. Teine näide on ELi kalatöötlemislaevad, mis tühjendavad

Aafrika riikide erivööndite püügiipiirkondi. Samuti toimub traditsiooniliste kalurikülade kiire hävitamine, näiteks Sahelis, aga ka Malis ja Guinea-Bissaus.

See tähendab, et FRONTEXi näol on tegemist asutusega, mis tegeleb Euroopa füüsilise eraldamisega ja korraldab väljasaatmisi ning teeb seda ÜRO pagulasseisundi konventsioonist hoolimata. Samal ajal toimuvad massilised väljasaatmised – näiteks 14. novembril Viinis korraldatud väljasaatmine üheteistkümnest ELi liikmesriigist. Raportis räägitakse palju solidaarsusest. Kuid selles ei viidata mitte solidaarsusele kodumaalt põgenevate inimestega, vaid pigem liikmesriikidevahelisele solidaarsusele. See, mida me vajame, on täiesti selge. See on solidaarsus väljakannatamatutest elamistingimustest põgenevate inimestega. FRONTEX ei tee muud, kui pikendab inimeste põgenemisteed. Päris kindlasti ei paku see mingit lahendust. Seetõttu on ainus mõistlik asi nõuda FRONTEXi laialisaatmist.

Niisuguses olukorras annan teile nõu heita vahetevahel pilk Aafrikast saabunud arvamustele, näiteks sellele, mida väljendas väga selgelt Mali endine kultuuri- ja turismiminister Aminata Traore: „Inim-, rahalised ja tehnoloogilised ressursid, mida Euroopa rakendab Aafrikast tulevate rändelainete vastu, on tegelikult sõjalised meetmed, mida see maailmavõim kasutab noorte linnast ja maalt pärit aafriklaste vastu, kelle õigust haridusele, majandustegevusele, tööle ja toidule nende päritoluriikides süsteemse surve all täielikult eiratakse.” Leian, et need sõnad ütleavad kõik.

Juhataja. – Kindlasti on Mali turismiministri arvamused olulised, aga me kuulaksime pigem teie omasid, härra Pflüger.

Simon Busuttil, fraktsiooni PPE-DE nimel. – (MT) Esiteks tahan avaldada kolleeg Javier Moreno Sánchezele tänu raporti eest ja selle eest, et ta oli oma raporti järeldustes meie mõtete ja muudatusettepanekute suhtes avatud. Mina isiklikult, juhataja, ei saa öelda, et olen FRONTEXi ja selle tööga rahul. Tegelikult pidas agentuuri tegevjuht möödunud suve lõpul Vahemerel toimunud Nautiluse missiooni ebaõnnestunuks. Kuidas ma saaksingi siis rahul olla? See oleks võimatu. Ma ei oodanud FRONTEXi tegevjuhilt teavet missiooni ebaõnnestumise kohta, vaid selle kohta, kuidas FRONTEX saaks olla edukas ja tõhus. Tahan lisada, et sellele vaatamata on Euroopa Parlament FRONTEXit alati vankumatult toetanud, nagu lugupeetud volinik ka õigesti märkis. Aasta-aastalt on agentuuri eelarvet suurendatud, et muuta missioonid püsivamaks ja tulemuslikumaks. Kuidas me saame FRONTEXit tõhusamaks muuta? Esiteks, jah, me saame seda teha nii, et kaalume, kuidas selle võimupiire laiendada, nagu volinik juba soovitas ja nagu seda ka raportis tehti. Me peame FRONTEXit tõhustama ka selliselt, et uurime, kuidas saame veenda liikmesriike täitma oma lubadusi, mille nad andsid siis, kui võtsid endale kohustuse tagada FRONTEXi missioonide jaoks vajalikud vahendid. Vastasel juhul peame ühtlasi kaaluma võimalust varustada FRONTEX tema enda seadmetega. Teise asjana on tõhususe parandamiseks vaja rahvusvahelist koostööd. Euroopa Parlament viibis hiljuti Senegalis, kus jälgiti vahetult Hispaania ja Senegali koostööd. Sedasorti koostööd tuleb meil jälgendada ka teistes piirkondades ja teistel aladel, näiteks Vahemerel ja Kreeka lähedal. Lõpetuseks – on neid, kes väidavad, et FRONTEX ei järgi inimõigusi või et talle pole antud selleks volitust. Ma ei nõustu sellega kohe üldse. Mina usun hoopis, et ilma FRONTEXita oleks uppunud või hukkunud inimesi praegusest veelgi rohkem. See näitab, et FRONTEX omalt poolt austab inimest ja inimõigusi. Kuid teha tuleb rohkem, sest tahame, et FRONTEXi tegevus oleks tulemuslikum. Kui tal see õnnestub, oleme tabanud kaks kärbest ühe hoobiga. Esiteks oleme siis lõpetanud salajased retked ja teiseks oleme teinud lõpu ka meie meredel sageli aset leidvale inimlikule tragöödiale, mis teeb meile kõigile häbi.

Inger Segelström, fraktsiooni PSE nimel. – (SV) Lugupeetud juhataja, volinik ja asepresident Barrot, kallid kolleegid! Alustuseks tänan Javier Moreno Sánchezt ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni, sest meie arutelu FRONTEXi ja EUROSURI teemal on seekord olnud sisutihe. Aga ma tänan neid ka selle eest, et nad jälgivad FRONTEXi tööd endiselt nii tähelepanelikult. See on vajalik sellepärast, et väga palju inimesi tunneb muret, kuidas peaks FRONTEXit arendama, kui sellest saab ELi kindlusemüür ülejäänud maailma ja mujalt pärit vaeste vastu.

Hiljuti tuli välja, et FRONTEX polnud aru saanud, et üks tema ülesannetest on võidelda inimkaubandusega. Mul on hea meel, et mind toetatakse nüüd selles küsimuses ja me teeme selle asja selgeks. Usun, et kõik siinviibijad on ühel meelel, et meie jaoks on oluline aidata ükskõik mil viisil lõpetada olukord, kus inimesed seavad end ELi siseneda püüdes ohtu. Nad ei ole kurjategijad, vaid vaesed inimesed, kes otsivad oma perele paremat elu. Mul on hea meel ka selle üle, et toetatakse minu ettepanekut laiendada ELi ja rahvusvahelise õiguse normide kohaldamisala nii, et need kehtiksid meredel, eelkõige Vahemerel.

On vastuvõetamatu, et pagulasi pardale võtvaid kalureid kahtlustatakse inimkaubanduses ja puudub selgus näiteks selles, kas neil on võimalik jätta pagulased lähimasse sadamasse, või selles, milliseid norme kohaldada.

Seetõttu on hea, et tegeleme ELi tulevases varjupaiga-, pagulas- ja rändepoliitika programmis nüüd ka sellega, kuidas FRONTEXit edasises töös paremini kasutada. Enne kui lõpetan, tahan soovida kõikidele parlamendiliikmetele, meie suurepärasele kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile, juhatajale ja volinik Barrot'le häid jõule ja head uut aastat. Täna.

Adina-Ioana Vălean, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt soovin kiita raportöör Moreno Sánchezt selle tasakaaluka raporti eest. Olen tänulik, et ta võttis arvesse suuremat osa minu muredest ja isegi kriitikast.

FRONTEX on oluline sisserändepoliitika vahend, mis on tõestanud oma tarvilikkust ja tõhusust. Kuid tegemist on endiselt ülepolitiseeritud organiga, mis sõltub liigselt liikmesriikide heast tahtest ning ajakirjanduse ja avaliku arvamuse poolt suunatud riiklikest huvidest.

Liikmesriikidele oli kindlasti vaja meelde tuletada nende moraalset kohust ja lubadust. Tähtis on ka meenutada, et FRONTEX on esimese samba alla kuuluv ühenduse organ. Sellisena ei peaks ta oma tegevuses mitte üksnes järgima ELi põhiväärtusi, vaid neid oma töös ka edendama, eriti valdkonnas, mis puudutab rände ja liikumisvabadusega seotud otsustavaid küsimusi.

Sellegipoolest võib FRONTEXi tegevuse õiguspärasuse küsimuse alla seada. Esiteks seetõttu, et FRONTEXi jälitustegevuse koordineerimine toimub salastatud riskianalüüsides ja ohuhinnangute põhjal. See tähendab, et tegevus ei ole kuigi läbipaistev ja puudub demokraatlik aruandekohustus. Teiseks seetõttu, et kuna ühisoperatsiooni koostööstab FRONTEX, muutub piiriküsimus n-ö väliseks küsimuseks, mis tekitab kahtlusi, kas see vastab ELi kohustusele kaitsta varjupaigataotlejaid ja pagulasi.

Sellest tulenevalt esitan üleskutse hinnata ja kontrollida koos Euroopa Parlamendiga igakülgselt FRONTEXi operatsioone ja aruandekohustust. Ühtlasi palun komisjonil põhjalikult hinnata FRONTEXi tegevuse mõju põhiõigustele ja -vabadustele, samuti FRONTEXi kaitsekohustust.

Lõpetuseks leian, et siiani on keskendutud peamiselt mereküsimustele, aga nagu märgitud, tegelda tuleb kõigi rändeteedega. Ka idapiiril paiknevatele maismaateedele tuleb varsti rohkem tähelepanu pöörata ning me peame selle küsimuse ükskord aktiivselt käsile võtma, enne kui sealgi tekib hädaolukord.

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Ma leian, et me peaksime püüdma koostada nimekirja FRONTEXi viimase kolme aasta ebaõnnestumistest. Kui me seda teeme, siis avastame, et väga palju on tehtud propagandat.

Piiridel on läbi viidud pisut üle 30 ühisoperatsiooni. Viimase kolme aasta jooksul on merel hukkunute arv tõusnud ning suurt osa vahenditest – paraku järjest suurenevast hulgast vahenditest – kasutatakse merepiiride kaitsmiseks, vaatamata tõsiasjale, et FRONTEXi enda sõnul saabub ainult 15% korratult saabuvatest sisserändajatest Euroopa Liitu üle mere. Nimetagem neid nii – korratult saabuvad sisserändajad. Ma tean, et mind toetab selles küsimuses ka volinik Barrot, nii et ärgem nimetagem neid enam ebaseaduslikeks sisserändajateks.

FRONTEX on näidanud meile muu hulgas seda, et tulirelvi võidakse kasutada valimatult ja meelevaldselt. Septembris Lampedusa ümber toimunud ühisoperatsioonil nägime seda laastamistööd. Hoolimata sellest, et Javier Moreno Sáncheze raportis on mõningaid meie märkusi arvesse võetud, tahan praegu oma kriitikat rõhutada, sest ma olen üsna veendunud, et Euroopa Parlament võib oma arvamust FRONTEXist kiiresti muuta. Natuke aega tagasi olin ma väitega, et FRONTEXi mandaati tuleb muuta ja esikohale tuleb tõsta merepääste, uhkes üksinduses, aga homme võib sellest lõpuks ometi saada siinse parlamendi üldine seisukoht.

Jään endiselt FRONTEXi kritiseerijaks, sest leian, et selle agentuuri tegevusega ei austata varjupaigataotlejate õigusi. Inimeste piirilt tagasi saatmine on tagurlik utoopia ning ma leian, et väga keeruline on piirata meeste ja naiste loomupärast vajadust vabalt liikuda. Praegu sümboliseerib FRONTEX Euroopa kindlust ja on meie piiride militariseerimise erivahend.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Lugupeetud juhataja! Euroopa kindlus algab nüüd Aafrika mandrilt, kus võimud peavad ebaseaduslikud sisserändajad kinni enne, kui nad jõuavad Euroopa Liitu, ning seda tehakse kohalikele võimudele antava Euroopa Liidu rahalise ja logistilise abiga. Säärane Aafrika riikidele antav Euroopa abi, mille eesmärk on püüd tõrjuda soovimatut sisserännet Euroopasse, toimib, aga kas selle mõju vastab meie ootustele?

Ma tean, et tänu FRONTEXi tööle hakkamisele on merel päästetud palju inimesi, aga ma kardan nende pärast, kes on põgenenud poliitilistel või usulistel põhjustel. Amnesty Internationali ja ÜRO Pagulaste Ülemkomissari

Ameti aruannete kohaselt saadetakse inimesi päritoluriikidesse tagasi ilma igasuguse uurimiseta. Liikmesriigid tahavad õigustatult takistada ebaseaduslikel sisserändajatel meie õigussüsteemidest kasu lõigata. Kuid tõesti tekib eetiline küsimus, kas selline lähenemisviis võimaldab poliitilistel ja teistel pagulastel kasutada varjupaigamenetlust.

Kas Aafrika riigid täidavad pagulaste lepingut? Sellega seoses nõuan komisjonilt ja volinik Barrot'lt tungivalt, et Aafrika riikidele antav abi seotaks poliitiliste pagulaste inimliku kohtlemise nõudega vastavalt ÜRO pagulasseisundi konventsioonile. Toetan Javier Moreno Sáncheze raporti muudatusettepanekut 4.

Niisiis, lugupeetud juhataja, toob FRONTEXi tegevus kaasa uue probleemi, meeldib see meile või ei. Seetõttu peaks FRONTEX kandma täit vastutust. Palun esimesel võimalusel korraldada asjad nii, et poliitilised ja teised pagulased saaksid jätkuvalt loota inimlikule kohtlemisele, sest teatud ulatuses sõltub FRONTEXi edu just sellest.

Philip Claeys (NI). – (NL) Austatud juhataja! Mul oli au koostada väliskomisjoni nimel arvamus FRONTEXi kohta, aga see arvamus lükati napi hääleteenamusega tagasi, sest vasakpoolsed ei olnud nõus, et arvamuses mainiti sõnaselgelt Liibüa ja Türgiga seonduvaid probleeme. Seetõttu kujutage ette minu üllatust ja ka rahulolu, kui nägin, et kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon on mulle muret valmistavaid küsimusi lõpuks ometi arvestanud.

Liibüa on Euroopasse suunduvatele ebaseaduslikele sisserändajatele oluline transiidiriik. Tegelikult on seda ka Türgi, kuigi paljud sisserändajad ise pärinevad sellest riigist. Sellepärast on oluline, et need riigid ja nende piirivalveasutused teeksid FRONTEXiga igakülgset koostööd. See kehtib tegelikult ka tagasivõtulepingute kohta, mille sõlmimisest on Türgi juba aastaid kangekaelselt keeldunud. Türgi keeldub lepingut allkirjastamast, samuti ei kontrolli ta korralikult oma Euroopa-poolseid piire. Võiks ju eeldada, et Euroopa Liiduga ühineda sooviv riik pingutab rohkem. On häbiväärne, et komisjon ja nõukogu ei suuda Türgile tema kohustusi meelde tuletada.

FRONTEX ja EUROSUR on ebaseadusliku sisserändega võitlemise peamised vahendid ning neid saaks rakendada ka piiriülese kuritegevuse ning uimasti-, inim- ja relvakaubanduse vastu. Ühiste välispiiride tõhusa haldamiseta ei saa Schengen toimida ja ühise rändepoliitika kehtestamisest ei saa me isegi mõelda. Seega ei ole tegemist mitte lihtsalt raha-, vaid ühtlasi ja peamiselt poliitilise tahte küsimusega. Olen kurb, kui kuulen mainitavat Euroopa kindlust ja näen, et selles vallas jääb veel nii palju soovida, et me peaksime vahest võtma kasutusele hoopis väljendi „sõeluv Euroopa”.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Lugupeetud juhataja, komisjoni asepresident, kallid kolleegid! Kõigepealt pean kiitma raportöör Javier Moreno Sánchezt suurepärase töö eest, samuti kolleeg Simon Busuttit, kes tegutses Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsiooni nimel variraportöörina. Sisepiirideta ala ei saa toimida, kui välispiiride haldamise vastutust ei jagata ega olda selles valdkonnas solidaarsed. See on hädavajalik, et tegelda rändeprobleemiga üldiselt ja ühtlustatult, võidelda ebaseadusliku sisserändega ning kindlustada terviklik piirihaldus koos ühises kasutuses olevate materiaalsete vahendite ja inimressurssidega.

Piirikontrollis ei keskenduta üksnes ebaseadusliku piiriületamise juhtumitele, vaid ka teistele piiriülese kuritegevuse tahkudele, näiteks terrorismi tõkestamisele, inimkaubandusele, uimastite salakaubaveole ja ebaseaduslikule relvakaubandusele, aidates sellega suurendada üldist sisejulgeolekut.

Ma ei kahtle, et FRONTEX saab selles ELi terviklikus piiristrateegias olulist rolli täita. Leian, et pärast tema eelarve olulist suurendamist, mida Euroopa Parlament on alati nõudnud ja volinik Barrot alati toetanud, peaks järgmine samm olema FRONTEXi mandaadi ülevaatamine, et kõrvaldada õiguslikud lüngad seoses merepäästeoperatsioonide ja tagasisaatmisel tehtava koostööga ning isegi kolmandatele riikidele antava võimalusega kasutada FRONTEXi seadmeid, nagu asepresident Barrot juba mainis.

Seega nõustun ma FRONTEXi rolli järkjärgulise ja tegelike vajadustele vastava suurendamisega. Ma tunnistan ka, et kõiki jälgimissüsteeme ja -vahendeid tuleb hakata optimaalselt kasutama, nii et nende praegust ulatust laiendatakse oluliselt, tuleb panna need koos toimima ning edendada koostööd nii Euroopa ametkondade, näiteks Europol, kui ka teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Esiteks tahan väljendada heameelt õppuse üle, mille piirivalve kiirreageerimisrühm (RABIT) FRONTEXi juhtimisel selle aasta oktoobris Rumeenia idapiiril läbi viis. See siiani kolmas omalaadne õppus näitas FRONTEXi tähtsat rolli nende liikmesriikide toetamisel, mis asuvad Euroopa Liidu välispiiril ning vajavad seetõttu suuremat tehnilist ja operatiivabi.

Mul on hea meel ka selle üle, et käesoleva kuu algul sõlmisid FRONTEX ja Gruusia piirivalveamet lepingu. See tähendab olulist edasiminekut piiride turvalisuse tagamisel ja ebaseadusliku sisserände vastu võitlemisel. Praegusel ajal, mil lõunapoolset välispiiril asuvad liikmesriigid seisavad silmitsi ebaseadusliku sisserände tõttu tekkinud probleemidega, teeb komisjoni väljapakutud pikaajaline piirihaldusstrateegia heameelt. Seda strateegiat peavad täiendama naaberriikide püüded parandada oma piiride turvalisust. Seega peab Euroopa naabruspoliitika hulka kuuluvate tegevuskavadega edendama projekte, mille eesmärk on muuta kolmandate riikide piirid turvalisemaks, ja andma selleks vajalikku rahalist abi.

Mis puudutab Euroopa Parlamendi hinnangut ELi pikaajalise piirihaldusstrateegia kohta, siis on mul kahju, et FRONTEXit ja EUROSURI käsitlevate raportite arutelu ei toimunud koos aruteluga komisjoni ettepanekute üle riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi, reisiks registreerimise programmi ning elektroonilise reisiloo taotlemise süsteemi (ESTA) kohta. Nii oleksime saanud üldpildi sellest, milliseks kujuneb Euroopa Liidu idapiiride haldus tulevikus.

Dushana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Lugupeetud volinik, austatud kolleegid! Juba kaks aastat on Euroopa Liidu idapoolse välispiiri osa olnud 670 kilomeetri pikkune Musta mere rannik.

Bulgaaria ja Rumeenia piirivalveteenistuste osalemine FRONTEXi korraldatud üldprojektides ja tegevuses on andnud häid tulemusi. Kuid sel aastal Venemaa ja Gruusia vahel aset leidnud sõjaline konflikt, kahe riigi vahelised jätkuvalt pingelised suhted ning Kaukaasia piirkonna üleüldine ebastabiilsus rõhutavad tõsiasja, et ühisel Musta mere piiril seisame me ikka veel silmitsi suurte probleemidega.

Nende edukaks lahendamiseks tuleb Musta mere piirkonna tarbeks koostada julgeolekustrateegia, et sealne ala muutuks tõesti turvaliseks ja stabiilseks. See strateegia tuleb koostada nii, et Euroopa Liidu liikmesriikide läbiviidavatesse projektidesse ja korraldatavasse tegevusse kaasataks piirkonna olulisemad riigid. Vaid nii saame Musta mere piiri nõuetekohaselt kaitsta ja kindlustada kodanike meelerahu.

FRONTEXi logistika ja operatsioonidega seotud personali põhjalikum koolitamine on teine tähtis asi, mis vajab rohkem ressursse ja rahalisi vahendeid, ning mitte üksnes Euroopa institutsioonidelt, vaid ka liikmesriikidelt. Tänapäeva maailmas ei tähenda piirivalve mitte üksnes piiri füüsilist valvamist, vaid see hõlmab ka toiminguid, milleks on vaja lisateadmisi ja oskusi paljudes valdkondades.

Et liikmesriikide piirivalveasutuste töötajad saaksid neile antud ülesandeid edukalt täita, peavad nad rahvusvahelist, mere- ja varjupaigaõigust ning põhilisi inimõigusi hästi tundma.

Nõustun raportöör Sáncheze märkusega selle kohta, et koostada tuleb terviklik üldplaan, milles nähakse ette Euroopa Liidu piiristrateegia üldine raamistik.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Tahan rõhutada mõningate Javier Moreno Sáncheze raportis ja komisjoni teatises sisalduvate hinnangute erilist tähtsust. Pean silmas neid punkte, kus meile tuletatakse meelde üle idapoolse maismaapiiri kulgevate rändeteedega seonduvat probleemi. Seetõttu tahan toonitada tõsiasja, et ELi idapiir vajab suuremat tähelepanu ja rohkem vahendeid.

Tegelikult pärineb mõne hinnangu kohaselt ligikaudu 25% praegu ELi territooriumil viibivatest ebaseaduslikest sisserändajatest idapiiri ääres asuvatest riikidest ning nad on ELi sisenenud just üle selle idapiiri. Euroopa Liidu idapoolne välispiir ei ole mitte üksnes väga pikk, vaid meie naaberpiirkondade tõttu ka väga raskesti kontrollitav. Lisaks ebaseadusliku sisserände probleemile ei tohi me unustada ka organiseeritud kuritegevusest tulenevat ohtu, sest peamised sellega seoses kasutatavad teed ristuvad samuti kõnealuses geograafilises piirkonnas.

Mina kui Euroopa Parlamendi saadik Rumeeniast, mis haldab üle 2000 kilomeetri pikkust ELi idapoolset välispiiri, tahan rõhutada ka seda, et meie jaoks on ülimalt tähtis, et sellele piirile pühendataks kogu vajalik tähelepanu.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Praegu ei ole Euroopa Liidul terviklikku plaani koostöö tegemiseks idapiiril asuvate riikidega.

Lisaks neile riikidele Euroopa Liidu poolt seatud pikaajalistele eesmärkidele peaksime määratlema ka konkreetsed lühiajalised eesmärgid ning kehtestama süsteemi selleks, et hinnata, millises ulatuses need riigid kehtivaid piiriülese koostöö põhimõtteid täidavad. Meie ja kolmandate riikide vahelistel piiridel peaks FRONTEXi töö hõlmama inimkaubandusega võitlemiseks vajalikke meetmeid. Kõige tähtsam on aga, et igas kõrge riskitasemega piirkonnas oleksid olemas alalised aasta ringi katkematult tegutsevad ühisvalvepatrullid.

Euroopa Liidu üldise sisserände strateegia oluliseks osaks oleva FRONTEXi ülesanne peaks olema kaitsta liidu välispiire ja kindlustada samas, et ta ei muutuks vahendiks, mille abil luuakse taas kord Euroopat lõhestavaid piire ja ehitatakse uusi müüre.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Austatud juhataja! Hindan neid raporti osi, mis käsitlevad inimeste puutumatust ja meie kohust järgida pagulaste tagasisaatmisega seonduvaid õigusi ehk nende õigust mitte lasta saata end tagasi väljakannatamatutesse oludesse. Sellele vaatamata teeb mulle suurt muret, et FRONTEXist saab üks Euroopa kindluse ehitajatest.

Mulle tundub, et meie solidaarsus üksteisega piirivalve tugevdamisel on suurem kui solidaarsus siia saabuvate inimestega. Me arvame ekslikult, et Euroopasse saabub ebaproportsionaalselt suur osa maailma pagulastest. See ei ole sugugi õige. Kõige rohkem pagulasi võtavad vastu hoopis maailma vaesemad riigid. Meieni jõuab neist inimestest vaid väga väike osa. Lisaks oleme me minu meelest täiesti valel teel oma jutuga sellest, et kõikidesse teiste riikidega sõlmivatessse lepingutesse tuleb lisada kokkulepe tagasivõtmise kohta.

Kõigepealt peaksime me õiglase kaubanduslepingutega arengule aluse panema, siis saabuks meile võib-olla ka vähem pagulasi. See on nii meie kui ka teiste riikide jaoks palju parem poliitika.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Lugupeetud juhataja! Kuulasin kõiki sõnavõtte tähelepanelikult. Esiteks tahan teile öelda, et ma ei saa tõepoolest lubada FRONTEXi nimetamist kõikidele kaitset vajavatele või Euroopasse tulla soovivatele inimestele suletud Euroopa kindluse sümboliks. See on täiesti vale! Nagu Simon Busuttil, Carlos Coelho, Inger Segelström ja Adina-Ioana Vălean väga õigesti märkisid, on selge, et FRONTEX on siiani päästnud paljude inimeste elu, ning ma ei saa nõustuda väidetega, nagu tähendaks FRONTEXi tegevus Euroopa mingil viisil militariseerimist. Selliseid väiteid ei saa ma lubada.

Kuid on õige, et meil tuleb edasi minna. Inger Segelström ütles väga õigesti, et FRONTEX võib aidata meil võidelda inimkaubandusega, ning Adina-Ioana Vălean märkis ka, et meil tuleb pöörata pilk maismaapiiridele ja tuletada riikidele meelde nende kohustusi.

Praegu korraldavad 80% kõnealustest ebaseaduslikest piiriületustest tegelikult salakaubavedajad ja halastamatud petturid. Tuleb mainida tõsiasi, et nüüdsel ajal peavad inimesed Liibüast Kanaari saarte rannikule sõitmiseks maksma väga suuri, 2000 kuni 3000 euro suuruseid summasid ning peale selle riskima enne randa jõudmist laevahuku ja uppumisega. Sellepärast ei saagi ma selliseid väiteid lubada.

Usun, et FRONTEX etendab kindlasti positiivset rolli. Me vajame sellist terviklikku piirihaldust, millest rääkis Carlos Coelho, ja on õige, et nüüd tuleb mõelda uuele FRONTEXi mandaadile. FRONTEX peab täitma oma koha üldises kavas, mis seob omavahel arengu ja rändevoogude kooskõlastatud juhtimise. See on õige vastus teie küsimustele.

Tahan ühtlasi tuletada teile meelde, kui seda peaks vaja olema, et loomulikult tuleb komisjonil koostada suunised FRONTEXi korraldatavate ühisoperatsioonide läbiviimise kohta merel. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Pagulaste Ülemkomissari Ameti ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni eksperdid ühinevad liikmesriikide ja FRONTEXi ekspertidega just eesmärgiga tagada, et FRONTEX täidab konventsiooni inimeste ohutusest merel, mille kohaselt tuleb päästetud isikud nende saatuse üle otsustamise ajaks paigutada kohta, kus nende elu enam ohus ei ole ja mis vastab nende vajadustele.

Seda tahtsin ma öelda. Ma olen hästi teadlik sellest, et FRONTEXil on ressursside puudus, ning tõenäoliselt tuleb leida mingi moodus, kuidas kohustada liikmesriike tegema oma vahendid FRONTEXile tõesti kättesaadavaks, või varustada FRONTEX tema enda vahenditega, kuigi see tundub praegust eelarveseisu arvestades keeruline.

Igal juhul on õige, et FRONTEXi mandaati tuleb laiendada. Ta peab niimoodi saama võimaluse teha koostööd kolmandate riikidega, kust sisserändajad pärinevad, et tagada ühiselt mõistlik ja inimlik kontroll säärase ebaseadusliku rände üle, mis, ma kordan, toimub selles osalevate inimeste heaolu arvelt.

Tahan tänada Javier Morenot. Tema raport on tasakaalukas ja see sillutab teed FRONTEXile, mis on paremini varustatud ja mis samal ajal, võib öelda, võtab eesmärgiks inimeste päästmise. Seda peame meie silmas FRONTEXile mõeldes. Me ei tohi seda unustada. See on lühidalt kõik, mida ma tahtsin pärast kõigi arutelu käigus esitatud sõnavõttude tähelepanelikku kuulamist öelda, ning ma võin teile kinnitada, et kui me jõuame FRONTEXi suuniste koostamiseni, tuletan loomulikult seda arutelu meelde.

Javier Moreno Sánchez, raportöör. – (FR) Lugupeetud juhataja ja härra Barrot! Usun, et oleme õigel teel. Need, kes on Euroopa arengut aastate jooksul jälginud, teavad, et kui Euroopa Parlament ja komisjon liiguvad edasi üksmeeles, hakkavad asjad Euroopa Liidus edenema.

Usun, et oleme õigel teel, ja seetõttu soovime me tööd jätkata.

raportöör. – (ES) Tahan tänada kõigepealt kõiki parlamendiliikmeid, kes täna õhtul sõna võtsid. Tegemist oli aruteluga, mille käigus väljendati eri arvamusi, nagu kõikidel siin parlamendis aset leidvatel aruteludel ja nagu üldse demokraatias, aga usun, et valitseb üsna suur üksmeel. Loomulikult tahan tänada variraportööre teistest fraktsioonidest ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni liikmeid, sest nende kaasabil saime koostada midagi, mida siin nimetati tasakaalukaks raportiks ja mis minu meelest on päris terviklik.

Tahan tänada ka FRONTEXi tegevjuhti Ilkka Laitineni ja tema asetäitjat Gil Ariast, kes on mulle alati andnud kõik palutud andmed. Täna ka kogu agentuuri personali.

Mul on olnud võimalus näha oma silmaga nii Senegalis kui ka Varssavi peakontoris, et kõik FRONTEXis töötavad mehed ja naised on täielikult oma tööle pühendunud ja igati teadlikud sellest, millist tööd nad teevad. Seetõttu palusin kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni esimehel Gérard Deprez'l korraldada koos eelarvekomisjoniga kuulamine, et nad saaksid kogu oma töö kohta meile selgitusi anda.

Küsimus ei ole ainult läbiviidavates operatsioonides. Suurepärast tööd tehakse ka personali koolitamisel, nagu märkis Marian-Jean Marinescu, piirivalve kiirreageerimisrühma õppustel ja võltsitud reisidokumentide tuvastamisel. See on ülimalt tähtis töö, mida tavaliselt ei mainita. Sellepärast tegingi ettepaneku korraldada see kuulamine.

Minu arvates on vaja väga põhjalikult arutada kaht asja. Nii komisjoni asepresident kui ka teised meie hulgast on siin juba öelnud, et FRONTEXi tegevusel peab olema võimalikult kindel õiguslik alus, sest ilma selleta ei ole tal sageli võimalik tegutseda ja ta jääb väljapääsmatusse olukorda.

Uue, muudetud mandaadiga peab saama selgeks, mida ta merepääste- või repatrieerimisoperatsioonidel saab teha ja mida mitte.

Lõpetuseks leian, et kõige olulisemad on Euroopa märk ja vaim, nagu on näinud meie esindajad eri riikides. Paljud riigid tahavad konkreetse, minevikus koloniaalvõimu teostanud riigi nime asemel näha pigem nime Euroopa, aga nad ei näe seda kuigi selgelt. Minu jaoks on see lisaväärtus. Leian, et peame investeerima FRONTEXisse ja liikuma edasi. Me peame mõtlema edasilikumise kiirusele ja veenma liikmesriike.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, neljapäeval, 18. detsembril 2008.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), kirjalikult. – Kõigepealt tahan öelda, et suhtun FRONTEXi tulevikku optimistlikult, arvestades agentuuri tegevusele antud hinnangus sisalduvaid suhteliselt lootustandvaid näitajaid.

Kuid olen raportööriga igati nõus, et tõhusaks võitlemiseks ebaseadusliku sissevõtmisega on lisaks FRONTEXile vaja seadusliku sissevõtmise poliitikat. Ei ole mõistlik üksnes ebaseaduslikele sissevõtjatele keskendudes püüda ehitada Euroopa kindlust, sest seni, kuni majandusliku arengu tasemete vahel püsivad lõhed, jääb ränne reaalsuseks. Samuti nõustun ma sellega, et meie välispiiride kaitsmisel tuleb täielikult austada inimväärikust ja põhiõigusi, sest need on osa euroopalikest väärtustest.

Tahan ühtlasi rõhutada ELi liikmesriikide vahelise solidaarsuse tähtsust. Et Schengeni alal piirikontrolli ei toimu, pole liikmesriikidel võimalik üksteisest veel rohkem sõltuda – nad vastutavad ühiselt piiride turvalisuse eest. Seetõttu peaks kõik liikmesriigid osalema FRONTEXi tegevuses ja andma selleks vajalikke vahendeid. Viimase, kuid mitte vähem tähtsa asjana märgin, et FRONTEXi tegevuse tõhususe parandamiseks peab ka koostöö kolmandate riikidega muutuma esmatähtsaks.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) FRONTEXi töö huvitab mind, sest see on ainus Euroopa Liidu institutsioon, mis asub Poolas. Kuigi varem kardeti Euroopa Liidu idapiiride turvalisuse pärast, tuleb välja, et põhiline ebaseadusliku sissevõtmise oht tuleneb hoopis Vahemere piirkonnast. Seega keskendub FRONTEXi põhitöö sellele piirkonnale. Mul on olnud võimalik külastada Maltat ja näha sealset Aafrikast

pärit pagulaste laagreid, nii et ma mõistan probleemi tõsidust ja seda mõõtnatut inimlikku ahastust, mis viib meeleheitlike katseteni jõuda üle mere Maltani ja Euroopa Liidu mandriosani.

Ebaseaduslik sisseränne on meie kõigi probleem ning selle lahendamiseks on vaja ühist strateegiat ja ühenduse vahendeid. 2005. aastast alates on FRONTEX, aga ka piiride valvamise süsteem EUROSUR neid vahendeid pakkunud. Euroopa Parlament on kasvavast rahavajadusest teadlik ja ta taotles juba kolmandat aastat järjest FRONTEXi eelarve suurendamist. Siiani on liikmesriigid FRONTEXi tegevuses väga erineval määral osalenud ning sugugi võrdset ei ole nende vahel jaotatud ka rahastamine, seadmetega varustamine ja operatsioonid. Geograafilised põhjused ja sisserändeprobleemi teravuse erinev tunnetamine tähendavad, et liikmesriikide ebavõrdne osalemine selles ühenduse poliitika valdkonnas paistab püsivat ja seda on keeruline muuta.

Bogusław Rogalski (UEN), kirjalikult. – (PL) Ebaseaduslikust sisserändest tulenevat ohtu arvestades vajab Euroopa terviklikumat piirihaldust ja ühtset lähenemisviisi rändeprobleemile, sealhulgas seadusliku sisserände juhtimisele. Isegi kui me oleme nõus, et iga liikmesriik kontrollib oma piire ise, tuleb meil ida- ja lõunapiiride olukorra tõttu selle probleemiga võitlemiseks teha koostööd ning jagada olemasolevaid materiaalseid vahendeid ja inimressursse.

Sobivate piirikontrollisüsteemide rakendamine piiraks piiriülest kuritegevust ja see omakorda aitaks kaasa sisejulgeoleku suurendamisele. Lisaks meetmetele, mille eesmärk on kontrollida ebaseaduslike sisserändajate juurdevoolu, peaks FRONTEX aitama tugevdada ka üldist partnerlust kolmandate riikidega ning tegema teatud varjupaigaõigusega seotud otsuseid.

Ebaseaduslikule sisserändele on iseloomulik piiriületuse käigus hukkunute suur arv. Seda arvestades peaksime kõrge riskitasemega piirkondades, inimeste elu on ohus, patrullima aasta ringi. Äärmiselt oluline on luua ka kaks eri talitust, millest üks valvaks maismaapiire ja teine merepiire, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse idapiiril asuvate rändeteede kasutajatele.

Väga oluline on jätkata FRONTEXi personali koolitamist, et suurendada selle tõhusust ja professionaalsust, samuti töötada FRONTEXi tegevuse optimeerimiseks välja ühine teabevahetussüsteem.

ISTUNGI JUHATAJA: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

asepresident

19. Võltsimise mõju rahvusvahelisele kaubandusele – Tarbijakaitse ja võltsimine (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on ühisarutelu järgmistel teemadel:

- rahvusvahelise kaubanduse komisjoni nimel Gianluca Susta koostatud raport võltsimise mõju kohta rahvusvahelisele kaubandusele [2008/21 33(INI)] (A6-0447/2008) ja

- suuliselt vastatav küsimus, mille esitas komisjonile fraktsiooni PSE nimel Arlene McCarthy tarbijakaitse ja võltsimise kohta (O-0097/2008 – B6-0486/2008).

Gianluca Susta, raportöör. - (IT) Austatud juhataja, head kolleegid! Esmalt sooviksin tänada kõiki, kes minuga selle raporti koostamisel koostööd tegid, sealhulgas variraportööre, sõltumata sellest, mis seisukoha iga fraktsioon homme selle raporti hääletusel võtab.

Võltsimisvastane võitlus on ennekõike vahend Euroopa süsteemi konkurentsivõime toetamiseks ning jääb täiel määral Lissaboni strateegia aluspõhimõtete piiresse. Ma usun, et seda käsitledes tuleks arvesse võtta ka selle juriidilist ja kriminaalset ulatust meie globaliseerunud maailmas. OECD 2005. aasta raport ütleb meile, et maailmas müüakse ligikaudu 150 miljardi euro väärtuses võltsitud kaupa, võtmata arvesse puhtriigisest võltsimist või Interneti-piraatlust. Üks kommentaator ütleb, et tegelikult on võltsimise käive umbes 500 miljardit eurot.

Kaubamärgiõigusi, patendiõigusi ja intellektuaalomandi õigusi rikkudes pärsib võltsimine seega meie tööstuse tugevaid külgi, meie uuendusvõimet ja meie loominguvõimelisust. See nõuab koordineeritumaid sihtmeetmeid, suurt tähelepanu suhetele maailma eri piirkondadega ning, ma usun, ka teistsugust lähenemist ühenduse institutsioonide ja liikmesriikide vahelistele suhetele.

Raporti koostas rahvusvahelise kaubanduse komisjon, kes tahtis oma institutsiooniliste ülesannete tõttu pikemalt peatuda võltsimise rahvusvahelistel aspektidel, kuid seos võltsimise välis- ja siseaspektide vahel Euroopas – mis on endiselt maailma suurim turg ja maailma suuruselt teine importija – on täiesti selge.

Niisiis, kokkuvõttes peame taas kinnitama teatavaid võltsimisvastase võitluse põhieeldusi: meil tuleb tugevdada oma kaitsesüsteemi võltsitud kauba sisenemise vastu, mis tähendab ka piiridel kauba kontrollimise eest vastutavate politseijõudude koordineerimist ja tolli tugevdamist. Meil tuleks siiski tõsiselt keskenduda ka meie enda õigussüsteemide tsiviil- ja kriminaalõigusnormide ühtlustamisele ning tegevusele Maailma Kaubandusorganisatsioonis, et tugevdada vahendeid, millega WTO on ennast juba varustanud.

On selge, et kui pöörduda tekkinud vaidlustega seotud teatavate probleemide lahendamiseks sagedamini Maailma Kaubandusorganisatsiooni poole, aitab see tugevdada võltsimisvastast võitlust, sest me usume, et kuidagi peaks saama karistada mõningaid Euroopa Liidu väliseid riike, kes teavad, et on ühel või teisel viisil valmis vahendama seda kaupa Euroopasse ja ka üleilmsele ringlusele.

Me vajame tugevamat intellektuaalomandi kaitset, suuremat suutlikkust kaitsta end maailma suurtes geopoliitilistes piirkondades, samuti suurte riikide eest, kes maailmaturule ilmuvad. Sellepärast on meil ACTA vastu suur huvi. See on suur rahvusvaheline kaubandusleping mitmepoolses raamistikus, mis ei eita siiski Ameerika Ühendriikide, Jaapani ja Euroopa vahelise kahepoolse raamistiku väärtust ning jätab ruumi ka Brasiiliale, Indiale, Hiinale ja teistele tähtsamatele maailma kaubandusregioonidele. Tähelepanu koonduks kahte punkti. Ühest küljest keskendutaks läbipaistvusele ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste ja eraelu puutumatuse kaitsele. Teisest küljest keskendutaks küll täielikult põhiõigusi austades kaubanduse huvidele, mis on meie jaoks tihedalt seotud arengu ning järelkult ka meie riikide vabadusega ELi raames ja ELi enda kui maailmaturu tähtsa poliitilise asjaosalise vabadusega.

Nõnda usun ma, et meil tuleks tegeleda tarbijakoolituse, kriminaalõiguse ühtlustamise, kontrolli tõhustamise ja survevahendite kasutamisega. Mõningate arengumaade jaoks kehtib meil üldiste tariifsete soodustuste kava ning meil tuleks seda süsteemi tugevdada, kuid samal ajal kasutada seda ka selleks, et vähendada teatud riikide huvi võltsitud kauba sissevoolu vahendamise vastu.

Raporti eesmärk on luua raamistik, mis ühendaks selliseid olulisi huve nagu vabadus, vabakaubandus, kodanikuõigused, poliitilised ja arenguõigused, püüdes anda lööki nähtusele, mis tekitab praegu Euroopa Liidu konkurentsisisüsteemile väga suuri raskusi. Oleksime muidugi lootnud enamat, kuna mõned küsimused, nagu seirekeskus või jälgitavussätete kehtestamine, jäid raportis tagaplaanile. Nende puhul ei saavutatud enamuse toetust.

Me usume siiski, et meil on õnnestunud anda väärtuslikku abi komisjonile ja nõukogule, eriti komisjonile, et tulevikus oleks võimalik vaadata üle kõik normid, mis kaitsevad Euroopat selle kahjuliku nähtuse eest.

Eija-Riitta Korhola, küsimuse esitaja. - Austatud juhataja! Ma tahaksin raportöörile tema põhjaliku töö eest tänu avaldada. Võltsimine ja autoriõiguste rikkumine kurnavad Euroopa ja üleilmset majandust ning sellest ebaseaduslikust tegevusest ei jää puutumata peaaegu ükski tööstusharu. See vastutab seadusliku ettevõtluse kahjustamise eest ning tekitab IMCO arvates kahju ka tarbijatele.

Probleem on tõsine ja muutumas üha tõsisemaks, ometi on võlts- ja piraatkaup siseturul endiselt vabalt kättesaadav. Võltsimise ja piraatluse vastu võitlemiseks tuleb meil kõigepealt tõhustada nõuete järgimist, aidata tollil rikkumisi tuvastada ning sõlmida kokkuleppeid, et rünnata võltsimist ja piraatlust seal, kus rikkumine alguse saab. Samuti tuleb võtta meetmeid selleks, et Internet ei muutuks veel suuremaks võlts- ja piraattoodete turustamise kanaliks, ja muuta õiguskaitsevahendeid tõhusama kahjuhüvitamise huvides rangemaks.

Teiseks vajame avalikkuse teadlikkuse tõstmise kampaaniaid. Tarbijad on liigagi sageli probleemi ulatusest ja mõjudest teadmatuses. Ohtlikud tooted, eriti võltsravimid, seavad tarbijate elu ohtu. Valitsuste juhitud kampaaniad peaksid üha rohkem keskenduma võltsimise ja piraatluse sotsiaalsetele kuludele, näiteks tervishoiule ja ohutusele.

Kolmandaks vajame rohkem andmekogumist, hindamist ja uuringuid. Ammendavad ja võrreldavad andmed on nii õiguskaitsealaste pingutuste kui ka teavituskampaaniate jaoks ülimalt tähtsad. Tänavu jõudis siseturuga tarbijakaitsekomisjon kokkuleppele uue kaupu puudutava paketi osas, millega loodi uus turujärelevalve ja ELi õiguse jõustamise raamistik, tagamaks siseturul kättesaadava kauba ohutust. Oma ametiaja alguses võtsime vastu ajakohastatud tolliseadustiku ning õigusaktid, et aidata luua tõhusat ja paberivaba tolli. Nii viisi püüdsime suurendada tolli tegevuse tulemuslikkust ELi välispiiridel – viimasel kaitsepuhvril –, et ennetada võltsitud kauba pääsemist siseturule.

Võitlus võltsimise ja piraatluse vastu peaks jääma meie poliitilise tegevuskava tippu. Euroopa Parlamendis kutsume komisjoni üles tegema kõigis ELi liikmesriikides koostööd valitsuste, tolli, tööstuse ja tarbijatega. Kui me tahame tõhusalt võidelda, tuleb meil ühiselt tegutseda. Tänaõhtuse aruteluga kutsume komisjoni üles pakkuma võltsimise ja piraatluse vastasele võitlusele ühtset ja kooskõlastatud lähenemisviisi. Vaid nii saame tagada tarbijate usalduse siseturul müüdavate toodete vastu.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. - (FR) Austatud juhataja! Ma sooviksin tänada Gianluca Sustat tema raporti eest, mis käsitleb võltsimise mõju rahvusvahelisele kaubandusele, ning muidugi ka siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni. Võltsimise ja piraatluse probleem väärib, nagu Eija-Riitta Korhola meile just väga hästi demonstreeris, kogu meie tähelepanu ja otsusekindlust.

Komisjon on võtnud endale südameasjaks tagada intellektuaalomandi kaitse kõrge tase ja edendada intellektuaalomandi austamist kolmandates riikides. Kooskõlas Euroopa rolliga maailmas ja komisjoni strateegiaga intellektuaalomandi õiguste järgimise tagamiseks teeme koostööd partneritega, kes jagavad meie muresid. Nii on see Ameerika Ühendriikide, Jaapani, G8 ja OECD riikidega. Me soovime, et kolmandad riigid ei saaks kuritarvitada või koguni paljaks riisuda Euroopa kõige tänapäevasemaid, kõige uuenduslikumaid, kvaliteedile kõige pühendunumaid tööstussektoreid, mida loetakse üheks meie üleilmse konkurentsivõime põhitrumbiks.

On teretulnud, et Euroopa Parlament selle küsimusega tegeleb. Suur tänu. Komisjon on jälginud Gianluca Susta raporti koostamist ja ma tänan teda väga ambitsioonika, konstruktiivse seisukoha võtmise eest. Me arvestame ettepanekuid, mis puudutavad Hiinaga tehtavat tööd, WTO vaidluste lahendamise mehhanismi, meie tariifsete soodustuste süsteemi ning vajadust väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid rohkem aidata.

Mitmes valdkonnas kujutab raporti lõplik versioon endast esialgse lähenemisega võrreldes siiski taandarengut. Samuti on raport võtnud reserveerituma ja ennastõigustavama tooni, eriti seoses ACTA, võltsimisvastase kaubanduslepinguga. ACTA eesmärk on võidelda laiaulatusliku ebaseadusliku tegevusega ja kaitsta Euroopa Liidu uuendajaid. Sellega ei taheta piirata kodanikuvabadusi või avaldada survet tarbijatele.

Nagu komisjon on Euroopa Parlamendile mitmel puhul korranud, ei lähe ACTA praegusest Euroopa Liidu intellektuaalomandi õiguste rakendamise süsteemist kaugemale. Praegune süsteem austab põhiõigusi ja kodanikuvabadusi, sealhulgas isikuandmete kaitset. Kriminaalkarikistuste kohaldamise üle peab liikmesriikide nimel läbi rääkima Euroopa Liidu eesistujariik.

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni tõstatatud küsimustega seoses tahaksin rõhutada, et pärast koos Euroopa Parlamendi liikmetega maikuus korraldatud kõrgetasemelist konverentsi on komisjon arutlenud, millised vahendid oleksid kõige kohasemad liikmesriikide, kohtute ja politsei, ettevõtjate ja tarbijate toetamiseks võitluses nende kurjategijate vastu. On tõsi, et need keerulised probleemid on seotud mitme valdkonnaga ja langevad komisjoni eri peadirektoraatide pädevusse. Vaja on tugevamat koostööd.

Tänavuse aasta alguses – ja see on tähtis – loodi tööstus- ja intellektuaalomandi õiguste kaitsele spetsialiseerunud üksus. Ma rõhutan seda. Lisaks on meil vaja korralikku teadmistaasi, et luua püsiv võltsimise ja piraatluse vastane strateegia. Kuid sellega on meil üks probleem: statistika kogumine. Me vajame statistikat, et saada probleemi ulatusest ja suurusest täpne ettekujutus. Seda rõhutas ka OECD oma raportis pealkirjaga „Võltsimise ja piraatluse majanduslik mõju”.

Seega tuleb meil tegutseda nii, et me saaksime täpsed, täielikud andmed. Ettevõtetele on hädavajalikud andmed olemas, kuid osa neist loetakse tundlikeks andmeteks. Tuleb öelda, et ainsad statistilised andmed, mida liikmesriigid on kohustatud esitama, puudutavad tolli konfiskeeritud kaupa.

Samuti on raske saada andmeid isikute kohta, kes on võltsitud toodete tõttu kahju kannatanud. Olgu et sellised süsteemid nagu ühenduse kiire teabevahetuse süsteem toiduks mittekasutatavate tarbekaupade kohta (RAPEX) annavad teatud andmeid, ei ole need täielikud. Süsteem RAPEX on kavandatud selleks, et vältida ohtlike toodete tõttu tekkivaid õnnetusi. On tõsi, et võltsitud tooted võivad siia kategooriasse kuuluda. RAPEXi põhieelis on, et ta võimaldab ühes liikmesriigis ohtlike tarbekaupade kohta saadud teabe kiiresti teistele liikmesriikidele ja komisjonile edastada, et teised tarbijad neid ei ostaks.

Arvestades, et RAPEX hõlmab kõiki ohtlikke tarbekaupu, ei ole ta siiski kõige sobivam vahend võltsitud kaubast põhjustatud kahju kohta andmete kogumiseks.

Euroopa õnnetuste andmebaas, mis saab andmeid kehavigastuste süstemaatilise seire teel, kogub andmeid haiglate traumapunktide teatatud õnnetuste ja kehavigastuste kohta. Kehavigastuste põhjuste kohta antud teave on sageli siiski liiga üldine ega ole küllalt üksikasjalik, et teha kindlaks, kas vigastuse põhjustasid võltsitud

tooted. Lisaks teeb erinev metoodika, mida liikmesriigid kasutatavad õnnetuste põhjuste registreerimisel, statistiliste andmete võrdluse ja kogumise raskeks ülesandeks, millel jääb täpsusest vajaka.

Seetõttu on selge, et meil tuleks edendada kiire teabevahetuse võrgustike loomist, kasutades riiklikke kontaktpunkte. Selline lähenemine võimaldaks parandada koordineerimist ja teabe jagamist haldus-, kohtu- ja politseiasutuste ning asjaomaste majandussektorite vahel kogu Euroopa Liidus. Selles suhtes võiks seirekeskusest palju kasu olla. Komisjon uurib praegu kõige sobivamaid praktilisi võimalusi seirekeskuse rajamiseks.

Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega on liikmesriigid kohustatud tagama, et kõik turustatavad tooted oleksid ohutud ning et turujärelevalve oleks tõhus, kuid minevikus ei ole kõik liikmesriigid teinud seda järelevalvet ühesuguse rangusega. Seepärast tegi komisjon ettepaneku kehtestada akrediteerimise ja turujärelevalve nõuete määrus, mille nõukogu võttis vastu 2008. aasta juunis.

Määrusega sätestati turujärelevalve ühine raamistik. See on seotud üldise tooteohutuse direktiivis kehtestatud süsteemiga, kuid täiendab seda. Raamistik seab ühised turujärelevalve nõuded, mida kõik liikmesriigid on kohustatud täitma. Määrus rajab asutustevahelise riigisisese ja piiriülese koostöö mehhanismi. See mehhanism peaks võimaldama kasuliku teabe tõhusat levitamist näiteks selleks, et anda märku ohtlike toodete saabumisest mõnda sisenemispunkti.

2008. aasta juulis võttis komisjon vastu teatise tööstusomandi õiguste kaitse kohta Euroopas. Seega tahaksime kehtestada ühtse strateegia, mis hõlmaks ka mitteseadusandlikke meetmeid, et nende sätete kohaldamist tugevdada. See strateegia võimaldab töötada tolli jaoks välja võltsimise ja piraatlusega võitlemise uue tegevuskava ning luua uued lähenemisviisid, mis võimaldaksid parandada teabe kogumist, edendada üldsuse teadlikkuse tõstmise kampaaniaid ja suurendada koostöö tõhusust kõigil tasanditel.

Nõukogu on öelnud, et toetab seda lähenemisviisi väga. 25. septembril 2008 võttis ta vastu Euroopa võltsimise ja piraatluse vastase võitluse üldise kava. See resolutsioon, mis kehtestab Euroopa võltsimise ja piraatluse vastase võitluse üldise kava, on tähtis poliitiline signaal. See tõendab, et liikmesriigid peavad intellektuaalomandi õiguste austamist väga tähtsaks.

Selle raames kohtus komisjon liikmesriikide tollide peadirektoritega kõrgetasemelisel seminaril, mis toimus 25. ja 26. novembril 2008 Pariisis. Seminaril visandati tolli jaoks uus võltsimisvastase võitluse kava aastateks 2009–2012.

Selle tollile mõeldud võltsimisvastase võitluse kava koostab komisjon saabuval aastal, mil eesistujariik on Tšehhi. Komisjon omistab suurt tähtsust intellektuaalomandi õiguste kaitsele ja austamisele kolmandate riikide turgudel. Ta on algatanud intellektuaalomandi õigustega seotud küsimuste üle struktureeritud dialoogi oma peamiste kaubanduspartneritega, näiteks Hiinaga. Komisjon on teinud ettepaneku kehtestada intellektuaalomandi õiguste kohta üksikasjalikud sätted, mis keskenduksid konkreetsemalt nende kohaldamise kontrollile kahepoolsetes ja piirkondlikes kaubanduslepingutes.

Mis puutub tarbijate teadlikkuse tõstmisse ja nende hoiatamise pidevalt suurenevate ohtude eest, siis arvab komisjon, et loomulikult on see tähtis. Usaldusväärsete andmete kogumine ja analüüsimine on meie töö toetamiseks ning tõhusa poliitika ja strateegiate väljatöötamiseks otsustava tähtsusega. Kui meil on kvaliteetsed andmed, suudame tarbijaid teavitada ja harida, äratamata neis samas umbusku või rahutust selliste tundlike tooterühmade nagu farmaatsiatoodete või toiduainete suhtes. Liikmesriikidel on siin mängida tähtis roll, kontrollides, et see teabevahetus toimuks.

Austatud juhataja, ma lõpetan, ühtlasi palun vabandust, et ma nii pikale läksin. Me soovime liikmesriike toetada, nii et nad saaksid uuenduste edendamisele ning tarbijate tervise ja ohutuse kaitsmisele tõhusamalt kaasa aidata, ning meil tuleb sellele läheneda terviklikult. Seepärast koondab komisjon oma jõupingutused sellise mehhanismi rajamisele, mis võimaldab liikmesriikide, tarbijate ja ettevõtete vahel teadmisi ja koostööd arendada.

Näete, härra Susta, teie raport tuleb just parajal ajal. Nii oleme jõudnud selle küsimuse – mis on mulle isiklikult alati väga palju muret valmistanud, nimelt võltsimise – tuumani. Me ei saa kaitsta uuenduslikku Euroopat, kui me võltsimisega tõhusalt ei võitle. Seepärast tänan ma Euroopa Parlamenti tundlikkuse eest, mida ta on selle tõsise probleemi suhtes üles näidanud. Täna tähelepanu eest. Austatud juhataja, nüüd kuulan ma tähelepanelikult ära Euroopa Parlamendi liikmete sõnavõttud.

Eva Lichtenberger, õiguskomisjoni arvamuse koostaja. – (DE) Austatud juhataja, head kolleegid! Gianluca Susta mainis juba selgelt teema tähtsust, nii et mul ei ole vaja seda enam korrata.

Õiguskomisjon tegeles selle teemaga, eriti sellega, mis puudutab ACTAga seotud rahvusvahelisi suhteid, ning tõstatas järgmised teemad: läbipaistvuse puudumine näiteks rahvusvahelistel läbirääkimistel, ACTA vastastikune suhe rahvusvaheliste lepingute ja organisatsioonidega, näiteks TRIPSi või WIPOga, õigusliku aluse puudumine kriminaalkaristuste laadi ja astme määramiseks – punkt, mis on liikmesriikidele samuti väga oluline.

Ma sooviksin selle kõik lühidalt kokku võtta: olenemata liikmesriikide või meie arvamusest kriminaalkaristuste ühtlustamise kohta või sellest, kuidas see aset leiab, peaks meil olema võimalus selle üle ise otsustada. Ei tohi lasta juhtuda, et asjakohase läbipaistvusega peetavad rahvusvahelised läbirääkimised piiraksid juba eos Euroopa Liidu ja institutsioonide tegevusvabadust sellisel määral, et Euroopa Parlamendil ei oleks otsustamiseks enam vajalikku mänguruumi. Niisiis ei tohi me otsusega kiirustada. Euroopa Parlament paneb oma õigused maksma. Lõppude lõpuks puudutab see – ja võib juhtuda, et koguni ohustab – eraelu puutumatust, andmekaitset ja kodanikuõigusi.

Meil võiks olla võimalus hääletada homme kahe otsuse üle, kui seda ei takista Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon, püüdes üht neist otsustest suulise muudatuse ettepanekuga muuta. Ma loodan, et seda arvamust saab veel muuta. Suur tänu.

Corien Wortmann-Kool, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (NL) Härra Barrot, te rääkisite sellel hilisel kellaajal tõesti pikalt. Kui te tahtsite sellega rõhutada, et komisjon kavatseb anda võltsimisvastasele võitlusele prioriteedi, siis saate andeks. Veelgi enam – meil oleks hea meel, kui te selle ülla ambitsiooni juurde jääksite, sest see on endiselt suur ja tõepoolest suurenev probleem. Asi pole enam kenades Gucci kottides, vaid Euroopa kodaniku, Euroopa tarbija tervises ja ohutuses.

Ma tahaksin raportööri südamest tänada tema suurepärase raporti eest, mille me rahvusvahelise kaubanduse komisjonis ühehäälselt, kui kaht meist mitte arvestada, heaks kiitsime. Eelmisel nädalal olime haaratud keerulistest läbirääkimistest uute resolutsioonide üle, kuid mul on hea meel, et me kõik tõmbusime veidi tagasi. Seetõttu loodan, et homme õnnestub meil see rahvusvahelise kaubanduse komisjoni resolutsiooni ettepanek suure hääleteenamusega vastu võtta. Me hindame seda, et Euroopa demokraatide ja liberaalide liidu fraktsioon oma alternatiivse resolutsiooni tagasi võttis.

Me vajame paremat koostööd, kui me tahame võltsimisvastast võitlust võita. Toll mängib siin tähtsat rolli, nagu näitab viie Euroopa riigi koordineeritud jõupingutus, mille raames on toll ja tööstus tihedat koostööd teinud ja hävitanud märkimisväärse koguse võltskaupa. Suurepärase!

Meil on vaja ka paremat koordineerimist, kuid me ei tee oma resolutsioonis ettepanekut luua uus Euroopa agentuur, kuigi me seda mõtet arutasime. Seoses sellega tahaksin juhtida teie tähelepanu David Martini soovitusel luua Euroopa tulemustabel. See on suurepärase mõte.

Ma tahaksin mainida ka karistusi, eriti teile, õigusvolinik. Ma loodan, et te võtate meie ettepanekuid tõsiselt ja et need lähevad tegelikult käiku.

David Martin, *fraktsiooni PSE nimel.* – Austatud juhataja, kõigepealt ma tänaksin Gianluca Sustat hea koostöö eest selle raporti loomisel. Me ei olnud kõiges ühel meelel, kuid ta oli alati väga koostööaldis ja nii paindlik kui võimalik.

Esiteks andis hr Susta meile mõned üldised andmed võltsimise ulatuse kohta. Just sel nädalal tõmbas minu valimisringkonnas kaks eraldi sündmust tähelepanu võltsimise ulatusele piirkondlikul tasandil. Esiteks tegi Ühendkuningriigi piirivalveagentuur (UK Border Agency) haarangu ühele laevale Šotimaal Grangemouthis, minu valimisringkonnas, ning konfiskeeris 3,6 miljoni Inglise naela väärtuses võltsitud firmatooteid. Laev oli Šotimaale tulnud Hollandi kaudu Hiinast.

Sel nädalal selgus Šotimaal ka see, et hetkeseisuga on Šoti politsei tänavu konfiskeerinud pool miljonit CDd ja DVDd, mille väärtus mustal turul on ligi 5 miljonit Inglise naela. Politsei ütles ka oma pressiteates, et võltsitud DVDde ja albumite turustamist kontrollib peaaegu täielikult organiseeritud kuritegevus. Nii on selge, et see on kogu Euroopa Ühenduses kaalukas probleem.

Nagu teised juba ütlesid, peetakse võltsimist sageli ohvriteta kuriteoks, kuid asi on sellest praegu kaugel, nagu me ka rääkinud oleme. Võltsitud kaupade tõttu jääb kaotajaks vähemalt kolm rühma.

Esimene rühm on muidugi ettevõtjad: kaubitsemine mõjutab seaduslikke jaemüüjaid ja teisi ettevõtjaid, kes maksavad makse, annavad inimestele tööd ja tekitavad tulu; võltsimine jätab ka autorid, artistid ja teadlased ilma ausast tasust nende annete ja investeeringute eest. On ka Corien Wortmann-Kooli mainitud tarbijad,

kes saavad võltstoodete tõttu surma, viga või kannatavad ebamugavusi. Kolmas rühm on inimesed, kes langevad sellise kuritegevuse ja antisotsiaalse käitumise ohvriks, mida tihti rahastatakse võltskaubast saadud tuluga.

Fraktsioon PSE nõustub üldiselt komisjoni poolt esile tõstetud kolme valdkonnaga, kus on vaja selle probleemi lahendamiseks meetmeid võtta. Esiteks tuleb meil karmimalt tegutseda nende kolmandate riikide suhtes, kes julgustavad võltsimist või vaatavad sellele läbi sõrmede ning jätavad teiste intellektuaalomandi õigused kaitseta. Me ei usu, et ACTA suudaks selle probleemi täielikult lahendada, kuid kindlasti me usume, et kui ACTA peaks jõustuma, on meil vaja, et ta oleks läbipaistvam, demokraatlikum ja üldse mitmepoolsem. Nagu Corien Wortmann-Kool ütleb, näeme osalt lahendust rahvusvahelises tulemustabelis, mis nimetaks ja häbistaks neid riike, kes ei suuda teiste õigusi austada, kui tegemist on võltsitud kaubaga.

Teine valdkond, kus meil on meetmeid vaja, on õiguskaitseorganite, nagu näiteks politsei, kaubandusstandardiametnike ja tolli jätkuv töö. Me ootame tuleval aastal Tšehhi ettepanekut selle kohta, kuidas parandada selles valdkonnas Euroopa koostööd.

Kolmas ja viimane valdkond on vajadus avalikkust võltsimise tekitatud kahjuga seoses harida ning selgitada noortele, et inimestel, kes loovad filme, TV-saateid ja muusikat, on õigus sellega elatist teenida.

Me ei usu seda, et meil tuleks kriminaliseerida üksikisikuid, kes laadivad alla mõne piraatlaulu või piraatmuusikat või ostavad võltsitud CD või jalgpallisärgi. Me ei taha neid inimesi kriminaliseerida; me tahame neid harida ja saada nad oma poolele, et vältida selle käigus tegelike kurjategijatega.

Carl Schlyter, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (SV) Austatud juhataja! Aitäh, Gianluca Susta. Meil oleks muidugi võinud olla siin kerge kokkuleppele jõuda. Kuid Euroopa Parlamendi eeskirjad sunnivad meid esitama eraldi resolutsioone, nii et meil ei ole võimalust hääletada üksikute muudatusettepanekute üle. Nii on raske saavutada kompromissi, kus oleks mingi võimalus, et Euroopa Parlamendi enamuse soovid oleksid korralikult esindatud. Sellest on äärmiselt kahju, sest see tähendab, et kui näiteks roheliste resolutsioon homme toetust ei saa, tuleb meil hääletada ettepaneku üle, mis sisaldab Interneti ja Interneti sisu kontrollimist, ning see tähendab, et vastutavaks tehakse levitajad. Sellest oleks väga kahju, sest see ei ole isegi mitte Euroopa Parlamendi tahe.

Piraatlus ja võltsimine ohustavad tarbijaid ja üldse inimesi kahel viisil. Nad võivad kokku puutuda keskkonnoahutliku kauba või tervisele kahjulike võltsravimitega, mis kahjustavad neid otseselt. Kuid neid võivad ähvardada ka kaubamärkide ja eriti autoriõiguse kaitseks võetud liialdatud meetmed. Asi on paraja tasakaalu leidmises. Ma arvan, et Euroopa Parlamendil on komisjonile ja nõukogule selge sõnum, kui nad oma läbirääkimisi jätkavad: olenemata sellest, kuidas läheb homme hääletamisel, me ütleme selgelt välja, et mittetulunduslikku oma tarbeks kasutamist ei tohi käsitada kuriteona. ACTA ei tohi anda juurdepääsu eraarvutitele, muusikamängijatele ja muule seesugusele. Selline on Euroopa Parlamendi selge sõnum.

Mis puutub kriminaalõigusesse, tuleb meil hääletada roheliste alternatiivse ettepaneku poolt, kui me ei taha, et meist jääks mulje, et oleme hakanud äkitselt Euroopa tasandil kriminaalõigust kehtestama. Millekski selliseks ei ole meil muidugi mingeid volitusi. Küsimus on selles, kas see toimiks ning kuidas on võimalik leida tasakaalu ühe riigi karistustasandite, kui teise riigi karistustasandid kujunevad tegelikult täiesti valeks. Kui seda teha veel rahvusvahelisel tasandil, ei näe asi välja selline, et see saaks üldse toimida. Seetõttu on roheliste ettepanekud paremad.

Algne ettepanek ütleb, et reisijatele ei tehta mingeid erandeid. Ei ole mõistlik võrdsustada reisijat, kes toob endaga kaasa kõige rohkem 400 euro väärtuses kaupa, ärimehet, kes saab kaasa tuua 50 konteinerit. Ja ennekõike ei ole mõistlik hääletada selle poolt, et kõrvaldada eeskirjad, mis käsitlevad Interneti kvalitatiivset sisu, kvalitatiivset statistikat, mis reguleerib sisu, ning ühtlasi ka teisest vastutust ja vahendajate vastutust.

Selleks, et roheliste resolutsiooni poolt saaks hääletada rohkem liikmeid, esitame suulise muudatusettepaneku, et kõrvaldada artikkel 15, mis oli silmanähtavalt veidi vastuoluline, ning ma loodan, et paljud teist saavad meie ettepanekut toetada. Suur tänu.

Pedro Guerreiro, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (PT) Austatud juhataja! Euroopa Parlamendi 13. detsembri 2007. aasta resolutsioon tekstiilisektori kohta osutas, et pool võltsinguid käsitlevatest Euroopa tollimenetlustest on seotud tekstiil- ja rõivatoodetega. Sama resolutsioon rõhutas vajadust rakendada siduvaid eeskirju, mis käsitlevad päritolumaad märkimist kolmandatest riikidest imporditavatele tekstiiltoodetele, ning kutsus nõukogu üles võtma vastu menetluses olev määruse ettepanek päritolumaad märkimise kohta, et tarbijaid paremini kaitsta ning toetada Euroopa tööstust.

Tegelik olukord on selline, et alates 2005. aastast on komisjoni vastav ettepanek muutumatuks jäänud, kuigi see on ebapiisav. Sellepärast on meie küsimus järgmine: millal kehtestab Euroopa Liit eeskirjad päritolumaa märkimise kohta imporditud või eri liikmesriikides valmistatud toodetele?

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Austatud juhataja! Ma sooviksin raportööri selle väärtusliku raporti eest tänada. Võltsimine pole mitte ainult majanduslik häda, vaid ohustab ka tarbijate ohutust ja inimeste tervist. Prioriteet ei tuleks anda mitte üksnes võltsitud kauba tootmise, vaid ka sellega kauplemise ja selle vedamise küsimustele.

Eelmise kuu lõpus tegin äärmiselt kasuliku tööviisi Kosovosse, kus olukord on muret tekitav. Kaootiline, kohati kattuv rahvusvaheliste jõudude kohalolek kombineerituna nõrga valitsusega Prištinas pakub salakaubavedajatele Kosovos suurepärase tegutsemisbaasi. On vastik vaadata, kuidas Albaania ja Serbia kurjategijad nii hästi multietnilist koostööd teevad.

Ma nõuaksin tungival, et Euroopa Liit suunaks Eulexi missiooni Kosovos ümber, keskendudes salakaubaveo vastu võitlemisele. On vastuvõetamatu, et Euroopa Liit vaatab tegevusetult pealt, kuidas tema piirile ilmub must auk. Võltsitud kauba vastu ei tuleks võidelda mitte ainult läbirääkimiste laua taga, vaid ka maa peal. Ma loodan, et komisjon pöörab sellele küsimusele vajalikku tähelepanu; tegelikult rääkisin ma Prištinas komisjoniga samast asjast. See on oluline punkt meie võitluses intellektuaalomandi kaitsmise eest, seda ka Lääne-Balkanil.

Christofer Fjellner (PPE-DE). – (SV) Austatud juhataja! See on muidugi äärmiselt lai teema. Nagu ma enne mainisin, hõlmab see kõike alates ravimist, autoosadest ja firmatoodetest kuni ebaseadusliku allalaadimiseni. Selles valdkonnas on täiesti selge, et võltsimine on väga suur probleem ja et võltsitud kaup seab ohtu suured summad ning isegi turvalisuse. On siiski ebaselge, kui suurte summadega on tegelikult tegemist ja kui palju neid tooteid Euroopa turul on. Seetõttu usun ma, et uuring, mis komisjonil tuleb teha, on äärmiselt hea asi.

Ma otsustasin keskenduda peamiselt ACTA-le ehk võltsimisvastasele kaubanduslepingule, mille üle käivad praegu läbirääkimised USAs, Jaapanis, ELis ja teistes riikides. Siin on küsimus muidugi liiga suures saladuskattes. Kõik me reageerime kuulujuttudele selle kohta, mis toimub. Ollakse õigustatult mures – mures, et piirivalvetöötajad hakkavad läbi otsima kõike alates arvutitest kuni MP3-mängijateni. Oleme kuulnud jutte multiregionaalsete DVD-mängijate keelustamise kohta. Ma ütlesin, et see ebakindlus ja need kuulujutud kahjustavad iseenesest piraatluse ja võltsimise vastast võitlust. Seepärast usun, et me kõik siin soovime suuremat avatust. Meil on vaja saada selgem ettekujutus, mis volitustel see tegelikult põhineb, mida komisjon tahab saavutada, ja mida loetakse vastuvõetamatuks.

Muudatusettepanekus, mille ma selle raporti kohta esitasin ja mida õnneks ka istungil arutati, keskendusin sellele, mida me ACTAs näha ei taha. Muudatusettepanekus juhtisin tähelepanu eelkõige sellele, et meil ei tohi olla meetmeid, mis piiravad eraelu puutumatust, samuti ei tohiks me minna kaugemale kui selle valdkonna olemasolevad õigusaktid ning viimaks, kuid mitte vähem tähtsana, ei tohiks see takistada uuendusi ja konkurentsi.

Siiski on kurb, et nii tähtsas valdkonnas tuleb meil määrata, mida me ei tohi teha, kui on nii palju tähtsaid asju, mida just tuleks teha. Selle põhjuseks on aga just salatsemine ja sellest tulenev ebakindlus. Me ei tohi sattuda olukorda, kus piraatluse vastu võitlemine ja vahendid, millega me end abistame, muutuvad suuremaks probleemiks kui piraatlus ise. Just selle pärast olen ma mures. Täna tähelepanu eest!

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Austatud juhataja! Ka mina sooviksin komisjoni tema konstruktiivse probleemiesituse eest tänada. Ma kuulun siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning osalesin selle küsimuse sõnastamises, mille me komisjonile esitasime selle kohta, mida tuleks võltsimisega tarbijakaitse seisukohast ette võtta. Ma sooviksin alustuseks öelda, et minu arvates on väga tähtis, et me kõik pingutaksime võltsimise ulatuse vähendamise nimel. Selles ei tohiks olla mingit kahtlust. Kuid ma arvan ka, et on äärmiselt tähtis saada rohkem teada, mis tagajärgi see tarbijatele kaasa toob. Pole mingit kahtlust, et see on ettevõtjatele äärmiselt tähtis. Oleme aga hakanud ka nägema, et leidub probleeme, mis võivad kahjustada tarbijate tervist ja ohutust. Seega arvan ma tegelikult, et kuigi on raske saada õigeid ja häid statistilisi andmeid, tuleb meil pingutada selle nimel, et saada teada, kui ohtlikud võivad võltsravimid või mis tahes muud tooted olla. Ma olen külastanud Taani asutusi, kes sellega tegelevad, ning näinud närimiskummi, vee, pesupulbri ja muude igapäevaste toodete konfiskeerimist. On ütlematagi selge, et kui me kasutame võltsitud närimiskummi, mis arvatavasti ei vasta ühelegi eeskirjale selle kohta, mida närimiskumm – või mis tahes muu toode – tohib sisaldada, võivad sellel olla tarbijatele füüsilised tagajärjed. Ma arvan lihtsalt, et me vajame teavet, sest kui me ei saa teavet vigastuste või tervisemõjude kohta, usun ma, et on raske tarbijaid sellesse võitlusse mobiliseerida ja toodete võltsimise vastu midagi ette võtta. Tarbijad peaksid teadma, et sellel on tagajärjed,

nii et nad toetaksid ettevõtmist ka sel viisil, et ei osta odavat ja võltsitud kaupa. Seepärast on hädavajalik saada selle valdkonna kohta teadmisi ja andmeid. Seega ootan ma, et komisjon esitaks konkreetse ettepaneku, kuidas me saaksime selle probleemiga tegeleda.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja, head kolleegid! Võltsimine, järeletegemine on nähtus, mis kujutab endast ilmsete rahaliste mõjudega õiguslikku probleemi. Mainitud õiguslik mõõde on seotud intellektuaalomandi õiguste rikkumisega; rahaline mõõde on seotud kaotatud tolli- ja käibemaksuga, mis on Euroopa eelarve, Euroopa Liidu omavahendite oluline osa.

Probleemi majanduslik mõõde on ilmne. Võltsitud kaup kahjustab Euroopa äriühingute konkurentsivõimet ja selle tulemusel ka tööhõivet. Probleemi kõige muret tekitavam aspekt on oht tarbijate tervisele ja koguni elule. Lugupeetud volinik, loomulikult on üheks mõõduks töö intensiivistamine meie kaubanduspartneritega. Ma ütlesin, et Euroopa võltsimis- ja piraatluselase seirekeskuse rajamine ja tootjariigi märkimine oleks samuti samm õiges suunas.

Lugupeetud volinik, kuigi teil ei ole vastavat portfelli, tahaksin teile siiski öelda ja austatud liikmetele meenutada, et rõivatoodete impordi koguselised piirangud on kaotatud. Kui ma olin Kreeka parlamendi liige, suleti minu valimisringkonnas vabrikuid ja tuhanded töötajad jäid töötuks. Enne seda ei olnud mingit tollikoostööd importijariikidega; komisjon on seda ise möönnud. Tollikoostöö tuli alles pärast seda ja Euroopa Liit maksab tollikoostöö kehtestamise eest. See oli teie mõõdalask. See oli komisjoni mõõdalask. Me muutsime suhkruturu korraldust ja ametliku statistika kohaselt rikastusid sellest rahvusvahelised suhkrukeskspordiettevõtjad, mitte vaeste arengumaade tootjad.

Lugupeetud volinik, ma ei toeta maailmale suletud Euroopat. Me pooldame maailmale avatud, kuid eeskirjade, põhimõtete, läbipaistvuse ja ühesuguste mängureeglitega Euroopat. Euroopa Liitu imporditakse kaupa sotsiaalse dumpingu, ökoloogilise dumpingu teel ja Euroopa Komisjon ei reageeri. Komisjonil on ühises väliskaubanduspoliitikas suveräänne roll. Teie peate läbirääkimisi kolmandatest riikidest partneritega; teie seate koostöötingimused. Õnneks muudab Lissaboni leping meie institutsioonide vahelisi suhteid, Euroopa Parlament hakkab koos teiega õigusloomega tegelema ning muutub ka komisjoni ja Euroopa Parlamendi koostöökuultuur. Me ootame selle aja saabumist.

Francisco Assis (PSE). – (PT) Austatud juhataja, lugupeetud komisjoni asepresident, head kolleegid! Võltsimine ähvardab tõsiselt Euroopa Liidu kõige õigustatumaid sotsiaalmajanduslikke huve, seab ohtu ettevõtete konkurentsivõime, on kahjulik keskkonnale, ohustab tarbijate tervist ja turvalisust ning kahjustab tõsiselt liikmesriike ja Euroopa Liitu ennast. Seepärast tuleb sellega jõuliselt võidelda.

Euroopa Liit on oma turu avatuse ja läbipaistvuse, maailmas suuruselt teise kauba- ja teenuseimportija staatuse ning kõrge lisandväärtusega toodetele spetsialiseerunud majanduse tõttu võltsimise ohtude suhtes eriti haavatav. Võltsimise negatiivne mõju levib üle kogu majanduse struktuuri, kuid eriti raske löögi annab see väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, mis on oma iseloomu tõttu nii tõsise ohuga võitlemiseks halvemini ette valmistatud.

Selle eriti ohtliku kuriteoga võitlemine nõuab koostöö tugevdamist nii Euroopa Liidu sees kui ka meie välissuhetes teiste riikide või piirkondlike blokkidega, mis samuti selle probleemiga silmitsi seisavad.

ELi sees tuleb võtta kahesuguseid meetmeid: liikmesriikide õiguse, eriti kriminaalõiguse järkjärguline ühtlustamine ja tollikoostöö tugevdamine. Võttes arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete juba enne mainitud eripärast olukorda, on nende ettevõtete jaoks tingimata vaja luua tehnilise abi teenistus, sest nad on niisuguse probleemiga tegelemiseks halvemini ette valmistatud. Ainult niiviisi saavad nad oma õigusi kaitsta.

Laiemal rahvusvahelisel tasandil tuleb praegusi algatusi jätkata nii kahepoolsete kokkulepetega kui ka rahvusvahelise kaubanduse mitmepoolse reguleerimise laiemas kontekstis. See aitab tugevdada rolli, mida Maailma Kaubandusorganisatsioon suudab selles valdkonnas oma vaidluste lahendamise organiga täita ja peab täitma.

Võltsimine ähvardab osa meie majandusliku ja sotsiaalse korralduse mudeli alustest. See seab ohtu investeringud teadusuuringutesse ja uuendustesse, devalveerib intelligentsust ja kvalifikatsiooni saamiseks tehtud jõupingutust ning nõrgendab selgelt õigusriiklust. Seepärast peab võitlus võltsimise vastu olema kõigi ELi liikmesriikide absoluutne kohustus.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Austatud juhataja, head kolleegid! Võltsimine on majandus-, sotsiaal- ja tervishoiuprobleem, mille ulatust minu arvates sageli alahinnatakse. Mõne hinnangul on kolmandik

Antwerpenis või Rotterdamis konteinerites lossitavast kaubast võltsitud. Ma ütlesin „kolmandik”, ja tegemist on ametiasutuste hinnanguga.

Ma ütlen otse välja ega hakka käima nagu kass ümber palava pudru, et ma olen Euroopa Parlamendi ettepanekutes ja tänaõhtuses arutusel tõsiselt pettunud. Kordki olen ma Euroopa Parlamendis rohkem pettunud kui komisjonis või nõukogus, kuna selles valdkonnas on nemad oma töö ära teinud.

25. septembri tegevuskava, 25. novembril toimunud seminar ja ettepanekud, mille Jacques Barrot just komisjoni nimel esitas, on päris teod, mitte ilusad sõnad. Austatud volinik, ma soovin tõesti, et te paneksite näiteks seirekeskuse tööle 2009. aasta esimese poole jooksul ning et Euroopa Parlament võtaks vastu turujärelevalve määruse, mille nõukogu on juba vastu võtnud.

Oma kolleegile Gianluca Sustale olgu öeldud, et ma ei kõnele siinkohal tema alternatiivsest resolutsiooni ettepanekust, mida me kahjuks arutama ei hakka. Ma kõnelen tema raportist. See on liiga nõrk, liiga tagasihoidlik ega ütle midagi päritolu märkimise kohta, ei ütle midagi seirekeskuse kohta ning on intellektuaal- ja tööstusomandi kaitse osas tagasihoidlik ja vaoshoitud. Te räägite ACTAst ja ütlete, et meil tuleb see vastu võtta, kuid ütlete samas, et me ei tohiks kasutada selle jõustamiseks tõhusaid vahendeid. Lisaks tuleb mul öelda, et ma olin rabatud kahe Rootsi kolleegi sõnavõtust, kellest jääb mulje, et oht ei tulene mitte võltsimisest, vaid võltsimisvastasest võitlusest.

Kallid kolleegid, kui me siin otsustavamalt ei tegutse, teeme suure vea. Me käsitleme seda teemat, nagu oleks tegemist marginaalse majandustegevuse, mitte enamaga, samas kui see võib tähendada meie tööstuse lõppu, töötajate laialt levinud ekspluateerimist areneva majandusega riikides, ärge seda unustage, ning lõpuks võib see tähendada tarbijate ohutuse üldist kadu. Meil tuleb midagi ette võtta!

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Mul ei ole vaja siia kogunenutele ja selles arutus osalejatele võltsitud kaubast tulenevaid ohte meenutada. Paljudel juhtudel kujutavad võltsitud tooted endast ohtu tarbijate tervisele või koguni elule ning selle üle ei ole vaja siin pikemalt arutleda. Piisab sellest, kui osutada, et võltsitud kaup ei hõlma ainult luksuskauba ja CDde koopiaid, vaid ka ravimeid, nii lastele kui ka täiskasvanutele mõeldud tarbekaupu ning autoosi. Need põhjustavad tihti turvariske ning nendest tulenev kahju ei puuduta mitte ainult VKEsid.

Võltsimisega seotud inimesed on kuritegelike rühmituste liikmed. Nende tegevus on osa ülimalt tulusast ärist, millega meil tuleb püüda võidelda. Seepärast vajame ühismeetmeid, mitte ainult tolli- ja aktsiisiasutuste valdkonnas, vaid ka tihedas liikmesriikidevahelises halduskoostöös, mis jätab minu arvates praegu soovida.

Positiivseks näiteks sellise koostöö kohta on komisjoni tegevus võltsitud sigarettide salakaubaveo tõkestamisel. Ma tahaksin, et meie kogemusi selles valdkonnas rakendataks muu võltsitud kauba vastu võitlemiseks. Võltsimise probleem langeb mitme komisjoni peadirektoraadi pädevusse. Oleks hea mõte rajada üksainus peadirektoraat, mis vastutaks selle valdkonna eest, ning määrata kindlaks tema pädevus.

Euroopa Parlamendi käes on praegu kirjalik deklaratsioon niinimetatud sarnase välimusega toodete kohta, millesse ka mina olen andnud oma panuse. Paljusid originaaltooteid kopeeritakse sarnase välimusega toodetega. Sageli pole selge, mis õigusaktide alusel sarnase välimusega toodete valmistajaid võiks vastutusele võtta: kas see langeb ebaausat konkurentsi või intellektuaalomandit puudutavate õigusaktide kohaldamisalasse. Lisaks jääb tarbijatele, kes sarnase välimusega tooteid ostavad, tihti eksitav mulje, et tegemist on firmakaubaga. Probleemi ulatust Euroopa turul on raske määrata.

Seepärast tahaksin küsida komisjonilt, kas ta kavatseb meie palve täita ja korraldada uuringu sarnase välimusega toodete sissevoolu ja staatuse kohta siseturul.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Austatud juhataja! Eriti suure osa Interneti või seadusliku tootmisahela kaudu turustatavast võltsitud kaubast moodustavad võltsitud ravimid. On ilmne, millist ohtu need kujutavad nende patsientide tervisele, kes neid pahaaimamatult võtavad. Neid tooteid valmistatakse vabrikutes või töökodades, mis ei järgi häid tootmistavasid ning paljudel juhtudel ei sisalda need farmatseutilisest toimeainest jälgegi. Hiljutises teadaandes tõi volinik Kovács välja, et viimase kahe kuu jooksul Euroopa Liidu riikide tolliasutuste tehtud kontrollimise käigus avastati rohkem kui 34 miljonit antibiootikumi, vähi- ja muud võltsitud ravimit. Ehk on tulnud aeg, austatud volinik, et Euroopa Liit avaks ravimiekspordi seireasutused näiteks Hiinas ja Indias, toimides samamoodi nagu FDA, kes avas sellised keskused läinud kuul. Te peaksite teadma, et ilma nende riikide ravimiametite kohustusliku koostööta on võimatu kontrollida 3 000 India ja 12 000 Hiina farmaatsiatehast.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Austatud juhataja! Pole mingit kahtlust, et viimasel ajal on võltsitud kauba ja piraatluse probleem saanud rahvusvahelise kaubanduse põhikiisimuseks.

Euroopa Liit on maailma suuruselt teise importijana eriti suures ohus, et teda tabab võltsitud firmatoodete, mänguasjade või ravimite vool, peamiselt Aasia riikidest. Tuleks rõhutada, et selle nähtuse ulatus on palju suurem ja tagajärjed palju tõsisemad, kui me ette kujutame. Euroopa turule jõudvad intellektuaalomandi õigusi rikkuvad tooted on üldiselt madalama kvaliteediga ning seetõttu ka sageli märkimisväärselt odavamad kui originaaltooted. Rahalistel põhjustel eelistabki tarbija osta võltskaupa.

Võltsitud kauba tootmine ja piraatlus on varguse vormid ja seega toetan ma kõiki nende vastu võitlemise algatusi. Eriti mures olen ma selle nähtuse suurenemise pärast viimasel ajal. Seetõttu tuleb meil võtta otsustavad meetmed, mitte ainult Euroopa tasandil, vaid ka WTO raames. Me ei saa neil lasta end karistamatult rõõvida.

Jacques Barrot, komisjoni asepresident. – (FR) Austatud juhataja! Esiteks kuulasin ma väga tähelepanelikult kõik sõnavõttud ära. Loomulikult annan ma sellest aru oma kolleegile Charlie McCreevyle, kes vastutab siseturu eest.

Ma arvan, et Euroopa Parlamendil on hea ettekujutus selle nähtuse tõsidusest ja mõjust, millega seoses Jacques Toubon meenutas, et see on majandus-, sotsiaal- ja tervishoiuprobleem. On selge, et Euroopa Liit, mis on kaubavahetusele nii avatud, ei saa lubada, et see kaubavahetus toimuks, kui ei austata põhireegleid ja kahjustatakse tarbijaid. Seetõttu tuleb meil kindlasti tegutseda ja ma tahaksin teile mõnda asja meenutada.

Esiteks, ning peamiselt vastuseks härra Toubonile, laseb komisjon Euroopa võltsingu- ja piraatlusalase seirekeskuse käiku 2009. aasta kevadel. See seirekeskus peaks andma statistilist teavet võltsimise ja piraatluse kohta siseturul.

Seirekeskus peaks tuvastama haavatavad geograafilised piirkonnad ja võltsitud kaupa müüvatel veebilehtedel toimuva ebaseadusliku kaubanduse. See peaks ka organiseerima halduskoostööd liikmesriikide vahel, korraldama teabevahetust ja, nagu ütles David Martin, tõstma tarbijate teadlikkust. See on seirekeskuse jaoks tõesti suur ülesanne.

Muus osas on tõsi, et kriminaalõigusnormide kohta tegi komisjon ettepaneku 2006. aastal ning meil on Euroopa Parlamendi toetus, kuid praegu ei ole nõukogu veel nende õigusnormide vastuvõtmisega tegelema asunud.

Mis puutub sellesse, siis ei tohiks koostöö haarata mitte ainult tolli, vaid ka politseid, kohtuid ja üldse kõiki neid, kes saavad võltsimise ja piraatluse järelevalve ja kontrolliga tegeleda.

Ma tahaksin öelda neile, kes rõhutasid vajadust toodete päritolu märkimise järele, et me tegime ettepaneku toote päritolu märgistuse kohta, kuid nõukogu ei ole seda veel vastu võtnud. Euroopa Liit ei tohiks tõesti karta sellist märgistamist, mis võimaldab tarbijatel otsuseid teha ja hoiduda langemast kõiki reegleid rikkuva tegevuse ohvriks.

Lisan, et ACTA-le ei saa ette heita, nagu ta läheks kaugemale kui praegune Euroopa Liidu intellektuaalomandi õiguste kaitsmise süsteem, ning eriti seda, nagu rikuks ta põhivabadusi või isikuandmete kaitse norme. ACTA jääb Euroopa Liidu olemasoleva süsteemi raamesse.

Igal juhul tänan ma Euroopa Parlamenti, et ta toetab komisjoni, püüdes võltsimise vastu tõhusamalt võidelda. Me võtame selle raporti teatavaks ja võtame teadmiseks ka Euroopa Parlamendi soovi selle süsteemiga edukalt võidelda.

Kindlasti ei ole ma kõigile küsimustele vastanud. On ka tooteid, mida võib kirjeldada sarnasena, ning ka selle punktiga seoses peab meil olema eeskirju, mis võimaldaksid ennetada tarbija kuritarvitamist, mis on igati taunitav. Seda ma tahtsingi kokkuvõtteks öelda, kuid võite olla kindlad, et kõik täna õhtul tehtud märkused saavad volinike tähelepanu osaliseks, kuna – olgu veel kord öeldud – tegemist on keerulise valdkonnaga, mis nõuab komisjonilt mitut tegevussuunda ning eeldab vankumatut pühendumust ka nõukogult ja Euroopa Parlamendilt.

Juhataja. -Ühendatud arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme, 18. detsembril 2008.

20. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

21. Istungi lõpetamine

(Istung lõppes kell 23.40)